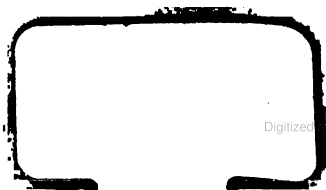


# ODER, SKALDEBREF, M. M.

# SKALDESTYCKEN

AF

AXEL GABR. SILVERSTOLPE.




*Andra, tillökta Upplagan.*

STOCKHOLM, 1814.
Tryckta hos Direct. HENR. A. NORDSTRÖM,
På A. WIBORGS Förlag.

## TILLKÅNNAGIFVANDE.

Då denna Andra Upplaga af mina Skaldestycken nu i Allmånheten utgår, anser jag för en pligt att tillkånnagifva, det densamma icke utgifves på mitt förlag.

Håruti ligger förvarad min förklaring öfver den anmärkning som möjligtvis torde göras, att alla mina i Försla Upplagan införda Stycken finnas quar uti denna, ehuru den litterära Skriften Phosphoros, några vårderliga vånner, och jag sjelf vid mognare eftersinnande, skulle hafva önskat att åtskilliga af dem aldrig hade synts, andra åter synts på ett sått, som gjort dem vårdigare att låsas af domare med snille och smak.

För öfrigt frångår jag icke mina tillförene yttrade tånkesått och min anhållan om offentlig granskning: af hvarje råttvis skall jag söka att hemta förbåttring för hvad till åfventyrs ånnu kan utgå från min penna: och öfver den obilliga eller hårda skall jag hvarken förundras eller förifras.

De i denna Upplaga tillågda Stycken åro införda sid. 18, 105—108, 292, 313 och 375.

Tillegningsskriften till Högstsal. Hennes Maj:t Enke-Drottningen SOPHIA MAGDALENA kan synas icke råtteligen tillhöra denna Upplaga, ënår den åtföljde endast Försla Tomen af den förra, och åmnenas fördel-

*ning, genom åtskilliga omflyttningar inom begge Tomerne, icke mer är sådan den varit; men jag har ej kunnat förmå mig sjelf att utesluta densamma. För alla bär den mitt vittne om Hennes välgerningar: mig enskilt erinrar den, ej om mildheten blott, utan om det mindre kända, om fastheten af Hennes själ: Och min mening, då den öfverlemnades, var icke att den skulle allenast intill Hennes bortgång, utan till min egen, bevittna min tacksamhet.*

A. G. Silverstolpe.

---

TILL

HENNES KONGL. MAJ:T

# ENKE-DROTTNINGEN.

## Stormäktigsta Allernådigsta Drottning!

Det har gifvits ſtunder af ſällhet i min lefnad, dem Eders Kongl. Maj:ts välgerningar påſkyndat och förljufvat; andra af motgång, då Eders Maj:t icke undandragit mig Sitt hägn; andra åter af ett uppklarnande hopp, hvilket, Eders Maj:ts Nåd förutan, till äfventyrs ingen fullbordan vunnit.

För desſa bevis af ädelmod, och för den oförtjenta uppmärkſamhet, hvarmed jag i Eders Maj:ts tjenſt varit bevärdigad, har Eders Maj:t behagat

med Nåd emottaga de enskilta förklaringarna af min tacksamhet; men min egen känsla hafva dessa icke tillfredsställt: En offentlig förklaring är det enda, som kan befreda den; och jag skulle (jag vågar försäkra det) sakna något i det lugn, som är oumbärligt för min sällhet, om — då jag första gången sjelfmant framträder inför Allmänheten med Arbeten af den grad duglighet, jag trott mig högst kunna uppnå — jag kunnat förgäta, att denna första gång borde vara invigd till ett tacksamhets-offer för Eders Maj:ts välgerningar.

Värdigas, Allernådigsta Drottning! emottaga med ynnest detta fria och okonstlade, ehuru svaga och enda vedermäle, min erkänsla här att gifva; och värdigas icke försmå den rörda försäkran, att minnet af Eders Maj:ts Nåd skall ännu, såsom hittills, förljufva både de ljusare och mörkare stunderna af min lefnad, intill hvars sista timma jag med renaste, underdånigaste vördnad och tillgifvenhet framhärdar,

Stormäktigsta Allernådigsta Drottning!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste och tropligtigste
tjenare och undersåte
A. G. SILVERSTOLPE.

# FÖRETAL
## till första Upplagan.

Når en Författare af oförsäkradt rykte hopsamlar sina skrifter och sjelf framträder med dem inför Allmänheten, då torde dessa skrifter behöfva ett Företal. Jag anhåller derföre om ett ögonkast på följande rader.

Utan tvifvel fordras det en viss grad egenkärlek, för att sjelf utgifva sina Arbeten; men kanske icke högre, än den, som fordras för att skrifva dem. Att jag utgifver mina, torde häruti finna en menskligt ursäkt, i synnerhet når man besinnar, att en Författare sällan i sin lefnad får emottaga ett rätt uppriktigt råd öfver sina skrifter, före det, som till äfventyrs den upplysta Allmänheten oskyldigt meddelar, då hon lemnar dem oköpta.

Den invändning: "Hvarföre blefvo ej dessa Stycken oskrifna?" tillstår jag väl att jag ej väntar mig; men skulle den göras af erkändt rättvisa Domare i Vitterheten, tviflar jag ej, att jag deraf skall återföras på den tankan, som, i trots af faderskänslan, understundom hos mig uppstigit, att verlden väl kunnat umbära mina poemer.

Emedlertid, så länge jag varit i det vacklande tillstånd, då man åtminstone äfven så ofta tror godt, som ondt, om sina Arbeten; har jag ansett för en pligt, att söka förbättra dem. De betydligaste fel, som blifvit mig anvista, eller jag sjelf upptäckt, har jag derföre efter min

*förmåga afhulpit; andra har jag trott mig böra lemna ovidrörda, för att icke falla i större: och dessa, såsom en understundom ovårdad versbyggnad, ojemnhet i styl, längd eller slapphet i uttryck, bruk af onödiga utländska ord, m. fl. dem en fullkomnad Skald undviker, men en annan svårligen förmår rätta, kunna blott tjena yngre Författare till exempel att undfly, men visserligen ej af mig försvaras.*

*Sluteligen bör jag nämna, att alla dessa Skaldestycken, undantagande N:o 48 och 49 på Förteckningen, förut varit tryckta, i åtskilliga strödda skrifter, under åren 1792—1800; att alla de, hvilka ej i noterna såsom imitationer eller öfversättningar utmärkas, äro originaler; och att hufvud-idéen till Poemet* Djurkretsen *icke tillhör mig, utan en Skald, med hvilken jag aldrig vågar att jemföra mig.*

*För öfrigt underkastar och önskar jag uppriktigt dessa Skaldestycken en rättvis och sträng granskning: icke att jag vågar alldeles fritaga mig från möjligheten, att vid första intrycket deraf kunna lindrigt såras; men jag är viss att öfvervinna detta intryck: och jag är öfvertygad, att all Vitterhet, lika som all Vettenskap och allt Förnuft, förfaller, om granskningsrätten ej allvarligt utöfvas, och om ej hvar och en Författare, af ringare värde, eller af det högsta, lika redligen tål en öppenhjertig och offentlig upptäckt af sina fel, som han smickras af rättvisan åt sina förtjenster.*

---

# INNEHÅLL.

## *Oder, Skaldebref, m. m.*

*Satirer.*



*Berättelser, Sagor, Fabler.*

*Dryckes-Verser.*

*Epigrammer, Madrigaler, m. m.*

## Tillfällighets-Verser.

**Komedi.**



*Fransyska och Latinska Verser.*



---

## Ode till Medborgaren.

L'Homme le plus juste est aussi le plus grand.
*Thomas.*

Medborgare! din dom af efterverlden hör:
*Lys! du skall undran få — men gagna! du skall äras.*
En mausolé får den, som verldens frid förstör;
det är åt dygden blott, som tårarne föräras.
Tänk ej: "Jag skall odödlig bli . . . . .
"När några sekler gått förbi,
"skall för mitt *Snilles vidd* ett missdåd lätt förlåtas."
Vet, *Hjertats Ädelhet* det är,
som sanna äran med sig bär —
och *Trollen* hatas skall, då *Sturen* skall begråtas.

Utaf en irrig dröm du dåras, om du tror
att vården hedrar dig, att minnet är en ära:
Kanske de vitsord ge, att du har varit stor,
men ej att dina dar för menskor varit kära.
Jag vet, att emot tidens flod
man reser, någon gång, en stod,
som ädla hjertans lof för efterverlden stafvar;
Men *Augustus* illflug var,
*Domitianus* var barbar —
Månn ingen pyramid blef rest på deras grafvar?

Det kostar ingen ting för den, som makten har,
att ock för sina brott i häfderna berömmas;
Men månn du ofta såg, att dygden mäktig var?
Nej — för att älskad bli, man våga skall att glömmas.
På flydda seklers röst gif akt:
Beryktade af brottslig makt
du hundra finna skall, mot en af sina dygder.
Har dygdens frö ej alstrat fler?
Jo — men de sökte intet mer,
än älskas i sin tid och sina fosterbygder.

Ack! hvad den Man är stor, som blott har *Allmänt Väl*
till mål för sitt begär, till medel för sin ära,
som, nöjd att göra rätt och gillas af sin själ,
ej Makten fresta kan, ej Bojorna förfära!
Så, i det fordna — fallna! — Rom,
belåten med sin fattigdom,
*Serran* från väldets spets till plogen återvänder:
Så *Regulus*, i egen nöd,
stel mot den fred Kartago böd,
går uti Puniskt jern att sträcka sina händer.

Hvad skall det båta dig, om efterverlden vet
att din triumf-vagn drogs af hundra fångna Kungar,*)
att landet, som du styrt, var en omätlighet,
och att du nämdes son åt den som blixten ljungar?**)
Om blodet färgat har din hand,
om du har styrt ett osällt land

*) *Sesostris.* **) *Alexander.*

och trälars dyrkan fått och herrskap öfver grafvar;
så snart du sjelf i grafven gått,
skall minnet höja dina brott,
och du bespottas skall af dina egna slafvar.

Ett namn är intet ondt: ett namn är intet godt.
Den storhet gerna äg, som dygden icke jäfvar:
Om du som *Engelbrekt*, som *Doria*, rykte fått,
du för ditt hjertas dom och ärans icke bäfvar.
Men förr, än du, för evigt namn,
i brottets och i lastens famn
ditt hjerta och förstånd skall låta öfvermannas,
fördold njut kärlek, aktning, frid —
och, i en dygden vidrig tid,
gör mer, om det behöfs — drick bägarn och förbannas.

Den dagen gryr en gång, då hämden slockna skall,
då, önskande att du ur grafven kunde vakna,
man ej skall hedra dig med stoder af metall,
men med bedröfvelsen att dina dygder sakna.
Ditt minne icke då beror
på känslan att du varit stor,
men att ditt lif, din död har gagnat fosterbygden —
Och om du, af din samtid glömd,
blir undan efterverlden gömd,
så dör du, redan krönt af samvetet och dygden.

## Christina Gyllenstjerna.

Rom! Grekland! ysvens ej att endast eder dygd
var mäktig af den kraft, som skapar en hjeltinna.
På Tempes rika fält, i Göters frusna bygd,
låt menskan vara fri — hon skall för äran brinna.
O Skandinavers Fosterland!
i dina snöbetäckta dalar
naturen stolt och utan band
om härdighet och mod till alla väsen talar:
och då hon Guldet ymnigt stänkt
kring Vällusten i andra länder,
åt Nordens berg hon Jernet skänkt,
för frihet och för rätt att väpna våra händer.

Ja, äfven åt din arm, du älskansvärda kön!
har friheten beskärt att sköld och glafven draga,
och vid din myrten fäst en lager evigt grön,
att Göta-manna bröst med dubbel rätt behaga.
Hur mången gång uti sin nöd
har Sverge icke rönt din styrka,
och fått, vid sina hjeltars död,
*Penthesileors* *) mod hos sina qvinnor dyrka!
Hvem var det, som vid *Sturens* fall,
ännu ett spillradt roder förde
med stadig hand i vågens svall?
*Christina*, det var du — du böd, och stormen hörde. **)

*) *Penthesilea* var en Amasonsk Hjeltinna, som *Virgilius* beskrifver.

**) Hon uppehöll, med klokhet och sinnesstyrka, Riket, ifrån *Sturens* död i Januari, till November månad, 1520.

O evigt kära namn för alla ädla bröst!
Om Sverge än en gång i lika nöd sågs falla,
skall i den trycktas själ du gjuta eld och tröst,
och Friheten och Du ifrån hans läppar skalla.
Han minnas skall — då en barbar
gick att i träldom Sverge sänka,
då bojan redan upplyft var —
att du var den, som sist — — att det var *Sturens* Enka,
som ensam uti *Sturens* spår
af hjeltars styrka gaf exempel:
Lik den kolonn, som öfrig står
och än en massa bär utaf ett ramladt tempel.

I tårar badande omkring *Sten Stures* grift
stod Sverges Folk och Råd, och hoppades ej mera:
*Christina*, du ännu, du ägde mod och drift,
du visste sörja ömt och manligen regera.
Du sade: "Ack, vid *Sturens* död
"hur hög den sorg ert hjerta sårar!
"men nu, då Sverge är i nöd,
"o frälsom, frälsom det, och gjutom icke tårar!
"Ja, Svenskar, offrom ädelt opp
"åt Fosterlandets väl vår smärta:
"förlorom aldrig mod och hopp:
"den vacklande är slaf — och fri den som har hjerta."

"Sen! utur grafvens natt min Makes dystra hamn
"med längtan höja sig att skåda Sverges öden,
"och mana er i sitt, i Fosterlandets namn,
"att vara Män, som han, och Svenskar in i döden.

"Hur ropar han ej: *Svenske Män,*
"*låt Äran elda edra själar;*
"*olycklig den, förbannad den,*
"*som förr ej stupar fri, än han i bojor trälar!*
"Detsamma ropar hvarje sten
"af edra värda Fäders grifter — —
"O! trampen ej på Hjeltars ben,
"om modet fattas er till Hjeltarnes bedrifter."

"Hvad! skulle hos ett folk, det *Sturen* älskat har,
"hans minne lefva qvar, och ej hans frihets-anda?
"Nej, väpnoms hvar och en mot Skandiens barbar,
"och låt oss först vår blod, se'n våra tårar, blanda.
"Af *Sturen* är ej öfrigt mer,
"än blott hans stoft, hans barn och maka:
"Den kärlek, som han burit er,
"ack! gifven den åt mig och friheten tillbaka.
"Endrägtigt fattom stridens glaf!
"Förtrycket fly från våra kojor!
"och, sedan, prydom *Sturens* graf
"med lugna palmers skörd och sönderbrutna bojor."

Du talte — — Men din röst med vindens flägt försvann.
För statens, menskans rätt, som från din tunga hördes,
du endast rörda bröst, men inga armar, fann:
och hoppet, om det fans, af aningen förstördes.
Om i en djup och allmän nöd
en, stark, djerfs elda folkens själar,
hvad verkar det mot qval och död?
Förtrycket modfälld gör, och fasan skapar trälar.

Så solen lägst på vesterns kant
förgäfves skärper sina strålar:
brådstörtande från himlens brant
snart natten öfver allt sin svarta skugga målar.

*Christina!* du då skall ett annat rikes Drott
se träda i det rum, som pryddes af din maka! —
Välan! — han svärja skall: att nyttja spiran blott
att Svears gamla lag och friheten bevaka. —
Vid altaret, för samma Gud,
som Svea Folk sin nöd beklagar,
med helig blick och upplyft ljud
han svär — Du svär, barbar! — att vörda våra lagar —
och samvetet ej reser sig,
tyrann, mot dina falska eder,
och jorden icke slukar dig,
och blixten störtar ej uppå din hjessa neder!

O! för ditt fria bröst, *Christina*, hvilken dag
uppå ditt ädla hopp och Sverges feghet följde,
då, brytande sin ed och trampande vår lag,
tyrannen våra torg med blod och bilor höljde;
då templen öppnades till bann,
då mördare till plundring sändes,
då, på det bål af hjeltar brann,
din egen makes lik för dina ögon tändes,
och då, till *Christierns* fötter ledd
och inför *Trollen* vid dess sida,
du — nyss på thronens uppgång sedd —
blef dömd att dödens slag med nedböjd skullra bida!

Det enda återstod i din förnedring än,
att du af *Norrbys* mun din tillgift skulle vinna,
och att den största Svensk, din makes och din vän,
att — sjelfva *Hemming Gadd* bland *Christierns* redskap
finna.
Men, för ditt ryktes seger, gömd
att lysa uti Sverges våda,
du var af ödets grymhet dömd
att lida alla qval och alla brott beskåda,
att, biltog från din fosterbygd,
missgerningarnas bojor bära —,
för att med olyckor och dygd
få rätt till undrans lof, och rätt till hjertats ära.

Med hjessan stjernbeströdd jag skådar Minnets Gud,
som öfver Vestas eld omkring din urna vakar,
och rifver nattens flor, och manar skalders ljud,
och flammor utaf ljus kring tidehvarfven skakar.
På afstånd Sverges hufvudstad
han med den ena handen visar,
der, än i sin bestörtning glad,
den Svenske Borgarns röst sin Skyddsgudinna prisar:
och med den andra, detta rum,
der, vid en lampa under jorden,
du, sjuk och hungrande och stum,
i bojor fängslig satt, att gråta öfver Norden.

Och det är minnet blott, som hedrar dig ännu!
och ingen, ingen vård ditt lof för verlden stafvar!

Dock hvad? Den dygdige begär, behöfver ju
ej katafalkers prakt, ej marmorprydda grafvar —
Nej, annan ära tillhör dig:
Det rum, der du får hvila njuta,
der skola Svenskar samla sig,
när lagen lider våld och friheten vill luta;
der, Hjelten öppna skall din sten,
den Frie hämdetårar blanda
med stoftet utaf dina ben,
och slafven friskna till vid flägten af din anda.

## Sokrats Röst från Elisén.

Du, själ utaf min själ, du, för hvars sak jag dött,
än, Sanning! ej ditt ljus en lycklig jord beskiner,
och, hädad för de verk, som dina strålar födt,
du gråter, half-förqväfd bland seklernas ruiner.

För tusen år — i dag — sig menskan alltid lik,
skyr, stungen af din blick, din åsyn och din lära:
Atén förföljde dig; i Rom, på tempel rik,
ett enda altar ej har lågat till din ära. *)

När Filosofen än sig reser till ditt värn,
dess fackla släckes ut, dess röst är tystad vorden,
och undan tända bål och guillotiners jern
du vankar än i dag en främling uppå jorden.

I Rousseaus skepelse, förföljd af nöd och brott,
dig Schweitz med möda dolt för Fanatismens bränder;
från Gallien — hastigt sedd — du åter biltog gått —
och lyfter vingen re'n att fly från Albions stränder.

Ja! fly — en fristad sök på någon bortgömd strand:
I Galilei verld du skall ej saknas mycket:

*) *Wennerdahl*, i sitt Lexicon Mythico-Historicum, Art. Veritas, säger: "Ehuruväl de Romare reste upp Tempel åt många dygder, finner jag dock intet åt denna, som är en ibland de förnämsta."

Fly till den mannens verld, hvars segerfälla hand
ur molnen viggen ryckt och spiran från förtrycket. *)

Europa blunda vill — gå, Fördom! lagerkrönt,
res skyar mot den dag, som på ditt öga stuckit —
och du, som tror ännu att sanning blir belönt,
se här, jag räcker dig den bägare jag druckit.

*) Det är bekant, att man till devis öfver *Franklin* nyttjat:
*Eripuit fulmen cœlo sceptrumque tyrannis.*

# FRIHETEN,

## *Skaldestycke 1809.*

Tillegnadt Hans Excellence, Högstsalig Hennes Maj:ts Enke-Drottningens f. d. Öfverste Marskalk, Riddaren och Commendeuren af Kongl. Maj:ts Orden, Herr Grefve Carl Adam Wachtmeister.

Ur den förvisnings-vrå, der, under nattens tvång,
fördold jag vakade i tårar mången gång,
jag åter träder fram, af morgonskymten helsad,
och blyg till mötes går min spådom att bli frälsad.

O Frihet! skumma bild, som uppstår för min syn!
är du en bubbla blott, af färgor rik från skyn?
Säg: eller är du den mitt hjerta tror så gerna,
är du den lifvande, den hulda dagens stjerna?

Välan, jag helsar dig, min känslas sena hopp!
Dväljs öfver Svea Land! och lifva en gång opp,
med dina strålar, än, en himmel, som sig sträckte,
af ålder, öfver ett för bojor okändt slägte!

Dväljs öfver Svea Land! O låt ett folk i rus
ej gäckas af ett skönt, blott meteoriskt ljus;
och aldrig detta folk, från sanning fördt till irring,
bli kändt för andra folks anarkiska förvirring!

Det var ej, Stjerna! du, som nyss, på Seinens strand,
ur hvirfveln skakade blott flammor utaf brand:

Du var det, Sjelfsvåld, du, som, svept i midnatts-
töcknar,
med hemskt och blodigt sken framblickar öfver öcknar.

O! i hvad atmosfer du vild och dyster går,
förvillelse och hat utmärka dina spår.
Ett folk mot Phocion ses lagens bila hvässa;
hos än ett annat böjs för henne Vergniauds hjessa;

Roms frihetstolta jord af Sylla blodbestänks;
i blod, vid Couthons vink, det milda Gallien dränks;
O Wasa! Washington! J värn för de förtryckte!
så gingen icke J att värfva Er ett rykte.

Hvem är den Frie? Den, som njutningen förstår
utaf det samhälls-skick hans röst bereda får;
som sätter, ej af sken och lystnader bedragen,
sitt hela sjelfbestånd i lydnaden åt lagen;

och som, i verkning ställd på politikens brant,
af is för nåd och hot, af eld för rätt och sant,
står mot — då Anarki'n, då Despotismen ljungar —
med lagen till égid, Folkledare och Kungar.

Allt stort och vördnadsvärdt som inför dagen trädt
var af den frihet födt, som sjelf är född af Rätt:
och Rätt är alltid dygd, och Sanning är dess moder:
till ära leda de, om ej till ärestoder;

De skänka drift och mod åt patriotens själ
att häldre offra sitt, än fosterlandets väl:

WACHTMEISTER! Du det vet: du hörde thordö bullra;
och lugn mot viggens fall du blottade din skullra

och sade: "Svenske Män! för våldet falla vi,
"men Ja till sitt förtryck, det ropar ingen fri." *)
De dö ej, dessa ord! — En efterverld skall höra
den låfsång på din mull, som saknas för ditt öra.

O Svea! från den dag du hörde dessa ord
fans ej din frihet mer i häfderna bespord:
blott namnet suckades, af slafvar uppbars thronen,
och tjugu långa år utplånade Nationen.

Långt vare skildt från mig, och långt från hvarje fri,
att hämndfullt kalla fram den tid, som flytt förbi.
Den svage egne det: han ifrar och fördömmer;
den starke ädel är: han mildrar och han glömmer.

Men du förgäte ej de Simson-djerfva män,
som på en ramlad Stats ruiner stodo än,
och en och ann kolonn med sina skullror stödde,
förlamande den kraft som tryckte och förödde; **)

Ej dem, af hvilkas hand dig gafs, i nödens stund,
att åter resa opp din byggnad ur dess grund; ***)
Och ej den Prins, som än dig frälste och dig glädde,
då WASARS diadem hans blyga tinning klädde.

När,

*) 1789. **) 1800. ***) 1809.

När, i en lugnad stund, på grafvarna det dör
det agg, som hvarje bragd misstänksamt giftbeströr,
du af en tacksamhet, som framtids-åldern famnar,
en *dem* förnekad gärd hembäre deras hamnar.

Till dess må Skalden, trädd ur däldens skumma skygd,
sin gärd få bära fram åt patriotens dygd;
må Frihets-altaren, förr än att skådas tomma,
beströs utaf hans hand med någon festlig blomma;

Må några djerfva slag på lyran i hans hand
till lofsång kalla opp ett räddadt Fosterland;
och hymnens trolldoms-kraft ge flygt åt alla själar, —
att aldrig Sverges jord må trampas utaf trälar.

Då, Frihet! glada bild som uppstod för min syn,
är du ej bubblan mer, af färgor rik från skyn:
då *är* du åter den mitt hjerta trott så gerna —
O *blif* den lifvande, den hulda dagens stjerna!

## SÅNG 1811,

på Årsdagen af Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen CARL JOHANS utkorande *).

Det var en Kung i fordna dar,
hvars fjät, ur mer fördolda bygder,
till Galliens thronhöjd Ödet bar,
och var då endast rättvist mot hans dygder:
Den Kungen var ifrån Bearn:
hvar underſåte var hans barn.

När han stack opp sitt strids-standar,
stod Segern vid hans hand förfärlig;
och när han Lagens vågskål bar,
stod der Astrée allvarlig, mild och ärlig:
Den Kungen var ifrån Bearn:
hvar underſåte var hans barn.

O! HENRIK! ifrån minnets sal
till jorden skåda än tillbaka,
och se en Prins, af Sverges val,
som du, ett folks lycksalighet bevaka:
CARL JOHAN kom ifrån Bearn:
hvar underſåte blef hans barn.

För honom, Gud! med skölden gå!
med hägn af honom, främst för alla,
må Samfundslagen upprätt stå;
för honom fienden i stoftet falla!
och Folket sjunga: *Från Bearn,*
*välkommen, Stöd för Svea Barn!*

*) Författad på den bekanta melodien: "En ung Dragon til striden drog."

## Känslan för Fosterlandet *).

Må hvem som vill uppå en utländsk strand,
långt skild från vänner och sitt fosterland,
föröda sorglös sina bästa dagar;
att vara Svensk för mig är ingen skymf:
med friheten och med en landtlig nymf,
den jord mig hittills bar mig än behagar.

Jag intet folkslags högmod smickra vill;
med glädje ger jag allt mitt förvett till,
förrn jag min kropp vill efter moder bryta;
och aldrig dårligt mig beveka kan
att mot en fogel, yfvig mer och grann,
den blyga sångarn af min lund förbyta.

En brännhet himmel icke bugta skall
min rygg till demagogens fotapall,
ej till despotens konst mig smidigt öfva;
den enas fräckhet och den andras list
jag mer än döden skyr: de skulle visst
min fromma ärlighet ifrån mig röfva.

Förgäfves friheten får sökas mer
uti Hesperiens ljufva atmosfer,
invid den gula Tiberns blomster-stränder;
bland Nordens drifvor, högst på våra fjäll,
hon under tallarna har byggt sig tjäll,
och till Campaniens fält ej återvänder.

*) Fri Imitation efter *Shenstones Elegy XIV.*

Låt solen mogna Perus rika berg,
att med demantens glans och guldets färg
den stolta Castilianska flickan pryda:
Fritt! — Dina döttrar, o mitt fosterland!
ej söka sig behag på Indisk strand:
de känna sig, och de naturen lyda.

Låt fritt Bataven plundra Ceylons bark *),
att, af dess njutning flygtigt het och stark,
Europas eldiga nationer härma:
Hvad? brister Norden mod och snille? Nej,
nej, Skandiens söner, J behöfven ej
en kryddas nödhjelp för att själen värma.

Låt bland Arkadiens vissnade behag
den stolta Sultan sofva bort sin dag,
vid fordna skaldekällors stumma bölja:
Från Ladons **) mynning, med en bortvänd syn
Polymnia sorgsen flytt till Mälarns bryn,
och går att *Leopold* i farten följa.

Nämn ej de länder, kring hvars brända fält
basuner skalla, och ur tusen tält
framrusa bröder väpnade mot bröder:
Nej, nej, mitt öga denna syn ej tål!
Förgäfves Austrien skryter af sitt stål,
om Austrien under detta stålet blöder.

*) Kanelen.
**) En flod i Arkadien.

Idume, under palmerna, hvars skygd
sig fordom sträckte kring en lycklig bygd,
nu kräla ser en hord af bleka slafvar;
och Memfis — förr så ryktbart af sin makt —
af all sin storhet och af all sin prakt,
har intet öfrigt mer, än sina grafvar.

Här ingen Turkisk måne hornen sträckt
till hemsk förstöring; inga töcken släckt
den fria lyftningen af snillets vingar:
Sin visdom här den Vise öfva får,
Och Svenska Skalden hörd med tjusning går,
då han sin kärlek uppå lutan klingar.

Skryt, Kina! med de färgor och det gull,
af solen smälta ur din rika mull,
hvarmed Europas lystnad du beskattar;
åt ytans prakt jag inga offer bär:
Det Svenska lynnets skönheter det är
min syn beundrar och mitt hjerta skattar.

Ack! då från stojet af ett verksamt lif
jag flytt till hvilans lugna tidsfördrif,
och mints dem ledsnan omkring verlden jagar,
jag tusen gånger tänkt: "Ditt fosterland
"med rätt du skänkt ditt hjerta och din hand"—
och denna tanka nyföds alla dagar.

Nej, jag ej byter nöjen eller glans
mot dem jag njuter af min eklöfs-krans,

af dygdens frid i själen och min hydda;
här jag, en fri Svensk, hittills tälja fick
min halfva lifstids snabba ögonblick:
Jag önskar ej mer fälla, än de flydda;

Och denna himmel, som mig födas sett,
hvars klarhet mig igenom lifvet ledt,
dess åsyn vill jag än i döden njuta:
Och denna jord, der mina fäders ben
sig hvila, täckta af en måssig sten,
må äfven mina i sitt sköte sluta.

---

## ODE TILL MELPOMENE.

Præcipe lugubres
Cantus, Melpomene, cui liquidam pater
Vocem cum cithara dedit.
*Horat. Carm. L. I. Ode*:24.

Ömma, qvalda Sång-Gudinna,
hit till hängande cypressen kom;
lyft från ögat flöjan, se dig om
genom skuggans dunkla hinna:
Stum och brusten hänger der
harpan, som din känsla rörde;
och af den, som henne förde,
stoftet, blotta stoftet öfrigt är.

Sång-Gudinna, varsamt ila
öfver mullen kring cypressens rot:
Det är *Kellgrens* aska — för din fot
heligt ostörd må hon hvila!
Men en brännhet ögats tår
fritt med kalla askan blanda:
Trösta så din älskings anda,
lindra så ditt eget hjertas sår.

Gracerna från blomsterkullen
mana med din dofva lutas ljud:
Nymferna, i hvita flöjors skrud,
kaste liljor öfver mullen.
Du uppå en parisk sten
rista namnet, vira kransar,

under dina fyftrars danfar
vid Cupidos bleka facklas fken.

Ställ med Uranis förmåga
aftonftjernan fram på himlens rymd —
utaf ingen ftjernas klarhet fkymd
brinner hennes filfverlåga —
Och då Veftas flamma tänd
forgligt vakar öfver mullen,
till den Helikonfka kullen
ftum, i nattens tyftnad, återvänd.

# VID KELLGRENS DÖD.

*Allt, allt förwandlas ſkall, allt mörkna, allt förſvinna* *).
Förgäfves ſtjernans udd det ſtolta tornet rör —
och bönens rökelſer på ödets altar brinna:
Se, obeliſken gruſas — och en *Kellgren* dör.

Af ſnille lys, äg dygd, äg visdom — var hans like;
Res minnet, likt en mur, mot tidehvarfvens fall:
Snart, ſvaga varelſe, en flägt från dödens rike
dig, lik det tunna moln, förſkingra ſkall.

"Men dåren, dåren ſjelf, ſom drömmer öfver dagen,
"från trängre horiſont ſin qväll ej nalkas ſer —
"Är då för begges lif en lika cirkel dragen?
"Hvad? eller ſtyr en ſlump allt hvad ſom ſker?"

Till himlarnas Monark, gå, låt ditt förvett vädja;
hör domen: Slumpen ſjelf är plan i tingens ſkick;
oordningen är rätt uti det helas kedja —
men länken är ditt mål, och ſkum din blick.

Dock, den ſom ſtällt en gräns, en gräns ditt högmod ſårar,
för tankans forſkningar i ſtyrelſen af allt,
har gett dig känſlans rätt, deſs nöjen och deſs tårar,
till ſkatt åt delarnas behag och halt.

O! ibland tingens mängd, från ſtjernorna till djuren,
du enſam ſtoftets ſon och ſon af eterns ſky,
förunderliga del af kedjan i naturen,
ſå evigt allmän och ſå evigt ny;

*) Menſkliga Lifvet, af *Kellgren*.

Min like! — Mästerverk af Skaparns enkla *Varde!* —
Bland djuren endast dig Han dygd och snille skänkt:
som, ibland blomstrens mängd och skönheter, Han sparde
åt Amarylln en hy af guld beständt.

Jag har ditt värde känt i Filosofens hjerta,
i snillets djerfva flygt, i tänkarns djupa vett,
i själen af den Skald, hvars lyra, till min smärta,
nyss af cypresser höljd mitt öga sett.

Med snille, och med vett, han gick att lagrar skära;
han driftigt kämpade för sannings majestät;
och, höjande sitt namn i samtiden, till ära,
han tidehvarfven tvang att minnas det.

Uppå en panna, plöjd af qvalens långa smärta,
han sina ödens tyngd med tålig styrka bar;
och fria själars eld och dygden i hans hjerta
än i hans sista timma lefde qvar.

Om fordom i Atén hans like hade vaknat,
hans hjessa lagrarnas och ekens skördar krönt;
hans grafvård, marmorprydd, ej hekatomber saknat,
och tjusta Chorers sång hans sång belönt.

Men glömmom praktens kraf i sekler re'n förödda.
Allt nog — när slocknadt är för ögat solens bloss —
vid nya stjernors sken, i nedgångstimman födda,
förgätom ej den tid det lyste oss.

## TILL DELLIUS *).

En vidrig lycka, hvad är den,
o *Delli!* för ett ſtadigt ſinne?
Bär den; men ſeglen måttligt ſpänn,
då du har medgångsvinden inne.
Vet, döden öfver dig, min vän,
med ſäker hand ſin lia hviftar,
om du din mulna lefnadsqväll
emellan gråt och mödor ſkiftar —
om, hvilande, förnöjd och ſäll,
i ſkygd af poppelns rika grenar,
invid den lugna bäckens ſus,
ſom dallrar krökt bland gräs och ſtenar,
du med Falernſka drufvans rus
de flygtiga bekymren lenar.

Så länge helſans purpurſaft
du känner till ditt hjerta tränga,
och Parkerna med varſam kraft
din ſpindelväfda tråd förlänga,
din glädje utan trots förläng;
bjud fylla vin i dina ſkålar;
och blomſterkranſen kring dem häng,
ſom, viſsnande, ditt öde målar.

Den dagen ſtundar, då du mer
ej mäter dina vida marker,

*) Imitation af *Horatii Ode 3, Lib. II. Carm.*

ej dina rika vinberg ser,
ej ditt palats, ej dessa parker,
hvars stränder, i sitt deldta svall,
den gula Tiberns böljor färga;
och då en arfving, snål och kall,
ditt guld i sina skrin skall berga.

Ditt öde lika säkert är,
om, rik och stammad ifrån fäder,
af *Inaks* blod, du purpurn bär;
om, född af slafven, du beträder,
med plog i hand, den jord dig när.
Förswunne äro våra fäder:
Vi skola gå dit de ha gått;
hvar enda dödlig har sin lott
i urnan *Minos* händer vända —
snart eller sent den utgå skall,
och öfver Stygens mörka svall
oss evigt flyktiga försända.

# FÖRGÄNGLIGHETEN.

*Elegi* *).

Se ifrån kullen, öfver sträckan der
af torra hedar och af nakna skrefvor,
ett ramladt Klosters murar — och hardt när
en kämpes fordna fästes öfverlefvor.

Se obelisken, urnan, nu i jordens stoft
ibland de obemärkta klyftor täljas;
och, fallna från portikens brustna loft,
Keruber djupt i sunkna grafvar dväljas.

Der helgons vårdar uti Gotisk prakt
sig yfde — snärjgräset och näslan vaka;
och tallar, fröade från fjällens trakt,
igenom tornen sina hufvun skaka.

Med obevekligt lugn och tysta fjät
här Tiden framgått — Ve de stolta fästen!
Till jorden drar hon deras majestät
med samma hand hon rifver sparfvars nästen.

Förgäfves ifrån nunnors helga barm
religionen tolkade med sång sin smärta,
och hjelten lyftade en stålklädd arm —
af sten för bön och hot är Ödets hjerta.

I skumma lunden der, bland visna trä
och half-förfallna monumenter ligger

*) Fri och förkortad Imitation af *Cunninghams Elegy on a Pile of Ruins.*

*skall kanske ej, då nästa dag går in,*
*af annat rof, än denna slöja, skryta.*

Ja, leta djupt i ärelystnans spår
på slagtningsfältet, blodadt af magnaten:
se Minnet badande i tårar står;
men säg, hvar ligger Chefen, hvar Soldaten?

Förgäfves reses stoden, ristas sten
med ryktets inskrift, som din ära stafvar:
snart blandar tiden dem med deras ben,
som jordades i obemärkta grafvar.

Allt skall förgås — allt blifva tidens skatt —
och skymningen af flydda sekler tjockna —
och matt och ensam, i ruinens natt,
skall Glömskans lampa flämta — och ej slockna.

---

Elegi.

## Elegi *).

⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑⏑ — ⏑ —
— ⏑⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑⏑ — ⏑
— ⏑⏑ — ⏑ — — ⏑⏑ — ⏑ —
⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑ — ⏑.

Den långſamma klockans klämt bådar dagens ſlut;
bölande ſlingrar hjorden fram öfver ſlätten;
plöjaren tråkar tungt hem på ſin nötta väg;
och ſnart öfver verlden och menniſkan hvilar natten.

Det bleknar, det ſköna landſkapet, för min ſyn;
ſtillheten, friden, tyſtnan intaga luften;
torndyfveln enſam hörs, der med en drönig flygt
han framfar, och hjulande ſurrar utöfver fältet;

Och djupt ur det murgrön-mantlade tornet der
jemrar ſig i ſin ſlummer ugglan för månen,
bannande vandrarns fot, ſom med förmätna fjät
vill ſtöra det urgamla lugnet i hennes rike.

I ſkygd utaf desſa lindars och almars blad,
djupt under feta torfven, ruggig af näſslor,
hvilar i dyſter ro, hvilar till domens dag
det bortglömda trampade ſtoftet af byens fäder.

Ej gryningens ſtund, ej morgonens friſka flägt,
ſvalornas qvitter ifrån det halmtäckta ſkjulet,

C

*) Imiterad efter *Gray's Elegy written in a Country Church-Yard.*

tupparnas gälla röst, vallhornens långa skall,
förmå mera resa dem ur sina låga bäddar.

För dem har ej mer en fladdrande spiseld sken,
går ingen maka glad i aftonens sysslor,
löpa ej några barn jollrande mot sin far
och klänga sig uppför hans knän, för att nå hans kyssar.

Ack! ofta för dem den bugande skörden föll:
ofta af deras billar smulades torfvan;
o! med hvad munter flit drefvo de ut sitt spann!
hur brusto ej för deras huggstyfva armar träden!

Den luftiga Ärelystnaden gäcke ej
Ringhetens mödor, nöjen, bortskymda öden:
och med föraktfull smil Högheten höre ej
den fattiges korta och enkla bedrifter nämnas.

Allt skrytet af anor, höghetens pomp, och makt,
skönhetens glans, och guldets, afbida lika
en oundviklig stund, stunden af Intets natt:
och ärans vägar hvart leda de? Blott till grafven.

O le ej, magnat, om minnet ej reste opp
segerns och bördens fanor på deras grafvar;
om intet marmorhvalf häfver sig öfver dem,
der legda beröm uti högljudda chörer skallat.

Hvad? Kan en ristad urna, en liflig byst
kalla tillbaka hem den flyktade anden?

Skulle väl ärans röst lifva den döfva mulln?
och fången och smickret, beveka de dödens öra?

Kanske hyser denna enstaka jordens fläck
hjertan, som brunnit förr af himmelska lågor;
händer, som skulle väl svärdet och spiran fört
med pris — eller framkallat glädje och sorg ur lyran.

Men kunskapen aldrig bredde för deras syn
ljuset af flydda seklers samlade strålar;
nöden med ifig hand stelade snillets drift,
och tilltäppte språnget af känslornas strida källa.

Rätt mången demant, af skiftande färgor rik,
väljes på bottnen af den blå oceanen;
rätt mången präktig ros blomstrar, i dalen dold,
och gjuter sin balsamlukt i den öde rymden.

Hvem vet? Någon *Hampden* hvilar måhända här,
som från sitt lilla fält förskrämde tyranner;
kanske en *Milton*, stum, aldrig af lagrar krönt;
kanske någon *Cromwell*, ej skyldig till blod och tårar.

Att samla Senaters högljudda bifallsrop,
trotsa allt hot af onåd, plågor och döden,
öfver ett fredadt land utgjuta ymnig must,
och se sin välsignelse tecknad i folkets ögon, —

förböd deras lott. Den skref icke blott en gräns
för deras dygd: den skref ock gränsor för brotten;
vägrade deras hand flagta sig till en thron,
förböd dem att rigla sitt hjerta för menskoslägtet;

förböd dem att döfva en medvetad fannings qval
flägta från kinden blygfelns dygdiga rodnad,
och åt förtryck och våld bära en offergärd
af rökverk, oheligen tända vid fångmöns altar.

Långt fkilda ifrån den yrande hopens ftoj,
fände de ingen fuck begärligt till höjden,
fökte de fkuggan blott, vandrade de med frid
igenom de kyliga, enfliga lifvets dalar.

Likväl, emot glömfkans våld och mot vandrarns *köl*
hafva ock desfa ben fin fkröpliga vårdften,
firad med grofva rim, bilder af fällfam form —
måhända den kräfver ockfå något ögas blickar.

En ovitter fångmö tecknade deras namn
och deras år; förteg mandaternas lögner;
och mången helig text ftrödde hon rundt *omkring*
att lära den råa landtmennifkan gå ur lifvet.

Ty hvem åt en ftum förgätenhet gaf till rof
refterna af fitt kära plågade väfen,
eller befløt med frid lifvets befkärda dag —
och kaftade icke en trånande blick tillbaka!

På något ömt hjerta litar den fjäl fom flyr,
på någon älfkad tår det flocknande ögat;
ända ur grafvens natt ropar naturens röft,
och än ur vår afka uppflämtar defs gamla låga.

Men du, fom med ögat fäft på de glömdas ben,
här utaf dem de blyga vålnader famlat;

om någon ſjäl; lik din, ſkulle, när du ej fins,
hit förd af en tankfull förvirring, ditt öde fråga:

Måſke någon grånad herde då ſäga ſkall:
"Ofta vid dagens gryning ſågo vi honom
"ſnabbt öfver daggen framſlinta, ſom vindens flägt,
"för att på de högländta ſlätterna möta ſolen:

"Och under den höga bugande boken der,
"ſom utmed marken ſlängt romantiſka rötter,
"ſträckte han ofta ſig vårdslöſt vid middagsſtun'n
"och ſåg med ett ſtirrande öga på bäckens bläddror.

"Rätt ofta han ſyntes irra vid ſkogens kant,
"än med föraktets löje mumlande halfhögt,
"än åter trånad, blek, lik en förlorad man,
"förkrosſad af ſorg, eller dömd till en hopplös kärlek:

"Och här utmed ſtranden hafva vi honom ſett,
"då vi om afton haſtat hem öfver heden,
"lyſsna på lärkans lent qvittrande afſkedsſång —
"och med tankfulla ögon den ſjunkande ſolen följa.

"En morgon jag honom ej uppå kullen fann,
"ej utmed heden, ej i ſkuggan af boken:
"Kom ſå en annan; men — icke till bäckens brädd,
"och ej uppåt ſlätten, och ej utmed ſkogen gick han:

"Den näſta vi honom ſågo i ſorglig färd
"buren, med likſång, öfver ſtigen till kyrkan —
"Nalkas, och läs här (ty, läſa du kan!) den vers,
"ſom riſtes på ſtenen inunder det gamla törnet.

*Epitaphium.*

Här i jordens sköte hvilar stoftet
af en yngling ej af ryktet nämnd;
Lyckan log ej vid hans födslo-timma:
Sorgen, sorgen utsåg honom blott
till sin.

Rent och ömt och ädelt var hans hjerta;
derför ock af himlen löntes han:
Nöden gaf han hvad han ägde — Tårar:
och af himlen fick han hvad han bad —
En vän.

Sök ej här, uti den vigda mullen,
fler förtjenster — bräckligheter ej:
Båda, med en darrande förhoppning,
vänta på den evigt ljusa dag,
som gryr.

## Högheten och Ringheten *).

Vidt öfver heden, tankfull irrande,
jag såg hur aftonskuggan långsamt sträcktes;
och fjerran hördes stormen hvinande;
och solens eldbloss uti böljan släcktes.

Jag gick, men vid min sida ingen vän:
Jag ofvan lystes utaf ingen stjerna:
Och mödans läger, kojan, äfven den
gaf ej det blyga sken jag såg så gerna.

På afstånd hördes doft en klocka slå,
och hunden, vakande i byen, skällde:
Tyst var allt annat, utom stormen, då,
som skogens hundraåra tallar fällde.

Så, ledd af Mälarns krökta stränder blott,
min fot, på midnatts-fasans vingar buren,
beträdde klippan, *Trollens* fordna slott **) —
En blixt! — Orkan blef tyst, och lugn naturen.

En reslig hamn ur brustna klippan for:
Dess hår från hjessan lätt kring skullran flydde:
Tiaren krönte dem: Och lik ett flor
en helgad skjorta skepnan fotsidt prydde.

"Hvi irrar du kring denna vilda trakt
"bekymrad?" (sade han, och sträckte handen)
"Tärs du af lust till ära, guld och makt?
"Kom, kom — Jag styra vill din båt till stranden.

*) Fri Imitation af *Shenstones Elegy VII.*
**) Stäke, som tillhört Ärke-Biskopen *Gustaf Trolle.*

"Vet, sjelf jag njutit hägn i lyckans bygd;
"jag flytt, som du, från mina trånga dalar,
"och grottors qvalm, och lundars tunga skygd —
"Till Kungars himlar och palatsers salar.

"Jag kräl̈ade omkring Monarkens fot,
"på nådens altar rika rökverk strödde —
"Och snart jag, från en dold förtrampad rot,
"sköt till en stam, som thronens sida stödde.

"Och nu, hvad rusig sällhet njöt ej jag!
"Jag såg i stoft de höga välden rasa;
"pligt var min vilja, och mitt ord var lag,
"mitt löje glädje, och min skrynka fasa — —

Ack! (ropte jag) var sällheten din lott?
Kanske! — så njut den med ett evigt minne —
Jag älskar — och i verlden söker blott
en vän, hvars sinne känner med mitt sinne.

Der, lågt vid horisonten bor han, der;
kan ej mig rikta, kan mig ej beskydda:
Och dock för hans skull nu jag irrar här,
långt från min lugna, min fördolda hydda.

Ack denna hydda! — Ägde jag ej mer,
för det jag äger den, jag himlen vördar;
Nöjd när jag mina fält och hjordar ser,
och rik utaf min ull och mina skördar.

Utaf dess tak mot strålens udd jag täcks;
emot dess väggar vindens ilar brytas;

der ser jag, lugn, hur dagen tänds och släcks;
der, huru månader och år förbytas;

Der ber jag, med en blick mot himlabryn,
hvar dag, att dygdens frö inom mig knoppas:
Jag tror Han hör mig, Han, som bor i skyn —
hvad vill jag frukta då? hvad högre hoppas?

Han strödde glädjen öfver mina dar;
Han ställde lugnets gräns för min begäran;
med nya njutningar, månn lyckan har
ny sällhet uti guldet, makten, äran?

Dock, änskönt hopadt guld ej frestar mig,
att göra sälla vore min förtjusning;
och, kall för ryktets vind, som häfver sig,
är jag dock känslig för dess lena susning;

Ja, fast för stolt att be med trälens ton,
och för eterisk höghet alltför ringa,
jag skulle åtrå platsen vid en thron,
om dygden mäktade att lyckan tvinga.

Men säg — Du, som på lyckans skyfjäll fant
en väg ifrån dess rot intill dess hjessa —
är för en ovan fot dess höjd ej brant?
dess stigar ej mer törniga, än dessa?

Skall jag ej trängas för en nick af nåd,
med dem, hvars blotta åsyn gör min pina?
ej afund se med harm mitt öfverdåd?
ej listen ställa fram sin fot för mina?

Skall jag ej nödgas qväfva ned den röst,
den röst af sanning i mitt hjerta ljudar?
och med förrädiskt smicker i mitt bröst
på vänners hjessor stå för jordens Gudar?

Hvad? Ur den skugga, der mig Ödet lagt,
skall jag bekymmerqvald till höghet vandra,
bli stor och lysande af brott och prakt,
och djupt föraktlig för mig sjelf och andra?

Och säg — när scenen sig en gång förbytt,
när lyckans solskensdagar äro flydda —
skall jag ej då begråta, att jag flytt
ifrån min lugna, min fördolda hydda?

Ack! har jag rätt, så vägra icke mig
att med en vän min ringhets vällust smaka —
*Gå!* ropte skepnaden — och sänkte sig
i jorden, melankoliskt, stum, tillbaka.

## GIRIGHETEN *).

Å nyo jordens bryn af dragarn vänds,
den snikna köpmans kölar plöja hafven,
och krigaren, för sold, till döden sänds —
Jag ser dem, lugn och hvild vid herde-stafven.

---

På källans brädd jag söng, vid lyrans klang,
mitt ögas nöjen och mitt hjertas låga:
förbi mig *Alpheus* matt och andfådd sprang —
men såg mig — stannade — o hvilken plåga!

Han sneglade på fållan för min hjord;
på denna löfsal, som min hand planterat;
belog en njutning, ej för honom gjord,
och mig, som aldrig guld och makt värderat.

Ja, *Alpheus*, fly de lugna ödens stråt,
fly denna trakt, der ej begären rasa,
och dessa nöjen, köpta utan gråt,
och denna lycka, utan qval och fasa.

Här, nitfull, i min ungdoms första dar,
af torf ett altar till Thalias ära
jag byggde; och då dit jag blomster bar,
hon täcktes åt mitt verk en blick beskära:

"Vill du med dygd, min Son, och med din sång,
"behaga (sade hon, och handen räckte)?

*) Imitation af *Shenstones Elegy XIX.*

"Fly fala tungors röſt, ſå tom ſom vrång,
"fly ſpåren af ett egennyttigt ſlägte.

"Svär, att du, dem för vinnings-hungerns ſkull
"vid thronens fot, vid ſkattens lönn-rum vaka,
"ej nåd ſkall ge, ej frid åt deras mull" —
Jag ſvor: och hon förſvann i ſkyn tillbaka.

Jag gick. "J hörden mig; O! blir jag ſvag,
"Olympens Gudar! mitt förakt beſäſten
"mot egennyttans trälar" ropte jag,
och ſlungade mitt ſpjut mot deras fäſten.

Jag ångrar ej mitt nit i vårens ſtund,
och har ej trögnat under höſtens ſkyar;
nej, än i dag jag ſöker denna lund,
bekranſar torfven, och min ed förnyar.

Så var det hat Carthagos hjelte bar
från ſvärdets förſta känning i hans händer:
din bölja, Thraſimen, hans vittne var,
och Cannæ murar, och J, Trebias ſtränder.

Men — må Hiſtorien fatta Ryktets krans
att kröna krigarn med odödligheten:
min lyra, mindre ſtolt, vill tolka hans
förakt för träldomen och girigheten.

Carthago ſåg, med tålig ſlafviſk håg,
ſin flotta bränd, och ſina härar drifna,
och Statens död — och Scipios ſegertåg,
och i hans blick förakt och envåld ſkrifna.

Men, men vid ſyn af ſina ſkatters fall
i Romarns jernſkrin, o hvad qval och ſmärta!
då gret Carthago — då log Hannibal,
men log af raſeri inom ſitt hjerta.

"Jag ler, Carthagos ſöner, (ſade han)
"ler ej af köld för mina landsmäns tårår,
"men af en ſjäl, ſom ej beſegras kan,
"ſom guldet ſkyr, och trälars åſyn ſårar.

"Men vore det af glädje ock, jag log,
"är ej min köld ſå loflig, ſom er ſmärta?
"I Statens nöd, den ſtund då viggen flog,
"hvem var då känſlolös? Var det mitt hjerta?

"Och nu, hvi gråten J? Beſkrifven mig,
"då träldoms-oket, ſom mitt öga ſårar,
"på edra ſkullror föll, hvar dolde ſig
"den tröga ſucken då, de fega tårar?

"Carthagos ſtolta Genius! o hvad brott!
"Blygs öfver dina barn! — Om deras händer
"ſkänkt Friheten det offer Lyckan fått,
"de dvaldes bägge än på Libyens ſtränder."

Han ſlutar. — Menigheten ſlagen ſtår,
på bleka kinderna ſig rodnan höjer;
dock, än i dygdens ſtund, en afſkeds-tår
åt Guldets minne uti ögat dröjer.

## Ynglingens Hopp.

O Du, som räknat mina år
och mina steg med ögat följer,
jag vet, min hand ej öppna får
den förlåt, som min framtid höljer.

Men du är vis, det är min tröst;
och mild, du hoppets stjerna tänder,
som in i lifvets sena höst
emellan molnen strålar sänder.

Då ödenas bestämda svall
min hand förgäfves hämma skulle,
ve mig, om dessa strålars fall
ej lyste kosan för min julle!

Ja, hell dig, älskansvärda hopp!
Ditt sken skall hvad jag saknar fylla,
och, flammande på lifvets lopp,
min framtids horisont förgylla.

Från hvarje ros, för ögat ny,
skall vällust i min tanka strömma:
tjust af dess vällukt och dess hy,
må jag dess törnen ej förglömma!

*Aline*, jag sett dig, och mitt bröst
en gång och evigt kärlek kände:
hur ljufligt smälter vid din röst
det hjerta dina blickar tände!

Med dig uti min lefnads vår
jag tälja vill de fälla öden,
med dig igenom höstens år
framstappla, grånande, till döden.

I dalen vid en skuggad å,
igenom sanden slingrigt skuren,
vi skola välja oss en vrå,
och glada lefva med Naturen.

Den skörd oss jorden skänker, den
skall bli vår väl förvärfda föda,
och än en bok, och än en vän,
bli nöjet för vårt arbets möda.

Men — re'n du ser belöningen
för mannaålderns dygders vana,
förmätne ungdom! gå igen
att söka dina pligters bana.

Ja! störd är detta hjertas frid;
men jag skall stolt mitt öde lida,
och bli med nytta värd den tid,
då jag har lugnet att förbida.

*Aline*, med minnet fäst på dig,
jag skall bland mina likar vandra,
och lära känna dem och mig,
och misstro mig och älska andra.

De skrynkor skola mig ej bry,
som skugga misantropens panna;

nej — sina likars sällskap sky —
den läran vill jag dyrt förbanna.

Att menniskan är svag, men god,
jag det uti mitt hjerta känner,
det ger mig tröst, det ger mig mod,
det ger mig rätt att finna vänner.

Uppå den bana jag skall gå
om lasten sina giller breder,
jag trotsar ej, men hoppas på
att finna styrka i min heder.

Full af förakt mot falska bröst,
min själ skall ligga på min tunga,
och sannings tordön med min röst
mot list och våld och fördom ljunga.

Min lycka jag ej bygga skall
på andras rätt och andras ära,
att jag må ångerfri mitt fall
och dårens segerlöje bära.

Förtros ett svärd uti min hand,
dess udd skall öfvermod ej hväsfa:
Försvaret af mitt fosterland
skall vira lagern kring min hjessa.

Som domare jag skall förstå
att näpsa brott och rätt bevara,
mitt öga alltid öppet stå,
och mina händer slutna vara.

Med

Med dygdig eld för Statens värf
och tankar aldrig fegt förbytta,
jag ſkall ej ſätta mitt förderf
i räkningen mot allmän nytta.

I höghet och i öfverflöd
jag ſkall ej ſnålas och förtrampa,
men ſkänka uslingen mitt bröd
och olja i den ringas lampa:

Och makten — utan dygdens band
ſå grym att hämnas, tung att trycka —
ſkall, lätt och ädel i min hand,
blott göra mina likars lycka.

Så, min *Aline*, ſkall jag bli värd
en nådig ſtråle från det höga,
en frid af ingen ånger tärd,
och kärleken utur ditt öga.

O må det fyllas, detta hopp!
må intet moln deſs uppgång ſkymma;
och måtte mina dagars lopp
i dygdens ſköt, och ditt, förrymma!

Då ſkall jag — kring min hjeſſas topp
om bruſtna verldsſyſtemer knalla —
med lugn mitt öga kaſta opp,
och ſe förſtöringen, och falla.

## DEN ÅLDRIGES MINNE.

Snabb flyktade min ålders vår:
Jag sommarn hann — den är förliden —
och innan kort kanhända står
med lian i min förväg — Tiden.

Trögt tanken sig i hjernan stjäl;
min hjessas mörka klädnad grånar;
allt — sjelfva styrkan i min själ
bebådar mina vintermånar.

I skymningen, som famlar sig
och himlen med sin skugga målar,
o Minne! skenet dock af dig
min låga horisont bestrålar.

Kom — hvad mig glädt, ännu mig rör;
hvad mig bedröfvat, än mig sårar;
kom — nöjet saktadt återför,
och pressa mina lugna tårar.

Vis för min rörda syn ibland
den, som min blinda ålder stödde;
vis denna moderliga hand —
och detta bröst, som för mig blödde.

Vis mig en far, uti hvars skygd
jag trädde ynglingarnas bana;
som gaf mig böjelsen till dygd,
båd med sin lära och sin vana.

Tryck åter den intill mitt bröſt,
ſom ſkänkte endaſt mig ſitt hjerta:
Än tjuſe mig deſs ljufva röſt!
än flykte vid deſs blick min ſmärta!

Än dygdens lefvande behag
från hennes till mitt hjerta flöde!
Se'n — ſkulle jag ock dö i dag,
välſigna ville jag mitt öde.

Dock, mina ungdoms-vänner! nej,
er vill jag ock tillbaka kalla:
Mig kände kanſke alla ej,
men jag, jag älſkade er alla.

Af ſomliga jag dygder fick;
jag andras med min ſkyrka ſtödde —
och ſäll med er på roſor gick,
dem oſkulden och nöjet ſtrödde.

Gif, minne, gif mig dem igen,
att deras miſtning tyſt begråta,
de redliga att älſka än,
de otackſamma att förlåta.

Af alla nöjen, ſom mig flytt,
låt känſlan ofta återvakna,
ej för att önſka dem på nytt,
men att dem drägligare ſakna.

Må aldrig tvär i ålderns dar
jag yngre likars glädje-klandra:

Nej — låt mig minnas hvad jag var,
för att bli lindrig emot andra.

Af sjelfva mina sorgers tal
låt känslan lefva i mitt minne:
Jag vill dem tacka, dessa qval —
de födde dygder i mitt sinne.

Om jag har öfvat något godt,
om jag har ärnat ändå mera,
låt mig ock minnas hvad jag fått —
och yfvas öfver intetdera.

Till strids mot högfärd i mitt bröst
låt mina fel och nycker vandra,
och bli en ursäkt och en tröst
för dem jag tror mig se hos andra.

Främst skänk mig åter dessa dar,
då, nyttig än för fosterbygden,
jag oskrymtsamma offer bar
åt sanning, friheten och dygden.

Blef jag från deras kosa förd,
med svallningen af villans bölja —
gif dock mitt hjerta vittnesbörd,
att det dem alltid ville följa.

Så stör min ålders stumma frid,
att jag ännu må lycklig vara:
Den lefver än en ungdoms tid,
som den förflutna får bevara.

Med denna hågkomst skall jag gå
bemannad emot mina öden,
och, när som lian helst vill slå,
förvänta oförmätet döden.

Ej att jag undfly vill de dar,
en nådig himmel än mig ämnat:
Då Han mig *Minnet* sparat har,
är jag belönt för hvad jag lemnat.

Men ler ej detta åt mig mer —
då, molnbeklädd, ifrån det höga,
då hasta, sänkta skymning, ner —
släck aftonstjernan för mitt öga!

# SKALDEBREF

TILL DEM,

## SOM SÖKA ETT ODÖDLIGT NAMN.

(Skrift, ſom vunnit Stora Priſet i Svenſka Akademien 1792)

Oh! grant an honeſt fame, or grant me none.

*Pope.*

Hvad är väl det begär i menniſkornas bröſt
att öfverlefva ſig, att öfverlefva tiden?
Hvad värde har ett lof af efterverldens röſt?
För ſtoftet utan lif hvad båtar pyramiden?
Den vård jag ſjelf ej ſer, det namn jag icke hör,
de obekanta ord ſom på min urna ſkrifvas,
af ſtorhet eller dygd det Minne ſom ej dör —
hvad äro de för mig, om jag ej mer ſkall lifvas?
O hvad, Odödlighet, hvad älſkar jag i dig?
Är du en villſam bild, ſom ſpökar för mitt ſinne?
Har det en grund det hopp, det hopp, ſom anar mig,
att jag ej hel ſkall dö från känſla och från minne?

Så, hvilande ibland från ſina lagrars ſkörd,
ſå kunde *Ceſar* ſjelf, ſå kunde *Pope* fråga.
För äran, njutande, de borde hyſa låga:
O hvem kan vara kall för verldens vittnesbörd?
Med detta ſena Namn ſom ſväfvar öfver griften,
det rökverk ſom en gång af ſeklerna blir tändt,
då intet lefver, mer än Tankan och Bedriften,
hvi detta ſmickrat dem, de ſjelfve icke känt.
Ack! att du gagnat har och att du härjat jorden,

Begär till Evigt Namn! det se vi, men ej mer:
Som, när magnetens pol sig drager emot norden,
man endast verkningen, men icke kraften, ser.

Välan, sin åtrås grund må hjertat än förvara:
hvad en tid ej förstått, en annan skall förklara;
må hemligheten svept inom sin slöja bli —
och sökom nyttan blott och skönheten deri.

Vet, du som lefva vill i menniskornas minnen,
vet, att med lifvets skänk, med daningen af sinnen,
gaf Skaparn menniskan, som hennes största skatt,
Förstånd att göra rätt — att göra godt, ett Hjerta,
och då till dygdens lön Han lof och sällhet satt,
Han fäst vid brottets spår förbannelse och smärta.
Han sade ej: "Var stor, att du beundras må:"
Han sade: "Dygdig var, och du skall kärlek få."
Han böd ej *Albas* arm föröda *Philips* länder
och Brabants rika fält förvandla till en graf;
Han ej *Pizarro* sändt till nya verldens stränder;
Han svärd och bloss ej satt i Christna Presters händer;
Han ej åt *Nero* rätt, och ej åt *Christiern*, gaf
med bila och med ok att friheten förtrycka;
Han gaf dem eld, och drift, och tillfällen, och lycka;
men bifall — åt *Aurels* och *Titi* bruk deraf:
Er, ädle dödlige, än folken offer bära,
och sjutton seklers natt förmörkar ej er ära.

O du, som himlen skänkt en hög och eldig själ,
låt all dess verkning bli till dina likars väl,
och var, då du kan få ett Namn i fosterbygden,

ej kall för Storheten, men varmare för Dygden.
Jag vet, den höjd är brant och flippriga de spår,
der dygden sträfvande till Årans tempel går;
jag vet, hon vänta bör båd mödor och bekymmer;
att ofta lugn och ro från hennes fristad rymmer;
att ofta, då hon död och faror trotsat har,
till lön för sitt besvär hon allmän otack bar;
att afund i dess spår har sina ormar hviftat,
har åt Sokrater sträckt en dryck, den hon förgiftat,
har svärtat Gracchers nit för frihetens försvar,
och hädelser och hat mot Scipioner stiftat —
Men ack! på detta klot om ingen orätt fans,
och vore sant och godt ej vådligt att försvara,
hvad fans på jorden väl för lätt att dygdig vara?
och funnes dygden ock, hvad spridde hon för glans?
Hvad? derföre att brott på dygder segrar vinna,
hvad! skulle dessas kraft i hjertat dölja sig?
Skall deras rädda sken blott flämta och försvinna,
för verlden utan gagn, och ärelöst för dig?
Är dygden någon ting, förutan verksamheten?
Skall du dess ofall blott, ej dess belöning se?
Och skall du hellre feg ditt slägte öfverge,
än veta, du förtjent en tår af menskligheten?

Visst — jag bekänner det — visst lyckas lasten väl:
Jag medger, det är hårdt att hennes segrar tåla;
men skall jag tro, att du, som fäst en lysten själ
vid hoppet om det sken som kan din graf bestråla,
dess segrar skåda skall med afunds harmse qval,
af hennes framgång tjust, dess frestelser förfara,

och tveka någon gång uti det lätta val,
att ſtor med lycka bli — att ſtor af dygder vara?

O vet, Odödlighet är tvefallt uti ſlag:
En ſom belöna ſkall, och en ſom ſkall förbanna.
Med ſkenet utaf dygd din Samtids ſyn betag,
med undrans högtids ſtåt mot Sanning dig bemanna,
i flera verldars rymd låt dina ſtorverk ſes,
triumfer rada opp, och äreſtoder res,
ja, nära, om du kan, till Gudars likhet nalkas —
den tjusning ſom du väckt, ſkall ſent, men ſkall dock
ſvalkas.
Att få en vördad fräjd hvad har ej *Cromvell* gjort!
Hvem ſkall hans medel dock för hans förtjenſter glömma?
Af *Alexanders* namn, ſå majeſtätligt ſtort,
hvem ſkulle driſta ſig i våra dar berömma?
Från ſjelfva *Ceſar* ſkilj hvad man beundrat har,
af verkligt älſkansvärdt, hvad är det ſom ſtår qvar? —
O lär, o lär en gång, att ſky för ſomlig lager:
Vet, ſtorhet utan dygd — den freſtar — men bedrager:
En framtid yppa ſkall hvad fordom bortgömdt var:
Det molnet glesna ſkall, ſom hindrat ſannings dager:
Den larf ſkall falla af, på den ett lof beror —
och då — olycklig den, ſom döms att vara ſtor.
O hvi ſkall jag dock ſe af häfderne beſannadt,
att jorden, någon gång, den bär uti ſin famn,
ſom, yrande af luſt till ett Odödligt Namn,
förr, än att intet få, vill mot-ta ett förbannadt!
Olycklige, hvarthän? hvart raſa dina fjät?
hvi ſkall du få ditt bröſt mot menſkligheten väpna?

och, se'n du menskor bragt att gråta eller häpna,
tror du att vördad bli? O! tänk ej, tänk ej det.
Med intet slags förtjenst du se'n skall kärlek vinna;
den din förändring ser, mins ock ditt fordna skick,
och det du först har gjort, skall verlden längst besinna.
Hitkastad, som du är, för några ögonblick,
hur vet du om ditt lif till mera storhet räcker?
Hvem vet, kanske i dag den torfvan remna skall,
som, blomstrad kring din fot, ännu din graf betäcker.
Hvad har du vunnit då att skjuta opp ditt kall?
Ett samvete af qval, ett minne som förskräcker:
Säll, om, då dödens hugg ditt sköra timglas bräcker,
ditt namn i samma stund flöt bort med Letes svall!

Gå då, förr'n mål du valt, min ärelystne like!
gå, genomlöp de fält historien lagt i dag,
betrakta händelser, exempel skräd och tag,
och mönstra skuggorna uti de dödas rike:
Så skapa i ditt bröst en efterverld för dig —
och, se'n du vägt dess dom, på ryktets bana stig.
Der till ditt höga mål se tvenne vägar bära;
en är Bedrifternas, den andra Snillets är.
Men, fast du hopen ser af intet sig förfära,
du, hejda dig, och välj ditt sätt att vandra der:
Ty begge leda dig till vanheder och ära.

Har du af Skalders Gud den ljufva tjusning fått,
som, gjuten i en dikt, vill ljuda från din lyra,
sjung huru Hjeltar dö, hur Kungar värdigt styra,
sjung om Pyladers sorg, om Kärleks-Gudens skott
sjung allt hvad menskan rör — men, dygdig i din yra

ſtöt aldrig ſederna, och ſmickra aldrig brott.
Odödlige *Horats!* bland desſa ſköna ſånger,
dem du med romerſk kraft och grekiſkt välljud qvad,
bland desſa mäſterverk hur många tuſen gånger
har dygden önſkat ſig att ſakna några blad!
*Du*, ſom, ifrån den ſtund dig Skalders Fader väckte,
med foten följt hans ſpår, med hjesſan himlen räckte,
hvad, *Maro*, gjorde dig ſå döf för ſannings bud,
att kalla Envåld godt, och *Auguſtus* Gud?
Och du, ſom halp ditt land att *Henrik* offer föra
och *Melpomenes* röſt att dygden älſkad göra,
hvi gick du, ſtore man, att vända, qvick och yr,
mot Religion och Dygd din epiſka ſatyr? —
O! låten Snillets rätt ej Hjertats gå för nära,
förförde Skalder! — O! för hvarje ſådant fel,
ehuru tjuſande med tonen af ert ſpel,
allt hvad en efterverld ſkall edra namn beſkära,
är (om det ſägas kan) en djupt föraktad ära.

Så ſkall ock ſtraffas den med Demoſteners röſt
fått ſtyrka och behag att menigheter röra,
om han med ſmyckad lögn förgiftar deras bröſt,
med orättviſans lof ohelgar deras öra.
Att mot *Philippers* våld utmana frihets glaf,
ge *Ameriner* ſkydd, mot *Catiliner* ſjunga,
Framkalla en *Descartes*, en *Sully* ur ſin graf,
till desſa ändamål gafs Talaren en tunga.
Med ſnille har man nog för att beryktad bli;
men det är ſnillets bruk, ſom afgör ryktets värde,
och hvarje vitter konſt ett flygtigt lof begärde,

om den ej nyttan böd, att stå det sköna bi.
Visst tjusar Meteorn, som flammar och försvinner;
men Solen vördnad ger — hon gagnar, då hon brinner.

Dock skall man Konstens Son förlåta någon gång,
om, sjelf af Bildningens och Känslans kraft bedragen,
han yrar i sitt tal, sin tafla och sin sång,
och klär en skyvärd bild i drägten af behagen.
Men dig, o Filosof, för detta känslans rus
skall efterverldens dom en lika nåd ej unna;
du icke snille fått, att lysa — men ge ljus:
Din enda ära är att sanningen förkunna.
Än skåda minsta kräk, än rymdens kroppar mät;
sök till hvad ändamål all varelse är buren;
med *Bonnet* följ hvar länk af kedjan i naturen,
och upptäck verldens väl och Skaparns majestät.
Än forska menniskan och af dess krafter sluta,
hvad sällhet hon förmår, hvad rätt hon borde njuta;
vis hur och hvarföre hon blind och osäll är;
men stanna icke, feg, o! stanna icke der!
Säg icke: "Usling, gråt, men tig och drag din tunga,
"lär dig att misstro ljus, lär dig i bojor sjunga:"
Har hon ej lärt det nog af seklerna förut? —
Hjelp henne — I dess sår, gå, tröstens olja gjut,
och sanningarnas brand mot våld och fördom slunga.
Så *Locke*, *Helvetius* och *Rousseau* rykte fått,
så *Raynal* vördad är och *Franklin* dyrkad vorden,
och så, när du en gång har ned i grafven gått,
din hamn skall resa sig och än regera jorden.

Hur säll den tid skall bli — o! må jag hoppas den! —

då Filosofens ljus blir grund för Statsmans Lära,
lär Lagstiftarn att se i hvarje folk en vän,
och sänker lagerns lof inför olivens ära.

Till dess, mitt slägtes ris, och någon gång dess stöd,
gå, Hjelte! öfva ut ditt mod att dö och mörda;
försvara djerft ditt land — men endast det — i nöd,
och, ädelt fasande för likars qval och död,
tag segern som ett tvång och lagern som en börda.
Om du ett hjerta har, kanske ändå din blick
skall falla ångerfull uppå den stund tillbaka,
då i *Villarers* spår du först till fältet gick,
i själen utan hämd, att hämdens nöje smaka,
att städer bränna opp kanske för några ord,
och spilla menskors lif för några torfvor jord.
Ty krigens största skäl är segra och föröda,
ej främja menskors rätt, ej lindra deras nöd:
Och uppå dessa fält, dem slagnas kroppar göda,
der skulle samma folk långt hellre fått sitt bröd,
liknöjde under hvem, belåtne i sin möda.
Ack förr — i nödens stund — till laglig frihets värn,
o hjelte! lyft din arm och väpna den med jern.
Än gå för folkets rätt med *Sturarna* mot döden,
än uppå *Vasars* ban förtjena högre öden.
Om modet slockna vill hos folket för sitt väl,
uti dess stela bröst gjut in din varma själ;
säg: "Himlen välden gjort, men ej befallt Nationer
"fördraga kedjans tyngd och bilans barbari:
"För hundra-manna Råd och inför Kungars throner,
"Medborgare, dig böj — men aldrig, om ej fri."
Så säg — Och med den dygd blott fins hos fria själar,

uppoffrande dig sjelf, gör allt för folkets skull:
Gå, Juda Hjelte lik, drag pelarna omkull,
och krossa i ditt fall förtryckare och trälar.

Och du, åt hvilkens hand en Spira gifven är,
till tecken af den pligt, att hägna menskligheten,
värdera väl, Regent, den fördel spiran bär
att både dela ut och få odödligheten.
Du innehar ett rum, der du, af alla sedd,
ser minst, men verkar mest, och aldrig utan följder,
der det beror af dig, och hur du vill bli ledd,
att Sanningen blir hörd, att Sanningen blir höljder;
der du i ständig fart till Ryktets tempel går,
men dömmes sist af dem, som Stort från Nyttigt skilja;
och der du gagnar ej, och ingen ära får,
förutan andras ljus och egen redlig vilja.
Förtrodt uti din vård jag ser ett talrikt Folk:
Emellan det och dig betänk hvad dimmor famla!
O! närmast kring din thron de dygdige församla,
och tillåt hvar och en bli Sanningarnas tolk:
De skola sägas dig, om du dem ger ditt öra,
och du blir dygdig sjelf, ju mer du får dem höra.
Ett ädelt ändamål i all din statskonst äg:
Gör, egennyttig, allt som gagnar Fosterbygden;
med Sedolärans vigt din minsta gerning väg:
Det är ej politik, som strider emot dygden.

Af Födsel eller Val du thronen innehar —
Betänk, hvad vore du förutan denna lycka?
En enskilt mennifka, som Statens tyngder bar,
berättigad till hägn och maktlös att förtrycka.

Du, medborgsman, ſom jag, faſt du har thronen nått,
ej ſtörre menſklig rätt, men högre pligter fått:
Fly, ſom din ſjäls förgift, den ſmicker-födda lära
att menſkors lif och gods utaf din vink beror:
Hvar lag är lag för dig, hvar dödlig är din bror:
Gör rätt, det är din pligt — gör godt, det är din ära.
Märk oförſtånd och laſt med en offentlig blygd;
förtjenſten, hvar den fins, till hedersſtället kalla,
och räkna intet Stånd för ädelt, utan Dygd:
Du är af alla Stånd — Du är Regent för alla.
Uppmuntra odlingen af Slögder och af Jord,
af hvarje Vettenſkap, hvar Konſt, ſom nytta föder.
Olivens planta när, hon är för ſällhet gjord:
Det lyckligaſte krig dock dina länder öder.
Tro ej i något fall, hvad länge trotts förvändt,
att Statens Värdighet är annat, än deſs Nytta;
lär folket känna den: Det ljus, ſom andra tändt,
blygs ej att visligen till dina länder flytta.

Se hvilka fördomar från flera tidehvarf,
till Folkens oſällhet, med throner gått i arf:
Var ſtarkare än de, och viſare än tiden.
I Europa re'n den midnatt är förliden,
ſom qväfde födelſen af menſklighetens ljus;
okända för hvarann vid brytningen af dagen,
re'n Folken, famlande på deſpotismens grus,
med våld begära hägn af Sanningen och Lagen.
Beſinna, o Regent! hvad blod det koſtat har,
mot illa använd makt att Friheten förſvara:
ſkänk Folken all den rätt Naturen åt dem bar,[1]
och njut förnöjelſen att deras Skyddsgud vara.

Då du en sådan grund till deras välfärd lagt,
skall du, med *Titi* dygd och *Augusti* makt,
hvar afton somna trygg, hvar morgon älskad vakna:
Och då du samlad är till dina Fäders graf,
skall Menskligheten, stum, i tårar sänkt, dig sakna;
ditt rykte, flytande på evighetens haf,
hvar gång ditt namn blir nämdt, än gläda dina bygder,
och värman af din själ ge lif åt nya dygder.

J Svenske Medborgsmän, som lyssnen till min röst,
en röst, som aldrig höjts, att den ej dygden yrkat,
o! måtte den få kraft, att skilja i ert bröst
ett erostratiskt namn ifrån ett kärt och dyrkadt!
Den jord, Medborgare, der först du satt din fot,
det var ditt Fosterland, hvars sköt dig tog emot:
För allt, som gagnar det, dig äran tjusning gifve,
för det din första suck, för det den sista blifve!
Må afundslöst för dig med ryktet flyga kring
de namn, som ingen sorg förtjent af Fosterbygden!
Beundran mot en tår betyder ingen ting,
ej Mausoléers prakt emot en suck af Dygden.
Då, om i lifvet än du misskäns och förmäds,
dock högt ditt hufvud bär och af ditt samvet gläds:
Att dö uti det hopp, att en gång Folket gråter,
det är ju ej att dö — det är att lefva åter.
Som Tornets spira, höjd i horisontens fall,
ju mer på afstånd sedd, dess mer tycks himlen nalkas;
likså ditt Rykte ock dess högre äras skall,
ju mera Tiden flyr och Afunden får svalkas.

---

MENNISKANS

## Menniskans Njutningar.

### Skalde-Bref till Grefve *J. G.*

Det var en tid, min vän, då du och jag
beſkådade med qvickt och modigt öga
den verld, ſom omgaf oſs. En mulen dag
af lifvets luſtrer räknade vi föga;
ett ondt vi ſågo qvalde ej vår ſjäl;
och, danade till Dygd och Vett, vi trodde,
att allt vårt Slägte gjorde, tänkte väl,
och inga dårar denna jord bebodde.
Vi voro ſälla då: O glädjens tid!
o tid af oſkuld! tid af kära minnen!
För tanken ſtäll, ibland, utaf din frid
en bild, att lugna mina ſtörda ſinnen!

En annan kom. På verldens öppna ſcen
vi trädde ſjelfva, trädde fram förtroligt,
och midt bland dårſkapers och laſters ſkrän,
uti vår oſkuld, funno lifvet roligt;
vi togo allt, ſom ſtötte oſs, för ſkämt;
vi ſkänkte luftſken egenſkap af ſtrålar;
och höllo faſt oſs vid den ſatſen jämt:
"Vår verld är ej ſå ond, man henne målar."
Än, uti lifvets morgon, för vår ſyn
Auroras roſenröda ſkyar flöto;
men det blef middag: Ifrån himlabryn
med ſamlad maſſa Phœbi ſtrålar bröto:
Ej blomſtrens ytor gäckade oſs mer
med qvicka dagar, ſtrödda från det höga,

till blad och taggar trängde ljuset ner —
och verlden uppstod blottad för vårt öga.
Hvad hände? Skyggheten tog Lättrons rum:
Den enas trollglas mot den andras byttes;
beundran stelnade; vår röst blef stum;
hvad fordom skönt var, för vårt öga lyttes;
i bjelkar vändes det som förr var grand;
och, snart för menskor häpna eller kalla,
ifrån att räcka dem vår brödra-hand,
vi melankoliskt smygde undan alla.

Men korta äro öfverdriftens dar:
Erfarenheten, förd på tidens vingar,
bereder sanningen, der irring var,
och lidelsernas harm till sansning tvingar.
Den mogna manna-ålderns visa hand
flet småningom det flor, vårt öga täckte;
gaf grandet åter sin natur af grand,
och våra hjertan hoppet om vårt slägte;
framställde verlden sådan, som den är,
ej värd vårt hat, men mycket våra tårar;
och visade oss huru jorden bär,
mot femti dygdiga, legioner dårar.
Och nu, min vän — var Glädjens tid förbi —
men Lugnets kom, Rättseendets, och Styrkans:
Vårt slägte flydde eller sökte vi,
men ej med hatets känsla, eller dyrkans;
mot ödens hårdhet ställde vi ett hejdadt mod;
vi njöto varsamt deras glada skiften;
och Fridens njutning hos en Vis och God
vi lärde skatta mer, än *Sturars* blod,

än Croesi guld, och än *Homeri* stod,
och stjernehvalfvets granne, krigs-bedriften.

Så dömde vi. Med hejdom ofs. Den tid
vi sen tillryggalagt på lifvets bana,
har hon bekräftat ofs, att själens frid
är all den sällhet vi förmå ofs dana?
Beror den blott af vishet och af dygd?
Står ingen annan till vårt möte färdig?
Och i en verld, så rikt, så konstigt byggd,
gifs ingen, lika menskans åtrå värdig?

Gifs ingen annan? — O! det vet väl den,
som börden sväller; som till höghet krälar;
som öfvar makten; hopar penningen;
som för ett ofödt slägtes minne trälar.
Men lika värd vår åtrå? — Tror ej jag;
men granskom Njutningarnas skilda slag.

Till vår uppbyggelse förvarom minnet
af denna ättling, oskuldsfull till sinnet,
som till den kyrka, der han byggt sin graf,
för sina fäders och sin egen heder,
sitt åtta alnar höga Stam-Träd gaf,
heraldiskt smyckadt öfver alla leder.
Mins hur han trodde ärligt, att det blod,
som från hans stamfar bonden troget runnit
fem sekler förr än vårt från vår, bar mod,
bar åra, och bar rätt till minnes-stod
åt hvarje ädling, till hvars bröst det hunnit.
Mins, huru lugnstarkt han förtäljde om,
hur en af Fädren till den Helga Grafven

i härnad for, och, när han återkom
med en arm mindre och med blodad glafven,
benådades med grefveligt diplom
och med den ftolta Connêtable-Stafven;
hur alla unga Grefvar fen hans tid,
familjens fäder, bröder och kufiner,
hvar enda märklig var af någon ftrid,
fom Minnets fackla än i dag befkiner,
af någon amurett med förftligt blod,
af någon ftats-arreft inom baftiljen,
af någon kunglig fkänk för grefligt mod —
och ingen åder grumlad i familjen;
och mins omfider, hur i Hofvets ring
han lefde; fökte, vann den glans, fom kitlar;
men, tom på värde, gjorde ingen ting,
fom till en hågkomft menniſkan betitlar.
Hvad händer? Kungen dör. En annan Kung
förfkjuter Börden fkild från fkickligheten:
För Grefven Hofvets atmosfer blir tung;
han flyr i fkötet utaf enfligheten.
Men hvilken enflighet! få död! få tom!
fom ingen egen dygd och tanka gläder!
Ibland porträtterna af fina fäder
han fläpar långfamt fram fin ålderdom —
Hvad var hans njutning? Flägten af ett väder.

Så bär ej du, min Vän, det Namn du ärft —
med ftolthet af förtjenfter, icke dina.
Du vet att vörda dem du ej förvärft,
men ock hur tomt de öfver hjesfan hvina
utaf en Ättelägg, den ingen krans

af lager eller ek med ära kröner;
och åtnöjs blygsamt med den egna glans,
som höljer Krigets eller Dygdens söner.

Men denna njutning, hvaraf dig och mig
Försynen alltid litet njuggt beskärde —
Du vet väl: Guldets — bär den ej i sig
ett grundadt anspråk på ett högre värde?
Svår: Sågo vi ej Grippus *) och hans bror?
De begge vadade uti millioner:
Den ena spände dem med drakens klor;
i piaster-hvalfvet stängdes hans passioner;
ifrån sin magra häst han fodret stal;
han klippte af receptet för sin dotter;
bepudrade peruken hvart qvartal,
och svor på delningen af Pluti lotter.
Den andra sände sina tunnor guld
på kurs och agio kring den vida verlden,
men, under deras lopp sig sjelfvan huld,
göt ut sin vinst i hvirflarne af flärden,
möblerade sig förstligt, sacre-dieu!
böd hela verlden på supé och baler,
lät hvarje Jul sin Fru juvel-beströ,
och lånte penningar åt Cordons-bleus,
och annars ock förspelte kapitaler:
Allt hvad han ville ägde han och njöt,
och ingen omsorg sågs hans vällust störa;
kort sagdt, han gjorde sig sin verld så söt,
som något Peru mäktar menskan göra.

*) Detta namn är lånadt af *Pope*, som dermed utmärkt en girig.

Men ack! hur hänger ej uppå ett hår
hvar trotsig njutning, icke född ur själen!
En åsk-vigg faller, och till aska slår
det hvalf, som vaktas utaf penning-trälen;
en stormig bölja sväljer tretti skepp
för Grippi broder, lika fattig vorden —
Förloradt är för begge allt begrepp
om menniskans lycksalighet på jorden.

Den satsen, stundom melankoliskt drömd,
att armodet är sällt, jag ej förfäktar;
men rikedomen, skrinlagd eller tömd,
en redbar njutning icke allstra mäktar.
Frid för bekymren, är ett villkor ställdt
för min lycksalighet, för din, för allas:
Den, som till utsigten kring lifvets fält
af blotta bristerna och nöden kallas,
den saknar frid, den kan ej känna sällt;
men tro att sällheten med skatter mutas,
är dårens tro; att äga nog i tjäll,
är bo i slott; — med dem att vara säll,
beror af *huru*, icke *att*, de njutas.

Men lemnom umgängs-lifvet: Höjom oss
till kretsarne af Höghet, Makt och Rykte.
Hvad båda strålarne af Årans bloss?
hvad dessa lagrar uppå pannan tryckte?
hvad dessa yfviga tiarers prakt?
hvad dessa charer i triumf-tåg förda?
hvad dessa borgar gjordade med vakt,
och dessa Stora krypande för makt,
och pöbelns hurra, genom luften hörda?

Ack! fråga, under någon stund af sans,
Poeten, Krigaren, Ministern, Kungen,
om nånsin själens djupa sällhet vans,
att sjunga storverk, eller bli besungen?
om ryktets hunger icke mindre är
en lycklig njutning, än en drift af oro?
om blodsutgjutelsen, om segrarnes besvär
utaf triumferna belönte voro?
om denna spindel-väfnad, konstigt sträckt
att fånga flugor, icke djur af styrka,
om denna bakslughet i klokhets drägt
är den som smickrar, den som menskor dyrka?
om diademer, spiror, och befäl,
och majestätets glans, som folken vörda,
uppväga sorgerna för folkens väl,
och äro njutning, äro icke börda?

Och hvad är storhet, rykte? Ofta blott en hamn,
som spökar ljugande vid lifvets smärta.
*Min* vän, det är ej äran af ett namn,
som gjuter friden i din Faders hjerta;
den store Condé var ej lycklig mer,
då han i segrar såg sitt hopp om minne,
än då, till enskilt åter stigen ner,
han med de Visa odlade sitt sinne;
och store *Wolsey*, store *Sulli* opp,
och *Henrik*, han som *Albion* grymt förtryckte *),
och denne *Henrik*, *Galliens* tröst och hopp **),

*) *Henrik VIII* i England.
**) *Henrik IV* i Frankrike.

och denne *Cromwell, dömd till evigt rykte* *);
de skulle vittna, att förnöjelsen
ej dväljs på thronen, ej vid thronens sida;
att lugnets larf, ej lugnet, höljer den,
hvars dolda stunder sorgerna förbidas;
att midnatts-ångern darrar i palats
med dem, som öfvat ett förmätet välde;
att dygden skulle fly från rangens plats,
om hon mot afunden ej styrkan ställde.

O! dessa pyramider ljuga ej;
läs dessa ord: *den Lyckliga — den Store;*
men detta skönare: *den Sälle* — nej! —
ve om det fans; det blott en skrymtan vore.
Må hända — om vårt förvetts hvassa blick,
på andra sidan förd om dessa grafvar,
fick se dem i sitt oförställta skick,
de män, som burit spiror, svärd och stafvar —
måhända skulle mängden, icke der
en gång, ibland de sällas antal finnas —
hvad gäller, att med ringare besvär
Tartarns, än Eliséens stränder hinnas!
Gör då den dygdige så rätt, att sky
för dessa njutningar, som hopen villa? —
Ha! dem att äga, eller dem att fly,
den vise aktar lika väl och illa.
En dygdig rik, en dygdig med talang,
en dygdig mäktig, dygdig stark till sinnet,

*) And *Cromwell, damn'd to everlasting fame.*
*Pope.*

han ger ett värde åt sin börd, sin rang;
han njute äran, högheten och minnet:
Han gagnar verlden, och han verlden lär;
men han behöfver icke dem: Han bär
uti sitt samvete sin lön — Och resten
utaf vårt slägte mindre danadt är
för öppna höjder, än för dolda nästen.

Välsignelse och vördnad öfver den,
den sällan sedda man, som full af värma
för menskligheten helgd, för sanningen,
för pligten att sitt land mot våld beskärma,
lik Vasa, Sulli, Chatam, träder opp,
med medelståndets dygd, uti palatser,
och räknar ej en prålig storhets hopp,
men gagnets ära, fäst vid höga platser;
som sjelf gör väl, som råder rätt och sant;
och, när han, ohörd, mer ej mäktar vaka
för menskors väl, går nöjd från Lyckans brant
*till* dälden, hvarifrån han kom, tillbaka!
Men se, hvari består hans njutning? Säg,
är det i praktens och i rangens dikter?
i guldets verkning, eller maktens? — Nej;
i hjertats vitsord öfver fyllda pligter,
i friden — friden för bekymrens flock —
i visheten, att skulle menskor ock
hans namn, hans tjenster obemärkta lemna,
skall med en blick den Evige ändock
hans uppsåt skåda, och hans dygder hämna.

Men mängden af oss — ägde den väl mod

att vara dygdig under makt och ära?
Med måttlig styrka, kan en vis och god
de gyllne oken på sin skullra bära?
Nej: den till höjden går, för höjdens skull,
hans dygd är hal, hans vishet opålitlig;
och denna höjd, af sträckta giller full,
beträder sjelfmant ingen oförvitlig.
Välsignom Himmelen, min vän, som ställt
de Stora främst i stormar och i strider,
och för ett lif så föga verkligt fällt
dem bjuder guld och namn och pyramider;
må dem ett luftigt, meteoriskt bloss
af sällhet slå med sken, som härmar strålar —
Sjelfständigheten, Friden, gaf Han oss:
kring våra bäddar ingen afund vrålar;
oss frestar icke, ljugande, den prakt,
som menar tomhet; då hon njutning målar;
oss gnager, tär ej Furien af makt;
vi dricka intet gift ur gyllne skålar:
Välsignom, vördom Himmelen, min vän —
Och jag, och jag skall särskilt tacka den
för det, i skuggan, der min fot Han ledde,
Han tvenne sällheter mitt lif beredde,
som friden ljufva, men utöfver den —
en värdig Maka — och en värdig Vän.

## Skalde-Bref till Menigheten *).

Du, som vår högfärd dömt bespottelsen att skörda,
som utan anor född, och närd af mödans hand,
med tålamodets lugn bär ensam lagens börda;
och ger och vågar allt för Kung och Fosterland;
då du af smälek höljs från lyckans högre bygder,
mitt hjerta helga vill en sång åt dina dygder.

*) Imitation af *Thomas* Epitre au Peuple. Öfversättaren af detta namnkunniga Skaldestycke — hvilket år 1760 vann accessit i Franska Akademien, med den säkert välförtjenta förklaring, att Akademien beklagade, det hon ej ägde att tilldela Författaren ett verkligt Pris (hvilket vår tilldömdt *Marmontel*) — är så förvissad om sin Imitations underlägsenhet emot Originalet, att han härvid ej har annan not att bifoga, än en uppriktig anhållan om ett mildt omdöme af de Vittra: och behofvet af mildhet förutsätter alltid vissa brister, eller i det minsta en frånvaro af fullkomlighet. — Beträffande öfversättningen af ordet *Peuple* med *Menighet*, tror han sig deruti hafva valt det enda, som gifver ett någorlunda lika begrepp med det Författaren på detta ställe åsyftar. Vi äga ej något ord af den dubbla bemärkelse, som *Peuple*. *Folk* har en lika vidsträckt, men kan svårligen absolute få den inskränkta, som *Peuple*. *Allmoge* utmärker allenast Landtfolket. *Allmänhet* betyder ej egentligen någotdera, och har, om man så får säga, snarare en intellektuel, än en fysisk bemärkelse. *Pöbel*, hvarmed förstås den lägsta, usla och mest förskämda Folk-klassen i Städerna, kan ej uttrycka Författarens tanka. Kanske torde den invändning, som kan göras mot ordet *Menighet*, brukadt i detta stycke, endast härflyta från vårt öga, som är ovant att finna Menigheten föreställd såsom en person, med hvilken man korresponderar. Dessa tankar underkastas billiga granskares upplystare omdöme.

I purpur-skrudars prakt, i tornade palats
du desſa Stora ſer af njutningar förtärde,
och blickar oförnöjd uppå din ſamhällsplats —
O! ſe ej deras glans: Se blott ditt eget värde.
Är du ej Statens lif? Se, Staten af din hand
begjuts med ymnighet, beſtrålas utaf ära.
I alla tidehvarf, i alla Jordens land —
der En-Regenten ſtyr med hederns tjuſta lära —
der medborgsmannen, fri, och värd att vara det,
ej herre och ej ſlaf, blott lagens bokſtaf fruktar —
der despotismen går med bödlar i ſitt ſjät
och under en mans ok förſkräckta likar bugtar —
det dina armar är, din lydnad och ditt nit,
din oförſtällda dygd, din arbetſamma flit,
ſom ſkapar ſtaters väl och underſtöder throner:
Ack! hundra Konungar blott kedjeſmidt nationer.

Eröfrarn verldens ris, du verldens biſtånd är:
Det fält han ſköflat har görs fruktbart af din möda;
du jordens vidrighet och luftens hårdhet bär,
och, krökt för ſtrålens udd, du nedſår och du ſkär
med förtruten hand det korn, ſom gör vår föda.
Man ſäger: *Denna konſt är låg;* och med hvad rätt?
Ger menſklighetens gagn ej anſpråk uppå ära?
Jo — jo, din plog, din harf, din hacka och din ſkära
bevittna mer förtjenſt, mer höjda tänkeſätt,
än desſa riddarband, och fjädrar och galoner,
dem fåfängan begär, och nåden ſtrör kring throner.
Nej, denna konſt är hög, och den tid varit har,
då guld och rökelſer man till defs altar bar.
Från desſa rika fält, hvars muſt du idogt plundrar,

till ſtäderna jag går, och dig deſs mer beundrar.
Med högmod jorden dem uppå ſin yta bär:
Jag menſkoſlägtet ſer i all ſin ſtorhet der;
med brödra-händer der ſig konſterna förenat,
båd de, ſom ſprungit fram vid ropet af vår nöd,
och de, ſom till ett kärt, ett nyttigt öfverflöd,
det fria ſnillet fann och läckerheten renat.
Igenkänn dina verk med dygdigt välbehag.
Du forſkar i Naturn; deſs värn af dig beſtormas:
Se, jernet bugtar ſig för dina hamrars ſlag;
du trädet lydigt gör, och leret af dig formas;
du klär behofvets barn i våf af lin och ull;
du pryder fåfängan med ſilke och med gull;
metallerne med konſt af dina händer renas:
än myntas de af dig till ſtatens rikedom,
än åter himmelshögt med marmorns block förenas
till Konungars palats och Gudars Helgedom.

Ej blott åt eget land din flit betalar gärden;
nej, nyttan öfverallt du för i dina ſpår;
omätligt famnande, med handelns armar, verlden,
du öfver hafvens rymd en gyllne brygga ſlår.

Då Prinſar ruſta ſig till ſtrid om jordens öden,
hvem afgör ſegrarna? Ditt mod, ſom trotſar döden:
I nödens timma ſökt, du ſtatens ringmur är;
du thronen, när ſitt fall, på dina ſkullror bär.

Hvad jag förſmår en hög, ſom, ſtolt af ſina anor,
förſofver utan gagn ſin dag i toma vanor!
en tanklös Pluti ſon, af nöjen mätt och tärd,

som yfs att visa mig sin oblygsamma flärd!
Af ytan, i all tid, är menskan dårad vorden —
Den sanna hedern är att göra gagn åt jorden:
Små-tänkarn fåfängt vill med smälek dig beströ;
du för ditt Fosterland vet lefva, och vet dö.

Ännu en högre lott din sälla fördel är:
Den lugna oskulden du i ditt hjerta bär:
En Konung äger makt, de Store glans och heder,
den Rike skatter har, och Menigheten seder.
Vårt fräcka tidehvarf försmår Naturens röst;
hon intet öra har för namnen Son och Maka;
den grymma högheten med stål-harneskadt bröst
blygs för att nämna dem och dygdig vällust smaka.
J hårde! lågheten är blott ett lån af er;
Naturen dessa namn ett ädelt värde ger —
Du, du, o Menighet! kan deras vigt förklara:
du ej den högfärd har, att onaturlig vara.

Kring thronen, smilande af nit för eget väl,
de stolta Hofmän se, af lyckans rus förryckta,
med möda sänka ned en blick på de betryckta.
Den fattige är född med ömhet i sin själ:
Osälla likars qval hans hjerta genombårar,
han räcker dem sitt bröd, bestänkt med sina tårar.

Han ej den yta har, de sminkande behag,
hvarmed de Store lätt de smärres syn förbrylla,
och vet ej, vill ej ens, en träl af modets lag,
med ett belefvadt språk sin elakhet förgylla.
Anständighetens larf han ej förförisk bär;

hon dygdens likhet blott, men icke dygden är.
Är detta att för hårdt mitt tidehvarf beſkylla?
Nej: Seders prydlighet bebådar deras fall.
Den vackra verldens folk, ſom blott ſin lycka vårda.
likt marmorn glänſande, men ock ſom marmorn hårda,
ge dolkſting med en hand, ſom ſmekſamt vinka ſkall. —

Ack! hvad jag älſkar mer den råa ärligheten
hos Åkermannen, förd utaf Naturens ljus!
Hans yta ſkrämer oſs: Hans ſjäl är ädelheten:
Så ligger guldet gömdt i koppar-malmens grus.

Hur mången driſtig bof, till ofärd för nationer,
har icke burit hand på kronor och på throner!
Du vet ej, Menighet, med hjeltelika brott
förvåna ſamhällen och ändra deras lott;
och om du någon gång, ej kunnig att dig ſtyra,
länt dina armars kraft åt fanatismens yra,
det blott de Store är, hvars hvinande orkan
i mörkret villſeført ditt ſkepp på ocean.
Se tigern, lejonet, af maktens lyſtnad förda:
Af deras vilda ſtrid ſe ſkogarna förſtörda; —
uti en vrå, fördold för desſa ſköflingar,
går myran flitig, tyſt, belåten med ſitt barr.

Dig, Himmel, vare tack, hvars nåd mig icke ſtällde
på denna hala brant af prakt och rang och välde!
Jag har i födſeln ej af mina fäder ärft
en plundrad rikedom, ett rykte blod-förvärfdt;
men om jag dygder har, om jag har mod i ſjälen
att motſtå liſt och våld, och att förakta trälen;

om jag ett hjerta har, som rörs för andras nöd;
om vänner se i mig sin tillflykt och sitt stöd;
om lasten har mitt hat och dygden har min dyrkan:
Då är mitt öde fällt: Jag äger sinnesstyrkan.

Man tror att sällheten palatsena beskärs,
på segervagnar dras, inunder himlar bärs!
Ack! under dessa hvalf — vid dessa läckra borden —
der dväljas ofta nog de uslaste på jorden;
de hvassa plågors frö förbittra deras mål;
de dricka dödens dryck ur nektarns gyllne skål.
Ett mera ljuft förgift och mera grymt förjagar
försåtligt deras lif, från deras första dagar:
Med långsamt mätta steg se dessa hamnar gå,
dra tungt den nötta kropp dem än kan återstå;
se deras gula hy och deras rynkta panna;
hör dem vid tretti år sin ålderdom förbanna;
vet, det är nöjets hand, som gräfver deras graf,
som gaf en vän åt allt, åt dem en bödel gaf.
Intrigen qväljer dem med skimrande bekymmer;
misstänksamheten tär och sömnen dem förrymmer;
för dem det endast är, för ärelystnans folk,
som afund har en orm och hatet har en dolk;
med klädnader af guld, och gift i sina själar,
de Gudars dyrkan få, och lida såsom trälar.

Dig, blyga Menighet, passioners eld ej tär;
en kropp, i födseln stark, din trägna möda när;
förutan helsan, ack! hvad båtade mig riken?
Du njuter sömnens frid, från Hofmans öga viken:
Du

Du äger ſinnen qvar: Och dina få begär
af mödan äggas opp att ge dig dubbla nöjen:
En ſon, ſom ſmeker dig; en makas öma löjen;
en dans af bygdens barn kring kojan i din lund;
en himmel utan moln, en daggig morgonſtund —
af desſa nöjen tjuſt, på dina knän du dignar,
ditt öde ſkattar ſällt och Skaparen välſignar.
All njutning hämtar du utur ett rent begär:
För dina känſlor blott Naturen öppen är.

Den ſvekfritt lefvat har, bör dö förutan ſmärta:
Du ſkådar i dig ſjelf med oförfäradt hjerta.
Att dö är lätt för den, ſom gått med käpp och ſtaf,
men fallet hiſkeligt från thronen till en graf.
Utöfver allt ſin arm den ſtela döden ſträcker:
Miniſtrar, Kungar, allt förgängelſen betäcker;
och ingen ſeglare går ut på tidens haf,
ſom icke ſtranda ſkall en dag och gå i qvaf.
Hvad båtar, när en gång min kropp är graflagd vorden,
om ſpira eller plog jag förde här på jorden?
En kronas härlighet ej ſkönjes i en graf:
Monarkens ſtoft är ett med ſtoftet af hans ſlaf.
Med lugn, o Menighet, beſkåda dina öden,
beklaga ej ditt lif, och afſky icke döden,
ſe lifvet är en blixt; en friſtad döden är.
Att gagna är din lott; han ära med ſig bär.
Låg rang har laſten blott, och dygden har den förſta —
och den ſom rättvis är, den man är ock den ſtörſta.

## Skalde-Bref om menniskornas olika villkor *).

Du ser, Heraklio, med kallt och liknöjdt öga
den väderstinna prakt, som skimrar kring de höga;
du, oförblindad, ser en verld, med all dess glans
ej olik en maskrad, der narrar uti dans
med lånta klädnader af Jupiter och Fröja
tro till olympisk rang sin litenhet förhöja.
Förgäfves slås vår syn med lånta sken af bloss:
Oss födseln lika gjort; blott larfven skiljer oss.
Fem sinnen skänktes oss, inskränkta till förmågan,
vårt enda, svaga mått för nöjet och för plågan;
ha jordens herrar sex? gaf dem naturen väl
en kropp af annat stoft, en mer eterisk själ?
Nej: Slumpen ställde dem utöfver oss i öden;
men alla födas vi till bristerna och nöden:
Vi tråka lika tungt vår långa barndoms dag:
En fattig och en rik, en mäktig och en svag,
gå alla lika visst från smärtorna till döden.

Hvad! (svarar man) Ni natt om ljusa dagen ser!
Hvad? gifves intet stånd mer lyckligt, än ett annat?
Har himlen alla ställt i jemlik bredd med er?
Erfarenheten ej en sådan tes besannat.
En matmor, som förnött sin dag med hushållsgräl,
går än att trälande vid midnatts-lampan spinna,
är säll måhända; men, jemför hon sig med skäl
med en på soffan sträckt befallande Förstinna?

*) Imitation efter *Voltaire*.

Behagar det kanſke ej mer en andlig man,
ned ſtjernan på ſitt bröſt och mösſan högt på pannan
ıtt ifrån choret ge Guds frid ſå godt han kan,
in lunka ſockenbud i ſtöflar, ſom en annan?
Och är en Preſident ej vida mera ſäll
vid detta läckra bord, ſom håller honom vaken,
in hans Amanuens, ſom nöter ſamma qväll
ıtt damma akterna och utarbeta ſaken?
Nej, Gud ej orättvis och icke ovis är:
Han ej ſå olikt mått åt lika ting beſkär.
Kan den väl tro, ſom ſer, ſom erfar, och ſom tänker,
att ſällheten är en af lyckans blinda ſkänker?
Har Kejſarn-Konungen kanſke ej mycket fog
ibland att afundas på Rhen-Grefven, den ſkalken;
och mången ung Kapten, är han ej ſkamlös nog
att vara ſällare, än ſjelfva Fältmarſkalken?
*Så lycklig ſom en Kung*, är pöbelns hvardags-glam:
Ack! ack! till ſällheten hvad gör väl majeſtätet?
Monarken vet det väl: Der ſtorheten går fram,
gå ofta ledsnaden och ſorgerna i ſjätet.
Hans gunſtling med beſvär beviljar mig en nick:
Du ringa varelſe med höghet i din blick!
af njutningen förtärd, med vämjelſen du brottas,
du vexelvis beröks, och vexelvis beſpottas:
Säg, på din Konungs nåd hvad vann du väl för ſlag?
Fler ſmickrare, kanſke, och fiender, än jag.

Ifrån ſitt ſkådetorn en ſvärm af aſtronomer
rådfrågade kalkuln och ſina lärda tomer,
med tillhjelp af en tub en femti alnar lång

besågo empirén och mätte stjernors gång.
En bonde såg derpå, och ropte: "Trolla gerna!
"vi lysas lika visst, som ni, af hvarje stjerna."
Detsamma sägas kan med rätt om sällheten:
Den följer ingen klass: En hvar kan njuta den.
Den råa menskan, stängd från kunskap och från är
med dygdernas instinkt är sällhet lika nära
med narrn, som svär, att den för hans skull kommit til
och foliantens fat, som den förklara vill.

Förrn med sin ask hit ner till oss Pandora sänktes
det sägs att jemlikhet var menniskornas lott.
Ja visst — och är det än: Den enda jorden skänktes
var den af grundad rätt till sällhet, utan brott.
Se, der, i dalarna, de oförtrutna slafvar,
som spjelka denna skog, som hålka dessa grafvar,
som spränga hällarna, och med en idog hand
ge fruktbarhetens must åt hedens brända sand.
Det är ej de, bevars! som mönstras till modeller
för skalde-taflorna af våra Fonteneller;
ej Tircis, ej Florett, vid solens uppgångsstund,
på rosornas tapet, uti en myrten-lund,
förnöjande hvarann med svordomar om lågor
och öfvertänkta svar på obetänkta frågor:
Nej, det är *Carl* och *Jon*, som med en senig arm
uppvältra sten på sten till sina gärdens murar;
det *Ingrid* är, som strax vid morgonfågelns larm
på ängen samlar hö, i solsken och i skurar.
Jag ser dem, andtrutna och höljda utaf dam,
hvar dag på lika sätt sin lefnad släpa fram,

och bröttas lika djerft med briftens vidrigheter,
fom Aquilonens froft och Sirii tunga eter;
men hör, de fjunga dock: Med röften falfk, men rafk,
de glädtigt ftämma opp en pfalm om Bifkop *Brafk:*
Och ftyrkan, fundheten, en oftörd fömn, och friden
är deras mödors lön och deras värn mot tiden.
Om *Jon* får Stockholm fe, han njuter intet fällt:
För praktens underverk han fina finnen famlar,
hans öra fylls af larm, hans fyn bland ftrålar famlar:
Han fattar ingen ting, och faknar fina fält;
ja, kärleken hans fteg till desfa fälten haftar:
Och medan *Damis* än fig i fin divan kaftar
att gäfpa åt fin prakt och fpinna en intrig,
än går i fkymningen mot ofkulden i krig,
än, af ett ftumt begär, fom föker blott en lifa,
gér tjuge fkönheter fitt hjerta och en vifa;
Jon, vida rafkare, och likväl trogen mer,
och faknande, och dock lyckfalig mer än denne,
till fin *Helena* flyr, fer, älfkar endaft henne;
med ingen gyllne ftrunt, till falu hos *Robert,*
men med ett ärligt fpråk och blygfeln på fitt änne
behagande ändå, åt henne fkänker ger
få enkla, fom han fjelf; begär blott hennes hjerta,
och får det — utan rim och ryckningar af fmärta.

I dalens fkuggor der den vilda tjuren fe,
af qvigans åfyn fäll, behaga bölande;
fe örnen följande, med driftigt fpända vingar,
fin lågas föremål, fom fig mot molnen fvingar;
hör lärkan eter-högt fin maka locka opp,

att ſkåda jorden klädd i vårens blomſterdrägter;
och myggan, krysſande kring buſkens lugna topp,
ſig blanda, ſurrande, med luftens ſmå inſekter.
En hvar af dem, förnöjd med ſig och med ſin lott,
ej frågar om det fins en ſäll i högre mått:
Och hur förringar det den välluſt, ſom jag njuter,
att högre ſällhet ſig i andras hjertan gjuter?

Men denne torftige, ſom qvider vid ſin ſtaf,
ſom utaf plågan tärs och utaf hungern mattas,
det lefvande ſkelett, ſom ſöker ſig en graf,
och finner ens ej den, bör han väl lycklig ſkattas?
Nej, utan tvifvel, nej; men *Tamas* utan thron —
*Sejan*, ej ſvälld af gunſt, men tiggande pardon —
är deras känſla ljuf, då ſkullran trycks af bojan?
Ack! oſällheten dväljs i ſlottet, ſom i kojan.
I freden mindre djerf, mer driſtig uti krig,
*Carl*, ſäker på ſin thron, beſtyrt om Englands öden;
och *L* —, ſnillets ſon, mer herre öfver ſig,
ej trånat bort i ſvält, ej dött författar-döden.
Allt jemnar ſig: Ett hof har tryckande beſvär,
och kriget har ſin liſt, och kyrkan ſina ſtrider;
*Lykurgers* foſterjord bär någon gång Atrider;
för äran brinner den, ſom aldrig lagrar ſkär;
förtjenſtens blyga ſpråk blir ſtundom öfverröſtadt;
och detta klot, ſå långt du dina blickar bär,
af olyckan är ſtördt, men ock af lyckan tröſtadt.
Det är ej ſlottets prakt, ej ſkuggan af ett tjäll,
ej fattigdomens briſt, ej guldets trollförmåga,

ej mina dagars tal, som löser denna fråga,
om jag skall osäll bli, om jag skall vara säll.

Den arma *Irus*, tryckt af ringheten och nöden,
såg *Croesus* glänsande och stolt af sina öden,
såg det och knorrade mot himlarnas försyn.
"Hvad *Croesus* lycklig är! hans rykte går till skyn,
(utropade han rörd) "han kläds i diamanter;
"och kräsligt är hans bord — allt äger han! — och jag" —
Han slöt ej, förrn en här, likt blixtens spridda slag,
i *Kariens* palats bröt in från alla kanter.
Af sina hofmän strax tyrannen öfvergifs;
han flyr, och han förföljs; man om hans skatter rifs,
de plundras; segrarns jern uppå hans armar pröfvas,
hans spira brytes af och hans mätresser röfvas:
Han gråter: Och till tyngd ännu på sina qval
ser *Irus* dricka om med segrarn ur pokal.
"O *Jofur!* (ropar han) din nåd är obeständig:
"Hvad *Irus* lycklig är! och jag, hur djupt eländig!"
Monarken sig bedrog, och tiggarn likaså.
Hur såviskt önska vi att våra öden byta!
Ack! ack! förledoms ej af menniskornas yta:
Till deras hjertans djup ej våra blickar nå;
den bär på pannan lugn, hvars inre sorgen gnager,
och glädjen flygtig är, och löjet ofs bedrager.
Men ack, hvar söka då, hvar finna sällheten? —
Hvar? Jo, på hvarje tid och rum hon fins igen,
på intet ställe hel, på alla skänkt i grader,
och flygtig öfverallt, blott ej hos alltings Fader:
Och hon är elden lik, hvars värma ljufligen

i hvarje element fördold sin styrka röjer,
i klippan stiger ned, till molnena sig höjer,
ger rodnad åt koralln i oceanens sand
och dväljs bland isarna på Nova Zemblas strand.

Den hand, som annat allt uti Naturen blandat,
har inmängt vett och dygd bland dårskapernas tal,
vår lefnads horisont med moln och strålar randat;
och tilldelt menniskor ett enda allmänt val
af nöjens ögonblick och dagar utaf qval;
på en och samma våg han afvägt allas öden,
och allt hvad ojemnt är skall jemnas genom döden.

## SKALDE-BREF OM SÄLLHETEN.

Vir bonus & ſapiens audebit dicere: "Pentheu,
"Rector Thebarum, quid me perferre patique
"Indignum coges? — Adimam bona — Nempe pecus, rem,
"Lectos, argentum? tollas licet — In manicis &
"Compedibus ſævo te ſub cuſtode tenebo —
"Ipſe Deus, ſimul atque volam, me ſolvet; Opinor,
"Hoc ſentit: Moriar."

*Horat. Epiſt. 16, Lib. 1.*

Ett medel fins, Oreſt, men bara ett,
att vara ſäll med alla ödets lotter;
det ſinnesſtyrkan är — och hon är dotter
af dygdens vana och ett upplyſt vett.

I rikedomen, äran, makten, nöjet,
om du ditt öde bär, det tror jag väl;
men fall — och bär ändock på läppen löjet —
då ljuſt är ditt förſtånd och ren din ſjäl.

Viſst kan en dåre ljuft på roſor vandra,
ja bofven ſjelf, om han är lycklig bof;
men inſtäng en, drag larfven af den andra,
ſå gör du begge till förtviflans rof.

I Karnavaln, på Börſen, häromdagen
jag ſåg en *Doris*, nyklädd från Paris:
Hon ſtod, bland hundra döttrar af behagen,
belönt med afundsfulla ögons pris.

Hvad hon var ſäll! Oreſt — till deſs en annan,
prydd af *Robert* med lika musſelin,

och lika yfvig dårſkap ofvan pannan,
gaf henne ſpasmer och en tvinſjuk min.

Jag ſåg en lif-huſar: Han for ſom necken
med trafvare, på banan der du vet:
Hans ſällhet låg i fötterna af Skäcken;
men Skäcken dog — Farväl lyckſalighet!

Jag ſåg en man af vidſträckt ſpannmåls-handel:
Han öſte penningar, ſom ur en ſjö,
att illuſtrera ſin gemål och vandel
med Exellenſer och med Cordons-bleus.

Hans ſällhet hängde uppå köl och maſter;
men ack! — en ſtormig natt — hvad grym förtret:
Den Stora Bälten ſväljde fyra laſter —
Bankrutt — Bort Exellenſer — Mannen gret.

Jag ſåg en Kardinal — i *Ludviks* dagar,
ſäll ſom en Prins — men Republiken vant —
Han viſar nu för hvilken ſom behagar
en obeſkrifligt oſäll emigrant.

Jag ſåg en Stor-Viſir förtrycka länder:
Var han ej lycklig, ſå ges ingen ſäll —
Ja, flygtigt ſäll: Kalifen dör — hvad händer?
hans middag följs utaf en brådſtört qväll.

Så, ſälla ſök bland dem, ſom lyckan dyrka,
ibland femhundra ſkall du finna fem —
Den glädjedryck hon ſkänker i för dem
ger rus åt hjernan, ej åt hjertat ſtyrka.

Nej, skåda *Belisar*, från Roms befäl
förfallen till den staf, som stöder nöden,
se *Thrasea* den stund han möter döden
med hela styrkan af en svekfri själ:

Se *Sully* störtad från den thronens sida
hans öga vårdat och hans axlar stödt,
och ingen missnöjd suck i hjertat strida
mot glädjen af den pligt han värdigt skött:

Se der de fälla — Fåfängt mot dem slunga
de vreda åskor sina blixtars skott:
Med ögat stindt på viggarna som ljunga,
de stå, som klippan, på den punkt de stått.

Ja, sällheten, Orest, är son af friden
uti den dygdiges och vises bröst;
och ärans lager kring hans hjessa vriden,
är intet — mot hans hjertas bifalls-röst.

Gå du, min vän, och sök de högre öden
en sjelfmant lycka lofvar dig ännu:
med vett mot smickret och med dygd mot nöden,
om du bemannad är, lycksalig du!

Mig skall den ringa hyddans lugn förnöja,
der, bortglömd sjelf, jag lyckan glömma får,
och någon gång med *Pope* min lyra höja,
att locka sällheten i dygdens spår.

## Bref till Grefve * * *.

Det var det jag hade fpått Grefven förut, att ert förfta inträde i verlden fkulle fke med fkygghet för menniſkor; att ett kort viftande ibland dem fkulle gifva Er om dem det högfta begrepp; och att Ni fåledes fkulle bli två gånger narrad.

En välment uppfoftran på landet har ofta denna följd. Föräldrar, fom fjelfva äga moralitet, önfka att fortplanta den på fin afföda. Af fruktan för det verkeligen myckna onda i verlden (hvilket alltid förfärar mera, än det goda lockar), befkrifva de för fina barn, att

*Lafter äro troll med höga horn i pannan,*

och att, Tanterna och Onklarna undantagna, är hvar menniſka ett troll.

Jag har varit i Grefvens belägenhet. Jag ägde, fom Ni, förträffliga föräldrar, och hvarje åminnelfe af dem är en fridfull välfignelfe öfver deras mull. De preglade djupt i min hjerna begreppen, och i mitt hjerta kärleken till fanning och dygd. Jag hörde deras omdömen, jag fåg deras gerningar: De voro aldrig ftridiga. Jag fkapade mig, enligt deras modeller, en bild af moraliſk fullkomlighet: Den fkulle blifva min menniſko-profvare — och när deras händer med rörelfe öfverläto mig åt min egen ftyrelfe i en verld, fom målades mig farlig, få inträdde jag der med den fafta förefats, att finna menniſkan i grunden elak; men ock med den öf-

vertygelse, att om jag genom Guds underbara försyn skulle stöta på en dygdig, så måste den vara en öfversvinneligt stor non-pareil af moralitet.

Jag kommer ut i verlden: Hvad händer? Jag ser mig om till höger och venster: Jag tycker mig finna menniskorna hyggliga nog. Men när jag märkte, att jag fann dem sådana: *Nej* (tänkte jag), *det skall aldrig ske, säkert slingrar en orm bland dessa blomster* — och derpå jag att nagelfara dem med en cato-censorisk noggranhet. Följden af min granskning blef genast hvad den borde: Jag fann dem styggare än Draken i Babel. Det blef dervid en tid; och jag tackade Gud för det jag undsluppit den frestelsen att finna mina likar goda.

Ännu kunde jag likväl ej känna dem. Jag var förbunden med ingen, och till förbindelser gjorde jag sjelf ej ett steg. Mitt hjerta vägrade att söka hvad mitt öga liksom ville hoppas.

Men jag hade kamrater i tjensten: Jag hade mors kusiner och sysslingar: Dessa hade söner och döttrar: Alla hade vänner och bekantskaper: I en viss verld måste jag alltså lefva. Innan kort blef jag litet tamare: Åter en liten tid — och ännu tamare. En och annan persons karakter hade tycke af min: Den blef snart en Guds engel. En och annan bar på sin tunga dygdiga principer: En var känslofull, en annan välgörande, en annan frimodig, en annan qvick, en annan djupsinnig: Det var allt gra-

der i härlighet. Det vackra och ädla har en attraktionskraft, likſom det lyſande; mitt hjerta var både för vekt och för godt att icke dragas; och, en gång dragit, gick det, likſom med en fart, från miſstroendets mörka regioner, öfver klokhetens ſtåndpunkt, in i lättrogenhetens ſkimrande romanverld.

Här lefde jag någon tid kräſeliga, ångrade min förra miſantropi, och begrep ej huru mina vördnadsvärda föräldrar kunnat måla mig ſå ful en verld, ſom jag handgripligen fann ſå härlig. Emedlertid ſkref jag det på räkningen af deras ålderdomsſvaghet; belog dem ej — jag var dertill ej nog förſkämd, eller oförſkämd — utan teg bara och tänkte: "Tacka i tyſthet Gud, att du i visdom går längre än dina fäder."

Hvilken lyckſalig känſla, min Grefve, den af ett fullt förlitande på menniſkans godhet! Ej nog, att man anſer hela ſitt ſlägte ſom en enda familj: Alla föremål i verlden förſkönas af denna betraktelſe; och vandringen genom lifvet är en kedja af eliſeiſka förtjusningar. Det är viſst då, ſom alla våra pligter i verlden, afſkuddande ſig de kalla reglors band, hopgjuta ſig till en enda känſla — Välviljans — ſom ſmälter ſjälen, ſom upplyfter tankan, henne ovetande, till de ſublima ſanningar, verkſamheten till de ſublima gerningar, hvilkas minnen falla tillbaka med lugn och lyckſalighet öfver våra ſamveten.

Men denna förtrollade tanka om menſkliga för-

träffligheten hade ock sin tid. Jag började småningom märka besynnerliga ting, som gåfvo mig misstankar. Jag märkte hur man fördömde andras förhållande, och härmade det; hur man kysste vänner, och förtalte dem; hur man skrek öfver prejudicer, och sökte göra dem sjelf; fronderade mot Kungar, och förtryckte; uppmante till romerska dygder, och dugde ej att öfva dem; talte mot utvertes företräden, och sökte få hofärmar; beskrattade fåfängan, och köpte juveler; predikade mot den landsförderfliga yppigheten, och lurendrägade in utlänningens strunt af silke, marmor, guld, m. m.; kort sagdt, jag fann, till min osägeliga förundran, att mina älskeliga medmenniskor hade två moraler: en ur böckerna och i munnen, en annan i gerningarna; en för granskningen, och en för utöfningen; en ganska högspänd för sin nästas räkning, och en genombeqväm för sin egen.

Hvilken faslig revolution skulle ej denna upptäckt göra i mitt sinne. Det var ej nog att jag fann mig vara gäckad, och blygdes; jag sörjde att finna mig bedragen på min lycksalighetsmålning; af en mjeltsjuk öfvertygelse återföll jag nu i den misantropi, som tillförene ej var annat, än en blind tro på andras utsagor; och jag var i mitt sinne ingenting mindre, än den olyckligaste varelse, som kunde kräla på jorden.

Om det roar Grefven att se huru en versmakare kan hinna en viss grad af poetisk, eller kan-

ske rättare filosofisk, energi, när han lifvas af en stark känsla, så läs detta fragment af ett skaldebref, som jag i min då varande belägenhet skref till en af mina vänner:

I verlden trädde jag med nit för fosterbygden;
jag hoppades bli säll — jag var fantast för dygden;
jag ständigt såg en vän, min like! uti dig —
men ack! du var ej lik den bild jag skapte mig!
Min dygd blef kallad *falsk*, och lindrigast *omöjlig;*
min ärlighet bedrogs; min ömhet gjordes löjlig;
jag såg en fräck, en dum, till äreställen ryckt;
en blygsam och en klok blef osedd, eller tryckt;
jag såg mitt slägtes rätt, såg sanningen bedragen
för litet silfverglitt, som skimrade mot dagen;
okunnigheten röt mot menskligheten väl;
Moralen var ett noll; Filosofin ett gräl;
Och ljudet *Goda Ton* och väderbubblan *Heder*
betydde — denna: *Dygd* — det förra: *Goda Seder*;
kort: Jag såg brottet krönt med Ek- och Lagerkrans,
och dårar öfverallt, der ingen lastbar fans.
Nej! dessa menniskor — som jag dem måste kalla —
jag vill dem alla fly, och glömmas af dem alla!

Dessa känslor och denna föresats voro så sanna, att jag till en början beslöt göra mina kära landsmän det ogemena sprattet att resa från dem. Jag vistades utrikes några år. Det var länge jag skref lika jeremiader till min ofvannämda vän, med så mycket större skäl, som jag i flera länder fann

för-

förtrycket, lasterna, brotten, fåfängan, förställningen, m. m. mycket större, mycket allmännare, än i mitt fädernesland.

Men slutligen ledsnade jag att skrifva det samma och samma; jag ledsnade till och med att tänka det: Och jag begynte, uppriktigt sagdt, småningom fatta liten misstanka om min egen knarrighet. Detta var första steget till återvinnandet af den sansning, utan hvilken man alltid dömmer lika falskt om menniskor, som om affärer.

Emedlertid, efter Grefven nu sett ett stycke af min versfabrik, vill jag ej att Grefven skall förlora ett bättre af min korrespondents. Det skrefs sedan jag redan länge hade upphört att skrifva, och äfven redan var mycket förlikt med mig sjelf och andra. Se här ett fragment:

Snart nio somrar flytt, och du ej återvänder
att plöja jordens haf, att flykta kring dess stränder.
Hvad söker menniskan, Arist? — *Förnöjelsen* —
Ack! det är hennes fel, om hon ej finner den.
Den är ej svartsjukt stängd från vissa regioner:
Hon bor bland fjellarna och på de brända zoner;
och den som härdigt vill, som söker henne rätt,
skall lika visst, min vän, må hända lika lätt
uppå Palmyras hed af henne finna spåren,
som på den rika kust, som famnas af Bosforen.
Men du, hvad söker du? hvart ställer du ditt lopp?

har ej din själ ett mål? din längtan ej ett hopp?
af oro och besvär är du ej mättad vorden?
det land du fiker till, hvar fins det? Utom jorden!

Derpå upptager han mina hvarjehanda melankoliska klagomål öfver min individuela olycksalighet, och fortfar sedan:

Hvad har du sagt, Arist? — O hvi med irrad blick
beskåda vi vår lott och tingens ställda skick?
Hvem lofvade, min vän, uppå den jord vi klandra,
oss Ödets lugna fart, och svallningen åt andra?
hvem var så orättvis? — Gör väl din sköra dygd
ditt väsen främst förtjent af Demogorgons skygd?
Och står Naturens Lag ej klar uti de orden:
*Förvänta ej en full lycksalighet på jorden?*

Jag vet, du klaga skall, att hård är denna lag:
Ty klaga är så lätt — och ingen röst så svag
bland skapelsernas mängd, från större till de smärre,
som ej för käromål emot Naturens Herre.
Men har då denne Gud, tyrannisk i sin dom,
blott skapat qvalets gadd, ej nöjets läkedom?
Har då din själ, som ser blott oskick ibland tingen,
all känsla för sitt ve, och för sin vällust ingen?
Har jorden någon gång, ur nattens kaos väckt,
för dig ej höjt sig skön i *Auroras* drägt?
Har du med cynisk blick sett *Floras* fält beströdda
med barn, af daggens must och sunnans anda födda?
Vid bäckens lugna sorl, som går i slingradt lopp
att trösta ängarna med fruktbarhetens hopp;

Vid dansen af din hjord, vid bergning af den gröda,
som utgör sommarens prakt och vinterns rika föda;
vid åsyn af den skog, mot nordan stel och rak,
som bjuder dig sitt lugn, sin värma och sitt tak;
säg, har du aldrig hört det rop inom ditt hjerta:
Menniskan: *Visst föddes du till annat — än till smärta!*

Jag gör Grefven nåd för resten, som kanske ej är mera poetisk derföre, att den innehåller en den förträffligaste moral. Det händer understiden sjelfva poeterna att vara rimfogare: Och hvem kan svara för sina åkommor?

Att nu åter tala om mig sjelf — ty ingen ting är roligare — hade nödvändigheten att länge vistas bland menniskor af många olika flag och lynnen, slutligen alstrat i mitt hjerta, hvad den alltid alstrar, billigheten.

Med oförvillade ögon fann jag då, att menskliga naturens fullkomlighet är tills dato en chimer; att öfvertygelsen derom ej bör återhålla vårt sträfvande till egen och vårt slägtes förädling, den jag, till min tröst, tror äga flera upphinnliga grader; men att vår rättvisa fordrar, att aldrig dömma menniskan efter annat, än den förädlingspunkt, hvarvid hon verkeligen står; att således ej äska en allmän dygd och ett allmänt förstånd; att under erkännande af menniskoslägtets allmänna förmögenhet både till dygd och till förstånd om sin egen sällhet, likväl, i kraft af odlingsgradernas skillnad och be-

lägenheternas mångfaldighet, dömma näſtan hvarj
menniſka ſåſom ett undantag från alla; att vi börd
älſka menniſkorna för deras allmänna vilja att vara
goda, urſäkta dem för goda två tredjedelar af de-
ras okunnighet, förlåta dem deras kontradiktioner
för den ytterliga ſvårigheten, de uti ſå föga allmänt
odlade tider hafva, att vara ſammanhängiga med
ſig ſjelfva; och påminna oſs, att då menſkliga full-
komligheten ej kan tänkas utan upplysningens be-
redelſe — och upplysningen ännu beror af få —
förvillelſen af många — ſå måſte ock menniſkorna
ännu vara ſådana, ſom de äro.

Deſſa ſlutledningar böra leda oſs på den tan-
ken, att ſöka en Sällhet, *den vi kunna hinna:* och
detta är det enda lofliga mål för en förnuftig va-
relſe. Att ſöka den ſom är utom vår räcka, är en
galenſkap, och ſådan är den vi vilje härleda ur den
lyſande målningen af menniſkans förträffighet.

Men mitt bref är långt; och jag finner min
pligt att ſluta, för att bevisa det jag verkligen vill
vara Grefvens, m. m.

## Ode öfver Ensligheten *).

Quid credis, amice, precari?
Sit mihi quod nunc eſt: etiam minus: ut mihi vivam
Quod ſupereſt ævi, ſi quid ſuperesſe volunt Dî;
Sit bona librorum, & proviſæ frugis in annum,
Copia; neu fluitem dubiæ ſpe pendulus horæ.
*Horat. Epiſt. 18, Lib. 1.*

Lyckſalig den, för lugnets njutning gjord,
ıtöfver ſitt behof ſin önſkan icke höjer;
ſom, nöjd, med trefna händer plöjer
ſin ärfda jord;

Som har ſitt bröd utaf ſin åkerbygd,
mjölk af ſin hjord — och af den ſkog hans ſtängſel ſluter
om vintern ymnig värma njuter,
om ſommarn ſkygd.

Lyckſalig den, ſom kan med lugn och tröſt
ſe timmar, dagar, år och tidehvarf förrinna —
och alltid för ſitt famntag finna
ett älſkadt bröſt;

Som, kroppsligt ſund och ſund inom ſin ſjäl,
om dagen nöje har, och ſömn om ſina nätter,
och i förnuft och oſkuld ſätter
ſitt högſta väl.

Så måtte jag få lefva, okänd, glömd;
dö i min rätta ſtund, och ingen vård mig hölja;
en vän blott veta få, men dölja,
hvar jag är gömd!

*) Ganſka fri Imitation af *Popes Ode on Solitude*.

## Sinnesfriden.

Sonnett. (Efter *Hénaut*)

Beſtige hvem ſom vill, med växlad liſt och makt,
de hala ſpetſarna af Lyckans höga bygder:
Jag vill, för verlden dold, uti min låga trakt
med vishet gagna den, och föregå med dygder.

Der ſkall, från fruktan ſkild, från oro och från prål,
jag ſkåda dag och natt omväxla med hvarandra,
ſe hvarje årets tid nå ſitt beſkärda mål,
och mina ſena år i frid till mötes vandra.

Så ſkall jag ſe — den ſtund, då ſtäckas ſkall mitt lopp —
min flydda tid med lugn, den kommande med hopp,
och dö en enſling, mätt af år och höljda öden.

O! hur beklaganſvärd den man, på lifvets ſtig
med ſtörtadt, ſorglöſt lopp framruſande mot döden,
går bort, af alla känd, och kände aldrig ſig!

## FÖRNÖJSAMHETEN.

Förgäfves letar du en töcknig framtids öden
i fogelns flygt och uti stjernans lopp:
Ehur förgyldt du ser ditt hopp,
dock oförväntad kommer döden.

Min vän, gör du som jag, så blir du ej bedragen:
Jag följer glad de strida timmars lopp,
och jag begär ej lyfta opp
det flor, som höljer morgondagen.

Der, öfver molnets bädd, kanske en stjerna strålar,
men lyser andra, lyser ej för mig —
Välan, om hon ej sänker sig,
jag dock ej svart min himmel målar.

Jag vet, bland godt och ondt jag lifvets väg skall
vandra;
begripa mer mitt förvett ej begär:
Det ena till min vällust är,
och till min nytta är det andra.

Glömd, när jag glömmas får, men nyttig när jag
mäktar,
jag söker lugn, men fyller opp mitt kall;
och af en dag som komma skall,
jag ej en timma till mig fäktar.

Ej sällheten beror af öden och af lycka:
Att vara nöjd, det är att vara säll:

Jag har sett lyckliga i tjäll,
jag har sett lyckliga på krycka.

Ja, blott jag äger nog att värja mig för nöden,
och har en vän att luta till mitt bröst,
på lifvets dag jag njuter tröst,
och tröst i skymningen af döden.

---

## Lik-Sång.

*Af jord du kommen är: jord skall du åter blifva!*
Så, Verldars Herre! Du befallt;
och detta stoftet, en gång kallt,
skall slägten utaf Dig, som mäktar allt,
dess flydda ande återgifva.

Dock, när den mörka graf skall, hvad jag älskat, hölja,
om jag, förvirrad, icke ser
din visdom uti allt som sker,
förlåt den qvalda suck mitt hjerta ger,
de tårar mina kinder skölja.

En älskad vän i dag mitt hjerta måste sakna:
O Gud! — jag vördar ditt beslut —
men ack! med frid hans hvilrum slut,
och med din himmels herrlighet begjut
den stund då han skall åter vakna.

En dag, och snart kanske, skall ock min hydda remna:
Då, till den dag i döden gryr
mitt öga, släckt för verlden, styr:
Och låt mig qvar, uppå den jord jag flyr,
ett minne bland de Goda lemna.

## Guds Allestädesnärvarelse.
(N:o 455 i Prof.Pfalmboken.)

Herre! ftor i makt och ära;
öfver alla himlar höjd,
och dock menfkan lika nära —
mottag offret af min fröjd.
Öfverallt hvart ögat fkådar,
ledes det i dina fjät:
Jordens krets din godhet bådar;
himlarne, ditt majeftät.

Ömfom, olik Dig i under,
brufar Du i hafvets fvall;
dånar Du i åfkans dunder;
fufar Du i regnets fall:
Ömfom hög, i ftjernor tindrar;
ftark, med folens öga fer;
rik, i morgondaggen glindrar;
ljuflig, uti blomman ler.

Verldarne och kreaturen,
rymdens kroppar, ftoftets grand,
alla länkar af naturen,
äro verk utaf din hand.
Hvilken, mer än Du, kan bära
kedjan af få mycket ftort!
Vore Du hvar del ej nära,
fölle allt, tillintetgjordt.

Men jag Dig ej blott fkall föka
i de ting, fom ögat fer:
Att min vördnad mera öka,

ſtiger Du i hjertat ner;
ſväfvar kring mig under nöden;
lyſer mina glada dar;
hvälfver alla mina öden:
Kärleksfull och underbar.

Utan Dig uti ſitt hjerta,
ack! hvad vore menſkan väl?
Kaſtad mellan brott och ſmärta,
lidelſens och ödets träl.
Men Du ler ifrån det höga:
Lidandet förſvunnit är:
Och för blixten ur ditt öga
flykta laſternas begär.

Dock, ſå viſst Du dem förfärar,
lyfter Du ock dygdens mod.
Omhvärfd utaf brottens härar,
ſtår jag oförſökt och god:
Motgång flyktigt mig bedröfvar:
Oförrätter ſtyrka mig:
Rätt jag med förtjusning öfvar: —
Då jag vet mig ſedd af Dig.

Må då, till din ära, blandas
min med alla verldars röſt,
Du, ſom i allt ſkapadt andas,
Du, ſom andas i mitt bröſt!
Och då mer i tidens ſkiften
jag ej ſkönjer dina fjät,
må jag evigt, bortom griften,
ſkåda, Gud! ditt majeſtät!

## CANTATE PÅ JUL-DAGEN.

*En öfver-Ängels röst.*

Ljus öfver Jordens Folk, som uti mörkret famla!
Se! Er är födt ett Barn, en Son Er gifven är,
som herradömet trygg på sina axlar bär,
hvars namn skall icke dö, hvars tempel skall ej ramla.

*En Mennisko-röst.*

Gud! öfver alla himlars öknar
din thron af evighet Du sträckt:
Utaf din spira blott en flägt . . . . .
och spridda äro jordens töknar.
Må Dig ej våra rörda bröst
vid tjusta harpors klang besjunga?
Du kom: och Himlen fick en tunga,
och Jorden frid, och Menskan tröst.

*Chor af Jordens Folk.*

Dig skola våra rörda bröst
vid tjusta harpors klang besjunga?
Du kom: och Himlen fick en tunga,
och Jorden frid, och Menskan tröst.

# SATIRER.

emot sin Konungs tyranni?
Hvi skulle Sverge frälsadt bli?
Tag undan skatters prejeri
och några huggna hufvuns fasa,
var Svensken ej förut rätt lycklig och rätt fri? –
Än *Fredrik Ende* då: Det var en värd confrater:
Hans tidehvarf var godt för två:
Hvem hörde ej beklagas då
den stora tyska natt han gjorde ända på
uti sin salig Herr Fars stater?
Än alle Filosoferne,
än *Newton*, *Fontenelle* och *Locke* och *Galilé*
och *Rousseau*, *d'Alembert* och *Montesquieu*, och flera,
dem vi så otäckt sett grassera:
Förmätne upprorsstiftare,
som från Europas sälla öcken
försökte drifva villans töcken
och lära menniskor med sina ögon se! —
O mörker! hvad din thron har varit när att ramla!
Hvad mycket villsamt ljus vårt slägte hunnit samla,
och skulle, starrblindt, än i dag,
bland tusen flera irrbloss famla,
om ej i starka mörka drag,
du täckes jemt din makt för våra ögon måla,
och, hämnande din brutna lag
med alltid nya villors flag,
böd Hottentotters natt vår horisont bestråla!

Lycksaligt är det folk, som med ett stumt begär
naturens räta oxväg följer,

der

der kunskapsbristen lasten höljer,
der man af dumhet dygdig är,
:h der man ser, i kraft af en koranisk fabel,
Gud ett sinnligt djur med en despotisk själ,
och der — på jorden äfven träl —
man tror sig styras lika väl
af Deyen, eller af hans sabel!
Ja, o Marocco! o Alger!
e tacka vill jag er, J oupplyste bygder!
m något lyckligt fins, om något rättvist sker,
godt folk, så är det visst hos er:
Att ni ä Fän, hvad är det mer?
Den är väl blind, som ej i *natten* omkring er
det moderliga sköte ser,
som aflar ödmjukhet och nationela dygder.

---

Europa! hur skall du så mörkt och lyckligt bli? —
Jo, bröder *Fån & Kompani*,
nu är det temligen bes[illegible]nadt,
att anarki och despotism,
idolatri och ateism,
och, för att vara kort, allt annat
bra ytterligt och bra förvändt
blir svagt och saktar sig förbannadt,
der sanningsljuset väl är tändt —
Fördenskull klart, J män och bröder,
hvad i Frankenland på begge sidor händt,
att det är *mörkret* just, som föder

allt ytterligt och allt förvändt —
Och som allt *mörkt* är vårt intresse,
och allt *förvändt* är fällt för oss,
och *sanning* redan är en bjesse,
som snart kan växa till koloss:
Så är båd skäl och tid för handen — om vi mäkta —
att vi mot denna Titan slåss,
och denna Titan öfversäkta,
och släcka denna Titans bloss.

Alltderföre, J män och bröder,
min plan är den, att vi
och hela vårt parti
från öster, vester, norr och söder,
med samlad hand
kring alla land
en myriad af *skrifter* sända,
der alla slags begrepp framställas — just förvända:
der Monarkien *Despotism*,
och Friheten *Jakobinism*,
och Religion *Jesuitism*,
och Visheten *Moderantism*,
och mörker *Ljus*, och sanning *Fördom* nämnas;
der *Engelbrekt*, som en *Rebell*,
med *Gustaf Wasa* och med *Tell*
åt alla folkslags afsky lemnas;
der *Clootz* och *Richelieu*, *Marat* och *Machiavel*,
som äkta *Statsmän* approberas;
der *Gracchus*, som *Republikan*,
och, som *Regerande*, *Trajan*
rätt exemplariter kasseras;

der *Hufs* och *Luther* och *Calvin*
och *Roufseau*, *Necker* och *Franklin*
fom rena kannibaler målas,
och, framför allt, *Filofofien*
fom revolutionär betvålas —
förftås, att sådant ej bedrifs med fog och fkäl,
(för vår bekanta brift på flika)
men med vårt lif- och mun-fpråk: *Skrika*.
e der ett godt förflag att börja med, min fjäl! —
Och går det bra, få går det väl.
Men fom det fäkerligen händer,
att motparti't i alla länder,
fom ock har ambition och drift,
betalar ofs med fkrift för fkrift —
och *famning*, om den verka hinner,
få lycklig både fyns och är,
att för defs verklighet förfvinner
allt hvad en ofann yta bär —
och vår fak är, ehvad vi göra,
att båd *förvilla* och *förftöra* —
Alltderföre, min gode *Fån*,
af all min fjäl jag önfka ville,
tt ditt i fkymningen förträffeliga fnille
hos hvarje chriftlig Potentat
förmådde verka ut mandat,
i ftylen af inquifitioner,
om *Riks-Bål* i hvar enda Stat,
att bränna *tankar* och *perfoner*:
Ty *bränna* är ju blott hvad Spanien fordom gjort,
och Frankrike i dag, om det ej bränner ftort,

gör undertiden det, som väl eqvivalerar,
Författarne guiljotinerar
och Tryckerierna förstör —
Fast, lika mycket det oss gör —
Allt nog, med eld vi seger vinna:
Och hvilken lätt ceremoni,
och hvilket skönt fyrverkeri,
när folk uppå ett bål med sina tankar brinna,
och de, som tända, äro *vi!*

Se detta är det mål, hvartill vi böra hinna;
men det må bröderne besinna,
att hvad som sker bör hastigt ske;
ty *bjessen Sanning* bär i sina breda händer
en *fackla*, som dess låga tänder,
och emot *vår* — en *släckare:*
Och ett af tvenne *måste* ske —
vi måste *bränna*, eller *brinna.*

Valete, bröder — ni lär finna
Europa hjelplöst blef, om Bjessen segrade.

---

*Postskript af en Läsare utom Kompaniet.*

Ja, *Sanning*, sådan är din lott:
främst utaf allt åt *Dig* förtryckarn riktar bågen:
*Despoten* gör dig till ett brott —
Och likaså gör *Demagogen.*

---

## Konungen i Monomotapa.

Visa

(af Fransyska Missionären *Chauffepierre*).

Till Monomotapa jag for gerad från Europa.
När jag för Kungen kom, han frågte mig hvarför?
Jag svarte: Som Ambassadör. —
Från hvilken Kung? — Från allihopa. —
Aha!
Nå väl! sa Konungen i Monomotapa.

Hvad fordras väl hos er, Godt Folk, att kunna väl regera? —
Att vara son åt den, som varit Kung förut;
att ha bastiljer, guld, och krut,
och en Armé, och dylikt mera. —
Aha!
Jo jo! sa Konungen i Monomotapa.

Än hvilka vackra dygder då hos edra Hofmän älskas? —
Luxe, nattvak, smicker, börd, och hofdrägt, och förtal,
och ett begär af kannibal
att utaf mynt och gracer läskas. —
Aha!
Så likt! sa Konungen i Monomotapa.

Men till att vara General lär fordras bra talanger? —
Tre ting: ett *Cordon bleu*, och titeln *Duc et Pair*,

och femton Adjutanters här;
Så blifva gurkor conqueranter. —
Aha!
Kan tro! sa Konungen i Monomotapa.

Nå säg mig hvad Minister då man till Financen yrkar? —
Jo den, som bäst förstår att under hundra namn
inberga i Tresorens famn
de dumma folkens silfver-fyrkar. —
Aha!
Stor man! sa Konungen i Monomotapa.

Än Premier-Ministern då, han är väl sjelfva dygden? —
Förstås: han känna bör allt lofligt underslef,
och kunna läsa mångas bref,
så ut- som inom fosterbygden. —
Aha!
Fy baj! sa Konungen i Monomotapa.

Att vara Domare hos er, lär vara mycket härligt? —
Ja: Klyfva lagen fint, är här af främsta vigt;
och protokolls-lösen och plikt,
med mer, gör embetet begärligt. —
Aha!
Si på! sa Konungen i Monomotapa.

Hos er hvad tarfvas för en Prest, att inta menigheten? —
Ers Majestät, stark röst, en vördig lock-peruk,
en ännu vördigare buk,
och kåpan af gudaktigheten. —
Aha!
Allt bra! sa Konungen i Monomotapa.

Och hurudana äro då ert himmelstreks Nationer? —
Att säga sanningen, allt hvad man gör dem till:
Nu örnar, lejon, om man vill:
I morgon maskar och kalkoner. —
Aha!
Som här! sa Konungen i Monomotapa.

---

## Bref till Themire

### vid dess inträde i Stora Verlden *)

Nu får du in i verlden träda,
Themire, från förra bojor fri:
Du der skall hvarje öga gläda,
af hvarje mun välkomnad bli.

Du vet hur länge denna dagen,
hur högt den efterlängtad var;
men, utaf hoppets fröjd betagen,
du kanske än ej gissat har
hvad denna längtan innebär,
än mindre hvad du blir bedragen.

Du är behaglig, du är skön,
och du ej någotdera känner;
du har ett hjerta blott för vänner;
och vänner blott utaf ditt kön;
du tror att aktning alltid vinnes
med dygd och med belefvenhet;
att nöjen ge lycksalighet —
och allt det onda du ej vet,
det tror du att det icke finnes.

Themire, ack vore det så väl!
Ej ville jag din frid förstöra;
men hvad jag äger många skäl,
att på en annan tro dig föra!

*) Ett af Författarens Ungdoms-Försök.

Det flutna år i minnet fkrif:
Det gifs ej en af dina dagar
du ville räkna af ditt lif,
en blick, en fuck, fom du beklagat;
ett enda ro-löft tidsfördrif,
en hugkomft fom dig ej behagar.
Inunder dina fäders tak,
fkild ifrån fattigdomens fmärta
och rikedomens ftåt och brak,
du ägde nog, och hade hjerta:
Du kände ej det öfverflöd
fom uselhetens öga fårar,
men kände ockfå ingen nöd:
Du njöt och gaf utaf det bröd,
fom koftar möda, men ej tårar.

Men *Nöjen* — trodde du dig brifta.
Hvad? Nöjen! — hade du dem ej?
Fåkunniga! du fvarar nej:
Du vet ej hvad du ville mifta! —
Ett träd, der du kan hägnad få
mot ftrålens udd och vindens ilar,
en klyfta till att fitta på,
och böljans fvalka då du hvilar,
hvad! när dig detta är befkärdt
och frid du i ditt hjerta hyfer,
är det ej redan mera värdt,
än all den prakt kring throner lyfer? —
Ack! fåvitfkt menar du, min vän,
att glädjen fins i bullret bara:
Du fer ej, genom *Om* och *Men*,

att sällheten blott tillhör den,
som icke tror sig osäll vara.

Men gå: Erfarenheten är
den djupast sårar, och bäst lä[r].
Den lär väl sent allt hvad den lär,
men den blir trodd, och den är säker.

---

Den första omsorg du skall få,
rör din frisure och dina kläder!
sen hur du som en stör bör stå;
och lära dansa som en fjäder;
och niga ödmjukt eller kort;
och tala flinkt och fint och mycke,
och äga intet redigt tycke;
och skratta mer och mindre torrt;
och vara snörd så du får svindel;
få ondt vid åsyn af en spindel;
och gnola med en vårdslös röst
till dess man ber dig om att sjunga,
och då ha ondt uti ditt bröst;
än vara yster bland de unga,
än bland de gamla helig bli,
och ibland karlar vara fri;
och bära ständigt på din tunga
ett *söta du* och *söta ni*;
se ut som ljuflighet och gamman,
och sucka då och då med flit,
och hviska hit och nicka dit,
och mena intet med alltsamman —

När du de[illegible]ulisſerne. —
ſom man bör [illegible]s nöjen ſöker
ſå har du hvad [illegible]l karakter,
på Språket *Alamodiſ*[illegible]ke öker,
då, likſom hundratuſen när,
är du kameleontiſkt ſkön:
Och du ſtår färdig till att vandra
till verldens underbara rön.

---

När Phebus högt ſitt klot fått hvälfva,
begyns din dag — på detta ſätt:
Du ſtiger, ſäkert innan elfva,
ur ſängen till din toilette.
Der ſkall du någon timme mattas
att låta kröka dina hår;
men der en ſpegel för dig ſtår:
den man kan ſitta för ett år!
der billigaſt din fägring ſkattas,
der glädje, tröſt och råd du får:
Och det den ſäger att dig fattas,
erſätter du med färg och blår.
För dig och verlden jag bekänner,
att hvad till ſpegelns granſkning hör,
och hvad den vet, och hvad den gör,
jag föga utaf öfning känner;
men näſtan tror jag du ej går
från ſpegeln, att du ej förſtår
hvar däjlig mine du har att taga,
hur hög du vara bör och bred,
och hur ſymmetriſk eller ſned,

att några visfas afund draga;
hur du fkall jänka hvarje led
att fäkraft fomliga behaga. —
Men lika mycket: Jag är rädd
för fomliga behagligheter,
och jag vill icke bli beträdd
att yppa könets hemligheter:
Jag låtfar fom du vore klädd.

---

Din halfva dag är nu förfluten,
och vagnen re'n för porten ftår:
Far, lef i haft, använd minuten,
fom, flydd, du aldrig återfår:
Far: innan aftonen är fluten,
du bör ha lefvat ut ett år.

Flydd från dig fjelf, du nu är borta
att på diné en tid förkorta,
fom hemma fkulle evig bli.
Diné är den ceremoni,
der värden uppenbart bevifar
att han vet lefva, genom mat;
der gäften med belefvadt prat
om läckerheten af hvart fat
en få god ton med rätta prifar;
och der en dräng-flock uppå ftat
i mjugg ock ej få lumpet fpifar —
Hvad herrligt land! hvad fällt klimat!

Här, hvad ditt öga, hvad ditt öra

för marter skola undergå!
Men härmed nog. — Du räknar på
att en förträfflig middag göra;
du sätter dig — men snörd och spänd,
så blotta ångan dig besvärar,
(den händelsen är ofta händ)
du bleknar bort — du ömt förfärar —
En kavalier af himlen sänd,
ett glas kallt vatten dig förärar,
som lindring åt ditt qval beskär. —
Att äta vill du då dig möda:
Ditt öga brinner af begär,
och sjelfva tungan lysten är,
och du ser bordet öfverflöda,
och du berömmer värdens val;
men du är alltför mycket smal
att kunna njuta någon föda.
Så Tantalus i Stygens flod,
som det berättas, nedsänkt stod;
han tärdes utaf törstens lågor,
och utaf hopp om läskning brann:
Han sköljdes utaf alla vågor,
men ingen öfver läppen hann. —
Feck efter mig jag andra mäta,
så tyckes mig, af många skäl,
det skulle vara hårdt, likväl,
att orka, och ej kunna, äta;
men, bäfvande i andanom
för hvarje snörd som sig kan hämna,
jag, djur, törs ingenting derom

och fina väfens känflor nämna:
Allt nog, jag fer dig bordet lemna
få hungrig jemt, fom när du kom.

---

Men ofta föds af ångft och fmärta
den ftörfta glädje i vårt lif,
och våra ljuffta tidsfördrif
af lägligheten att ha hjerta.
Du vifste ej hur vårdslöft fkön
du i den herrens ögon lyfte,
fom nyfs få hjelpfam godhet hyfte:
Han fåg, till fina fynders lön,
och re'n i finnet öfvervägde
med häpen frögd och ljufligt qval,
kanfke långt flera gracers tal,
än fjelf du kände eller ägde.
Snart han ej ftyra mer förmår
den oro i hans öga lågar:
Han nalkas dig, och *hur du mår*
han med bekymmerfamhet frågar;
och när han få afbördat har
den fvåra tyngd hans hjerta bar,
han endaft några fuckar fänder,
och väntar icke på ditt fvar,
blott han får kysfa dina händer.
Han tiger: Men emedlertid
han redan talat nog, kan hända,
för att en eldfängd gnifta tända
och jaga bort din finnesfrid.

---

Det gifves ſätt att intryck göra
med föga ord och inga ſkäl: 127
Blott tonen ſom har nått vårt öra,
är nog att tränga till vår ſjäl;
en ſuck ſkall ännu mera röra:
Och jag ej känt ett hjerta nyſs,
nog hårdt, att mägta motſtånd göra
mot magnetismen af en kyſs.
Jag påſtår ej, att *nu* betagen
du utaf desſa intryck blir;
men kommer den en gång, den dagen,
förlåter du mig då, Themire? —

Men klockan redan fyra ſlår:
För porten åter vagnen ſtår:
Du ſkall uppå viſiter fara;
en ſexton-årig Fru ditt ſkydd
i vagnen ofelbart ſkall vara,
ej juſt till värn mot någon fara,
men till bevakning för din dygd —
ty nog är det väl utrönt blifvit
att ungdom har en flygtig drift;
men deremot ſå är det gifvit,
att den är dygdig, ſom är gift.
Du far: Ej för att något finna:
Ett kort detſamma är, ſom du;
men för att någorlunda hinna
på alla ſtällen innan ſju.
Hvad nöje ſkall du icke ſmaka,
att, inſtängd i din vandrings-bur,

din spända tomma mage skaka,
och gunga framåt och tillbaka,
och stiga i, och stiga ur!

---

Spektaklet kallar dig dernäst,
att, efter härmad ton och geste,
bete dig ömsom demokritiskt
och ömsom åter heraklitiskt,
vid Crispin, eller vid Alceste.
Der, i Apollos egen kyrka,
bland lampors os och dörrars drag,
skall du få lära hvarje dag
allt nya sätt att honom dyrka,
och bli, med brist af helsans styrka,
kanske än mer moraliskt svag.
Du skall få se gudomligheter
från himmel, afgrund, jord och haf,
som Ålderdömen väsen gaf,
och knappast vördas af poeter;
Du laster såsom menskligheter
skall se förmätit skildras af,
och dygder klä's i löjligheter:
Och hvarje gång som du får se
en ädel gerning ära njuta,
se oskuld vandra segrande,
se lasten endast tårar gjuta,
och sederna bli hedrande,
skall du till mycket annat sluta

af scener i kulisserne. —
Om den teaterns nöjen söker
re'n har en afgjord karakter,
hvars fel det onda icke öker,
som endast af det goda lär,
för *den*, teatern nyttig är
och nöjet i dess hjerta gjuter.
Men om det njutes alla dar,
det vana blir, som nöje var:
Det roar icke när man njuter,
men saknas när man icke har.
Om scenen väl förädlas hunnit
af sanningens och smakens lag;
om intet säges med behag,
som ej förståndets bifall vunnit;
om allt hvad snillet väl uppfunnit
blott af talangen fördes fram;
om af författarn redligt deltes
åt dygden heder, lasten skam;
om dygdens roll af dygden speltes — —
Men o! hvad skulle mina *Om*
mot känslans hunger-skri betyda?
Ett annat nöje ropar: kom! —
Ett annat — bör du alltid lyda.

---

Suppera fort: det vore brott
att kunna en Maskrad försaka:
Det nöjet, må du tro, är godt:
Det skall förtjusa dig att smaka.

Men fe! du redan anländ är:
Din hamn, förmummad i Bergère,
jag fer uti Tartaren vandra,
framfväfva i en atmosfer
af ångor af dig fjelf och andra,
och vimlande bland biftra ljud,
och häpen för den furie-fkrud
hvarmed du mängden prydd fkall finna,
för ögat önfka dig en hud
och ftålkraft i din hörfel-hinna. —
Ja, gå der gerna: Se och hör;
men fkyll ej mig, om detta nöje
ditt hjerta och ditt öga rör
till ömkan mera, än till löje.
När du får fe hur mycket bråk
Man ger fig att hvarann förvilla;
får höra talas fex fju fpråk,
och alla talas dumt och illa;
befinnar med hur mycken klang
hur litet vett och fammanhang
åt mängdens munnar ä befkärde;
fer hundra narrar utan värde
emot en narr utaf talang;
fer jemlikt om hvarandra fvanfa
båd Creti, Pleti, rubb och ftubb;
fer ftora höga Nåder danfa
kadriljer med beelzebub;
fer här en föt och ärbar fröken
fin ädla frihet ta i akt
och lura två tre gamla fpöken,
fom tro fig vara hennes vakt;

ser der en man sig dyrt förbanna
att han vid handen för sin fru,
just då, uti ett rendez-vous,
hon höjer kullern på hans panna;
när detta allt och mycket mer
i tysthet du med granskning ser,
hvad lär du väl om nöjet tänka?
Hvad lär du ej förundrad bli,
hur lättjans grofva barbari
kan menskor uti dårskap sänka!
Beklagande båd dig och dem,
du blek, och sömnig, som jag gissar,
i harmen dina flaggor hissar
och seglar af — när hon slår fem.

---

Nu är din första dag förfluten:
de andra skola likna den,
och kommer herrliga igen,
den ena i den andra gjuten.
Concert, och assemblée och cour,
spel, pickenicker, slädpartier,
kortkonster och taskspelerier,
romaner och ceremonier,
björndansar, underliga djur,
i nöjet skola vexling göra
med ständigt nya tidsfördrif —
och vill förnuftet våga störa
den sälla kedjan af ditt lif,
skall det gå fritt förbi ditt öra.

---

Förlåt, förlåt mig, min Themire,
om mina målningar dig stöta,
om din förhoppning gäckad blir!
Jag ville gerna dig bemöta
som du tör vänta af en vän,
jag ville måla om igen;
men, utan dårskapen och flärden
om jag skall måla stora verlden,
hur ville jag väl måla den?

Jag vet, det gifvas efterdömmen
i seder, dygder och behag,
som frukta ej kritikens dag,
som aldrig dragits utaf strömmen;
men dessa kallas undantag:
Man hör för skam skull dem berömmas,
men af den äkta goda ton
de uppå alfvare fördömmas.
Der dårskap är den religion
som allt beherrskar och allt vågar,
moralen, liksom öfvertron,
blott lugnet stör och hjertat plågar.
Der hör du sällan att man frågar:
Är denna damen *aktningsvärd?*
Ack! dygden synes föga trolig —
Man frågar endast: Har hon *verld?*
Är hon *aimable?* Är hon *rolig?*
Den planta som blott nytta gör,
man kort beundrar, lätt förglömmer:
Då den, som lukt och synen rör,
man plockar och på bröstet gömmer.

O! tro ej derföre, Themire,
att Nöjets njutning jag fördömmer;
nej — sjelfva flärden loflig blir,
blott man dess källor icke tömmer.
Drick Nöjets kalk, men drick ej ut:
Otörstigheten alstrar smärta;
med dina sinnen måttligt njut,
och påminn alltid dig förut,
att rätta nöjet blir till slut
det som du hemtar ur ditt hjerta.

## Högfärden.

*Moral-Satir.*

Jag vet en Växt, en frodig planta just
(fast okänd af *Linné* och *Buffon*, hans confrater),
som frodar sig så det är lust
i alla möjliga klimater;
Dess namn ej hittills tecknadt var
i någon Flora familiaris;
men namn hon, Gudi klagadt, har:
Det är *Stultitia Vulgaris*.

"Ack! hvad odrägeligt Guds lån
"den erudita utomländskan!
"Språk-lärdom egnar blott en pedantismens son"—
Välan! Jag talar rena Svenskan;
Min plantas namn är *Dårskap*, broder Fån.

Nu, broder, är du re'n långt fram i Botaniken;
du känner namnet genom mig,
och plantan länge af praktiken.
Dock bör jag än berätta dig
att Slagen i Naturens Riken
i flere Arter grena sig:
Här uppstår *Högfärden* i ordningen den första,
men har ock sina fyra fem —
Inför en amatör, uppräknande de största,
jag gläds att få förklara dem.

---

Jag skall din svaga sida blotta,
du långt för mig försmädda Verld!

Jag tror och litar på, att i din druekna flärd
  du icke hör mig dig beſpotta;
  men hör du, ſå förlåt, jag ber!
  Det är ju icke jag ſom felat,
  om himlens vishet ſå har delat,
  att du är dum, och att jag ſer.

---

  Att börja med ett ſtort exempel,
  hvad rår jag för den geiſt, jag ſer
  hos er, ſom uti Lyckans tempel
  ha'n ſofvit eller trugat er
  till del utaf Gudinnans håfvor:
  Hos er, ſom under hennes ſkygd
beſitten *Högheten* — märk väl! förutan dygd,
  och *Äran*, utan ſnille-gåfvor?
  Hvad bådar denna ſpotſka blick?
  Hvad denna ryggrads ſtela ſkick?
Och denna honings-mun — ſom ändtlig minſt bör
                    klandras? —
  Och denna rynkta näſas ſpets,
  ſom ſyftar till en högre krets,
  att ej bli omärkt ibland andras?
  Hvad bådar den kommando-ton,
  hvarmed J folk och ſaker dömmen?
  De löften, dem er ambition
  aftvingar Er, och J förglömmen?
Än er förtrycknings-luft, ſå driſtigt obetäckt?
Än eder håg för allt ſom glänſer och ſom kittlar?
  Och edert anſpråk på reſpekt

för band och rang och namn och flägt,
för ert livrée och edra titlar?

J Höge! och J Lyfande!
är icke detta allt ett fjukt bemödande
af Dumheten och Oförmågan,
hos dem, från fkapelfen, ett frö är nederlagdt
till den begärelfen och plågan
att *vilja* vara Vett och Makt? —
All Dårfkap — äfven den (har man tillförne fagt),
den till att fynas ftor med meteorers prakt,
och ej med dygder vara fådan —
kom när Pandora kom och öppnade fin afk:
Ack nej! nog är det klart att den, med annat fnafk,
har fluppit mycket förr incognito ur lådan.

Jag vet en ädel Högfärd — den
att äga maktens hof, och ej begärelfen
att pråla, dyrkas och förfära;
att ödmjukt Bördens fkänk och Lyckans tillfkott bära;
att äga Dygd, och ej bafuna den,
och gå med blygfamt fjät förtjenftens väg till Ära.
J Höge! ja, bland Er, jag det bekänna får,
jag flika efterdömmen funnit,
och ftäds, vid deras fyn, en tår
af vällust från mitt öga runnit;
Men ftora hopen af Er går
i famma egenkärleks fpår,
der jordens höge re'n uti fextufen år
ment klifva upp — och nederfkrunnit.

J *Rike!* skratten ej i mjugg
åt dessa torra madrigaler:
Jag vill ej heller vara njugg
mot er på nyttiga moraler. —
Se här mitt stora skäl: J ägen kapitaler,
och rock och vest är hvad jag har.

Jag såg en gång en tät *richard*
förssträcka pengar åt en mäktig.
Hvad han var nåderik och präktig!
Ej sjelfva Indiens stolta tupp,
när skjerten bredes ut och kräfvan blåses upp,
beter sig mera dryg och drägtig.
Jag såg densamma millionär
ge åt en ringa man af lika ringa medel
en tjugufem-riksdalers-sedel,
och säga med förakt: *Se der!* — —
"Men han var gifmild, denne Rike" —
Ja visst ja, Gud bevars: Och vet ni väl hvarför?
Han ville blott bli ansedd för
den enas gud, den andras like.

Ja, Pluti son! jag vet min pligt att tåligt skåda
din bländande fåfänglighet,
din lust att lysa och att råda,
ditt stor-skryt och din veklighet;
jag kan förutan afund höra
din afund mot de mäktige;
kan till ditt läckra bord dig se beskyddsamt föra
en ödmjuk flock af hungrige;
kan glädjefullt den lyckan fatta;

kan fkåda dina damaft-rum,
och mig ej olyckfalig fkatta,
och trampa, filofofifkt ljum,
uppå din ofkattbara matta;
Men ömka måfte jag ditt oerfarna vett,
ditt klifvande få vidt och bredt
till höjder, dem du ej kan hinna,
din blindhet att dig icke finna
den ether-ftinna bläddra lik,
fom pojkar blåfa upp af litet tvåladt vatten;
uti fin välmakt hög, af himlens färgor rik;
och, när en puft förftört defs fköra mekanik,
ett dyrbart föremål för fkratten.

Ve öfver desfa grymma ord
Europa hört med harm ifrån tribuner dundras,
fom yrkat på de Högas mord
och att de Rike borde plundras!
Den läran, bitterhetens fkum
vid hetfade pasfioners fvallning,
må Menfkligheten, rörd och ftum,
uti fin affky ge det närmfta rum
till *Carl den Niondes* okungliga befallning *).
Men när jag någon gång välfignas med en fyn
af Lyckans oblygfamma föner,
om jag fatirens kittling röner

*) *Carl IX:s i Frankrike* befallning, i följe hvaraf mellan 80 och 100,000 Proteftanter mördades natten emellan den 23 och 24 Augufti 1572. Konungen fköt fjelf på fina underfåtare. Hertigen af Guife och Drottningen voro egentliga driffjädrarna till denna grymhet.

och rynker mina ögonbryn;
om larfven, deras väsen gömmer,
ironiskt leende, jag driftar lyfta opp,
och deras egenkära hopp,
moraliskt ifrande, fördömmer;
om jag de Rika råda tör
att med välsignelser sin lyckas höjd föröka,
och lika ärligt håller för
att de Förnäma borde söka,
uppå förtjenstens väg, ostridigt svår, men gin,
en redbar och en älskvärd ära —
då — är jag icke jacobin —
då har jag drifvit dygdens lära.

---

Allt detta rör ju icke Er,
J män af *Lärdom*, *Konst* och *Snille!*
Det är ej J, som fått af Lyckans håfvor mer,
än eder ärelust och edra magar ville.
Mon då hos Er, till min förtret,
mitt undersamma öga röner
den vishet och den blygsamhet,
som borde löna Vettets söner
för ödmjuk rang och sträng diet?

Stig icke fram, Herr Doktor *i det ena*, *)
herr Doktor uti trona rena,
herr Skald, herr Virtuos, med fler,

*) Läsaren torde påminna sig den personnagen i en af Holbergs Komedier, som föregaf sig vara *Doktor i det ena* af 2:ne uppräknade Stycken, utan att sjelf veta hvilketdera.

att fråga hvilken utaf Er
jag här egentligen kan mena?
Må ingen själ förhasta sig:
Jag menar alla, lit på mig.
Men o du trögaste af mina faculteter,
o Minne! dig jag ropar an:
hjelp, hjelp! Hvem, utan dig, hvar dödligs rättigheter
till Bedlams fribröd räkna kan?

Begynnom. — Jag har hört en lugnstark *Eruditus*
två runda timmars tid, med katedralisk ton
och med en vigtig saks passion,
försäkta pohlska edition
af salig Greken Theokritus. —
Jag hört en *Filosof* zelotiskt läsa opp
ett långt pasqvill för Tålsamheten *);
en annan rida ut i flygande gallopp
med klyftiga bevis emot befintligheten
af Gud, af menskans själ och kropp; —
och, på ett språk från Skeppar-gränden,
en utpredikad *Theolog*
af allo själ och allo håg
försvara dogmer och præbenden. —
Jag hört en *Arithmeticus*
af högre konst, än sin, bestrida möjligheten; —
ja äfven en *Heraldicus*
tro litet på odödligheten. —
Jag hört en blek, men ferm *chymi-laboratör*
så säkert gå i härnad för

*) Theologiska Tolerancen.

en fnillrikt gisfad luft-partickel
och tron på Sancte Phlogifton,
fom nånfin någon Kyrkans fon
för hvarje Augsburgfk artickel. —
Jag fett en hetfig bok utaf en *Aftrolog*
om kraften och figurn utaf en perpendickel; —
och tre om Helgedomfens Sikel
(rätt nitifka ändå) utaf en *Filolog*. —
Jag fett en *Skald* gefticulera
för att bevifa, på fitt fätt,
att han gör ftaten gagn med fina Oder, mera
än Domarn med fin Lag och Rätt. —
Jag hört en *Dramaturg* rätt hårdt vilipendera
en *Mathematicus* för brift på fjäl och fmak;
och denne för ännu en kinkigare fak,
för brift på fundt förftånd, dramaten cenfurera. —
Jag ftadgas hört med fäker ton
emellan *Mäftare i fäkta, dans* och *rida*,
att ingen dödlig, med refon,
kan gymnaftikens grep beftrida
rang med moralium profesfion. —
Jag hört en *Läkare* vid thebaïken fvärja
uppå fin konfts förmögenhet
att dräpa mera folk, än hjelten med fin värja:
(Han hade rätt, fom hvar man vet,
men det är alltid fult att fkryta och att fvärja.) —
Ja, jag har hört en måttlig-nog *Auteur*,
ja måttlig till och med *Traduc-imitateur*
ej vilja rum med Prinfar byta
(det jag ock tror förträffligt väl;

men Prinsar ha ock sina skäl
att ej hans tänkesätt förtryta). —
Och ytterst jag tillbakaför,
med evig frögd, uti mitt minne,
en *musikalisk Direktör*,
som, då han lyftade sin pinne,
allt annat jordiskt platt förgat,
och blef fullt ut så desperat
och stor magnat, uti sitt sinne,
som någon Kung uti en Stat.

J Lärde, Konstnärer, och Snillen!
ack! kunden J, så visst J villen,
den arma syndare med döf- och blindhet slå,
som driftar sjelfklokhet och småvett förebrå
hos narrarne af edra gillen!
Men si! er hämd sin seger bär:
För edra vredgade grimacer
fullkomligt blindt mitt öga är,
och örat döft för edra fraser.

Dock, frid för skämt! — Se här, mitt hjerta villigt för
ett språk, som Allmänt Väl och Dygden önska bör.
Må Gudalärans Tolk till efterföljd beskåda
det Väsen honom sändt att tjena sig, ej råda;
och med det milda nit som lockar och som rör,
ej med det anathem som hjordarna förströr,
den sanna Gudens lag bebåda! —
Må kunskaps-lågan, ännu sen
och villsamt fladdrande bland nattens skumma andar,
ej spridas så med brand, men med ett blygsamt sken,

och hållas från de ämnen ren,
som sjelfklokhetens hand, till mensklighetens men,
i allt hvad menskan gör med nitisk dumhet blandar! —
Må konstens idkare, må den
som går med Snillets rätt att Phoebi lagrar skära,
åtnöjas med den rang bland sökande till ära,
som smaken och förtjusningen,
med villig tacksamhet förära!
Det ytliga dör bort, då gagnet lefver än:
må allt hans högmod bli, så väl som all hans heder,
att odla menniskan och lena hennes seder! —
Och mellan klass och klass må striderne vi sett,
till ädla täflingar förbytta,
ej bli personlige om makt och konst och vett,
men bli en allmän kamp för lönen: Allmän Nytta!
Hvad gäller titelns klang åt fåfängan förlänt?
Den adlar ju sig sjelf, som adelskap förtjent:
Och denna gamla tvist om höger och om vänster,
så stor i löjlighet, som ringa till sin halt,
hur slutas den ändå, när aggets nit är allt?
Att löje följer narrn, och aktningen förtjenster.

---

Men, vackra Kön! har *du* ej någon täck Folie - - - -
"Gå, kärfva Moralist! Jag vill dig dyrt förbanna:
"Skall ingen dårskap få gå fri
"för löjet från din läpp och harmen från din panna?" —
Hvem ropar? Är det du? Förlåt, jag måste stanna,
beundransvärda Rosalie!
Jag vill din skönhets loford göra,
ty sanningen bör få sin rätt,

och den, så oljad och så lätt,
skall halka in uti ditt öra;
men se'n — förlåt om du får höra
ett ord om dina tänkesätt.

Mitt öga vet, som dig beundrat,
att hjerta saknar icke jag;
jag såg dig en gång, och blef svag:
naturen tycktes ditt behag
af alla Gracerna ha plundrat.
Jag såg ett hufvud, skapt till värdig eftersyn
för Zeuxis skönaste Gudinnas;
ett hår, likt Miltons första qvinnas,
och mörka hvälfda ögonbryn.
Ur himmelsblåa ögat lyste
en ömhet, som från hjertat flöt,
och qvickheten, som finhet göt
i löjet, som på läppen myste.
Utaf den djerfva ädelhet,
som vet sin öfverlägsenhet,
var pannans öppna rymd bestrålad;
på kindens genomklara hy
en lindrigt rosenfärgad sky,
etheriskt flytande, var målad;
och från en mun och från ett bröst,
som kyssar lockade och nekte,
melodiskt ljudade en röst,
som örats läckra fibrer smekte.
Hur vill jag nämna de behag

af

af florets spindel-väfnad höljas,
och dem, som, dolda för Guds dag,
af tankens gissningar förföljas?
Hur detta lif, hvars raka längd
och regelbundna form dig röjde
bland hundra sköna likars mängd,
der afunden din fägring höjde?
Hur rätt beskrifva denna hand,
hvars sammets-lena rundhet tände,
med ömma tryckningar, ibland,
en eld, mitt hjerta förr ej kände?
Hur denna lilla täcka fot,
den jag, till mina synders bot,
fått se en gång, men aldrig mera,
uti ballettens yra tropp
med Atalantas lätta lopp
på luftens ilar voltigera?

Ja, trefalt sköna Rosali!
ja, med ett partiskt slöseri
naturens hand beprydt din yta:
O! hvarför nödgas jag förtryta,
att allt det gagn du deraf drar
är vällusten att få betraktas,
och att, vid valet som du har,
du dyrkas hellre, än du aktas?

Ja, än en gång bekänner jag
det stygn du tryckte i mitt hjerta!
Förmätet trodde jag en dag

du äfven delade min smärta —
Men när jag, melankoliskt stum,
lät mina blickar på dig falla,
och såg, hur, ömsom öm och ljum,
du delade din nåd åt alla;
såg dina linjamenters rön
att tjusa dem du snärja ville;
och hörde, mot ditt eget kön
hur fint du spetsade ditt snille;
såg hur panaschen, ringarne,
linongen, strasen, koëffuren
och med ett kort ord sagdt, *Paruren*
ditt hjerta närmst bekymrade;
hur du var nitisk och beslagen
att nyttja allt hvad konsten böd
till ett benäget understöd
för de naturliga behagen;
och hur du triumferade,
då du, i drägt af en herdinna,
fick höra hviskas kring dig: "Se!
"är hon en dödlig? är hon qvinna?"
Då, undersköna Rosali,
du först af mig blef ringa skattad;
och se'n — hvad skulle du väl bli,
min goda vän, om ej beskrattad?

All afund, allt kocketteri,
all sjelf-förnöjlig fantasi,
J Sköna! (sanningen förlåten)
är blott af högfärden ett fynd
att fresta edra bröst till synd!

bekännen det, och det begråten!
Med bifall jag en regel mins:
att fåfängt aktning den begärde,
som vore — om en sådan fins —
förutan känsla af sitt värde.
Men allting har sin gräns, sitt mått:
Förmörka eller tjusa alla,
är mångens tro, och ingens lott:
Må det ej i er tanke falla.
O! må en oförmäten dygd
bli eder utväg att behaga!
den är på säkra grunder byggd,
ej följd af ånger, ej af blygd:
Den skall er önskan ej bedraga.
Ett öga emot jorden fäldt,
en kind som blygsamheten färgar,
uppå ett värnlöst hjertas fält
långt mer, än alla anspråk, härjar;
och huru visst och verksamt än
den sysselsatta Skönheten
med ytan och med prydnaden
kan egga mannabröstets smärta,
dock dubbelt skönare är den,
hvars skönhet bor i hennes hjerta.

Jag vet, han räknas till mitt kön,
den kärlige Trojan, som evigt namn fått ärfva
för det han räckte äpplets lön
åt Venus hellre, än Minerva;
men hvem har pliktat, om ej han,
för sina vinda ögons nöje?

hvem säkrare beräkna kan
en skörd af tretti seklers löje? —
Det var en tid, då menniskan,
nyss ur naturens sköte sprungen,
sig främmande i verlden fann,
blott skåda, ej besinna, hann:
Och då blef Skönheten besungen;
men verlden åldras: Och den dag
af menskans mannaålder stundar,
då hon sin visa loffång grundar
på själens redbara behag:
Då, Qvinnor uti Svithiods bygder!
er blick förnimma skall hvad könet värde ger,
och verlden dyrka er dess mer,
ju klarare hon skillna'n ser
emellan Fåfänga och Dygder.

---

Se här, min redelige *Fån!*
Stultitian *Högfärds* varieteter,
så riktiga en Phoebi son
kan demonstrera dem i meter.
Jag vill ej dölja för en vän,
att plantan ingen jordmån ratar,
att minsta stoft dess fibrer matar,
att fröet får sig sjelft, och grödan är perenn.
Visst stjäl hon andras saft: Visst stör hon ordningen;
men, döm sjelf, om vi aldrig visste
att ett så vådligt ogräs knopp
i mensko-hjertat runnit opp,

hur mången rolig ſtund vi miſte!
med hvilken trög och trumpen blick
vi ſkulle ſtirra på hvarandra
vid åſyn af en verld, der allting trälſamt gick
i ett ſå klokt ſymmetriſkt ſkick,
att intet fans, vi kunde klandra!
Imedlertid för menſkans väl
må filoſofens blick och tankförmåga vaka!
må öfver djupet af vår ſjäl
upplysningen ſin fackla ſkaka!
Om en gång, utranſakad rätt,
hon för oſs blotta får ſin ſtyrka och ſin ſvaga,
hvem vet, tör hända blir det lätt
att ſedlighet och kraft ur detta chaos draga:
Och då, om Visheten en gång
med dödlig ſvärds-egg Flärden ſårar,
hur ljuft att fira få med dygdig ſegerſång
förminſkningen af jordens dårar!

## Herrar Originalerne.

### Skalde-Bref till *Rosali*.

Nej aldrig, aldrig uti vredesmod
jag sagt, min *Rosali*, att du var löjlig:
Bevare himlen mig för så ond blod!
Nej, jag var glad — men lögnen mig omöjlig.
Jag målade ju dig som *Eva* skön,
och meteoriskt fladdrig, som ditt kön —
O säg ej, att jag ej ditt värde fattar:
Man älskar, ofta nog, den man beskrattar.

Men — hämd begär du. Ack! betänk, för dig
hvad qval jag fordom led, hvad dödlig smärta:
Änn' detta blickande försmälter mig,
änn' detta leende — Nej, intet krig!
hur värnlös är ej den, som har ett hjerta!
Men se, du skall bli hämnad; hör min bön —
Du vet hur ljuft att hviska och förtala —
Kom, följ och hör mig; att din själ hugsvala,
jag gör en hekatomb utaf mitt kön.

Mitt kön, som du väl vet, är ditt köns herre
(och rätt är det: Det syns på vår gestalt,
det hörs utaf vår ton, det röjs i allt);
men mycket *roligt* är det ej, dess värre!
och det är ditt. *Det* har små nätta fel —
*mitt*, stora stolta laster på sin del;
den bok, som blir satir mot ditt — den blifver
mot mitt en filippik af dygdig ifver.

Se der till ett fyftem en bafis lagd
få klar och grundelig, fom mången annan.
Du fmåler: Ja; men mitt kön rynkar pannan:
Gud afvände från mig all hjeltebragd!
Det är i ödmjukhet odödligheten,
förutan död, fom fökes af poeten.

Men jag är rättvis. Se, bland Lafters mängd,
fom utgör kroppen af vårt fkuldregifter,
rätt mången Löjlighet, och rätt befängd,
ftår fram, fom en briljant bland ametifter.

Du frågar hvilken yngling nalkas här
få nätt, få cirklad, i en atmosfer
af balfameradt vatten och pomada?
Hvad? känner du ej *Don de Bella-Vada*,
fom, utan dygder af en manlig fjäl,
och utan gåfvor, fom från fnille flyta,
beflöt att odla defto mer fin yta,
och pladdra franfka, illa eller väl.
Se hur han hvinar fram, likfom ett väder,
med grannfynt aktning på fig fjelf likväl;
fe hur han blickar uppå andra ftjäl,
att mönftra fkärningen af deras kläder;
fe denna hy, få fin, få röd och hvit,
fom någon glädje-nymfs i grädda badad,
måhända vårdad med en lika flit,
och ej af vinden, ej af strålen fkadad;
fe detta hår, fom till hans famvetströft
den förfta hårfriförn i Stockholm krufar;
fe denna hvita tandrad; hör den röft,

som undan den, lik västanflägten, susar!
En hälft af dagen han sin prydning skött,
och, lika narr i hamn och när han seglat,
den andra hälften på besök förnött
hos alla förmak, der han funnit speglar;
sett mycket menniskor, men sig än mer;
på många arior gnolat rätt sensibelt;
och hundra gånger sagt: "*Pardon*, jag ber,"
och vrångt behandlat orden *Skönt* — *Horribelt*
*Divint* — *Rousseau* — *Furieusement* — *Risibelt*.
Säg, har du sett en slik i dina dar?
Han är ju rolig nog, att vara karl?

Men se hur tappert sig i stöflar svänger
ett mer betydande Original.
Han har mustascher som en kannibal;
hans namn, och bandet, som kring skullran hänger,
allt — undantagande hans dagars tal —
bevittnar att han är en *General*.
Som öfvermage än vid sista fejden,
han aldrig öfva fått sitt hjeltemod;
men tapper skall han vara, och af ädelt blod —
och under fredstid mister ingen frejden.
De fem år han var Subaltern, han var
den snällaste i hela regementet
att med sin rotting smörja på sin karl,
att gå på vakt, beröka reglementet —
och derför dömmer han i denna stund
med djerfhet nog, och säkert på god grund,
de benigaste casus i Taktiken,
allt ifrån Stambul intill Finska Viken.

Man läser ofta djuphet i hans min;
rätt ofta hörs han säga: om *Jag rådde* —
och det var han, som riktigt förespådde,
att *Bonaparte* aldrig kom till Wien:
Som *Cesar* modig är han, och som *Cesar* fin.

Men håll! Se der i dörren sammanstöta
Marquis *de la Fumée* och Monsieur *Or.*
När slika Högheter hvarannan möta,
hvem menar du väl först ur vägen går? —
Den största narrn — Rätt väl; men hvem af dessa
har flera narrhår på sin hårda hjessa?
Den enas anspråk byggs på börd och rang:
Den andras åter på metallens klang.
Den ena tar till vittne på sitt värde
ett Stam-Träd, väl bestyrkt utaf de lärde;
ehur förtorkadt i sin sista gren,
det var dock frodigt under Saint-Louis re'n:
Den andra, lika tom på dygd i hågen,
beropar sig uppå betyg från vågen,
och på rullerande — millioner, minst,
af andras mistningar och egen vinst.
Hvem bör gå främst af dessa? — Låt oss lotta,
jag vet ej bättre. Men se, begge måtta
att slippa genom dörren på en gång —
Ha! den var rättvis, den var ej för trång.

Er tjenare, Abbé *de Test'angusta* *)!
Ni också kan en verldslig själ förlusta. —
Ack, *Rosali*, se här en andlig Man:

*) *Testa* (Ital.) Hufvud. — *Angusta* (Lat.) Trång.

Han är ej sämre än de andra, han.
Han är visst ej en man för denna verlden;
i predikstoln han ryter emot flärden,
mot svalg och dryckenskap, mot yppighet,
och denna tidens onda: Tankfrihet.
Men Herr Abbén vid bålen eller kannan,
ack! det är strax en menniska, helt annan,
så from, så törstig, som en syndare,
och qvick ur bibeln, som en vrång até.
Dock står han starkt i gunst hos menigheten,
dels för peruken, dels för bisterheten;
och det gör hvar Abbé, om han är klok —
För öfrigt nämns han Autor till en bok,
som af en tjock polemisk lärdom jäste,
men mellan Autorn och en krämarbod
ej någon dödlig, mer än Sättarn, läste —
och Fader Abbas sjelf ej väl förstod.

Den kloke *La Fontaine*, i fabel-boken,
berättar roligt om den gamla token,
som uppå något torg i verlden böd
till salu Visheten, för en bit bröd;
och denna vara, starkt begärd af mängden,
var blott en messingstråd, en famn i längden.
Symbolens andemening djupsint var
och gjorde heder åt en tok till åren:
"O menska! laga att du alltid har
"tre goda alnar mellan dig och dåren."
Men denna sedolära, *Rosali*,
är den ej lik all annan teori,
som pröfvas sann i Lärda Republiken,

nen har ſin ſvårighet uti praktiken?
Det är ej nog, att löjligheten går
i viſſa ſtånds och viſſa åldrars ſpår;
du vände dig åt höger eller venſter,
och rättfram, bakfram, och tvertom igen —
förgäfves! Öfverallt du möter den,
ja ock hos män af ſnille och förtjenſter.

Hvem knuffar mig? Se ſtrax - - hvad ſade jag! —
en man af ſnille, ſom är hufvudſvag:
Det är en *Målare* af ſtort exempel;
hans mäſterſtycken ſes i våra tempel;
för hans odödlighet ej fattas mer,
än att han ſjelf i grafven lägges ner —
Och kan du tro, likväl, att detta ſnille,
af ſå hög rang i ſina ſikars gille,
ej nöjer ſig att härma för vår ſyn
allt ſkönt ſom ögat träffar under ſkyn —
nej; måla ſynbart, låter ſig nog göra;
men han vill måla äfven för vårt öra.
En tafla har jag ſett — och ännu ſer!
men var för höflig för att ſkåda fler —
Han påſtod, utan ſkämt, den föreſtällde
"en afgrundsrysligt hvinande orkan;
"ett ſkepp, ſom brakade på ocean,
"hvars maſter bruſto och hvars tågverk gnällde;
"ſjöfolkets rop; och nödſkotten, ſom ſmällde;
"och tordön, ſom emellan blixtar ſkrällde;
"Kaptén beſlut att rymma när det gällde,
"men hederns röſt, ſom återtog ſitt välde" —
Allt detta, tryckt, vid taflan, på en lapp,

för mina ögon likſom föreſtällde,
att mannens caput fått en hammarklapp.
Men är då icke allt vårt-vett en irring,
när ſnillet ſjelf förlikes med förvirring?
när ſamma vett ej ſkönja kan det ſpår
till ärans ſlott, från det till Bedlam, går?

Se här en *Filoſof*, hvars djupa tanka,
hvars forſkning flyttat ut förſtåndets ſkranka,
ſom med en lära uppå ſanning byggd
gett ſjälen ljus, och ſtyrka åt vår dygd,
och, under ädelt nit för tankfriheten,
predikat ſansningen och tålſamheten.
Hvad händer? Jo, af äldre lärors gräl
beſtormas han, med fraſer, utan ſkäl;
men, tålſam blott för ſig, och ej för likar,
han ſaknar ſjelf den ſansning han predikar,
hans hjerta glömmer hvad förnuftet vill,
att ſannings egg af ſkälen blott må brynas;
hans nit för ſaken blir begär att ſynas,
hans värma eld, och hans förſvar paſqvill.
Hvad ſtridighet, min *Roſali*, emellan
hans tankeſtyrka och hans gerningar!
Så händer det en ſtor man icke ſällan,
att utaf öfverilning bli en narr:
Så far i himmelshöjd, ſom ett mirakel,
raketen opp, ſå ſtjernbeſatt och lång;
men bytt, i fallet, till en naken ſtång,
bland pöbeln gör ett löjeligt ſpektakel.

*Men* — frågar du — *bland andra hedersmän*

*ditt Momus-öga vetat riktigt skilja,*
*fins ingen Skald, som* — — Tjenare, min vän —
som idkat skaldskap mot Minervas vilja?
Hvad du är elak in i sista stund!
Hvi uddar törnet stjelken af en lilja? —
Jo, jag vet en, som nyttjade sitt pund
att måla dina makalösa charmer
och rimma hop dem med sin själs allarmer:
Jag var din *Hylas*, du min *Aspasi;*
men då, då var du flygtig, *Rosali,*
du gjorde spe af mig och mitt geni;
att tjusa Konungar och de förnäma
jag skref då verser, alltför angenäma:
Hvad dermed vans, det vet min tomma pung,
det vet mitt öra, fullt af höfligheter.
Dock trodde jag på lyckan — jag var ung —
jag skref epistlar, oder, till poeter,
och flitigt kring dem vankade min hamn
i hopp om lagrar och odödligt namn:
Hvad hände? Jag såg Phoebi strålar skina
kring andras hjessor: Heder och beröm
fick deras Snillefoster — och en grumlig ström,
som kallas Lete, utgöts öfver mina.

Nu blef jag omvänd — blef en Jakobin
i Politiken och i Vitterheten,
och fick en frestelse af sjelfva hin,
att göra väsen på den här planeten:
Skref också riktigt, i min första harm,
en tidnings-nummer, der jag slog allarm
mot Kungamakten och de vittra gillen;

men väl begrundande, en vacker dag,
hur elak verlden är: "Nej, tänkte jag,
"Gud skydde oss för makter och för snillen!
"Allt inför dem är bäfvande och stumt:
"Att skrifva hädiskt, eller skrifva dumt,
"bär sig ej mer det ena, än det andra:
"en Kung förbjuder, och Genier klandra
"(hvem får då köpa, hvem vill läsa då?)
"och för en liten klåda uti tassen
"en stackars Autor hvarken tillåts gå
"med frid i Staten, eller på Parnassen."
Vid dessa tankar trängde småningom
en kallsvett ur hvar por utaf min hjerna,
min puls blef hög: En sansnings-feber kom:
och derför tackar jag min goda stjerna;
ty ifrån denna stund jag uppgå såg
en filosofisk ljusning för mitt öga;
jag fann all smickran både snöd och låg;
all smädelse fördömdes ur min håg;
min själ blef dygdesam, begreppen höga,
mitt rykte ganska stort (som du väl vet)
båd som en Moralist och en Poet;
jag har mig valt en egen väg att vandra:
Jag skryter aldrig sjelf; jag rosar få;
och, allmän fiende till dem som klandra,
jag kan ej till satirn min hand förmå —
om ej att profva pennan då och då
med små esquisser öfver dig och andra:
För öfrigt glad och säll, om, förrn jag dör,
jag hinner sluta, hvad jag lefver för,

ett episkt storverk, kalladt *Oceanen*,
hvartill numer mig fattas blotta planen;
och tackande min Gud, som jag det bör,
för det jag fått min väg med ära vandra,
och icke blef en narr, som många andra.

*Är detta allvar? är det raljeri?*
*är det en bild du aflat inom pannan?*
*är det du sjelf?* — Likmycket, *Rosali;*
är det ej jag, så är det någon annan. —
*Men namnet då?* — Tack vackert! en Poet
har ock sitt skrå: Hvart skrå sin hemlighet;
du vet, det är en karl — det gör min smärta —
Var nöjd med den triumfen för ditt hjerta.

Nu, säg, min *Rosali*, hvad synes dig
om mina stackars likar, och om mig?

*De äro narrar, de — och du förrädisk.*

Ack! ack, min goda vän, hvad du är hädisk!
Vet då, jag medger hvad som skrifvit är:
"De kallas Legio, ty de äro många;"
men vet, blott en och ann jag mönstrat här
ur deras rullor, öfvermåttan långa. —
Det är då straffbart, det förräderi,
som görs för din skull, grymma *Rosali!* —
Ack! då jag spår mig prof af dina gracer,
jag ser mig — just tvertom — belönad bli
med gammal hårdhet och med fula fraser!

Glöm mig då evigt, hjerta af granit!

ja, ända till min bild ur tankan flit!
förſkjut mitt bref från pochen och ditt minne!
Men, någon dag, då jag ſtår enſam qvar
af alla blinda dyrkare du har,
tillåt mitt oväld ſkymta för ditt ſinne!
Tillförne granſkade jag *Evas kön*,
och fann det mycket luſtbart att beſkåda:
Nu *mitt* — och tillſtår, enligt goda rön,
de äro ſtundtals ſtora narrar båda:
Och det är nu, jag väl begripa kan,
hvad mången modig gång jag nogſamt fann,
och aldrig utan en viſs hemlig gamman,
att begge könen trifvas bäſt tillſamman.
Så har allting ſin orſak, ſom du ſer:
Exempelvis, förſtånd och dygd, och ſådant mer
kan vara alltför bra, om du behagar,
och ingår uti plan af verldens lagar;
men Dårſkapen är alltför bra ockſå:
Och för vårt nöje ſtällde himlen ſå,
att hon är ſpanntals kring oſs utſtrödd vorden,
och Visheten rätt tunnſådd här på jorden.

---

# PREDIKAREN

i nya drägten *).

Min son, tag läran af min mund;
gif akt, i dina unga dagar,
på *nöjets* och på *lyckans* lagar —
Hvad äro de? En flägt — Och lifvet? Blott en stund.

Till lyckans höjd, min son, låt fräckheten dig föra;
Allt annat dröjer dina fjät.
Hör — efter du har nog af öron, för att höra —
*att ha förtjenst, att lycka göra,*
de tingen äro två — En hvar begriper det.

Vill du Naturens lag för verklig sällhet veta:
*Sof bra,* min son; de sofvande bli feta.
Gör *ingen ting* — än mer, *Tänk ingen ting,* min vän:
Den drägligaste stund att genom lifvet vanka
är den, då man är utan tanka —
*Sof bra,* min son, så vet du ej af den.

Döm hastigt öfver allt, och pröfva icke gerna;
det gör just ingen ting, om domen ej är sann.
Tro strax uppå bedrift, ehvar du ser en stjerna:
Det är som dagen klart, de svara mot hvarann.



*) Denna *Ironi* bör läsas jemte det förträffliga allvarsamma Skaldestycket *Predikaren*, hvars Författare icke behöfver nämnas. Den *Predikare*, som der visar sig i den filosofiska Skaldekonstens ädlaste drägt, och yttrar sig i upphöjda själars språk, har gifvit anledning åt denna, att med Satirens tungomål i grössre själar ingjuta samma läror.

För ſmickrar-hjorden gå och ring uti din ſkälla;
och, faſt du laſtfull är, gif akt att alltid jems
utmed den dygdige dig ſtälla —
men rak, min ſon, ſå rak, att han ej tror du ſkäm

De ringas rop, min ſon, låt ej ditt öra väcka:
Att vara tryckt, är deras lott;
men *du* bör bli förnäm: var hård — det lyckas godt
Jag har förnäma känt, och många örfiltäcka,
men ingen, ſom en örfil fått.

Är menſkan danad mer att villas, eller tryckas?
Uppriktigt ſvaradt: Begge två;
det villans ſömndryck är förtrycket räknar på,
och ſkönt att ſe hur begge lyckas.
Gör hvad du vill, min ſon, och älska tackſamhet,
baſuna orden *Stat*, *Förnuft*, och *Menſklighet*;
ej hopen vet hvad de betyda;
men ropa bara — hon ſkall lyda:
den lyder bäſt, ſom intet vet.

Tre ſtora ord, min ſon, vår ſamhälls-lära pryda:
*Upplysning*, *Frihet*, *Menſkorätt*;
men nämn dem ej, min ſon, för menſkors dumma ö
du vet ej ſjelf hvad de betyda,
och ingen ann förſtår dem rätt. *)

*) Autor talar icke här om någon enda Filoſofs ſkarpare
ſkillning i desſa ämnen. Han har ej glömt (och kan aldr
glömma) den år 1793 utkomna volumen af den *Sunda*
*loſofien*, eller den utlofvade volum *deraf* (ſom ſkall beſkä
ka allmänheten med en Afhandling om *Taktäckningen*
värd att nämnas bredvid den förra.

Ej fördomen det är, som villar och som härjar;
nej, sanningen, hon vådlig är som hin,
*hon* villar, och *hon* blodbefärgar —
ty sanningen, min son, är stundom Jakobin.

I hvad som helst, min son, af ingen måtta vet.
Var djerf i tänkesätt, lösdrifvare i seder,
för brist af vett och dygd gif surrogat i eder,
förtro din vårjudd all din heder —
den högsta lycka görs med högsta skamlöshet.
Må hända du kan bli långt större, än du vet:
det kostar inte stort att rättsliga sig skicka
till banan af odödlighet —
*Cartouche* begynte sin med inpass i en ficka.

Min son, med all gevalt träng fram bland *Lyckans*
drängar.
Du Köpman var, och rik; blef adlad; går på cour —
Ofrälse högfärd först, se'n högfärd öfver pengar,
och adlig högfärd sist — med en så stolt natur
misströsta ej att få ehvad du må begära:
Tro mig, du har den goda ton,
du har förstånd som en kalkon,
och strupen tjock af ordet *ära*.

Det är väl ingen konst att göra *nöjens* val;
men den är säll, som ständigt njuter,
och, trotts *Boëthii* moral,
den leds som f—, min son, som väljer och förskjuter.
Fördenskull, njut, min son — var öm, var arbetsam,
plantera öfver allt små grenar af din stam;

men var diskret och tyst, att ingen dig må klandra;
så kan du skratta utan skam
vid åsyn af den frukt, som spricker ut hos andra.

Var aldrig romanesk, min son, var aldrig *vän*,
rätt sällan vänskapsfrö har lönt planteringen.
Om vänskap nyttjas kan som ett befordringsmedel,
då — må så vara — mottag den;
men anse *den du löft*, som din förfallna sedel,
hvars underskrift du nekar än.

Du är ej qvick, min son, men munvig nog att *skända*,
flår huden af din bror och drager den på dig.
Nu kunde det en gång så obehagligt hända,
att med förtjenstens barn du råkade i krig;
hvad gör du då, min son? — Se här hvad du bör göra:
Mot sanningen sätt fram en panna utaf stål,
låt ringa smädelsen i allmänhetens öra,
beskrif, och ljug, och svär — jag vet hvad verlden tål.
Om dygden hotar dig, om sanningen sig harmar,
fritt! Segern blir dock din, för det — att du allarmar.

Så sent du kan, min son, sätt gräns för ditt begär,
all *njutning* är ett kärt besvär.
Den är en narr, min son, hvars vackra dar försvinna
i blotta trängtningar och ouppfyllda hopp:
Släpp tidens tömmar, du, och kör uti galopp.
Se, paddan hoppar till, men hejdar strax sitt lopp:
Emedlertid skall hunden hinna
den molnskyhöga fjällens topp.

fly lugnet. Raka ut, min fon, likmycket hvart;
var öfverallt den präktigafte herre;
hvar du hör bullras, bullra värre;
vädret näfan fätt, och hatten på tre qvart.
Som man fer ut, få fkall man dömmas,
och lyfa är att vara fäll:
att fkränka in fin verld inom fitt eget tjäll,
det är ju fnäckans lif; och hennes lott att glömmas —
Bevars, min fon, bevars! Du är för god att gömmas.

Min fon, *haf ftaden kär*. På landet leds man bara:
För trän, moras och berg, hur kan man känflig vara?
När menfkan än var vild, i fkog och mark hon lopp;
men när hon fick förftånd, hon ftäder byggde opp:
Och blott en enda ften, i riktig fyrkant fkuren,
i fkönhet väger opp den fkrofliga Naturen.
Defsutom, fpråk och fmak, och all ceremoni,
hur danas icke de i ftadens konverfi!
Om lägligheten här till brott och laft förleder,
det ftår dock faft, man här fpektakler har — och feder.
Ljuf fom harmonika, fom flickans fkinn få len,
är hjertats känfla här, och hvart begär den väcker;
då landtman (det är klart) bör blifva hård fom ften,
i famfund med det berg, hans fyn och vandring ftäcker.

Ehuru dröjd, min fon, han kommer dock den dag,
fom vill fin matta färg uppå din panna tömma,
vill fluta ut ditt glas ur Backi brödralag,
och dig till brunns-diet och enbettsfäng fördömma.
Min fon, håll då god min, och åldras med behag.

Låt konsten blifva här din tillflykt och din regel,
och spela rolln af ung, i trotts utaf din spegel.
Kyss flickans händer än, passera för rival,
beskrif hur väl du mår, töm ännu din pokal,
din kala hufvudsvål med andras hår bemanna,
och på en assemblé, ehuru svag och skral,
låt foten svärja dyrt mot skrynkan i din panna.
Så vandra lifvet ut — och hela vägen sjung —
En Bruder *Sans-Souci* är mera, än en Kung.

Min son, ett sorgligt ord skall min predikan sluta:
Gifs en rätt säll? Ack nej — ej sjelfva Tartar-Kan;
åt ingen dödlig gafs att ständigt le och njuta:
*Allt lider* ömsevis — Hvarför? — Det vete f —

Det gifs *ett sätt,* likväl, att mildra lifvets öden:
*Sof bra,* som jag har sagt — dröm roligt — och förgät
historien af ditt lif och sagorna om döden —
*Sof bra* — Och lit på mig, det ges ej fler, än det.

# NÅGRA ORD TILL MIN KÄRA DOTTER, SOM JAG HOPPAS FÅ.

*Parodi* *)

Min söta Betti, du blir stor,
snart fjorton år, om du får växa:
Utaf din konsterfarna Mor
tag för din framtid denna lexa.

I stora verlden — som du sett —
rätt underliga saker hända;
men följ din näsa: Hon har vett,
hon visar hur du dig skall vända.

På lifvets bana gå du på,
och tro ej allt hvad ondt man säger:
vår verld, *ma chère*, hon är ändå
den lustigaste verld man äger.

Den är, hvad den beständigt var,
beströdd med legioner dårar:
Med dessa gör dig glada dar —
Göm till Spektaklet dina tårar.

All misstro föder bara agg,
all blygsel — qval, som spöken fruktar:
Om rosen har en liten tagg,
hvad gör det, bara rosen luktar?

*) Af Fru *Lenngrens* förträffliga poem: *Till min kära Dotter, om jag hade någon.*

Ve dig, om du ej följa vet
Begärelſen, den glada gumman:
Migraine, vapeurer och förtret,
det får du då, och det blir ſumman.

Med läsning öd ej tiden bort:
En Dam platt inte det behöfver;
men ſkall du läſa, ſå läs kort: —
förr'n ſkönhets-vattnet fräſer öfver.

Ett tjenligt vett för kropp och ſjäl!
hvad! kunna böcker oſs det ſkänka?
Mitt barn, kom förſt i verlden väl,
nog får du ſedan lära tänka.

Hvar Kavaljer är ſom en bok:
Läs flitigt den: Han har ſitt värde;
och vet, att ofta af en ſlok
oſägeliga ting jag lärde.

Men om Lecturen roar dig,
väl! läs i följd af viſsa planer:
Behag och känſla ſtyrde mig —
läs ſmå ſmå verſer — och romaner.

En kunnig Dam (det är ett rön)
ſatirens udd ej undanſlipper;
och grundligheten, hos vårt kön,
bör lämpas blott till våra nipper.

Den goda tonen, följ du den,
och ſök ett manligt tycke vinna:

Det är pedanteri, min vän,
att icke vara mer än Qvinna.

Se denna Mor i huslig krets
så fjeſkig att ſitt kall bevaka,
uti ſin ſåvitſko tillfreds
att vara bara Mor och Maka;

Se, troſs, och pigor, och förtret,
ehvart hon går, deſs fotſpår följa;
och uppbränd hy och trumpenhet
deſs anlet och deſs lynne hölja.

Behag och kläder äro ſlägt:
Sätt då i prydningen din heder;
en lätt, en tunn, en ſkiftad drägt
beviſe dina vackra ſeder.

Följ troget Modets viſa bud:
Den Damen kunde viſst ej trolla,
ſom ſade, att *en ſmyckad ſkrud
är blott affichen af en fjolla.*

I ſällſkap jollra jämt, *ma chère,*
och ſitt ej ſluten ſom en gåta:
Rätt ofta tåls en tank-briſt der,
men ord-briſt plär man ej förlåta.

Af uttryck gör ej brydſamt val;
var ej för blyg att domſlut fälla;
och tala allt, blott ej moral:
Då ſägs det att vi oſs förſtälla.

Ställ fram ditt gift i skämtets skick
och ord som löjligt oförmoda:
Man *skrattar* alltid med en qvick
uppå bekostnad af den goda.

En driftig man till själ och kropp
fann sig en ledighet behöfva:
Då fann den mannen kortspel opp,
för att ändå sitt snille öfva.

Njut detta goda tidsfördrif,
som smak och nytta gjort begärligt:
Vet, för ett drägligt sällskaps-lif
är det alldeles oumbärligt.

Märk, vid ett spel, hvad rörelse
sig i en Skönhets anlet målar;
vid ordet *Independence*, se
af hvilket spotskt behag hon strålar.

En god sak också, på sitt vis,
är den, att ögna på gazetten,
och kunna tala växelvis
om Friheten och Toiletten.

Att sy tambour, att fästa band,
att sticka mönster emot rutan,
är godt och väl — men folk och land
må dock ej styras oss förutan.

Hvi skulle det ej bli vår lott
att Staters styrsel-sätt ransaka?

Är man då klok förderskull blott,
att man bär skägg uppå sin haka?

Nej, alla ämnen stå dig an:
Låt falska satser dig ej villa:
Du skall bli gift: Då skall din man,
om han är god, min lära gilla.

Att giftas — ej ett ämne fins
för flickor mera kärt att drifva;
men, Betti, var du klok och mins
det goda råd jag har att gifva.

Den Make, som dig blir beskärd,
vis honom att du har talanger:
Var huld, om han är huldhet värd,
och hvarom icke — tag Amanger.

Tag alla dina öden lätt:
Då bli ej våra sinnen tunga;
vi måste laga på allt sätt
att man i åldern tror oss unga.

Min Betti, lifvet flyr så fort:
Hvad outsäglig harm och skada,
om blott, som häften, gagn vi gjort,
och ej, som syrsan, varit glada.

Sök derför du förströelsen,
fast mannen småsvär, barnen gnälla;
och lit på mig, min söta vän,
det är för oss vi äro sälla.

Församla nöjen i ditt hus:
Den romaneska samvetsfriden
är tråkig emot sus och dus,
och blir att dö utaf med tiden.

Ja, Betti, *alla* nöjen njut:
Det är det stora lifs-miraklet —
Nu har min korta lexa slut:
jag måste fara på Spektaklet.

## Till min söta Tant,

*från en elak Själ.*

### Första Brefvet.

Min Nådigaste Tant! — jag vet
Ni älskar nog att Sagor höra:
Jag må ej tro, att min kan göra
min nådigaste Tant förtret.

---

En utaf Cytherés kusiner
i en Adonis blef så kär,
att hon förglömde synas tvär;
och mekaniken utaf miner
hon spela lät, så godt man plär
med konstverk fallna i ruiner.

Men tror ni väl att han blef kär?
Nej, han, Adonis, han var tvär:
Jag vet ej hur det möjligt är
mot en af Cytherés kusiner —
det enda vet jag blott, att kölden i hans blick
betungade så fasligt henne,
att hon i sina tankar gick
en månad visst, om icke tvänne.

Hvad tänkte hon väl då? — Det får ej rum i vers:
Helt säkert var det hers och tvers;
men gissnings-anden fåfängt vankar
att spörja (hvad ej spörjas kan)

en flickas tusenskööna tankar,
som går i feber att få man.

Hvad gjorde hon väl då? — Hon gjorde det som
följer:
Först ögats tårflod kinden sköljer;
se'n ropas trefallt ut den hårda älskarns namn;
sist sätter sig den bleka hamn,
med handen tryckt emot sin panna,
att sucka ensligen inom sin egen famn,
och ödets grymhet att förbanna.
Sten är det bröst, som sig mot kärlek kan bemanna,
och osäll den, min Tant, en vidrig kärlek rör!

Der satt hon nu en stund, så klappar på dess dörr
en klappare utaf de arma;
hon öppnar: "Nådig Fru! förbarma" - - - -
"Ovetting! svarte hon, och sköt sin rigel för)
"*Fru!* Ve som maken hört! Är jag då ren till åren?
"O du, min vän se'n barndoms-våren,
"du vet det!" — Och derpå hon strax för spegeln
går —
Men Vännen viste fyrti år —
"O himmel! (ropte hon. Men Adromach i Troja
"vid fyrti år förtjuste fler;
"och är man *då* ej menska mer,
"O Gud, hvad är man då?" — "*Papgoja!*"
skrek från sin ring uti en bur
ett litet näsvist kreatur —
"Hvad! (ropade hon hvasst) du oförskämda djur,

"*du ockſå* hädar den ſom trycks af Aſtrilds boja!
"Förgånges allt! båd' favorit och vän!"
Och derpå ſtröp hon ſin Papgoja,
och Spegeln ſönderſlog — jag tror hon ſlår väl än —
Men Kärleken,
ſå envis hos en klok, och värre hos en ſjolla,
den, den,
den fick hon likafullt behålla —
och ſina fordna femton år
och flyktingen Adonis ſpår
hon kunde ej tillbakatrolla.

---

Nu ſäger väl min Tant: "Er Saga, kära Bror,
"är till intrigen icke ſtor,
"har intet ömt, och föga löjligt" —
Min nådigaſte Tant, jag tror
att allt det der är alltför möjligt;
men låt mig fråga Er om ett:
Säg, den ſom har den briſt i vett,
att hon ſin ålder ej törs veta,
förtjenar inte hon att liten grand förtreta?
Och när hon på ſin aftondag
med miner härma vill ſin morgonſtunds behag,
må hon ej väl Papgoja heta?
Säg ſjelf min nådigaſte Tant? —
Nå, Spegelns grymma öde, ſedan,
kan väl ej gillas af min Tant,
ſom finner ſig vid ſin galant,

och fyllt sitt fyrti-femte redan,
om jag får tro det som är sant?

---

Nå — blir då icke alltså summan,
att allt kocketteri-begär,
om det ock Flickan illa klär,
blir dock en löjlighet hos Gumman;
och att sig klokast den beter,
som vet att gå uti qvarter,
när Astrild slår reträtt på trumman?

---

TILL

## Till min söta Tant,

*från en elak Själ.*

### Andra Brefvet.

Min Allranådigaste Tant!
Att jag ej skrifver *Nytt*, är sant;
men af en vacker hand, som rosen klär charmant,
hvi skall en mängd af tistlar
bli åt mig skänkt?
hvi snubbar mig min Tant så strängt
i fina ärade Epistlar?

Se här, jag vill mitt felsteg rätta.
Jag får berätta godt och kort
(hvad tycker väl min Tant?), att kusin *Antonetta*,
se'n hennes charmer visnat bort
och hennes dyrkare försvunnit,
begynt bli mycket älskogsjuk;
och att till Man hon sökt — ja, *sökt*, min Tant —
och funnit
en gammal Stoffel med peruk,
hvars lifstråd Lachesis sen sjuttonhundra spunnit.
Tant *Barbro* var ändå tillstäds och såg uppå,
när ringar skiftades utaf det kära vifvet:
"Gud ge er (sade hon) all lycka här i lifvet!
"barn må ni icke tänka på" —
Ty hon är, som min Tant vet, driftig
att leta ridicul'n — och när hon är i tag,

så vet min Tant att hon, som jag,
i tal och svar är rätt förgiftig.

Men hvad ett epigram kan göra för effekt!
Som af ett hastigt åskslag väckt,
for kusin *Netta* opp från stolen;
ur pannan, som var blodröd ren,
det hvita uppå ögat sken
och vredsamt gnistrade mot solen;
den ena näfven, afvigt vänd,
hon slög med styrka i den andra,
och sade: "Vore ej min kära Tant så känd
"för kritisera och för klandra,
"så skulle jag kanske med fog
"i brådom skillnad kunna svara,
"att, om man för min Tant ej äger ungdom nog,
"är man dock ej en gammal mara;
"min tid att lefva än är lång:
"Om barn en hittills skulle felat,
"man kunnat ha dem när man velat,
"och man kan få dem än en gång." — —

"Bevars, bevars, mitt söta hjerta,
(föll Tanten in, och slog på näsan knut)
"du har en liten etter-trut,
"och det kan just din gamla Moster smärta,
"som alltid älskat dig så ömt
"och velat dig så kärt bemöta
"och menat dig så väl, min söta.
"Men lika mycket, det är glömdt:

"Jag vill blott mina ord förklara,
"och jag förklarar dig nu här,
"att hvad jag ſagt om barn och täcke der,
"det ſkulle endaſt ſyftadt vara
"på din förbindelſe med denna äkta Man:
"Om *Dig*, min ſöta — Gud bevara! —
"jag aldrig, aldrig tvifla kan."

Nu blir kuſin-min blek och bitter,
och ſtörtar närmare till der Tant *Barbro* ſitter,
utropande: "Min Tant är dum!"
Tant *Barbro* åter, mycket ljum,
ger hennes kind en klapp på näſans vänſtra ſida;
hvarpå kuſin-min ett, tu, tri,
(ty alfvare och raljeri
är de två ting hon ej kan lida)
far till och ropar, *en furie:*
"*Nej! desſa näſvar gå för vida!*"
och lyckas med ſin ſnabbhet i
att ur Tant *Barbros* tur en tämlig hårlock vrida.

Jag, full af ſkratt
ſprang ſlux på dörrn, att mjelten lätta,
och ſkrattar än båd dag och natt,
hvar gång jag mins min kuſin *Netta*.

---

Se nu, min Tant! — Allt hvad jag kan
har jag ej gjort, att *Nytt* berätta?

Hiſtorien är bevisligt ſann:
Af min fabrik är endaſt drägten.
Jag detta nya valt, min ſjäl,
för det jag vet att Tant, ſom ſjelf förtäljer väl,
har roligaſt — och det med ſkäl —
utaf hiſtorierna om *Slägten.*

## Öfver ett Tillgjordt Väsende *).

Se, min *Camilla*, denna klara ström
med slingrig fart igenom dalen skuren:
Kan bildningen uti en luftig dröm
defs bölja bättre leda, än Naturen?

Så med behag jag fer ditt gyllne hår
i ringlar ledigt kring din skullra flyta:
Med all din fintlighet, du ej förmår
en enda skönhet mot defs enfald byta.

Du har den gräsbelupna kullen sett,
som vårdslöst strödda blomster emaljera:
Säg, kan väl konstens cirkelmätta vett
befalla dem att ofs förtjusa mera?

Se hur förgäfves vore målarns kraft,
att rosens hy en högre rodnad skänka:
Så fåfängt slösas plantans röda saft,
med friska blommor att din kind bestänka.

Hör desfa toners fänkning eller språng,
som Lärkan, olärd, gjuter genom lunden,
och jemför dem med konstens lärda tvång —
Hur kan Naturen ofs behaga bunden?

Ack! utaf inga sökta reglor skränkt,
ställ fram din oskuld, ställ ditt vett i dagen!
Naturen min *Camilla* skönhet skänkt —
Från samma källa hämte hon behagen!

*) Imitation efter *Shenstone*.

## EFTERLYSNING *).

J Ynglingar! förſvunnen är
den underſköna *Clementinna;*
här ſpörjen teckneną, hvarpå man ſäkert lär
den irrande herdinnan finna.

Kockett och blygſam, hennes air
i bägge fallen är ſtuderad;
naturlig genom konſt, och arbetſam hon är
att icke vara affekterad.

Hon kaſtar mål-rätt hvarje blick
med ögon ſpelande och yra;
tro ej de ſåra er igenom ſlumpens ſkick;
Syſtem och plan dem riktigt ſtyra.

Förtrytſamt hon hos andra ſer
hvad ſtorligen hos ſig hon aktar,
och glömmer, när hon dem ſå oſkuldsfullt beler,
att det är ſig ſom hon föraktar.

Ertapparn af en Dam ſå ſkön,
ſå älſkvärd och ſå väl bepröfvad,
en gerna gifven kyſs af henne får till lön,
med villkor blott att den blir röfvad.

*) Idéen efter Congreve.

## AMINTA.

### Karrikatur.

Hvad du är klok, *Aminta!* som bär högt
din platta panna och din breda näsa! —
Der det moraliska och vettiga är flögt,
der har fysiken mycket rätt att jäsa.

Hvad du är synbar! — När din stora hatt
går fram i trängseln med dig uppå gatan,
så ropar pöbeln, lustigt nog, fast platt:
"Nå, se den höga herrn! det var en f — n!"

Hvad du är älskansvärd! — Den stige fram,
som bugar bättre och kan jollra mera;
men ledsamt är — och det är verldens skam —
att verlden ej vet all talang värdera.

Hvad du är stolt och fin: — Du vet din plats,
vet skilja folk och pack ifrån hvartannat:
Också på torget och uti palats
du roar verlden lika guds-förbannadt.

Hvad du är lycklig! — All sin granna tross
den blida Lyckan på din skullra kastat:
Jag ödmjukt finner, då hon glömmer oss,
att hon väl vet hvad ök hon har belastat.

Hvad du är säll! — Du lefver som en prins,
du klär dig, åker, sofver, spelar, äter,

och är rätt nöjd med verlden, som hon fins,
och med de mått, hvarmed du dygnet mäter.

Hvad du bör sofva lugnt, och dö med frid! —
Af dröm vid dröm bestå din lefnads skiften.
Och hvad din mull är vifs om pyramid! —
Stenhuggarn ser på myntet, ej bedriften.

# BERÄTTELSER, SAGOR, FABLER.

## Clotilda.

### Ballad.

*Clotilda*, melankoliskt qvald,
ur tornet enslig går,
ur tornet till den tjocka skog —
och irrar sina spår.

Hon stannar häpen. Dagens ljus
ej mera blickar ner:
Hon blott en stjerna här och der
och blåa himlen ser.

Af jordens dunster sväfvar kring
en kall och ryslig tropp,
som spöklikt under månans sken
höjs öfver trädens topp;

Och ifrån bergens skrefvor hörs
än ufvars dystra skall,
än störtningar af strömmars flod,
och brustna stammars fall.

*Clotilda!* — O hvart helst hon går
hon har ej annat val,
än ödemarken eller sig,
än fasa eller qval.

"O Himmel! (ropar hon) om mig
"Du vårdar Dig ej mer!"
och hopplös, darrande och stum,
till jorden dignar ner. —

Det var en enslig eremit:
Hans rygg var krökt af år;
af mödor plöjd hans panna var,
och grånade hans hår.

Vid ljudet af *Clotildas* röst
han fram ur grottan skred:
Han kunde ömma andras qval,
han sjelf af plågor led.

"O!" ropar hon, och blickar vildt,
"o Gud! hvem nalkas der?
"är det en hamn? förföljer du,
"Försyn, mig äfven här?"

"Ack! ej så hård," var gubbens svar,
"jag känt Försynen än:
"Mig gaf han här i nöden lugn:
"Han skänker dig en vän:

"Kom! af din mun, hvem helst du är,
"jag hör min likes röst —
"njut skygd utaf min grottas hvalf,
"och af mitt hjerta tröst."

Förgäfves — hon ej hör, ej ser,
och pulsen stannat har;

Han henne, ädelt häpnande,
i sina armar tar.

Men bärande han icke vet
hur mycket skönt han bär:
I grottan ser han henne först:
en lampa flämtar der.

Hon ligger (ungdoms-rodnaden
var flydd från hennes kind)
lik löfvet gulnadt för sin tid
af Nordans kulna vind:

Och dock, vid lampans blekblå sken,
som på dess anlet föll,
han henne båd för skönheten
och menlösheten höll.

Men när hon åter kastade
sitt vackra öga opp,
så bröto hemska tårar fram
med återhållit lopp.

Djupt dvaldes tystnad på dess mun
och oron i dess bröst:
Dock djupare den mildhet var,
som flöt af gubbens röst.

"Olyckliga!" så talar han,
"olyckliga, som jag!
"o låt mig tända i din själ
"det släckta hoppets dag.

"Misstro ej verldens upphofsman:
"God är den Evige:
"På skyarna Han rest sin thron
"För att kring jorden se:

"För oss Han jorden frukter gaf;
"för oss tändt himlens bloss;
"för oss Han källans ådror göt —
"Skall Han ej vårda oss?"

"Så har du," sad hon, "gamle man,
"ock tråkat jemmerns stig!
"väl dig, om du en dagning ser,
"den skall ej gry för mig!

"Sin grafbrädd hvi skall uslingen
"med falska liljor strö?
"allt hvad jag älskat — är ej mer!
"allt hvad jag hoppas — dö!

"Min mor jag lifvet kostat har,
"hon i min födsel dog:
"så redan himmelen sin hand
"min barndom undandrog.

"Fem bröder till den helga graf
"i härfärd drogo ut,
"fem hjeltar, förda af Tancrede,
"med kors och vigda spjut;

"Sin systers färgor förde de; —
"mitt hjerta! glöm den tid;

"Jag tänkte: Himlen vårdar dem —
"de föllo i en strid!

"Min far, min ålderstigna far,
"af sorg och dagar mätt,
"sin Gud att hämna gick de spår,
"hvari hans söner trädt:

"Min far, vid Joppe fången förd,
"kanske ur lifvet gått —
"och ej min dotterliga hand
"hans öga sluta fått!

"Min far! I dag för elfva år
"såg sist din dotter dig!
"Njut, ädla skugga, i din graf,
"den frid, som nekas mig!

"Än ägde jag i verlden en,
"en evigt älskad vän:
"skön, som en nytänd stjernas sken,
"och stolt var ynglingen.

"Ifrån torneringen han kom,
"af segern följd, i går:
"Han stridt för mig — med kransad hand
"jag uppå stranden står.

"Jag står, med kransad hand, och ser
"hans skepp på hafvets bryn:
"kom så från bergen en orkan,
"och viggen brast ur skyn:

"Och viggen braſt ur ſkyn, och klöf
"i tuſen ſplittror köln;
"Vidt böljan öppnade ſitt gap,
"och vraket ſönk i göln —

"Med ſönk *Raoul!* - - Och jag, och jag,
"ej oſäll nog i gåt —
"i dag i verldens ödemark
"en enſam blomma ſtår.

"*Raoul!* ack! din *Clotilda* kan
"ej lefva, och ej dö:
"Ve den, förlorad, drifver än
"på lifvets vreda ſjö!

"Flyt då uppå min nötta kind,
"du helga offer-tår!
"och utbriſt, tunga ſuck, och följ
"der *Raouls* vålnad går!"

Stum gubben ſatt vid detta tal:
I bröſtet hjertat brann,
och från hans ſjunkna ögas grop
den dämda floden rann;

Och när hon ſlutat: "O mitt barn,
"min ſena ålders hopp,"
han ropte — "*Raoul*, frälſta vän,
"ur ſömnen vakna opp!"

Upp

Upp sprang från grottans dolda bädd
den sjuka ynglingen;
stod — såg *Clotilda* — såg dess blick,
och frisknade igen.

"Mitt hjerta brister!" ropte hon;
"min far! min älskare!
"säll dör jag" — och dess hufvud sönk
mot bröstet dignande.

"O!" ropar *Raoul*, "lef för mig,
"för mig, så lycklig nyss!"
och ned han föll kring hennes hals
och tryckte der en kyss.

Han tryckte der en kyss — och hon
i hjertat kände den:
mer dygdig kyss åt oskulden
var aldrig gifven än.

"Ack! min *Clotilda*, hör min röst!"
*Clotilda* hörde den:
"*Clotilda*, se min blick!" Hon såg —
och älskade igen.

"Hon lefver!" ropte *Raoul* då:
"Du, som mig räddat har,
"du henne lifvet gaf — låt oss
"få älska samma far."

Och gubben begges händer tog
och lade i sin hand,

och utbraſt: "Kärleksfulla Gud,
"välſigna deſsa band!

"I bojan all min önſkan var
"att ſe ett älſkadt land,
"och att en dygdig dotter ſe
"belönt med *Raouls* hand:

"Du hörde mig, ty Du är god,
"o Gud! — och nu jag ber,
"med frid låt mina ſilfverhår
"i grafven läggas ner."

## Den Osälle Lycklige.

Trött att på hoppets vädjoban
beständigt söka lugn, och endast lycka finna,
jag, invid källans brädd, i skuggan af en gran,
en afton lät mitt qval i sömnens ro förrinna.
Jag drömde, att jag Ödet såg
på spetsen af en flyktig våg
af oceanens vida yta,
som tycktes, ömsom hög och låg,
än rum med afgrunden och än med molnen byta.
Millioner bläddror sväfvade
kring Guden, kastade af vågen:
de hastigt runno opp och flyktigt skimrade
med färgorna af himlabågen;
men, tunna som en väderflägt,
och svaga som en halfsläckt gnista,
vid Gudens minsta andedrägt
de lika hastigt syntes brista.

Af seglare var hafvet täckt,
som förde menniskor från alla jordens stränder;
de skildes af sin färg och af sin klädedrägt;
men afsigten var en, som deras segel sträckt.
Än med den blick, som hoppet tänder,
än med en tvekfull och förskräckt,
de ropte långt ifrån och sträckte sina händer:
Jag hörde då kring haf och luft
den häftigaste strid, som hörts af menskligt öra,
emellan dårskaps ljud, och ljudet af förnuft,
som täflade att Ödet röra.

Der hördes hjelten önſka ſtrid,
jordbrukaren att njuta frid,
och ſjuklingen att helſa finna,
och läkarn allmän ſjuklighet,
poeten blott odödlighet,
och fulheten att hjertan vinna;
den fattige begärde bröd,
och ſpannmålshandlarn hungersnöd,
och ſlägtingar begärde ärfva,
och hofmän Kungars nåd förvärfva;
fåfängligheten ſökte prakt,
och den förtryckte att få makt,
och ſkönheten att afund väcka,
och älſkaren ſin ſkönas blick,
och dumheten att ſynas qvick,
och ſmå Regenter att förſkräcka - - -
Så många tuſen ſkilda rop
jag hörde uti luften ſkalla;
blott i en enda bön förliktes allihop:
Guld, penningar begärde alla.

Jag hörde icke Gudens ſvar;
men aldrig förr mig gifvit var
få heta böjelſer hos menniſkor erfara:
Vid domarne af Ödets lag
jag ſåg i hvarje anletsdrag
än qval, än glädje ſig förklara
med tecknen utaf raſeri —
Ack! Himmel, tänkte jag, mig ifrån qval bevara;
men äfven glädjen mig beſpara,
om jag ſkall lika upprörd bli.

Det blef ett lugn på hafvets yta:
Allt ſtilla var, förutan Gudens våg,
och ſolen klar och mild i horiſonten låg.
Jag ſakta lät mitt ſkepp till Gudens bölja flyta,
och när jag nalkades: "O Öde! ropte jag,
"jag redan äger allt hvad denna mängden ſökte,
"men aldrig lyckan än en dag
"min verkeliga ſällhet ökte:
"Af myndigheten blef jag hög,
"af rikedomar hård, och fåfäng utaf ära,
"af mina ſinnens njutning trög,
"af vettets fina nöjen flög,
"och ſjelfklok af min vishetslära;
"jag, ömſom ledſen eller vrång,
"om dagen längtade till ſolens nedergång —
"om natten drömmande, jag fruktade att vakna;
"ju mer jag ſåg mig intet ſakna,
"deſs mera blef mig tiden lång;
"jag njöt ej villans ro en gång,
"allt nöjſamt var förklädt, och ſanningarna nakna.
"Ack! jag har pröfvat lyckans hallt!
"jag lemnar henne utan ſmärta:
"Tag åter nöjen, makt, och rikedom, och allt —
"gif endaſt *Sällhet* åt mitt hjerta!"

"Gå, dödlige," var Gudens ſvar:
"Förgäfves är den bön, ſom du till Ödet ſänder —
"jag allt uti min makt, men icke ſällhet har.
"När händelſernas lopp och lyckans hjul jag vänder,
"det tillhör menniſkan att taga mot ſin lott:
"Båd hvad hon fått och icke fått

"kan sällhetsmedel bli i hennes egna händer.
"När morgonsolen åt dig ler,
"när solen för din syn sig uti böljan sänker,
"jag begge skiften visligt ger:
"Vet, enskilt godt och ondt, de äro begge länker
"i kedjan af ett större godt:
"Skräd ej mitt delningssätt, men nyttja mina skänker,
"så är du säll med hvad du fått."

När Guden detta sagt, ett mörker hafvet höljde,
en blixt kring himlen flög, ett dån ur vågen följde,
och Guden, hafvet, allt ifrån min syn försvann.
Jag, åter vaknande, vid källans brädd mig fann.
Hvad jag af Ödet hört, i stumma qval mig sänkte;
åt mitt bedragna hopp jag heta tårar skänkte:
Jag tyckte att jag drack all lifvets bitterhet. —
Men när för mycket qval mitt hjerta sönderslet,
jag, stark utaf nödvändighet,
mig åter reste opp, och tänkte:

Är det jag, som allting fått,
som skall Ödets delning klandra?
Nej, der lyckan för mig gått,
skall jag dygdig eftervandra,
och det jag fått mer, än andra,
nyttja det till mera godt.

Slösaren, som allt förtär;
girighet, som guldet gömmer;
fåfänghetens ystra här,
som till mätthet nöjen tömmer,

hvar minut om lycka drömmer,
aldrig om hvad ſällhet är.

Förſten i ſitt rika ſlott,
hjelten, ſom vill lagrar ſkära,
ſnillet, ſom parnaſſen nått,
ſöka allt i makt och ära;
när de fått hvad de begära,
ſällheten dem undangått.

Sådan, lik den ſtolta fjäll,
*Carl* *) mot ſtjernorna ſig höjde —
till deſs han, vid lifvets qväll,
högſta rymdens tomhet röjde,
och ſin hjeſſa nederböjde —
lycklig nog, men icke ſäll.

Säll är den, ſom hjertats dom
hvarken ſmickrar eller qväljer,
den för lyckans egendom
lugnets vällust icke ſäljer;
men med liknöjd utſigt väljer
öfverflöd och fattigdom —

Säll, den ſkenet ej bedrar,
och blott ſanningen kan ſmaka;
den för frihetens förſvar
både kan och vågar vaka;
den för ovän, vän och maka,
rum i ſamma hjerta har.

*) Kejſar *Carl V.*

Säll den, fom med hjertats röft
refer dygden, fom vill luta;
den, fom i ett fåradt bröft
vet hugfvalelfe att gjuta,
och kan fjelf med vällust njuta
känflan utaf andras tröft.

Stadig uti dygdens fjät,
motgångs fkifte han ej trosfar,
fruktar ej — men, väntar det —
och om Jofur blixten losfar,
ftår han — då hon andra krosfar —
upplyft af defs majeftät.

Ack! när fällheten beftår
uti dygd och finnesftyrka,
fkall jag, medan tiden går,
följa den — att dygden dyrka,
och, fom medel den att yrka,
ta hvad jag af lyckan får.

I mitt Fofterlands förfvar
fkall jag föka all min ära,
och, om jag det räddat har,
fjelfva orättvifan bära:
Nöjd att i mitt hjerta nära
minnet att jag dygdig var.

Jag fkall fträcka ut min hand
åt den nöd och plågor lider;
losfa orättvifans band
från förtryckta Ariftider;

och när dygd mot ſtormar ſtrider
åter föra den till land.

Sanningen ſkall bli den Drott,
ſom jag värdes rökverk gifva:
Snillet ſkall jag vörda blott,
hvar gång dygden det får lifva,
och mitt hjertas valſpråk blifva:
Göra rätt och göra godt.

Då, i famnen af en vän,
ſkall jag le åt mina öden;
hemta der belöningen
under ſorgen eller nöden;
och till ſlut i ſjelfva döden
vänta tröſt — och finna den.

## Den tomma Drömmen *).

Go vänner, lyssnen till mitt dröm- och skalde-stycke.
I natt, af godt Champagne i rus till öfverflöd,
jag föreföll mig rent af död,
(kanske bedrog jag mig ej mycke)
och såg osägeliga ting:
Tartarens port-Barbet, som skällde ur tre strupar,
tre systrar hvälfvande vårt lefnadshjul omkring,
tre strömmar, ormande i ring;
såg ifrån ö till ö förlusta sig i slupar
de låckperukpåhängda tre
Tenarens magra domare;
och Karon, färjande skeletter, tre och tre;
och djeflarnas portvaktarinnor,
de ormbekransade gudinnor —
Tre också. — Det förstås: Allt tre.
Hvem skulle ej ha ryst för boningar, som dessa?
Jag tillstår, att de glesa strå
af hår, som ännu då och då
jag känner kittla kring min hjessa,
de reste sig, och trögt min blod i ådern smög,
då ögat och då tanken flög
kring detta infernala rike,
som sväljt så mången själ, min christeliga like.
Re'n bad jag, i min fantasi,
hvar mäktig Gudom för det Goda
om frälsning, då en blid Geni
med all nedlåtenhet en dödlig kan förmoda

*) Imitation efter *Voltaire*.

mig förde in i Elisén,
der friden, der lycksaligheten
igenom hela evigheten
sägs njutas obemängd och ren.
Här, under skuggorna utaf de friska lunder,
jag såg en myckenhet af jordens höga gå,
och med berättelser fördrifva sina stunder:
Den store Guden veta må,
om något sanning var derunder.
Här såg jag Backus, värdig son
i allt utaf sin stora Fader;
såg gamla Herkules, som tog sig promenader
i sällskap med Bellerofon,
besegraren utaf Chimeren;
såg alla Hjeltarna utur Trojanska hären;
och Greker, Romare, en outsäglig längd;
och Gudar hundratals — ty menskliga begären
ha alltid skapat sig af dem en mängd.

Nu, om Tartaren mig förskräckte,
bekänner jag också, att denna Elisé,
med all sin lugna skönhet, väckte
hos mig ej stor uppbyggelse:
kort sagdt, jag ledsnade vid folket och vid orten,
jag hastade att söka porten,
och fann den — men hvad mötte jag?
det mest förfärliga af spöken,
tomt, blott af väder sväldt, oredigt såsom röken,
mot himlahvalfvet höjdt, och vidsträckt som en öken.
Jag drog mitt långa andedrag
och ropade, med själn på tungan,

"Säg, svara, spöke, hvad du vill?" —
"Allsintet (ljudade den kolossala tungan):
"jag *Intet* är: Din verld hör mina ägor till" —
"Du *Intet?* Aldrig förr jag hört, att *Intet* språkar —
"Förlåt mig det, jag hörs rätt ofta talande;
"och alltför mången lärd man bråkar
"med hela folio-band af min ingifvelse." —
"Väl! o min Kung! jag går dig sjelf till möte:
"allting ändå skall hamna i ditt sköte;
"hölj mina vers, mig sjelf, om du så vill,
"med detta moln, som skall oss en gång trycka:
"Jag afundas den dödeliges lycka,
"Som, från den stund han föddes, hör dig till."

---

## Menniskans Danande.

*Jag ſjunga vill* om *Prometé*
(*Japeti* Son med Fru *Aſopa*),
ſom förſt befolkade vårt goda Europa;
och om hans bror *Epimeté*,
en narr utaf de ganſka ſtora;
och om den liſtiga *Pandora*.

---

Ofantligt låg för Jofurs fot
det färdigſkapta jordens klot;
deſs ſtränder Oceanen ſköljde;
och etern firmamentet höljde;
och, ſvängande ſitt bloſs, en hälft af dygnets lopp
ſågs Titan Zodiaken trampa;
och midnatts-molnen lyſtes opp
af Phoebes ſilfverklara lampa,
och jorden re'n millionerfalt
förſedd med blomſtren, kreaturen,
metallerna — förſedd med allt
hvad nyttigt och hvad ſkönt kan tänkas i Naturen —
ſtod likſom kaſtande en blick
af ſtolthet, himmelen till möte —
Ett Väſen feltes blott i tingens ſköna ſkick;
det ännu ofödt låg i Elementrens ſköte:
en vigtig mellan-länk från alltings Upphofsman
till de förnuftiga bland djuren,
en verkſam ſjäl uti naturen —
och denna länk var *Menniſkan*.

En fläck af jorden blott bebodde
Titanerne, en himla-ätt;
fom, hädifkt eller dumt, fig Jofurs likar trodde.
Med pock och rop om ärftlig rätt
att jemte Gudarna i herrlighet få vandra,
de häfde höga berg i masfor på hvarandra:
fjelf Osfa uppå Pelion ftod:
och på den hifkeliga klimpen
de refte fig i vredesmod,
att gå till ftorms emot Olimpen.
Zevs teg, men rynkade fitt fvarta ögonbryn
och fällde viggen genom fkyn:
ftrax, fom en väderflägt, förfvunno de Titaner,
och deras ftällningar, och deras vinda planer.

Dock blef af fönerna vid lif en fyra fem,
fom ärfde hat af fina fäder:
Och en värd Ledamot af dem
var *Prometé*, hvarom jag qväder.

Han fåg med harm fitt flägtes fall,
och jorden blott en fotapall
åt himlarnas Monark, om ingen
förftåndig varelfe apart på Jorde-Ringen *)
fick makt att herrfka öfver Tingen.
Man vet, att hämd, fom all pasfion,
ger fnille och ger ambition:
Strax föddes *Menfkan* i hans tanka
i allt fitt majeftät af ftyrka och af vett;
ja, innan kort han re'n beredt

*) Orbis Terrarum.

af elementerna som vanka
en bild, till ytan lik den hamn, som Tankan sett.
Med upprätt ställning, guda-tycke,
och ögat höjdt mot himlens hvalf
stod denna bild — ett mästerstycke —
så skön inför hans syn — men half,
så länge ingen himmelsk låga
än flämtade inom dess sköt,
och lif i hela massan göt,
och uti hjernan tank-förmåga.
"Ve mig!" så ropte han "mitt vett jag uttömt allt
"uppå en öde, stum, otänkande gestalt!
"O Pallas! kunde jag din bifalls-blick förvärfva,
"kanske att denna bild jag finge lifvad se —"
Ett sken — och i hans attelier
steg ned skenbarligen *Minerva*.
"Du ser mig" sade hon; "hvad vill du, *Prometé*? —
"O värdes yttra dig, Gudinna,
"säg, kan ditt öga något finna
"att lägga till, att taga från?" —
"Nej," svarte Pallas, "nej, jag tillstår det, min son,
"ditt konstverk är till höjden drifvet,
"der felas *intet* — utom *Lifvet*" —
"Ack! *Lifvet*, säger du *så* kallt!
"Ve mig olycklige! Är icke *Lifvet* allt?"
"Jag ber dig" inföll ömt *Minerva*,
"modfälls ej: Det fins hundra sätt,
"och ingen ting är mera lätt,
"än att en smula eld ur himmelen förvärfva" —.
"Eld, eld ur himmeln! Ack! det låter säga sig

"af en Gudinna, ej af mig:
"vi menskor äro ej så kända, ej så djerfva" —
"Bah!" svarte hon, "sitt opp bredvid mig här på skyn" —
Han satt — och skyn försvann med hast i himlabryn

Nu vore tillfället just inne
att tala om, båd med hvad sinne,
vår Titan-Son hos Pallas satt;
hans känslor, när han for den stora fogelvägen;
hur hans erfarenhet bekräftade den sägen,
att jorden väl är rund, men också något platt;
hur qvickt han såg sig om uti den höga eter,
ansåg sig ömsom för ett noll och en magnat,
men sluteligen, helt kavat,
gaf någon gång en vink åt stjernor och kometer;
än vidare, att tala om
hur han befann sig, när han kom
uti Olympens guld- och diamanter-salar;
hur häpen han beság publika spisningen,
der han — om han sagt sant för en och annan vän —
fann bägare som kår, och aborrar som hvalar,
hur han, som en person af vigt och misstänkt min,
blef utaf *Argus* slugt beskådad
och af *Merkurius* inbebådad
som en barthuggande, förfärlig Jakobin;
hur *Momus* stindt på honom glodde,
och svor att *Merkur* hade rätt;
hur Jofur, som just då var något mer än mätt,
tog saken allvarsamt, och trodde,
utsåg för honom först fritt husrum och fri kost,
och

och lät på fiftone för honom expediera
befallning, att med extra poft
utur Olympen emigrera.
Men, gode Läfare, om än
allt fådant kunde nog en vinters läsning blifva —
ty *Prometé* förftod befkrifva —
en fanning dock för er jag yppa vill, och den
kan lämpas båd till hans belägenhet och fleras:
Att aldrig någon ting i denna verlden fans,
fom kan få litet garanteras,
fom unga Refandes pålitlighet, i deras
Befkrifningar om Utomlands.

Ofs kan det nu tillfylleft göra,
att allting efter önfkan gick.
Uti *Minervas* fkygd han fick
perfonligen vid folen röra,
helt oförmärkt en flamma ftal,
flöt in den i ett mufselfkal,
tilltäppte det på alla kanter,
och fick ftrax utväg till att fly,
uppå Gudinnans mjuka fky,
helt varligt från Olympens branter.
Till jorden nedfänkt, hvem, om icke han, var fnar
att af fin himmelsfärd en längtad glädje njuta,
att öppna mufslans fköt, fom himlahåfvan bar,
och lågan uti bilden gjuta? —
Lif ftrax den ftela masfan fick;
fig rörelfen till allting delte,

en värma genom blodet gick,
en kittling i hvar fiber ſpelte,
hvart ſinnes ſärſkilta kanal
för intryck blef af ſjälen banad,
och känſlan blef till hjertat manad,
och tankan ſig till hjernan ſtal.
Så menniſkan är danad vorden,
ett lif i tröga mullen väckt,
och hennes varelſe i ſlägt
med både himmelen och jorden:
Så, bland allt ſkapadt ting af tvåfalt ſtam allen,
hon fick (med dubbel rätt till ſällheten att vandra)
den dubbla pligt, att likna en,
och att förlyckliga den andra.
O! att hon alltid rätt förſtått
ſitt lifs beſtämmelſe att följa,
betänkt ſin lyckeliga lott,
och ej med viljans våld och villans blindhet gått
att med en ſyndaflod af brott
den ömkansvärda jorden hölja.
Men all effekt har ſina ſkäl,
och mig ej egnar att fördölja,
hur menſkans elakhet har orſaker, ſom följa:
(Se *Chombré*, *Vannière*, och mången annan gräl).

När ryktet kom för Joſurs öra
om *Prometei* ſköna man,
han ſvor, "han ſkulle nog minſann
"förſtå att allt om intet göra:
och då han genaſt *Venus* fann,
ſom blygſamt frågade, hvi han af vrede brann,

an ropte: "Skicka mig på ſtund din halta man!"
udinnan lydde hans befallande begäran:
Vulkan kom linkande på ſned,
"Hör" ſade Jofur, "broder ſmed,
"ſe här, jag uppdrar dig den äran
"att göra verk af en ſkulptör:
"Du tar det bäſta ler du möjligen kan finna;
"af detta formar du och genaſt till mig för
"ſtaty'n utaf en vacker qvinna."
Så ſagdt, inom ett dygn uppfylldes Jofurs bud:
Bra fort! men Läſarn täcks beſinna,
att Cypris make var en Gud.
Det ſägs, när Jofur ſåg på bilden med lornjetten,
han rynkte ögonen på ſned
och ſmälte tungt den oförrätten,
att ſå fullkomligt verk var alſtradt af en ſmed.
Men hämden i hans gudahjerta
var ſtarkare, än denna ſmärta:
Han utan tidſpillan beſlöt
att gjuta lif i bildens ſköt,
lät kalla hela gudatroppen,
böd den att ſe den ſköna kroppen,
och hoppades att något hvar
ej undandrog ſig den begåfva
med en och annan oſkattbar,
för könet pasſad, himlahåfva.
Nå, hvilken gör ej allt, att hugna ſin Monark?
Sjelf Juno, i hvars bröſt ibland afundſamheten
var något mer än lofligt ſtark,
nu tog ſig när, och gaf åt qvinnan fruktſamheten;

*Minerva* gaf förställningen
och finheten och blygsamheten;
*Diana* kyskheten, så skön för sällsamheten;
Gudinnan *Venus* ärligt gaf
den stora konsten att behaga,
den konst att ömsom le och klaga,
som smälter mången man i form utaf en slaf;
*Hebé* (o damer! ej beskratten
den dyrbara present hon gaf)
*Hebé* gaf smink och skönhetsvatten;
*Merkurius* ordens konst och frasens små maner,
att oförtänkt till hjertat smyga;
*Apollo* sin talang att sjunga, och att flyga
med fingerna på ett klaver;
de tre Chariter den att dansa,
och den att på en högtidsdag
en flöja fästa med behag
och sina tinningar bekransa;
ja *Momus* sjelf uppå sin käpp
red fram, som Högtidsdags-Marskalken,
och göt satirn på hennes läpp
och smög i hennes öga skalken.
Nu var vårt Fruntimmer komplett,
som trots väl någon Dam uppfostrad bland de stora,
och kallades med mycken rätt,
uppå Olympiska, *Pandora.* *)
Full af sin plans förträfflighet
gick Jofur nu i sin pulpet,
den aldrig någon själ fick invertes beskåda,

*) Den Allbegåfvade.

och med ett slags lycksalighet
drog sakta fram en liten låda,
tog derutur en ask utaf balsamisk En,
belagd med mosaik af guld och elfenben,
gaf den i händer på *Pandora*
och sade: "Nästa morgondag,
"förrän den ljusa *Aurora*
"kring firmamentet spridt sitt rosende behag,
"jag vill dig på en sky dit ner till jorden sänka;
"der träffar du en man, som kallas *Prometé:*
"du skall, som min Beskickade,
"åt honom denna asken skänka.
"Bed honom öppna den, och säg, att ingen mans
"beröm går opp mot hans i Guda-Republiken,
"som ockśå häri lagt belöningen för hans
"talang för mennisko-fabriken.
"Men är han stel mot ord, så använd ögats makt,
"karessernas, ja låna masken
"utaf förtviflans qval; gör hvad du vill — kort sagdt,
"förmå honom att öppna asken.
"För allt hvad hända kan, förtreter och förakt,
"*jag Jofur* lofvar dig att svara:
"Farväl, och låt nu se du bär dig klokt åt bara:
"ty — kom ihåg — det är en hin,
"den *Prometé*, att vara fin."

Det var en sòlklar dag, och jorden, litet frostig,
af tusen färgor glittrade,
då, på sitt luft-skepp gungande,
hon arriverade a costi.

Hvad åsyn för vår *Prometé!*
hvad intryck skulle han ej röna,
han, som med verk bevist sin känsla för det sköna!
"Hvem är, hvem är du?" ropte han,
"Är du den tjusande Gudinna,
"som, på en snäcka förd af sina dufvors spann,
"besöker Cyperns kust, att se sitt rökverk brinna?
"Säg! Eller är du en af de Chariters tropp,
"som sägas hennes fotspår följa,
"och blygsamt stiga ned, ibland, från Idas topp,
"att bada sig i källans bölja?" —
"Nej! (svarte hon, och sänkte ner
sitt blyga himmelsblåa öga)
"nej, blott en dödelig du ser,
"blott en Beskickad från det höga;
"sjelf Jofur, som med välbehag
"hört ryktet om din konst och dina skapar-händer,
"till att belöna dig har utsett denna dag,
"och med belöningen mig sänder.
"Tag denna ask, och öppna den:
"hon hyser denna lön, den dyraste, som än
"blef skänkt af Demogorgons händer." —
"Hur?" inföll *Prometé* "för *mina* skapar-händer?
"Förlåt mig, sköna, men du dig
"till orätt man helt säkert vänder:
"Jag vet, jag vet han hatar mig."
"Hvad!" svarade hon mildt, "är du ej den Titanen,
"hvars stora ryktes eko, fördt
"kring jorden och kring oceanen,
"är ända till Olympen hördt?

"Är du ej den, hvars djupa snille
"påfann en mennisko-staty,
"som vore värdig Gudars gille,
"och skulle sjelfva Cyntius bry?" —
"Jag tillstår — en staty är gjord — af mina händer" —
"Nå väl! o *Prometé!* då är ju gåfvan din." —
"Nej! aldrig Jofur den, som en belöning sänder" —
"O! tag den, *Prometé*, för min skull; o! för min!
"Hör denna röst, hör mina böner!
"Se dessa tårars flod, som gjutas blott för dig! —
"Du tvekar! — O! du hatar mig! —
"Men ack! du är ju en af de Titaners söner:
"Olycklig den, som väntar sig
"att klippan någon ömhet röner!
"Gå! skryt af din triumf! Beskrif, att du har sett
"i tårar för din fot den älskande *Pandora*,
"att du åt hennes tårar lett,
"att du med iskallt manna-vett
"sett henne utan hopp förlora
"det lugn hon åtnjöt förr, den fröjd hon sig beredt" —
"Håll!" ropte *Prometé*, "jag ryser, när jag tänker,
"att detta hjerta dåras ren:
"Bort, bort, försåtliga Siren!
"*Jag fruktar Grekerna och dem som föra skänker.* *)"

Nu var, J gode Läsare,
tillstäds vid denna händelse
den yngre af *Japeti* söner,
den fromma man *Epimeté*;

*) Timeo Danaos & dona ferentes. *Virg.*

han rördes in i själn utaf *Pandoras* böner,
och utbrast emot *Prometé*:
"Min bror! min bror! hur kan man vara
"så hård mot oskulden, som vet ej af förfåt,
"mot skönheten, som ber, mot kärleken i gråt?
"*Pandora!* o förlåt, förlåt,
"att något hjerta fins, som ej mot ditt kan svara!
"Men se, för dina knän se här, du Gudars vän,
"en — lycklig, om du vill — men ack, förtviflad än!
"O! ville du en blick, en enda blick mig skänka,
"du skulle strax min själ i Gudars vällust sänka;
"med dig jag skulle tro allt vara till för mig,
"och ödemarken bli en Elisé med dig."
*Pandora* gret ännu; men när hon samlat sig,
"O!" svarte hon, "du är då ej af samma slägte,
"du är ej känslolös, du är ej en barbar,
"dig en tigrinna ej uti sitt sköte bar;
"ja, mottag denna hand jag nyss förgäfves sträckte:
"Ack! den var aldrig dig, *Epimeté*, bestämd;
"men jag lär vara född till olyckor och smärta!
"Tag, för barbarens syn, med denna hand, mitt hjerta;
"blif säll af kärleken: Jag skall bli säll af hämd" —
"Ja," svarte *Prometé*, "gå, hämna dig, *Pandora!*
"jag vill mitt hjerta förr, än mitt förnuft, förlora;
"kanske du älskar mig: Kanske du älskad är;
"Min olycka är den, att Jofurs bud du bär.
"*Epimeté*, blif säll; men hågkom dessa orden:
"*Jag spår af hennes skänk en olycka åt jorden.*"

Han gick. — *Epimeté* stod häpnande och stum
vid broderns sista ord, hvars snille han väl kände;

men denna känsla var blott ljum
mot lågan, som *Pandora* tände:
Och hon — såg Jofurs ändamål,
förstod af kärleken att bibehålla masken,
och lofvade ej giftermål
för annat pris, än öppna asken.
Hvad var att göra? Allt! att bli *Pandoras* man:
Han öppnar: — Läsare, ni hade gjort som han —
Men, store Gudar! hvilken fasa!
i det han locket lyftade,
två Silfer, ryslige att se,
i hvirflar kring i luften rasa.
Förskräckt blef nu *Epimeté*;
Victoria! ropade *Pandora*:
Och, utan att sin tid förlora,
sig begge trollen fästade
vid *Prometei* verk, vid Menskan, och med smärta
sig tärde, ett i hjernan in,
det andra in i hennes hjerta.
"O! hvilken fåvitsko var min!
(utbrast *Epimeté*, och locket hastigt tryckte)
"fly evigt från min syn, förtjuserska! som fann
"en väg, försåtets blott, till hjertat af en man!
"förbannad vare du, din kärlek, och ditt rykte!"
*Pandora* log — och hon försvann.

Det är från denna stund, med säkerhet vi våga
datera Menskans elakhet:
I hjernan famlade en trög *Okunnighet*;
i hjertat brann *Passionens* låga;
och dessa egenskapers arf

hon gaf sin afföda, i kojorna och flotten,
i sexti långa tidehvarf,
som skådat jorden sänkt i villorna och brotten.

---

Hur ofta har ej ditt fullkomlighets-begär,
mitt slägte! sina krafter samlat
mot tusen fördomars och fanatismers här —
och hoppets resta torn i hvarje hemisfer
för deras djerfva anfall ramlat!
Hur lång var ej den första natt,
hvars dimmor dvaldes öfver jorden!
Hur tungt förnuftets skritt, hur trånande och matt,
från Nilens heta strand till fjällarna af Norden!
Hur många strider först, med ära och förlust,
för Friheten och Samvets-Friden,
försvunna, som en väderpust,
i glömskans region, med hvirflarna af tiden!
Och dock, hvad ryslig mängd af dem, från då till nu,
historien spart åt våra minnen,
hvars kämpars spökelse ännu
skall gjuta fasa in i tusen slägtens sinnen!

Skryt ej, Egyptens Folk! att hos dig uppgått har
de första konsters ljus, den första visdoms strålar:
din djerfva pyramid, som hieroglyfer bar,
blott menniskan som slaf och heligt gäckad målar.
Hvad var ditt högsta vett? En presterlig magi;
din menskorätt? Ett rof för fräcka Pharaoner.
Hvad under, att, förtryckt och sänkt i barbari,
du föll för din rival bland Asiens nationer,

ej lycklig mer än du, men kolossal i makt,
och ſjelf till ſlut ett mål för Grekernas förakt
och krigets träldoms-vigg från Macedoniens throner!

O *Sparta*! o *Atén!* o *Tebe!* Foſterland
för frihet, ſamhällsdygd, och hjeltemod och ſnille!
ſom förſt med dygders kraft knöt menſkors brödraband,
ſom ville allting ſtort och gjorde hvad du ville!
hur långt var du ej ſkildt ändock från detta ljus
och denna lugnets dygd, ſom villorna förjagar!
Din upplysning var half, din frihet var ett rus,
din lagſtiftning ett verk för några ſeklers dagar.
Du viſte menniſkan i ſtorhet och behag;
men vantro var ditt nit och fanatism din ſtyrka:
Med tro till Afundens förſåtliga förſlag,
du utan ſansning gick att Splitens anſpråk yrka,
och måſte, förrn du drog ditt ſiſta andedrag,
en perſiſk Envålds-Drott i Filips Ättling dyrka.

Och du, förſvunna Rom! hvars vördnadsvärda hamn
ſtår jättelik ännu bland gruſade ruiner;
med blygſel för den jord, ſom bär ditt ſtora namn,
der hjeltars aſka nu beträds af Kapuciner,
med ſtolthet af din dygd, ditt mod, din vapenbragd,
och verldens kända rymd ditt välde underlagd,
för dina Gudar böjd, utaf ditt namn förkättrad,
ſäg, hvilken redbar lott åt verldan dermed vans?
ſäg, blef, i någon tid, utaf din äras glans
ditt ſamfund lyckliggjordt och menniſkan förbättrad?
Hvad var ditt ljus? Ett ſken, en ſtrimma föga rik;
Din dygd? Ett ſtort modell af öfverſpända krafter;

Din Frihet? Konstens verk: Den drifna plantan lik,
som blomstrar kort, i brist på mogna näringssafter.
För dessa fördelar du stridde, det är sant;
du uppsteg lagerkrönt uppå förderfvets brant;
men fallet var ditt mål: Ett torn på falska grunder
skall af sin massas tyngd få remnor, och gå under.
Och då du föll — o Gud! hurdan blef verldens lott?
Hon blef en tummelplats för barbari och brott:
Från Partien till det haf, som undangömde Norden,
sågs tidens första natt å nyo hölja jorden.

Hur länge låg du ej, Europa! trånande,
uti en slummer, störd af hemska midnatts-spöken,
blott störtande ibland ur yrseln, för att se
dig ställd, förutan hägn, bland villdjur i en öken!
Åt hvilken brant du bar din häpna blick, du såg
vidskepelsen vid en, förtrycket vid den andra,
som vaktade med falsk och mordbehjertad håg
den trånga sällhetsstig, de gåfvo dig att vandra.
Ifrån den första stund en helgad läras ljus,
med tankans lugna kraft, bland menniskorna spriddes,
hur mången blodig kamp, med hoppets vilda rus,
för öfvertygelsen och samhällsrätten stridde!
Men hvilka nederlag! och segrarne hur få!
och detta ädla nit, som väpnat tappra händer,
hur villsefördes det och eggades att gå
med härjnings-facklans brand kring jordens hundra
länder!
Jag kallar eder fram ur edra grafvars natt,
förskräckta vålnader och skuggor af millioner,
som, böjda för den Gud på Vatikanen satt,

i helighetens larf än gått att störta throner,
än rifvit bandet opp af brödrade nationer:
Bevittnen, förjande, er mensklighets förlust
på Palestinas fält, på Syrakusas kust,
på Ny-Hesperiens, på Flanderns rika stränder,
på Böhmens ödeland, uti Helvetiens berg;
mot menniskor, som ni, fast skilda uti färg,
mot *Perus* milda folk, mot *Inkas* fordna länder,
barbariskt härjande med bålens helga bränder
och edra händers svärd och edra villdjurs tänder *).
Och du, o *Robespierre*, du vidunder af brott,
som nyss så kolossal på Seinens stränder stått,
du som en dag, och snart, utaf ett lugnadt rike
skall nämnas *Syllas* Son och *Albas* vederlike;
inför historiens dom, än efter seklers fall,
din skugga utan frid med rätta svara skall
för strömmar utaf blod, hvari du lagen dränkte,
för det förnedrings-djup, hvartill du menskan sänkte:
och *Carl* **), som, Konung sjelf, till undersåters mord
förförda bröders hand — o brott! — och sin bemannat,
han ensam blifva skall, hvars namn en häpen jord
skall ställa framför ditt, föraktadt och förbannadt.

Men, evige Försyn! när stundar hon, den tid,
som återföra skall åt jorden ljus och frid?
Förnuftet skymtar fram för vaknande nationer:

*) Man vet, att Spaniorerne nyttjade hundar i sina strider mot Amerikanerna.

**) *Carl IX* i Frankrike, som på S:t Bartolomei dag 1572 lät mörda ungefär 80,000 Huguenotter, och sjelf sköt på sina undersåter.

Min Läſare, när du det vet,
ſå vet du ock hvad ringa möda
det borde koſta mig, poet,
att hvirfla mig från denna ſnöda,
förakteliga jord, opp till det firmament,
ſom Demogorgon ſägs med lika ringa möda
utöfver rymderna ha ſpänt.

*Men i hvad affigt? Hvarför våga*
*ett luftſprång, vådligt rönt ſe'n dåren Ikars dar?* —
O allmänhet, hvad du kan fråga!
Du vet, att Phœbus der, der högt på himlen, har
ſitt ſlott bakom den ſky du ſkådar alla dar
af guld och diamanter brinna;
du vet ock, om du täcks beſinna,
att namn af *Phoebi Son* Poeten alltid bar,
faſt vore han, med tillſtånd ſagdt, Batard:
Nå väl — i alla fall, hvem gör ej allt, att finna
ſin gamla hederliga Far?

Men nog af frågor och af ſvar.
Den roſenfingrade Aurora längeſedan
palatſets gafvelport i öſter låtit opp;
på hingſtbeſpända Charn ſatt Phoebus allaredan,
och gyllne piſkan gaf ſignaln till dagens lopp;
jag haſtar, ropande med ifver
mitt underdånigaſte *halt!*
Han ſtannar — nådig uti allt —
och min förfärade geſtalt
ſig bugar, och min fot med bäfvan och gevalt
en

n linje gräsligt lång i molnens guld beskrifver:
"Förlåt," så stammar jag, "min Far! o Delos Gud!
"den sonliga förmätenheten
"att nalkas dig; men se, den rädda menskligheten
"begär ej, Phaeton lik, din skepnad och din skrud,
"begär ej, sjelfklok mot ditt bud,
"att köra kull din vagn mot den och den planeten;
"nej — då i arf af dig jag fått
"begär till eget ljus, att dermed lysa andra,
"så skänk mig af din eld den minsta gnista blott —
"och, stolt och lycklig af min lott,
"jag vill till jorden återvandra."

"O hvad begär du, käre son!"
(sa Phœbus). "Att en väg för ljusets vandring leta
"är kinkigt nog, uti sin mån —
"och sinksamt med — det må jag veta.
"Starkt är mitt sken, min fart är stark,
"men tror du jag får ostörd tåga?
"Nej, Himlens vida ödemark,
"till evig trots för min förmåga,
"är full af underliga djur,
"som stinga, stånga, locka, ropa:
"Skorpion och Gumse, Jungfru, Tjur,
"Tartarens afvel allihopa.
"Om jag nu, oss imellan sagdt,
"behöfver allt mitt mod, min vana,
"min sintlighet, och ofta makt,
"att slippa om dem, på min bana;
"och om jag opartiskt och kallt

"bevifar dig utaf Matefen,
"att den der Svedenborgſka teſen
"om en korreſpondans i allt,
"emellan himlen och den måne,
"ſom ſkrytſamt namn af Tellus bär,
"i ſjelfva grunden var och är
"en ſanning, drömd utaf en ſåne;
"hur vill du lyckas då, o ſon,
"att ſtångas i din lilla mån
"med lika drakar på din bana? —
"Du tror mig ej? Välan, ſtig opp bakpå min char
"och följ mig gerna, följ din far:
"Erfarenhetens långa dar
"dig ſäkrare, än jag, förmana;
"och beds du ſamma lott, när du de hinder ſett,
"ſom Ljuſets Gud är dömd att röna,
"då må ditt ſjelfförvärfda vett
"din dårliga begäran kröna."

Så ſagdt, jag tog mitt hedersrum,
och något ſtolt, men mera ſtum,
jag höll mig faſt i charn, ſom flög på molnens yta;
ſnart morgonſtjernan ſkalf för Phœbi hingſtars fjät,
och, bleknad vid en blick af Gudens majeſtät,
ur rymderna förſvann; en ljusflod gick att bryta
på himla-oceanen ut;
men knappt en tuſen-mils-minut
förfluten var, förrän jag vagnen ſtudſa kände,
och Titans ſkygga ſpann af vägen haſtigt vände:
Jag ſtirrar: O hvad ſyn! en Vädur, en koloſs,
med ſvans och klöfvar, ſom en annan,

men ragget svart som sot, och långa horn i pannan,
ja, vare sagdt förutan trots,
alldeles lika dem vi känne
ha frodat sig på Arons änne.
På sina bägge bakben rest
stod den vidunderliga best
och gjorde konster med de främsta,
och öppnade sin tungos band
och ropte: *öfver alla land*
*abrakadabra, eld och brand!*
med flera ord utaf de sämsta.
"Se," sade Phœbus, "detta djur,
"uppå det låga jorderike,
"har, som jagt sagt förut, sin respektiva like:
"Med olik skepnad och figur
"som Mufti, Påfve eller Lama,
"det namn det bär är ett och samma,
"*Vidskepelse.* Se! strax ett hinder för din plan" —
"Förlåt mig," svarte jag, "min far: ej Persian,
"ej Constantinopolitan,
"ej Guelf är jag: Jag är Luthran." —
"Det var en annan sak," sa Solen,
gaf hästarna en klatsch, och framfor på sin ban
en månad närmare mot polen.

Men fi! ett ofatt hornadt djur —
hvars namn jag tillstår mig förlägen
att nämna klarare, än: en *för detta Tjur* —
hof sin Beelsebubs-figur
så skeppundsvigtig öfver vägen,
och låg der — lik en långsträckt ö

på vida ytan af en sjö —
och bölade så obenägen:
Vid hvarje rörelse af häftarna till lopp,
han med sitt tjocka öga glodde,
och hotade med spark och hopp,
försäkrad, af sin grofva kropp,
att Phœbus på hans styrka trodde.
Apollo log och sade: "Se,
"hvad tycks om denna skepelse?
"den kallas *Dumhet* uppå jorden.
"Men du var nyss Luthran: du ger mig nu kanske
"den hugnande berättelse,
"att dumhet qväljer icke Norden." —
"Ack! svarte jag, (ej mer) du Gud för verldens ljus,
"så höflig sjelf, som jag är redlig,
"hvi talar du om rep i hängd mans hus?" —
Mitt kära fosterland! var jag ej nu beskedlig?
Åtminstone Apollo fann
en dygd i denna halfva stumhet,
teg sjelf och mante på sitt spann,
och varligt öfver ryggen skrann
på himlahvalfvets stora Dumhet.

Men jag var skrämd: och, än förvirrad, hörde jag
en gäll trumpet ur skyn, som blåste dessa orden:
*Mins hvad du sett, och vakta dig en dag*
*för horn-boskapen uppå jorden!*
Jag ville digna — men en knuff
af Phœbi char, som måste stanna,
mig väckte med en skamlös puff
emot min obeslagna panna:

Jag spratt, och såg mig om — och så
två sammanbrödrade figurer
af lika kropps-fisionomi,
men skilda anlet och naturer!
Den ena, snarlik af ett får,
så långögd stod, och läppen hängde,
bet på sitt finger, ref sitt hår
och vidrigt på Apollo blängde:
Den andra, Tiger i sin blick,
tog på sig hundra vilda skick,
grep till en gnistrig brand, den han åt brodren sträckte,
och ropte: *vifta den, ditt Nöt!*
och lyfte sjelf en dolk, och röt,
och sprang mot hästarna direkte.
"O Fader! fräls mig," ropte jag,
"från alla troll och deras konster:
"Jag aldrig i min lefnadsdag
"sett två så underfula monster!" — —
"Hvad? har du aldrig sett, i tider af parti,
"min rädda son! två djur, benämnda med de orden
"*Okunnighet* och *Barbari*?
"De äro *Tvillingar* på jorden."
Då ryste jag och skalf, och såg
Jakobinismen sjelf, och kom så klart ihåg,
hur den förskrämde oss i Norden:
Ty gräslig är dess grymma min —
och sådan fruktan för dess fasor,
att, med och utan orsak, sin,
hon ser i allvar och i grin,
i sjelfsvåld och i dygd, i gyllne skrud och trasor,
i allt, i allt — en jakobin.

I dessa tankar sänkt, mig hände,
att jag min håg från verlden vände,
och vet nu icke tala om,
på hvad maner och när Apollo undankom
det ofvan-målade elände.
Allt nog för kära Läsaren,
att när jag kom till sansningen
och väl behöfde litet friskas,
en *Kräftas* löjliga person,
så stor likväl, som hon i himlarna kan fiskas,
tog en behjertad position
med näsan snedt för tistelstången.
Re'n ömsom lyfte hon, i andanom och tron,
den högra och den venstra tången
att knipa spannet i kapson
och mota farten denna gången,
och klef, och klef — men fi! hvart tuppfjät närmare
hon sig intill oss ville maka,
dess raskare och fjermare
hon oförmodligt klef tillbaka.
Apollo log så skälmskt, och i ett ögonblick
han hurrade så tätt förbi en stackars kräfta,
att ena klon, den hon i hjulet ville häfta,
gunås! förlorade sitt skick,
Och jag — och jag, som med ett styggt satiriskt sinne
af himlen fått till skänk ett ojemförligt minne,
jag skrattade i himmelshöjd,
och blef så innerligen böjd
att ock min faders mjelte lätta
med anekdoters mängd, jag visste att berätta

om denna rara kräft-metod
att ſkrida nitiſkt, och med mod,
i bakvänd ſtällning mot ſin tanka,
och huru van den är bland *Svärmare*, ſom vanka
till tuſen ſinom tuſende
på den telluriſka planeten,
bekända under namn af ande-ſvärjare,
illuminat, drömtydare,
finans- och guld-förbättrare,
med fler, ſå krångliga, ſom väl förſäkrade
om menſkliga förgätenheten:
Allt, allt beſkref jag nätt och kort,
och glömde framför allt ej bort
hur ofta de med fröjd och ſidem
anfäkta både arm och ben
att mota ljuſet och deſs ſken —
och ſveda fingrarna ibidem.

Men korta äro glädjens dar,
förmodligen i hela verlden;
och ve den narr-Poet, ſom goda dagar har,
men åker hellre med ſin far
den höga Zodiakſka färden!
Med ſpasmer och förſkräckelſe
ſkall han få höra och få ſe,
numidiſkt vred och rytande,
den ſtora *Leo* gå i jemn och ſäker ſkridning,
och full af majeſtätiſkt hopp,
med ſtyrkan af ſin ram och vigten af ſin kropp
att ge Apollos char en ſjelfbehaglig vridning.
Jag honom ſett: Och jag ej vet,

om jag, som lefver nu för tiden,
kan stå i slägt-gemenskap
med hjelten uti Eneiden;
men blodet stängdes i mitt bröst
och svetten flöt så kall omkring min bleka panna,
och mina uttryck och min röst
jag kände inom svalget stanna.
Hur skalf jag ej uti min hud,
när Leo kastade än hit, än dit, åt sida
det modigaste spann, som fins — och kom att strida
personligen med Ljusets Gud:
En kamp, som fasan än för mina sinnen målar!
Och sist för mig hvad glädje-bud,
då med ett harmse klago-ljud
jag kreaturet hör, som vrålar,
och Phœbus ropande: "han vek för mina strålar!"

"Men, men, min far! (jag sade då)
"ett djur, som detta, väl ej fins i christianismen?"—
"Förlåt mig (inföll han): det kallas *Despotismen*"—
hvartill jag svarade: "Ja så!"

Alltderför, vidare i texten:
Ehvad kritik en gång må bli min Sagas del,
hon skall ej plikta för det fel,
att hafva knutit sig i vexten.
Af vunna strider väl tillfrids,
till nöjens tjusta syn jag skrider:
En *Jungfru* — om det namnet lids
i våra frökenfulla tider —
af gaser genomskinligt klädd,

ſkapnad Cypris lik, ſom Junos dotter glader,
ig, ſänkt i ångorna af hyacinters bädd,
och vinkade åt Ljuſets Fader;
kring henne flög en vingad här
af ſilfer, fjärilar och löjen,
ſom hviſkade med kärt begär
om druckna njutningar och nöjen:
Sjelf, vällustfull i allt ſitt ſkick,
hon löſte ſpännet af ſitt bälte,
och reſte ſig; och med en blick
och med en röſt, ſom ſjälen ſmälte,
hon ſjungande mot Phœbus gick:

Sköna Gud för dagen! ſtanna:
Hemta nöjet i mitt tjäll:
Strålar blixtra kring din panna,
men är du ſäll?

O! hvad båtar, att du äger
ſtyra verldens dag och qväll,
om dig ingen känſla ſäger,
att du är ſäll?

Kan väl en af Jovis ſöner
vara ſlägt med klippans häll?
Nej — Så hör då mina böner:
Kom att bli ſäll!

Så ſjöng hon. Jag är viſs, att här på jorden mång[illegible]
ej fins — om icke födt med hoptryckt ögonlock,
med korkad ör-kanal, och fibrer af en ſtock —
ſom icke gifvit ſig i hennes giller fången:

Hvad under då, om Phœbus ock
var litet menſka denna gången?
Bekännom det: Han tvekade — men kort
rätt kort, åtminſtone, för ſin Lakej, Poeten —
och, mot behagens våld bemannad af förtreten
en dyrbar tid att hala bort,
han for — ſom ſtormen far på oceanens bölja —
och intet ſkinn väl finns ſå torrt,
ſom mäktade hans char att följa.

Men nu förflöt en ſtund — än en — och en ändå —
Hvem väntade, om icke jag, uppå
den dyrbara moral min far mig vanligt ſkänkte?
Men flydda nöjens ſyn ännu hans minne kränkte:
Min Läſare, du mins en man, ſom *teg* — *och drack* —
det var ändå en tröſt — men ack!
Apollo bara teg och tänkte.
Jag tog mig då det driſtiga beſvär
att med *un peu d'eſprit* förſkingra kärleks-lågan,
och ſtällde alltſå fram den frågan:
"Min far, det var kanſke en farlig Dam, den der?" —
Vid deſſa ord utur ſin dvala
han vaknade i haſt, och tog ſig för igen
med vanlig fryntlighet att tala:
"En farlig Dam, min ſon? Ja men,
"långt mer, åtminſtone, än Kräftan och än Tjuren;
"den *Retelſen* ej ſtör uppå ſin ban, min vän,
"en dubbel ſegrare är den,
"ty han har ſegrat på Naturen.
"Betrakta menniſkan, en dag, på nära håll:
"Du finna ſkall, hur kaſtad, lik en båll,

"emellan retelser till makt, till rikedom, till ära,
"med mer — hon blindvis göt hvad känslorna begära;
"och när hon fått sin tid förtära
"i vällust för sin lystna själ,
"så — har hon ingen qvar för menskoslägtets väl."

Apollo talte många flera
uppbyggeliga ord för både själ och kropp,
men framfor i så strängt galopp,
att, fast uppå hans tal jag spände örat opp,
mitt öga nagelfor hans körning ändå mera;
och som jag tyckte mig framför oss observera
ett stycke skapnad lik en grind,
i mina ögon trång och vind,
jag, rädd för Phœbi fläng och obekant på orten,
utropte: "Håll, min far! min far kör fast i porten."
Apollo (som är något rart,
men efterdömmeligt för hvarjom och för enom)
*tog skäl* — förminskade sin fart,
och kom så, lyckligen, igenom.
Nu, med en mera sansad håg,
jag fann, att denna grind, så underligt belägen,
var intet annat, än en *Våg*.
En Våg i himmelen? En Våg tvert öfver vägen?
Ja — Men att finna ut min Vågs betydelse,
var jag, som mina Läsare,
uppriktigt, storligen förlägen.
Dock — Phœbus visste allt: (Virgilius har rätt,
då på sitt oskuldsfulla sätt
han låter Herdarna framställa sina *Rebus*

och säga: *tyd mig dem, så kallar jag dig Phœbus* *).

Han sade: "I Förståndets verld
"den stackars menskligheten vankar
"i ständig vägning mellan tankar
"af hetsig öfverdrift i sanning och i flärd.
"En hårstrå-klyfd filosofi,
"ett Svedenborg-groft svärmeri,
"en starrblind tro på döda tingen,
"en oförnuftig tro på Ingen,
"en robespierrsk jakobinism;
"en ottomanisk despotism,
"det illskna nitet, och det matta,
"den svullna stylen, och den platta,
"in summa: allt, allt ytterligt, som svär,
"i meningar och i metoder,
"om det ock bedlamitiskt är,
"har sitt system, sin chef, sin sekt, och sina moder.
"Den stora skocken, Fänans broder,
"ser ej hvarthän det bär, men drifver med, ändå,
"och samlar sorl på den, som icke tror på skällan.
"Den Vise faran ser: och nöjd att varsamt gå —
"och rädd att falla in i någondera fällan —
"med ögat spändt på begge två
"han vandrar sakta midt imellan;
"men — denne Vise ser du sällan."

I denna sista meningen,
som var ett drag utaf den finare kritiken,
begreps ett tvifvelsmål om mig, förmodligen,

*) Dic qvibus in terris - - et magnus mihi eris Apollo.

och jag, gunås, begrep nog piken;
men förr än jag min mun till ordſpråk öppna hann,
Apollo ropte *Se!* — Jag ſåg mig om, och fann
(o faſans bottenlöſa källa!)
i ringlar framför vagnen krälla
den grufliga tyrann-inſekt,
ſom, båd med orm och kräfta ſlägt,
hos någon gammal Grek, Markolfus eller Bion,
beſkrifves ſåſom den, ſom ſlog och drap Orion.
Jag åter blef förſkräckt — hvem motſtår ſin natur? —
Men Phœbus, ſade: "Af de djur,
"ſom Ödet kaſtat på min bana,
"har Jupiter behagat dana
"*Skorpionen* till det bittraſte,
"men ockſå till det ringaſte:
"Utaf mitt ljus deſs ſyn ej mäktar ſkåda glanſen;
"men kräket gör hvad det förmår,
"och etter-ſväldt för vagnen går,
"i hopp att ge mig baneſår
"med ſin beſtällſamhet i ſvanſen.
"Den mäktige ej ſkada bör
"en fiende, ſom vänder ryggen:
"Se derföre hur Phœbus gör —
"jag kör — helt ſimpelt — öfver ſtyggen,
"och ej ett hår på honom rör."
Så ſagdt, ſå gjordt — "Men törs jag våga
"(förmälte jag) en liten fråga?
"Har detta högſt gemena djur
"(om jag får nyttja deſſa orden)
"hos något ſkapadt kreatur
"ock ſin korreſpondent — på Jorden?" —

"Hm!" svarte han, "min son! Jo jo, nog har det den:
"Hvad menar du om *Smädelsen?*
"Säg, efter som du vet den visar sig i Norden,
"har ej dess jordiska person
"nog liknelser af min skorpion? —
"Ser du en man af verklig ära,
"af stor talang, af modig dygd,
"åt jordens blinde ljus beskära,
"åt dess förtryckte värn och skygd;
"en Skald, en Talare med snillets troll-förmåga
"utvidga våra nöjens sfèr;
"en Filosof på djupet våga
"att visa tankan väg, och mål för vårt begär;
"en Stiftare af lagar knyta
"med sunda satsers kraft ett älskadt brödra-band;
"en Hjelte för sitt fosterland
"förhyrda härars våld och elementrens bryta;
"en rättsint Kung — med menskors väl,
"med dygdens vördnad i sin själ,
"och i förståndet ljus till mensko-hjertats böjning —
"upphöja sin nation från träl
"till fri, och värdig sin förhöjning:
"Hvar gång, min son, du ser uti sitt majestät
"en sådan half-Gud-Man sig resa,
"tro mig, du alltid skall se kräla kring dess fjät
"en fänad, mensklighetens nesa —
"ej mäktig till hans höjd att lyfta ögat opp,
"men yrande i trotsigt hopp,
"ej vettig att förstå, men lungstark att frondera —
"och i beställsam ifver stadd

"att med en gallsprängd tungas gadd
"hans afsigt och hans verk martera.
"En stor, en vis, en dygdig man
"har sina känslor som en ann,
"men ock den guda-makt att sina känslor styra:
"Han såras kan — men hämnas — ej:
"Har du sett örnen hämnas? nej,
"och björnen krossar ej en myra:
"Och bland de dödliga den sanna storheten
"i själ och i förstånd, är den
"att göra rätt och väl — och låta knottet yra."

Nu var jag väl så trött, så trött, som någon man
i denna verlden vara kan
(om du, min läsare, kanske ej är det mera):
Min mun, att fråga utan slut;
mitt öra, vid min fars narkotiska moraler;
min själ, att finna målas ut
mitt slägte såsom kannibaler;
min kropp, att bakpå Phœbi vagn
i luften kastas, som en agn,
i runda tvenne tertialer.
Men det var sagdt, jag skulle än
hemsökas med förskräckelsen:
Och — för att fylla tre qvartaler —
till lön för mina syndabrott,
jag skulle se en *Skytt*, en gräslig Hottentott,
i riktigt skotthåll stå med anlagd pil och båga
mot Phœbi panna, eller min,
och hota begge två med sin
tyrolska Jägare-förmåga.

Jag hittills hade åkt, om ej (gunås) med mod,
åtminstone med tålamod
mot mina vanskeliga öden;
men — skåda för sig rena döden —
det var för starkt för kött och blod.
Nu — posito en ärestod',
ett loftal, och odödligheten
af alla möjeliga slag
dig väntade en vacker dag
(liksom den väntar nu din tjenare Poeten);
döm dock, min låsare och vän —
om du blef tydligt proponerad,
att blott förtjena dem och den
för det du damp från himmelen
på formligt fått arkebuserad?
och det i din förmåga stod
att frälsa dig — och äran sakna —
med den bepröfvade metod
att gnugga ögonen och vakna? —
Ack! skrymta ej — bekänn, bekänn —
jag vet hvad menskor äro sköra —
helt säkert skulle du det göra,
min gode Läsare och vän!
Nå väl, då är förlåtelsen
min rena rätt: Och jag behöfver icke stamma
på en rättfärdiggörelse
för mig och mitt beteende —
ty det jag gjorde, var detsamma.

Men

Men du, o Phœbus! o min Far!
om, ifrån höjden af din char,
du skådar ned i dödligheten,
om du bevisligt gör hvar dag — om den är klar)
få se, den svaga menskligheten
ändock har ädla känslor qvar:
Jag känner i sin vidd den nesa
rent poltroneri att ha förlupit dig,
och detta brottet qväljer mig;
men vet — i brottets stund min suck än höjde sig,
att önska dig god fart på resten af din resa,
och många segersälla krig!!!

---

Här är min Sagas gräns: Den må ock Skämtets bli.
Allt skämt, allt qvickhets-slöseri,
hvars hela prakt består i Orden,
ett narrverk är, och står i slägt
med den förflugna väderslägt,
som hvinar fåfäng öfver jorden!
Må detta eter-stinna prål,
så skildt från vett, som ändamål,
och aldrig värdigt vitterheten,
förgäfves sökas i min skrift,
och evigt från min själ förvisas — med det gift
som blandas till af bitterheten!

*Poet! det fins då i din dikt*
*ett riktigt ändamål — en Sens-Moral af vigt?* —

Ja, det fins en för er af oförgätligt värde,
J jordens Konungar! J Snillen! och J Lärde!
Tung och besvärlig är den lott —
och ofta, ofta lönad blott
med skimret af odödligheten —
att likna himlahvalfvets Drott
och sprida ljus i menskligheten.
Men lyser edert ljus med klart och redbart sken?
är eder styrka jemn? är eder vilja ren?
är sanningarnas väg i våra tankars öken,
är dygdens till vår själ, de ändamål J söken?
Då fins ej något hinder stäldt,
så kolossalt, så djerft, så envist på er bana,
som ej ert mod förmår att, långsamt eller *snällt*,
ur vägen stöta, eller mana:
Förtydningar och smädelser
och otack och förföljelser,
se der den bittra kalk er samtid ger att smaka;
men gerningarnas lugn skall styrka edra bröst;
och uti dödens stund, så ofta tom på tröst,
er oförskrämda blick, på lifvet vänd tillbaka,
skall möta eder dygd — skall ej begära mer —
och edra sista qval i vällust bli förbytta
vid ljudet af den röst, som ropar inom er:
*Du kan ju dö — Du har gjort Nytta!*

## Stor Eld ur liten Rök.

(Sann historia.)

Hur *Thetis* älskade *Pelé*,
och han sin högstvälborna maka,
vet hvar Spektakel-skådare
se'n fem och tjugu år tillbaka.

Men ingen vet, måhända, det,
(förutan vi som skrifva meter)
att deras sammanvignings-fête
blef anställd i den höga eter,
och att till dagens lus böd Jofur i sitt slott
Gudinnor, Gudar, stort och smått:
En enda, *Eris* sjelf, blef undantagen blott,
hvarom se vidare de Attiske Poeter.

En underlåten etikett
har stor inflytelse, ibland, på hela Riken:
Och sjelfva *Ilions* fall, som jag skall visa lätt,
var ej en följd af politiken.

"Hämd! (ropte *Eris*) hämd, (och blånade af harm,
som någon furialisk qvinna)
"Jag svär, jag svär vid Jofurs arm,
"han icke skymfa skall förgäfves en Gudinna:
"Allarm bland Gudarna!" — Hon, ettersprutande,
på blixten till Olympen hastar
och, under glasens klingande,
ibland ambrosian qvickt ett gyllne äple kastar,
med inskrift: *Till den skönaste.*

Allt hvad Gudinna var lät sina blickar falla
på denna frukt med välbehag,
och när de läste, ropte alla:
*Den skönaste! — ja, det är jag.*
Strax börjar afunden i hvarje bröst att svalla:
Allarm, som *Eris* spått: O Gudar! fullt allarm!
Gudinnor, i en strid så varm,
de äro inga fromma dufvor:
Här brast ett bälte löst; der slängdes några hufvor;
hjeltinnor tumlade, af knuffar och af harm,
i grupper två och tre, på Backi bädd af drufvor;
ifrån de sköna munnarne
utgingo meningar och ordspråk ganska kärfva;
och kampen varade, tills några mindre djerfva
sig visligt drogo bort — och uppå sistone
ockſå de högst förifrade
(de fula, menar jag) procesſen lemnade
åt Juno, Venus och Minerva.

Som folk *de condition* är alltid folk *d'esprit*,
så funno de bemälta Tri,
att tvista öder tid, och togo sitt parti
att hand i hand för Jofur vandra,
med bön till denna Gudars Far
om dom uti en sak, i sanning ej så klar,
som hundrafemtitusen andra.

Men märk, du gode Läsare,
hur makten, någon gång, är åtföljd af talangen,
och att Gud Zevs var finare,
än ställa sig till medlare
emellan Visdomen och Skönheten och Rangen.

Han mottog dem med nåd, men yttrade sig blott:
"Det är för ömt för mig, att sjelfkrafd låta falla
"på någon utaf er en lott,
"som fölle rättvist på er alla;
"men uppå berget Ida går
"en Kunga-Son och vallar får:
"Han kallas Paris: Paris äger
"ett vördadt namn, en skön gestalt,
"och man beryktar öfverallt,
"som ett orakel, hvad han säger" —
Zevs fick ej tala ut, förrn flux till Idas topp
nertumlade de tre Gudinnor,
och sökte der med ifver opp
sin Paris, vandrande bland Tackor och Herdinnor.

"En ära händer dig, o Paris," (sade de)
"som händer dödeliga sällan:
"Dig Jofur utsett har, att skilja oss emellan,
"och denna gyllne frukten ge
"åt en bland oss — den *skönaste*."

"Gudinnor! Skönhet är af mångfallt art och genus,"
(besvarte Paris dem, och log)
"men en betänksam dom är ej belefvad nog:
"Se der!" — fortfor han, äplet tog
och räckte det med grace åt Venus.

"O Gudar! hvad han dömmer fort!"
(utropte alla). — "Gjordt som gjordt,"
(fortfor, med lugn, Gudinnan Pallas);
"men du förverkat har en *Visdom* främst för allas:

"Det var min ſkänk." — "Och jag (ſå talte Fru Vulkan)
"dig ger, till rättvis lön, den ſköna, änglarena,
"den tyndaridiſka *Helena*." —
"Och jag (ſa Juno) ger dig f — ."
(Gudinnor yttra ſig ibland, ſom vi, med ſnäſor.)
Och till Olympen deruppå
de ſköna höjde ſig, en med triumf — men två
med något ökad längd af näſor.

Än Paris då, hvad gjorde han? —
Han gaf god dag åt herde-ſtafven,
och i en chäs, beſpänd med Cytereas ſpann,
for af till Argos uppå trafven;
ſåg Tyndariden; genaſt brann
af längtan att deſs ynneſt röna,
och enleverade den ſköna
från Menelaus, hennes man;
förſvor ſig, dag och natt, till ſlaf i hennes boja,
kom dock ihåg ſin gamla Far,
och reſte, efter några dar,
till detta Majeſtät i Troja;
ſig yppade; lät viga ſig
med prakt och fröjd kring hela nejden,
och blef en gniſta till det krig
ſom kallades Trojanſka Fejden,
der hundra hjeltar kämpade
i tio runda år, och hade fullt opp göra,
att med ett ſtratagem af trä
den ſtora hufvudſtan förſtöra.

Se der, hvad olyckor och brott
med skäl från en supér dateras!
Hur mycket blod besparadt, o Zevs, om Eris fått
ett kort med påskrift: *Inviteras!*

---

*Men har nu allt, Poet! har allt en nyttig sida?*
*Kan du jemväl ur denna dikt*
*med någon sannolikhet vrida*
*en Sens-Moral af någon vigt?*

Min Läsare, låt tankan bida
vid den som äplet gaf och den som äplet fick.
Säg, är det ögats snabba blick,
som leda skall förståndets dommar?
Blir då ej snillet utan skick,
passionerna förutan bommar? —
Måhända yrkar du, att intet skapadt ges
så skönt, så rörande att ses,
som bilden af en vacker Qvinna;
men följ ditt lugna vett, och det
ett vida högre majestät
i Vishetens behag skall finna.
Hvad är en Skönhets anlets-prakt
och udden af dess blick och ruset af dess smärta,
emot en dygdig tankes makt
från Catos eller Sullys hjerta?
Hvad är den tunna meteor,

som luftigt flammar och försvinner,
mot solens eld-kolonn, som högt på fästet står
och alltid stark och lika brinner?

Dock det jag icke neka vill,
att ögat afgör mest hvad menniskan behagar;
men derför står det ock med mensko-slägtet till,
som vi förnimme alla dagar.

# Midas.

## Grekisk Saga.

Kung *Midas*, uti Lydien,
var mer än lofligt dum, dock ingalunda galen;
regerade ej bra, att säga sanningen,
men idkade Musik, och dömde öfver den
med sinnesstyrka, vid pokalen.

Herr *Pan* var Kungens favorit:
Det var en man af stor merit
för sina klöfvar — och sin pipa,
med hvilken, så i språng som uti släpning stark,
han fick sin lyssnande Monark
att ömsom skratta, eller lipa.

Beryktad för sin lyras ljud,
för melodins behag, och poesin af orden,
på samma tid en välkänd Gud,
*Apollo*, vandrade på jorden.
När hans berömda rykte hann
till Konung *Midas* lärda öra,
han näsan knöt, och sa: "Minsann!
"den Virtuosen vill jag höra."
En kabinetts-kurir affärdades burdus
med häst och bred-chäs till Korcyra,
och hemtade förutan krus
den sköna Guden och hans lyra.

Apollo ankom nattetid;
men fastän sömnen, vill jag lofva,
ej var Kung *Midas* minsta gåfva,

nyfikenheten var en mäktig eumenid,
som honom nu förböd att sofva:
Och strax en formlig täflings-strid
blef anställd mellan *Pan* och Spelman från Korcyra
*Pan* var den förste som drog till,
ty verlden är så skapt, att främst går den som vill:
Hans instrument var starkt som fyra,
och sjelf han krånglade så arbetsamt med munn
och samteliga linjamenter,
att *Midas* på en rätt kort stund
hann tömma sina komplimenter:
Ty *det* man klarligt röna skall,
ehuru löjeligt, dess värre,
att är man Favorit — fast dum som en metall —
man högst förträfflig döms utaf sin Nådig Herre.

*Apollo*, litet full af skam
på både *Pans* och *Midas* vägnar,
likväl, som Guda-Söner egnar,
steg drist- och mildeligen fram,
sjöng en Adagio, nöp sin lyra,
och målade på vers af idel flam och fyr
en liten Scen utaf den dyra
*Atrid-Helenas* äfventyr;
men enkelt — enkelt som en Müller,
och utan dessa eter-språng,
hvars chromatika konst förgyller
ett *non-sens*, som för någon gång
vårt öra, ej vårt hjerta, fyller.
Det tyckte *Midas* var så lätt,

att det förtjente ingen åra;
och, lik vårt Publicum i mod som uti lära,
han dömde, lika raskt och nätt:
"*Pan* spelar änglaskönt: Gud Phœbus spelar slätt."

Men si, hvad hände sig? *Latona*, *)
båd ömsint såsom Mor, och sticken såsom Hona,
fick mycken kittling, vid en dom
uppå förstånd och rätt så tom,
att göra *Midas* ett mirakel:
Och — i den stund Apollo gick,
till märkes för sig sjelf, och androm till spektakel,
Monarken till en lön för det han var så qvick,
två långa ludna öron fick. **)
Strax lopp kring *Midas* hela rike
det ropet, dittills utan like:
"Nu är Kung *Midas* en Borick!"
Uti dess cirkel-gång från en vän och till flera
Kung *Midas* sjelf till slut förtro'nde deraf fick,
från harmen snart till blygseln gick,

*) *Apollos* Mor.

**) Grekerne, som diktat denna, sedermera på flera språk öfverflyttade, Saga, berätta äfven, att när *Midas* fick sina åsne-öron, var hans hårfrisör tillstädes, och blef af Konungen strängt förbuden att för någon menniska yppa hans missöde. Denne höll sitt löfte; men som hemligheten i längden blef tung att bära, tog han sitt parti, att i ett hål i jorden hvissla dessa orden: *Kung Midas har åsne-öron*, och kastade sedan igen gropen efter sig. Men någon tid derefter uppvexte på samma ställe Vass, som vickande för vinden framsusade samma ord; och hemligheten röjdes.

blef mäkta håglös att regera,
och, förfta gången *homme d'esprit*,
af ädel trots emot den gäckande *Latona*,
han tog det modiga parti
att refa bort ifrån fin krona.

Utaf Monarker vet jag tre,
fom lemnat fitt regerande
och all fin herrlighet derjemte:
*Diocletianus* utaf dygd,
af ledsnad Kejfar *Carl den Femte*,
och gamla *Midas* utaf blygd.
Ack! bland få många många hundra
utruftade kanfke med lika fkäl fom han,
jag undrar, hvi man fler ej fann —
Men hvartill båtar det att undra?
All fvaghet följer mennifkan:
och vi, fom nitifkt nog mot Ärelyftnan dundra,
vi gjorde kanfke ej fom han.

Men nu till Konung *Midas* åter.
Så fkamflat för fitt äfventyr
en vacker månfkens-natt ur Lydien han flyr;
och medan der han går i fkumrafket och gråter,
och fina öron ombeftyr,
få fmåningom han folens strålar
fer flämta öfver vattubryn,
och *Nyfa*, *Backi* Stad, fig för hans rörda fyn
i horifontens dimma målar.
Hvad fröjd! Förft fpådde han fig den,

att återse en gammal vän, *)
och för det andra drack han gerna.
Han ilar — och mot aftonen
han står för *Backi* thron, "förbannande sin stjerna,
"som dömt hans hufvud till det skick,
"som Guden sjelf förnimma kunde."
Gud *Backus* en beklagans-nick
sin fordna Vän och Värd förunde,
och sade: "Broder *Midas*, vet
"din ädelsinta gästfrihet
"ej kunnat ur mitt minne skiljas:
"Jag svär dig vid min åm och min odödlighet,
"hvad lön du vill, skall dig beviljas."

Om någon gjorde mig ett likadant förslag,
jag tänkte: "Detta bör med mogenhet behandlas;"
men *Midas*, glad att slå sitt slag,
såg allting fort, och sa: "Ske, *Backus*, ditt behag:
"Gif, att hvad hälst jag rör, må uti Guld förvandlas."
Det skedde. *Midas* blef Kapitalist på stund:
Han tog på träden i en lund,
han klappade sin trogna hund,
han högg vid örat sina drängar:
Allt, allt blef Guld — Välsignelsen
gick till och med så långt, att *Backi* goda vän
sig tvungen såg att *äta* pengar.

Hvad händer? Dumheten till ånger alltid dref.
Kung *Midas*, utsvält af sin åga,

*) *Midas* hade flera år förut, under *Backi* resor, mottagit honom ganska väl i sina Stater.

med gullſkor, ſtapplande, till *Backus* återklef,
bad honom återta ſin riktande förmåga,
och ſlutet på komedjen blef,
att han, på Gudens ord, ſteg ned, ſin kropp att ſkölja
vid Paktols blomſterklädda ſtrand,
ſom alltfrån denna dag i lutter gyllne ſand
med högmod vältrade ſin bölja.

Likväl från detta tidehvarf,
om man har lof att tro det ljus hiſtorien ſprider,
bra Guld och ringa Vett ha gått i ſamfält arf —
och gå ännu i våra tider.
Hur ofta, Pluti fräcka Son,
har jag ej hört ditt ſkryt om dina kapitaler,
om dina frakter, dina lån,
och om din dag-roulance, ſå ſtor, du ſtackars Spån,
ſom tie Embetsmäns qvartaler!
Hvad vill du ſluta härutaf?
Att efter himmelen dig gaf,
med denna lätta konſt att räkna och att ſamla,
en tunga likſom ſkapt till dina pengars ſkramla;
och efter ropa är ett ſätt att aktas ſtor;
och efter Guldet, Bördens bror,
erſätter Kunſkap och Förtjenſter —
ſå tar Du högra hand, och Vettet går till venſter.

Jag nekar ej, det går ſå till;
men lid bankrutt, blif arm: Och jag förſvara *vill*,
att verlden ſkall ditt värde finna,
dig likna vid en väderboll,

vid vattubläddrans tomma hinna,
och vid en cirkel-form du vet, fom kallas Noll.

Kanfke fkall ödet dig det dubbla prof befkära,
att fe en obemedlad Man
med Kunfkap, Vett, och Dygd, och blygfamt Lynne bära
inom fitt eget bröft fin lycka och fin ära —
dig fjelf, fom förr af ftolthet brann,
med hån och fpe ofreqventerad —
och honom, fom fin rygg för lyckan aldrig krökt,
kanfke ej ärad nog, men fökt,
ej högtbefutten, men värderad.

## 11000 Jungfrurs Dag.

### Kalendarisk Anekdot.

En dag — hvad år, man bortglömt har,
men längesedan visst det var —
*Lucina*, Äktenskaps-Gudinna,
omkring den hela vida jord
lät sända ut sitt nåde-ord
till hvar beskedlig Man, som än var utan Qvinna,
att låta sig tillstädes finna
i ändamål att sådan få.
Man väntar kanske ej af Damer slika funder;
men, jag skall säga — det var så —
hon hade sin intrig derunder.

När hela Samlingen sig inställt på sitt rum,
hon äskade *silentium*,
och häfde upp sin röst, och sade:
"J dödelige män! jag hade
"er kunnat låta flera år
"i Astrilds tunga kedjor tråna,
"ja, låta mången af er gråna
"i Hymens fåfängt sökta spår;
"men, som J sjelfve nogsamt veten,
"jag smärtas utaf allt som smärtar menskligheten"—
et cetera, et cetera,
hvarmed stormägtige personer
stoffera ut ingresserna
till sina höga orationer.
Kort, meningen af allt (i fall det lofligt är

att

att ur den mängd af Ord, fom vankar,
få draga ut hvad fom var Tankar)
var ungefärligen få här:
"Gån, väljen, jordens rafke föner,
"bland den förtjufande miljon
"fom jollrar kring *Lucinas* thron,
"en hvar den nymf, fom fäkraft kröner
"hans hjertas kärafte pasfion."

Så talte hon. *Merkurius* ftötte
uti trumpeten en appel,
en majeftätifk guda-fkräll! —
och ftrax hvar Man, på foten fnäll,
fom ljungelden fin flicka mötte;
hvar Flicka (få naiv och föt)
fom vederbör, i början larmar,
men fnart (likfå naiv och föt)
fin kära äkta halfva flöt
i fina ofkuldsfulla armar.

Hiftorien huru här för öfrigit gick till,
blef, att berätta, lika bråkig,
fom den, att höra, blefve tråkig:
En Tyfk befkrifve den för Tyfkar, om han vill —
Men flutet blef, fom man kan finna
och jag bekänna bör för fakens fanning fkull,
att oförmäld blef ingen Qvinna
begåfvad med Behag, Kocketteri och Gull.
Zoiler! hören upp de nya tider klandra:
Är menfkan fig ej lik, i en, fom i de andra?

Men hvad blef följden sist? — Gudinnan ser sig kring,
och si! ännu står qvar af Flickorna en skara,
lik en till salu buden vara,
på hvilken ingen gjort beting:
Och det var just *den* flock Gudinnan gifta ville,
då hennes öfverkloka snille
fann på en konst så excellent,
som den att kalla ett Konvent.

På längre håll hon ser en lika flock af Karar,
i bortgångs-ändamål åtföljande hvarann:
"O hören! (ropar hon) "J Män, hvad jag förklarar:
"*Lucinas* mun var alltid sann;
"hvad mäktig dårskap eder söfver?
"Låt gå de gifta nymfer der,
"och nalkens åter hit — jag svär,
"de *dygdigaste* äro öfver."

Den stora Skocken gick ändå.

"O hören då *Lucina* ropa!
"i Gudars namn, jag svär derpå,
"Lucretior äro allihopa."

"Ja (svarte stora Skocken då),
"men väl de *fulaste* också,
"som letas opp i Europa!"

Gudinnan teg, begripande:
Ett ärligt svar gör gerna susen: —
Och när hon sedan räknade
de öfverblefne Jungfrurne,

var deras antal Elfva Tusen. —
*Hvad? Elfva Tusen?* — Ja, än sen?
jag har ju nämnt i början redan,
att detta hände längesedan —
I grafven sofve nu med ära deras ben.

Det var till dessa Nymfers ära
som våra fäder gjort en lag,
att dagen skulle titel bära
af 11000 Jungfrurs Dag.
Kalendern från förgängligheten
dem sedan länge frälst, och det med rätt:
Hur mången har ej annat fätt
att komma till Odödligheten!

## HÖGSTA VINSTEN.
### Saga.

Go Herrar, värdes er omkring min ſpis-eld ſätta:
Jag vet, ni älſkar nog att höra mig berätta,
och nu jag en hiſtoria kan,
ſom är; ſom är ſå fasligt rolig —
Hvad gör det, om hon ej är trolig?
Allt nog för er, om den är ſann.

I Frankfurt an der Oder bodde —
om icke rättare, höll till —
en franſk — Seigneur, om man ſå vill —
men ſom numera ſtarkt berodde
utaf en framtids ſtora *Om:*
en ſtor-karl ibland emigranter,
en ſtolt Marquis i andanom —
men ſvåra ledig från kontanter.

I ſamma ſtora ſtad var ock ett Lotteri,
på folkets penning-pung ſå rigtadt ſom de meſta,
att göra ren vakans deri,
till vinſt för det Gemena Bäſta
(för Allmänt Väl, att tala rent —
ehuru det är rätt gement
förſtådt i mången Stat, och kanſke i de fleſta).

Der, trots en ſådan egenſkap,
den mången bankrutör beſannat,
vår Ex-Marquis, i briſt på annat,
förſöka vill ett lyckligt kap.
På ſina franſka papperslappar

han lånar gyllen med rabatt
och fpelar fom han var befatt —
men tappar, tappar, tappar, tappar.
Och nu, hvad fkall han ta fig för?
Han griper till piftoln — då juft en Kollektör
går förbi porten i detfamma,
och med en annan börjar glamma,
hur Lyckan, fom gett Niet åt den och den Seigneurn,
gett högfta Vinften åt en Amma
på källarn *Lefverbruna Örn.*

Nu vill jag fråga er, Go Herrar, allefamman,
om man ej kan få kramp, och fpatt, och raferi
att veta, det man är Marquis,
och fe fig föredragas Amman? —
Så fkulle vi ha tänkt i detta ögonblick,
och Lyckans brift på verld förbannat —
men Emigranten var mer qvick,
och tänkte ftrax uppå helt annat
(på Skatten, nämligen, på Lefverbruna Örn),
och läggande med grace fitt finger på fin nafus,
han fann — ett giftermål med Amman — mot bon-
neurn —
men i allt öfrigt juft fin cafus.

Flux puder i hans mörka hår;
ett qvarter fmörja på ftöfletten;
fin Cambrick-halsduk, nyfs ur tvätten,
hatt fom Dragon; för flera år
esfence de rofe uppå manchetten;
och två tre tankar på fleuretten

"Min Nummer! Ack, Marquis, det vet ej Kollektörn;
"ſlik vinſt ej Ödet mig förlänte:
"Jag tog den bara ut för Frun, ſom jag betjente,
"på Lefverbruna Örn."

"Nå, Gud förbarme ſig! jag tror att jag blir galen,"
ſkrek Emigranten, och flög opp,
tog åtta tie djerfva hopp,
och for, ſom blixten, ut ur ſalen.
Siſt, fruktlöſt ſökande en värja eller dolk,
han laddade piſtoln ſom näcken,
och ſig för pannan ſköt, utropande: "Godt Folk,
"köp aldrig griſen uti ſäcken!!!"

# Raffeln.

## Saga.

*Guilain* och *Astarot* (*en* Munk, *en* Djefvul, var)
ordväxlade en dag förskräckligt
(en händelse oändligt rar)
och om ett ämne som väl var
i högsta måtto skralt och bräckligt:
Det var en kärng, hvars kropp och själ
den oförsynte Anden ville,
på ganska många fina skäl,
(ty djeflar fattas icke snille)
dra med sig ner till helfvete
att för en evig låga värma —
och Munken deremot, likså methodice,
med hot och med besvärjelse
från sådan stekelse beskärma.
Den ena sade: "Hon är min;
"uppå den breda väg hon tidigt trädde in;
"med hvarje last hon sig befryndat;
"det fins hos henne ej en tanke, som ej syndat" —
Den andra svarte: "Ja, men du får ingen makt
"med henne uti andra verlden;
"hon redan sitt *In manus* sagt,
"hon sig i vige-vatten lagt;
"då är hon fri från syndaflärden,
"och doge hon i denna qväll,
"så blir hon uppå blixten säll,
"ja, som en Kardinal, så säll, vid hädanfärden."
Men att beskrifva deras gräl
om kärngens ve och kärngens väl,

det tillhör mera eloquencen,
än poesi'n. Allt nog, attacken och defensen
drog fyra runda timmars tid:
och jag förmoda vill, att ingen då må undra,
om satan tröttnade dervid.
Han sade: "Hörom opp att skrika och att dundra:
"Med bara rop vans aldrig någon strid;
"se här tre tärningar, och du har sjelf en taffel,
"kom — kärngens öde ju i frid
"kan decideras genom raffel:
"Det högsta kastet vinna må."
(Ack! hvarför göra då
ej alla Advokater så?)
*Guilain*, som sjelf var qvick, såg solklart billigheten
af *Astarots* proposition;
spel var dessutom hans passion:
Han svarte Ja i hastigheten.

Flux taffeln fram —
de kastade om primauteten —
den tillföll *Astarot:* och *Guilain* snart förnam
med hvilken spelare han hade fått att göra,
i thy att Anden knappt fått tärningarna röra
förrn Munken såg skenbarligen
tre sexor uppå bordet falla.
"Si så, det heter sexer-alla,"
sa den förgiftiga raljörn: "Min vän, bekänn
"att det betyda vill så mycke,
"som att din kärng är min" — "Nå nå,"
sa salig Munken då,

"blif inte het: Än återstår ett stycke:
"Kanske att spela fint jag också tör förstå" —
och deruppå
tar samma tärningar, som gjort den stora raffeln,
och kastar dem — och si! — på taffeln
tre underbara *sjuor* stå.

Hvad stora ting kan ej en helig Munk förmå!
Emedlertid - - - likväl - - - ändå - - -
i allmänhet man säga må:
Väl är det, när det lyckas så —
men inte är det spel att våga själar på.

För Djefvuln, kan man lätt förstå,
det var ett olustbart spektakel;
och — intet tror han på mirakel —
men, som han re'n var trött af gräl,
så gick han, sägande: "*Guilain*, vi råkas väl:
"Du spelar lyckligt nu: Behåll din käring-själ —
"kanske hos dig en dag jag blir autoriserad
"till surrogat för hvad jag mist."

Man vet ej hur det gick med det — men det är visst,
att *Guilain* blef kanoniserad — —
och icke mindre säkert är,
att om han lefde nu, och spelte si så der,
så blefve han guiljotinerad - - -
(så vida, i sin fintlighet,
han ej haft den försigtighet
att redan vara emigrerad).

Beſkrattom, utan ſkryt, den tid, då folkets tro
i religionen, fågs bero
uppå ett kakalorum:
På våra tiders bak kanſke det ſägas ſkall,
man lämpat blott till andra fall
detſamma kakalorum *).

*) Det Stycke, hvaraf detta är en fri Imitation, lärer vara författadt af *La Monnoye* och finnes i *Menagiana*, Tom. 3. p. 337. Hiſtorien ſkall vara hemtad af en tafla i *St. Guilains* Kloſter i Hennegau, der, jemte gumman liggande i ſjältåget, och Guilain klädd i Munkdrägt, Djefvulen föreſtälles ſtödjande ſig mot handen och beſeende med glasögon de tre ſjuorna.

## DEN SNÅLA PRESTEN.

### Saga.

Tänk om vårt verlds-fyftem i morgon blef förftördt!
Tänk om vi rycktes bort af peften!
Det vore ledfamt oerhördt —
Må hjertat då *i dag* till löje blifva rördt —
Godt folk, ni ha väl inte hört
hiftorien om den fnåla Preften? —
Nå väl, jag vill berätta den.

Det var en gång en preft (kanfke han lefver än)
och ej en löspreft, men en Paftor,
utruftad med en ifterbuk,
ett preftbol godt fom något Bruk,
en lurfvig doktoral-peruk,
och med en hund, fom hette Kaftor.
Men maken preft att älfka gull
jag tror ej kyrkhiftorien känner:
Han var ett lefvande fchatull —
gaf aldrig — ej en gång åt tiggare och vänner,
och tålte — utom fin — platt ingen mage full.
Som tiggare och vänner äta,
få blefvo ej beföken täta;
men för att vara fäker på
att kunna flippa begge två,
han lärde två flags ljud åt Kaftor —
och allt fom hunden fkällde an,
de förra måfte fly för Paftor,
och för de andra flydde han.

En dag — juſt måltidsdags — vår andeliga man
tvert öfver gåln till fatburn ränner,
ſå hör han hundens ſkall — han ſtannade, och fann
att Kaſtor ſkällde — *ſom för Vänner;*
"Nu åter vänner, ſå för f — !
"Hör (ropar han åt drängen) *Jan*,
"det kommer någon — du ſkall vara
"på vakt vid grinden, för att ſvara
"att Paſtor borta är" — *Jan* lofvar, och vår preſt,
emedan tid ej var att bida,
på blixten kryper i arreſt
uti ett gammalt ſkåp, ſom ſtod der på en ſida.

Juſt ſom den viſe Kaſtor ſagt,
två vänner, hungrige, ifrån en fruktlös jagt,
till preſtgålns territorium lända.
De uppå afſtånd ſett Herr Paſtors hushållsgrep,
beredda, genom kontraknep
att kaſta planen öfverända —
och den ſom något lefvat, vet
af egen kunſkap eller ſagen,
att ingen ting i fintlighet
kan öfvergå det ſnillet *Magen*.

De träffa *Jan*: *God middag, ſäj,*
*Herr Paſtor är väl hemma?* — Nej —
*Nå, kan du ge oſs middag?* — Nej —
*Har du ej mat i ſkåpet?* — Nej —
*Men nyckeln, har du den då?* — Nej —
*Nå, har du en bit krita?* Å ja —
det har jag hos mig — *Godt: Si ſå ja:*

*Stå der — och håll din mun: Ty du är död, min vän,*
*om du till ordſpråk öppnar den.*

Emellan tvenne trän på gården
var det benämda ſkåpet ſtäldt,
ſom om Herr Paſtor hade vården.
Bror *Krutlund* och bror *Hagelfelt*
ſig tätt bredvid i ſkuggan ſtällde,
ſtarkt bösſorna mot marken fällde,
förnyade förmaningen,
med kraftig vink, åt *Jan* det våpet,
och talte ſedan högt, att höras af ſin vän
Herr Reſidenten uti ſkåpet!
*Hvad tycker du, bror Hagelfelt?*
*tom mage — två mil hem — kein mat, och keine geld,*
*af drängen bara nej, och ovett utaf Kaſtor,*
*och långt för tuſan pocker Paſtor!*
Ja, det är hårdt — men hör, bror *Krutlund*, vet du hvad,
"vår goda Paſtor har en oſund fetma — *Ja* —
"Han kan en gång få ſlag och kanſke qväfvas — *Ja* —
"Han bör bli mera mager — *Ja* —
"Han borde undfå prygel — *Ja*,
"*Men (allt det der är ganſka bra)*
"*men ett bör kära bror beſinna,*
"*den man ſkall prygla, bör man finna* —
"Har ingen nöd, han kommer väl,
"förrn någon af oſs ſvält ihjel:
"Emedlertid, bror, låt oſs njuta
"på bäſta ſätt vårt arma lif —
"*Rätt välbetänkt; men hur?* — Ett roligt tidsfördrif,

"är, till exempel, det att skjuta —
"*Att skjuta, hvad?* — Till måls — *Må ske, men hvar-*
*uppå?* —
"På skåpet, till exempel — *Nå,*
"*ja, efter det är tomt ändå,*
"*à la bonne heure, det gör jag gerna*" —
och derpå *Hagelfelt* tog kritan, som han fick,
och sonika till skåpdörrn gick
och ritade en ring, och uti den en stjerna,
och uti stjernan satt en prick —
"Se der! den skjuter bäst, som råkar pricken:
"nu, låt oss lägga fängkrut på
"och tio steg tillbaka gå,
"och när jag ropar *Fyr!* så skjuta vi på blicken."

Men, hast du mir gesehn! i samma ögonblick
en dunder-röst från skåpet gick,
*Nåd!* ropade ur.magen Presten —
"*Hvad är det som jag grymta hör*"
(sa *Krutlund*) — "Å, lägg an!" (sa *Hagelfelt*) —
"*Jag dör,*
(sa åter rösten från arresten,
och var af ångest fin och spetsig, som en dolk)
"*Nåd, nåd, för tusan! här är Folk*". —
"Folk! (svarte *Hagelfelt*) nej, det är platt omöjligt:
"Folk brukar inte bo i skåp" —
"*Jo! jo!* — Hvem är du då? — *Åh, jag är Pastor Våp,*
"*och gör ibland det som är löjligt* —
"Ha! är det du, vår ädla vän?

"Bror

"Bror *Krutlund*, tänk jag tror en ftund vi kunde än
"uppå vårt nöje lägga tygel:
"Det vore fynd, att fkjuta den,
"fom innan kort fkall flita prygel —
"Oh! (ropte Preften) *Nåd! nåd för båd fkott och flag!*
"*Jag fvär på* - - - Svär du förft att ge ofs mat i dag? —
"*Jag fvär!* Och lofvar du tillika
"om föndag uppenbart mot girighets begär,
"fom mot en djurifk laft, predika? —
"*Jag fvär!* — Och aldrig mer uti din vandring här
"förhålla dig få kreaturligt?
"*Ja* (ropte Preften) *allt jag fvär!*"
och derpå fvor han — onaturligt.

Nu ändtlig tog hans vånda flut!
han ur fin hydda kröp få fkamflat och få fredlig,
trakterade förutan prut —
och ryktet fpridde fedan ut,
fom en effekt af vänfkap och af krut,
att han gaf gerna mat och blef förbålt befkedlig.

## Kärng-Saga.

En Kejsare i Österrik
blef död (ty sådant ock med sjelfva Kejsarn händer),
och allerhögstdess sammas Lik
blef till beskådning ställdt för Folket i hans länder.
Hur mycket skönt då var att se,
båd' Kejsarn, svepningen, och kistan, och beslagen,
hör ej till min berättelse:
Allt nog för denna gång, att sista skådnings-dagen
en bra stor Kärng sig tränger fram
bland Menigheten, enligt sägen,
och ropar: "Undan, Pack! Det vore synd och skam,
"om jag ej ock fick se den Salige — Ur vägen!"—
Ur vägen folket rök: Ty uti Österrik
att hindra någon Kärng se Lik —
just såsom här — är platt omöjligt;
och tro att man dem hindra tör,
när *Semper Augustus* dör,
det vore nu alldeles löjsigt.

När hon igenomgått en ej beskriflig flock
utaf det goda folk som kikar,
så möter hon, på slutet, dock
en sexton sjutton vederlikar,
som sig vid kistan ställt i skock
så nätt och tätt intill hvarandra,
att hvarje annan Kärng af någorlunda hull
fann der sin tull
och måste tvärstå från att vandra.
Hvad var att göra? — Det hon gör:

Hon svär, och ropar ut, så hvar och en det hör:
"Förbanna mig jag vet hvad folket ränner för!
"Ett Lik — är det en syn, som roa kan så mången?
"Det är nu redan elfte gången
"jag här desamma kärngar ser:
"Hör, kära Mor, ge rum: Min gumma, maka er." —
Förgäfves! Hvilken kärng ett steg ur vägen rör sig,
som en gång har terrainen för sig?
"Men, kärngar, hör Ni ej? Å Ni förbannade?
"Det är nu ocksä ingen skam till:
"Ska Ni stå ensamma der framtill
"och helesta lekamen se,
"då jag ser näsan blott? — Nej, det skall aldrig ske!" —
Och derpå, utan att förbida,
hon börjar ställa an ett pantomimiskt spel,
än med sin armbog mot en sida,
än knät emot en efterdel,
och här och der från svåln en liten hårtafs vrida,
och sätta mössorna i flygande allarm,
och ömsom puffa någon barm,
och trampa någon tå, och nypa någon arm,
ja, lyckas till och med att, armstyf i sin harm,
dra en och annan Mor en liten grand på sida,
och sist af händerna en spetsig vigge gör,
den bland Madamerna med romersk kraft hon kör,
och, när som hopen väl är klufven,
tar sista Morn uti kalufven,
med så behörig verksamhet
och segersäll behändighet,
att förrn minuten

är väl förfluten
vår Amazon står närmst till Hans Högstsalighet.

Kan hända sägen J, som läsen denna skriften,
att den berättade bedriften
ej trolig förefaller er —
Godt Folk, förlåten mig, jag ber,
vår verlds erfarenhet er jäfvar:
Det medel, hvarutaf vår fortkomst mest beror,
är icke Vettet, som man tror:
Nej, Näfvarne, Godt Folk — gå på med edra Näfvar!

Likväl, gå icke alltid på:
god fart, ibland, är vansklig nog ändå;
ty med vår Kärng hör på hur vidare sig hade.
Jag menar väl jag sade,
att, efter väl förrättad kamp,
hon närmast Liket stod — Men det var fel — hon damp;
dock ej förmedelst sina näfvar,
nej, det var ena fotens fel,
i thy, att då hon, rask och stel,
för sin förvärfda posto sträfvar,
en tipp af hennes stora Tå,
som utur vänstra skon emellan sålan tittar,
sig smyger fram och riktigt hittar
in mellan en och annan trå
utaf det höga filigrammet
som var, på mattan utaf sammet,
broderadt *à la coclicot:*
och summa, genom kroppens tryckning,
och så en öfvervigt, och så en liten ryckning,

så gick det som jag sagt — hon damp:
Och tänk, Godt Folk, hur olyckligt hon damp,
damp så, att händerna, än riktade till kamp,
hon dref med force pladask i Liket,
och när hon händren återtog,
i golfvet rasibus båd Lik och kista drog,
till spott och hån för hela Tyska Riket —
Utaf en olycksslump, vår Gumma, då hon föll,
till styrka för sig sjelf den ena Näfven höll
i en Juvels-Agraff, som Kejsarskruden prydde;
Agraffen genast villigt lydde,
och stannade i fingrarna
utaf vår Gumma, fattig lålla,
som hörde att den teg, och fann att den låg bra,
i följe af den logica,
som säger populacerna
att det man väl kan få, det kan man väl behålla.

J gode Läsare! nu lär Ni ropa: "Nå!
"det der är osant! det är löjligt!" —
Men, kära hjertans, hvarför då?
Jag tycker hvar man kan förstå
att dra ikull ett Lik är inte mer omöjligt,
än sjutton styfva kärngar slå:
Det ena skulle visst den *Lilla Mannen* mäkta:
De andra Cæsar sjelf fick svårt att öfverfäkta —
Och huru lätt man uti hast
i nästans gods sig hugger fast,
och huru gerna det behåller,
derom all visshet tviflarn får

uti Policens protokoller,
och på det torg, der hästen står.

Men vidare: (Parenthesisten
upplyser mycket Scepticisten,
men tröttar fasligt den som tror)
Enär nu oftanämda Mor
gjort det allarm jag ofvan sade,
och mycket mer som ej är sagdt,
flux tillopp allt hvad lif och anda hade
och främst den Kejserliga vakt,
tolf man och en Korpral, som med beväpnad makt
på Kärngen Riks-Seqvester lade.
Ransakning af en lagklok man
uppå minuten ställdes an:
Han visiterade, och frågade — och fann
*så* Kejsarn uppå golfvet häfven,
*som ock* Agraffen uti näfven:
*Delictum flagrans!* ropte han —
hvarpå den saliga Lekamen
blef på sitt ställe satt — dernäst
agraffen uppå sitt — och Damen
i vederbörande arrest.
Om morgon derpå sammanträder
till doms den Kejserliga Rätt,
besatt, på gamla verldens sätt,
af lock-peruk-påhängda Fäder,
som aldrig än skänkt bort en tum
af *Jus Roman-Germanicum:*
När målet hunnit refereras,

protokolleras, rubriceras,
och Domarena confunderas,
och lock-perukerna moveras,
och lagen hers och tvers citeras
och expliceras och marteras;
så pröfvade den Ädle Rätt
i detta mål, som i de flesta,
att det bokstafligaste sätt
att fälla domslut om sin nästa,
var båd det vigaste och bästa;
Och *allthenstund*, i hastigt mod
att våldsam hand på Kejsarn bära,
försonas blott med nackens blod —
och stjäla — vare sig ett lod —
med hänga och förlust af ära;
Och mor *Rebecca Hafvercrantz*
till begge brotten saker fants;
*Ty* fann ock Rätten klart som dagen,
att, i den ordning hon begått
de ofvannämda nidingsbrott,
hon borde, framför Kejsarns slott,
halshuggen bli, och hängd, och är-lös — enligt Lagen.

Nu tycker Ni, Godt Folk, att man ej gerna kan
halshuggas först, och varda upphängd sedan.
Mor *Hafvercrantz* detsamma fann;
hvarför ock hon, emedan
en Romersk Kejsare blef utvald samma qväll,
gick in till honom med appell
och bön om skonsmål oférdröjligt,

famt att, om ej fanns annat råd,
hon måtte flippa, utaf nåd,
åtminftone att dö omöjligt.
Den nya Kejfarn, full af drift,
tog genaft upp defs bönefkrift;
och fåfom han var mild (det ftår uppå hans grift),
få lät han gunftig herrn med bilan uteftänga,
och täcktes allernådigft ge
den ftackars appellerande,
i ftället för att rent af hänga,
den nåd att hisfas upp och ner
i ftörfta haftighet — Det fker:
Fort fkrufvar Hängman upp och fkrufvar neder valfen;
men, o mirakel! — tänk — hon lefde icke mer —
hon hade haft för trångt om halfen.

## Resan Incognito.

### Saga.

Godt Folk, håll edra öron spända:
Jag är en Sag-berättare,
och vet en lustbar händelse,
som händt en Fru — åtminstone
som säkerligen kunnat hända.

Uti en hängstol på en vagn,
som Jutvagn nämns af menigheten,
men som hon kallade *Kareten* —
och dragen af en häst, som gjorde åkern gagn,
men som hon kallade *Poëten* —
och körd utaf en karl med oljadt hår, en slusk,
men som hon kallade *min kusk* —
satt Fru *Sibilla Gloriosa*,
bra tjock, och sysselsatt, uppå en väg bra hård,
att skaka fram sig till en gård
på andra sidan Staden Trosa.

Likväl hon blygdes litet grann
för himlens underbara delning,
då henne uti sinnet rann,
att hon, ej dock en murken telning
utaf en Ätt, nu arm, men hög som mången ann,
sin lefnad fram i jutvagn skrann —
då hon skenbarligt såg att Creti
sig gungade förnämt i engelsk vagn med spann,
och att detsamma gjorde Pleti.

Fördenskull då, så snart hon kom
till stora portarna af Staden,
och såg att der stod folk och vagnar hela raden,
hon ropar: "*Petter*, håll!" — och då han vändt sig om:
"Du vill väl ej (sa hon), att din Fru *Gloriosa*
"skall ha den uppenbara skam
"att synas åkande så här, som en madam?" —
"Bevars!" sa *Petter*, van att smickra och att rosa —
"Nå, på det ingen hinna må
"att känna mig, så kör nu på,
"kör just på glatta fyrn: Det är förnämt också,
"att åka ibland dam och strå,
i hög incognito — och så
"jag färdas vill igenom Trosa."

"Godt! (svarar *Petter*) det skall ske" —
och med sin tagel-snärt han dammar på *Poëten*
så kraftigt, att han ändrade
den honom vana lunk-dieten
till veritabelt skenande.

Nu, när som *Petter* en gång kom sig
i öfning af sin tjenst, den upptog så hans håg,
att intet hörde han, och intet för sig såg,
än mindre tittade bakom sig.
Han såg fördenskull ej, att vid hans första klatsch
med piskan på *Poëten* — ratsch!
så tumlar hängstoln öfverända;
Frun bakåt far, och nacken slår
i bottnen, der hon omstjelpt står;

med fötterna mot æthern vända,
och bultar sig båd' blå och brun.
Allsintet visste *Pehr.* På vagnens främsta ända
han satt så nöjd, och sa: "Nu känner ingen Frun!" —
Och om Fruns ändamål han fyllde opp, kanhända,
till någon oförväntad grad,
så blef hon likväl lydd, och okänd, som hon bad:
Ty uti hela Staden Trosa
så fintlig Borgare, jag svär, man aldrig fann,
som kunnat, rätt bestämdt, af halfva menniskan
ta reda på att Frun som for, het *Gloriosa.*

---

Godt Folk! far verlden upp och ner,
och far incognito så mycket ni behagar;
men visa ingenstäds en annan syn af er,
än ni kan visa alla dagar.

# I och O
## Fabel.

Det hände sig en vacker dag,
att på ett Stats-förslag
en Etta ställdes vid en Nolla:
Det stötte Nollan, stackars fjolla,
af hvad för skäl, det vet ej jag;
men, summa, hon brast ut med hetta:
"Hvad vill ni göra här, min kära Mamsell Etta?
"Här står ni, mager som en stång,
"och så förbannadt rak och lång,
"och stöder er emot min sida;
"Jag kan er ingalunda lida:
"Ni står blott Nior till förfång:
"Ni kan ju vandra edra färde —
"Er skapnad simpel är, och lumpet är ert värde."

"Min skapnad," svarte Ettan då,
"jag lastar ej, och ej berömmer;
"ty, jag må tycka aldrig så,
"en annan kanske annat dömmer.
"Mitt värde åter, det är visst,
"kan icke mycket dyrbart skattas;
"men icke röjer jag en brist
"som bör föraktas och beskrattas.
"Att jag betyder *Ett*, lär medges utaf er:
"Ni tror att ni betyder mer —
"välan — men ville jag försöka
"att väl ert värde undersöka,
"så, när det komme allt ikring,

"månn ni betydde någon ting?" —
"Hvad! svarte hon, när ni och jag formera tie,
"månn jag ej föreställer nie?"

"Å jo, min Fröken, det är så:
'Ni har då Nians rang och heder —
"men när jag öfvergifver eder,
"förstår ni mig, hur går det då?"

"Hur det då går, sa hon, det vill jag ej förstå."

"Men om jag kan med *skäl* bevisa" —

"*Skäl!* Hvem vill höra *Skäl?* det är en utnött visa.
"Jag har ej flera ord att säga er, än två:
"*Gå bort!* — Si så!"

Och Ettan gick — (Hvad ville hon väl göra?
Ges uti hela verlden väl,
ett mera respektabelt skäl,
än det: *Jag tål er ej, och jag vill intet höra?*)
Men uti samma stund föll Nollan, stackars ring,
från tietalets höjd precist till — ingen ting:
Och ännu mer var det — som bör hvart hjerta röra —
att Ettan, ifrån Nollan stött,
sägs på sin vandring hafva mött
den ädelsinta numra 9,
som ställde henne bredvid sig,
så att hon, blygsamt flydd ifrån ett vettlöst krig,
gick durk till 91, från 10.

Lik mycket om två siffrors gräl;
Men om vi jemföra likväl,
så tör bland menniskor exempel icke tryta
på både Ettor verkande,
och Nollor bara lysande,
af hvilka man skall alltid se,
att det är Nollorna som skryta,
och Ettorna som sviga ge.
Den måttligt om sig sjelf förkunnar,
som uti hjertat har sitt värde och sin tröst;
men alla väderstinna bröst
de hysa en förfärlig röst,
som ljuder spotskt från deras munnar.
Det händer dock, som hända bör,
den blygsamma förtjensten rör,
behagar med sin blick, och segrar med sitt värde;
då dennes härmare, som skröt,
ej nöjd med hedern, som han njöt,
förlorar mer, än han begärde.

## Myran och Lejonsvansen.

### Fabel.

På marken släpande, en dag
en Lejonsvans drog kull en myra.
En myra har det svåra lag,
att aldrig hon förmår en rättvis hetta styra;
hon ropar: "Mins den regeln, Svans,
"ej den för nära träd, som dig ej trädt för nära,
"och att, fästän du namn och glans
"utaf en mäktig kropp får bära,
"du i dig sjelf är bara Svans." —
"Låt mig bli svingad," Svansen sade
åt Lejonet — och med ett slag
den stolta Myran nederlade,
så att hon drog ej mer ett enda andedrag.

---

Hvar Läsare må detta skräma
ifrån att vara sjelf, att ha en karakter.
Det kanske ära med sig bär;
men mycket mera förmån är,
att vara Svans åt de förnäma.

## Poeten och Bläckhornet.

Fabel.

*Pope*, *Voltaire*, eller ock kanſke ett annat Snille,
hvars namn jag gerna minnas ville,
men lika mycket — en Poet —
blef föreſpådd odödlighet
utaf en kännare af ſnillerika ſkrifter.
Poetens bläckhorn hörde på:
"Så får man, ſade det, beröm för de bedrifter,
"ſom, om man ſkulle täckas gå
"i noga granſkning af förtjenſter,
"man funne hemtade till höger och till venſter,
"och kanſke hälften ej Herr Auktor hörde till.
"Jag ſvärja vill,
"att för de Verk Poeten ſkrifver,
"får han en gång odödlighet,
"och ingen mig att hedra vet,
"ſom honom bläcket gifver."
Så talte det från tu till ſju.
När ändteligen det med möda ſlutat hade,
Poeten vände om och tömde det, och ſade:
"Si ſå, Herr Bläckhorn, tala nu."

Det teg: Det ſåg ſig öfvervinnas.
Det på ſin tunga ſkrytet bar
utaf en egenſkap, ſom ej deſs egen var — —
Ack! ibland menniſkor hur många Bläckhorn finnas!

---

Bär-Plockaren.

## BÄR-PLOCKAREN.

### Fabel.

En Man på afstånd varse blifver
en buske utaf Jungfrubär.
Han längtar smaka dem; han fram till stället klifver;
men då till stjelken han den lystna handen bär,
han märker ej uti sin ifver,
att uppå samma ställe står
en buske utaf Nässlor äfven,
och, gripande, på en gång får
båd Bär och Nässlor uti näfven.

Bränd, våndas han, och svär till slut,
att munnens fröjd skall kunna vara
så när förent med fingrens fara! —
Nu, gode Läsare, besvara:
Hvi tänkte han ej det förut?

## Mannen och Loppan.

Fabel *).

En Man utur sin sömn blef väckt utaf en Loppa
Han höll en faslig jagt: Han ropte *ack!* och *ha!*
men för hvar enda gång han ville henne ta,
vips tog hon sitt parti att hoppa.
Hans pers var obeskrifligt stor:
Han fruktlöst sig i sängen vände;
han föll på sina knän, och svor
så många djeflar, som han kände —
Nej, intet underverk från denna sidan hände.
"Nå," ropte han, "du starke Gud,
"som emot villdjur går med döden i din klubba,
"hör, Herkules, mitt böneljud,
"och denna Loppa kraftigt dubba."
Godt! Knappt han hade vändt sig om,
förrän den starke Guden kom,
gaf klubban litet svigt, i harmen,
och på hans axel Loppan flog,
så att hon dog;
men dervid miste Mannen armen.
"Tig," säger Guden, kall och tvär,
då syndarn öppnar mun att skrika,
"ehvad du någonsin af Gudarna begär,
"se icke målet blott — se följderna tillika —
"och när du biten blir härnäst,
"begär ej Martis svärd, ej Jofurs blixt och hagel:
"Du är betjenad aldrabäst
"af Tålamodet — och din Nagel.

*) Se *La Fontaine, Fab.* 5, *Bok.* 8.

## Bonden, Pumpan och Ollonet.

Fabel *).

En Bonde såg en dag en Pumpa och en Ek,
och med ett hjerta fritt från svek
han högljudt utbrast i de orden:
"Den var ej mycket välbetänkt,
"som Ollonet på Eken hängt
"och lade Pumpan invid jorden;
"*stor Frukt på stora Träd,*
"det svarar ju emot hvartannat —
"Vid Skapelsen det var förbannadt,
"att icke jag fick vara med."

Tung af sitt snille, han sig kastar
i skuggan under Eken ner,
att rätta på fri hand allt hvad hans öga ser
af denna Skapelse han lastar.
Hvad händer? Under det allt mer
hans platta visdom börjar jäsa,
från Ekens höga topp ett Ollon faller ner,
gerad uppå hans långa näsa.
"För tusan!" ropar han, "det sved fördömdt, min själ" —
och spritter opp, och börjar skumpa —
"Ja," svarar Ollonet, "bra vore det likväl,
"om jag i stället varit Pumpa."

*) Se *La Fontaine, Fab. 5, Bok. 9.*

## Haren och Grodorna.

Fabel *).

En Hare i melankoli
beklagade sin lott att vara värst bland djuren
behäftad med kujoneri.
"Fins (sade han) uti naturen
"ett mera lättskrämdt kräk, än jag?
"När jag en mullvad ser, jag tycker mig se hunden:
"Och ruskar blott ett löf i lunden,
"så spår jag mig ett dunderslag.
"Kung Lejon säger mig hvar dag:
"*Stå still! låt Intet dig förfära!*
"Ack! om han ropte: *Spring!* så visst — det gick väl an;
"men trotsa sin natur och vara rask — min sann,
"hans Höga Nådes ord i ära,
"det tror jag ingen hare kan.
"Men han är Lejon: Hvad vet han,
"hvad vet den mäktige af känslan hos de svaga?
"Det blir dock säkert, att jag kan
"af alla jagas, ingen jaga."

Knappt slutas denna monolog,
en vindflägt genom lunden ilar:
Flux! Haren opp från der han låg,
och sträcker fötterna och kilar.
Hvarthän? Tvärtöfver ett moras
af Grodornas monark förvaltadt,
der samma dagen ett kalas
för samtlige var föranstaltadt.

*) Se *La Fontaine, Fab. 14, Bok. II.*

Strax, med ett skrän så djupt och hest,
förfärade de börja ropa:
"Si Björn! si Björn! Det stora best
"vill trampa ner oss allihopa!" —
och Grodorna att ner i dyn
en hvar sin rädda skepnad stoppa,
och åter tittande på skuttarn, vid dess syn
sig åter ner i bottnen doppa;
så aldrig förr man såg ett consterneradt träsk,
så fullt af öfverflöd på fjäsk.

Nu stannade vår Hare bus:
Och när han innan kort förmärkte hvilket krus
man oförskyldt för honom gjorde,
och Grodornas manér i ångesten förspörde,
så föll han i ett högtidsskratt,
och utbrast, icke just så platt,
i dessa minnesvärda orden:
"Var vid godt mod, min vän; du ser att här på jorden
"så stor kujon ej fins, som icke träffa kan
"en fegare kujon än han."

Jag stod bredvid, och honom skamlös fann,
som ej tog undan Menniskan.

## Oxen och Myggan.

Fabel *).

En Oxe fick begärelse
att gå till Stockholm, ifrån Skåne;
han ville, sa han, stackars fåne,
det stora Slagtarhuset se.
En Mygga ville också göra
en resa dit:
Man hennes afsigt ej fått höra,
och ingenderas hör just hit.

Uppå ett horn af Oxens panna
hon reste med beqvämlighet.
Men snart behöfde han att stanna:
Han hade gått en mil, i sin betänksamhet.
"Tänk, detta stora kreaturet,
"som af sin styrka bröstar sig,
"det tröttnar af att bära mig;"
så talte för sig sjelf det lilla visa djuret:
Och milen voro sextio,
och Oxens hvilor lika många,
och hvarje hvilostund förökte Myggans tro
med konklusioner lika vrånga.
Så snart de hunnit begge två
dit deras önskningar dem kalla,
så var det stora best så matt utaf att gå,
att det sig genast lät på marken vårdslöst falla.

*) Idéen efter *La Motte*.

Vår Mygga, triumferande
i känslan af sin vigt och värde,
från hornet hoppar sina färde
och ropar: "Broder Oxe, se,
"ehuru stark du är, min tyngd dig tröttade:
"Fy den evinnerliga nesan!" —
"Hvad hör jag," svarar han, "för ljud?"
och tittar opp, och ser den lilla Surrets Gud —
"Jag visste, min själ, ej, att du var med på resan."

Så händer det ock ofta oss,
oss andra varelser, som äro ej så dumma:
*Vi tro* oss vigtiga, vi fjäska och vi slåss —
och ingen har oss känt, och ingen hört oss brumma.

## RÅTTAN, EREMIT.

Fabel *).

*Jean La Fontaine*, som var så bra
att läsa och beskrifva mycke,
har copierat detta stycke
ur en levantisk krönika.

En åldrig Råtta, led åt flärden,
merkurium, fällorna i verlden,
beslöt, att, för sin själs profit,
uti en ost bli Eremit.
I gamla krönikan står Hollands-Ost — det tror jag —
Om verlds-försakelsen blir någonsin min lott,
nog tusan, hellre i ett slott,
än i en gisten koja, bor jag.
Men lika mycket — Utaf smak
för ost och enslighet och mak,
hon nöjd inom sin rundel bodde,
fick hull, blef glänsande, och mag-stinn, som en prost,
så kattorna till slut välllusteligen trodde
hon skulle bli så fet och trind, som hennes ost.
Der, för att ej sin frid med verldslig omsorg spilla,
hon späkte sig en tid, åt, sof, och for rätt illa.
Så kommer en deputation
en dag från *Råttiska* nation,
som, efter vanligt lång och torrlagd oration,
berättar, huru f — regerat,
"så att af hela folket *Katt*
"Ratopolis nu var besatt

*) Se *La Fontaine, Fab.* , *Bok.* 7.

"och ifrån alla håll blockeradt;
"på vivere der var en nöd,
"den inga uttryck kunde måla:
"Nu vore Råttorna ej snåla:
"de bådo blott om understöd
"att frälsas ifrån svält och död." —
"Ack! mine käraste, (blef svardt af Eremiten)
"min håg är vänd från allt hvad jordiskt är:
"Blott det som själ och sinne när
"är föremål för cenobiten.
"En fattig, usel, instängd man
"hvad har väl den, som stilla kan
"den rodilardiska aptiten?
"För er hvad kan en gammal vän,
"hvad kan jag göra annat, än
"be Gud välsigna er en hvar och allesamman,
"och be er färdas hän med gamman?
"Farväl. Det enda hopp jag till er räddning ser
"är det, att om ni er med tålamod bemanna,
"så tör väl Himlen sända er,
"om intet annat, litet manna:
"Det kan ske nu, det har skett förr." —
Och derpå riglade den Helige sin dörr.

---

*Hvem målar ni i dessa drag?*
*En Munk, om ni är öppenhjertig.* —
En Turkisk Derwisch, menar jag:
Jag aldrig tror, en Munk kan vara obarmhertig.

---

## Solen och Grodorna.

Fabel *).

Vid en Tyranns förmälnings-akt
ses folket — fordom vant att darra för hans sabel —
af vinets fröjd utom sig bragdt.
Esop, med hjertat fullt af visdom och förakt,
står fram — berättar denna Fabel:

Godt Folk, en dag på giftermål
det sägs att Solen tänkt — tro det, den som behagar —
men strax hos Ödets Gud med ett gemensamt skrål
en republik af Grodor klagar:
"Om Solens kärliga gemål
"utaf en händelse i barnsäng skulle falla,
"och falla årligen deri,
"så skulle Fiskarna och vi
"bli rasibus förstörde alla.
"Med mycket tråk och mycket fjäsk
"vi hållit vatten i vårt träsk:
"*En* Sol, den ger oss nog att göra, om vi orka;
"men får han med en fruktsam brud
"ett dussin Solar till — o Gud!
"då måste allt, hvad vått är, torka,
"och brända marken blir, en dag,
"vår graf — sen Herrarne-med-lysande-behag
"vår dryck och föda absorberat" — —
Godt Folk! (så slöt Esop) af Grodor, tycker jag,
det var ej illa resonneradt.

---

*). Se *La Fontaine*, *Fab.* 12, *Bok.* 6.

Esepus hade rätt: Monarken var Tyrann;
men uti hvarje land, der thronen
pryds af en Kung, som vägen fann
igenom Rättvisan till hjertat af nationen,
der är en Kung en Gud: der mensklig dyrkan värd:
Och Kärleken, som djupt sig ned i hjertat skurit,
der samma tjusta offergärd
åt hvarje Telning bär, som hon åt Stammen burit.

---

## De två Hundarne och den döda Åsnan.

Fabel *).

När man är glupſk och man är dum,
när man vill nå ſitt mål, men blott går på och blundar,
hvad händer? Juſt contrarium.
Se här beviſet, hos två Hundar.

En drunknad Åſna flöt på ytan af en ſjö.
"Min vän (ſå ſa *Lubin*), ſe litet fram åt vågen:
"Hvad ſer du der?" — "Jag ſer en Ö —
"En Ö ſom rör ſig! Nej: det rinner mig i hågen
"att det är något kreatur,
"en häſt, en oxe, eller tjur" —
"Minſann (var *Phylax* ſvar) har du ej rätt! Ett Djur!
"men få det djurets kött, det är den ſvåra knuten." —
"Svår! hvad är ſvårt för den, den hund med ſtolt begär,
"ſom vågar, och är oförtruten?
"En ſjö ej hela verlden är:
"Hvad är väl ſimplare, än det, att dricka ut'n?
"När bara den en gång är tom,
"ſå ſtannar Nötet på det torra:
"Och våra magar ej, med ſådan egendom,
"på hela veckan ſkola knorra." —
"Topp!" ſade *Phylax*, lika from:
Och genaſt Bröderne att dricka,
att dricka ifrigt, dricka tätt:
Ty det man vill, det gör man lätt —
Men hvad blef deras lott? — Att ſpricka.

---

*) Se *La Fontaine*, *Fab.* 25, *Bok* 8.

Se Menniskan: se denna varelse,
som vill så starkt, och vet så föga!
När kära föremål tändt dess begärelse,
omöjligheten sjelf försvinner för dess öga.
Hvad önskan gör hon ej! hvad dårliga förslag!
*Om jag förökte mina Stater!* —
*Om jag fick fylla opp min klädvind med Dukater!* —
*Om jag förmådde på en dag*
*all verldens Lärdoms-skatter tulla!* —
*Om jag beundras fick för Skönhet och Behag,*
*som Augusta eller Ulla* *) — — —
Hvad lystnader! hvad hopp! — Gå, flodens forssar
däm,
det kan du, dödlige — men menskliga Begären,
att sätta gräns för dem
är sätta gräns för atmosfèren.
En fyrdubbel Methusalem
ej skulle lefva ut de hungriga passioner:
Och om på jorden ej ett ämne för dem fans,
han skulle söka makt och rikedom och glans
i andra verldars regioner.

*) Se *Gracernas Döpelse af Kellgren.*

"gaf Svinet ett förargligt ljud,
"och Pantern fläckar på sin hud —
"Mig — tack Olympens Öfver-Gud! —
"beskärde du den bästa delen:
"en respektabel kropp af utvald proportion,
"och vett i lika stor portion —
"Jag är rätt nöjd med min person."

"Det är jag ock" (sa ett af djuren,
Trumpetarn *Broms*): "Jag har i dag
"med undran funnit i Naturen
"platt ingen ting så skönt, som jag.
"Men huru vill jag få den frågan riktigt sliten,
"(det lär bli kinkigt, som jag tror),
"hvi Hvalfisken blef skapt så obeskrifligt stor,
"och Myran, stackare, så liten?"

Så gick det hela turen om.
En hvar, som fram för *Jofur* kom,
såg skönheten hos sig, och felen hos de andra;
men ingen — Jord! förlåt att reflexion är sann —
men ingen fans så fin, så bitter i att klandra,
som *Menniskan.*
Hon hade en talang att trötta *Jofurs* öra,
så full af kritiskt gift, att, skönt han funnit skäl
att en och annan länk af skapelsen förstöra
och andra åter nya göra,
han, ledsen utaf menskans gräl
och viss, i hennes smak att aldrig göra väl,
beslöt

beslöt att *sluta der han stannat;*
och sände alltså hem igen
den hela djur-församlingen —
Kanske var det parti't så godt, som något annat.

---

Den stora Gynnaren af djuren,
*Esop*, beskrifver menskan så:
Man vet hur lifligt då och då
den Målarn härmade Naturen. —
*Esopus kände blott sin tid,* invänder du —
Nå, kära mennifka, hur finner du dig nu?
Säg, månn ej allt af dig hos dina likar klandras?
Och är ej än i dag den dubbla säck din del,
som *Momus* på dig hängt en gång, för gyckel-spel,
der fickan bakföre var gjord för Dina fel,
och fickan framföre för Andras?

---

## Empedokles Död.

Saga *).

Den Saga om en ryktbar man,
jag nu offentligt vill berätta,
tör ni, godt folk, i tvifvel sätta;
men jag försäkrar hon är sann:
Ty hela ämnet står beskrifvit
i en historia, som jag känt,
och en historia är, som Fader *Hübner* skrifvit,
*en sann berättelse om det, som hafver händt.*

En verldslig Vis i gamla dagar,
*Empedokles* (så hette han)
fick frestelse en gång, då berget Etna brann,
att forska ut Naturens lagar
uti Kemi'n och Fysikan.
Han lyddes på Volkanens dunder.
Han såg den eld-kolonn, som stod
bland hvirfvel-rökar ur en flod
af Lava, sjudande derunder;
han såg, ur bergets brustna grunder
hur tusen klyftor ljungades
och öfver fälten slungades —
och på förstöringen en tvär-natt vissa stunder.
Hvad tänkte då *Empedokles?*
Jo, att af dessa Herrans under
begrep hans hjerna ingen ting.

*) Se *La Fontaine*, noten under 12:te Fabeln i 9:de Boken.

Nu sågs det, att ock visfa stunder
den Vises hufvud går ikring:
Och *Empedokles*, i förtreten
att vara menska, som en ann,
beslöt att ta, som modig man,
när han ej snillets bana fann,
en genväg till odödligheten. —
*Nå huru?* — Jo, han trädde opp
på höjden utaf bergets yta:
Och när han hörde Jätten ryta,
som fängslad låg af Etnas kropp,
han blundade och tog ett hopp
gerad uti den vida munnen,
som genast sprutade den visa mannen opp,
med hull och hår till aska brunnen.

Dock, förr än (enligt *Cesars* ord)
om sina ödens slut han *kastade sin tärning*
(på svenska sagdt: beslöt sitt mord),
han visligt fann, att med en så behjertad gerning
det likväl föga var bevändt,
om denna verlden aldrig visste
när, hvar och huru hon sin *Empedokles* miste:
Och, till bedriftens monument,
på berget nederst invid roten,
han sina tofflor af sig drog,
såg på dem, ställde dem — och se'n gick opp och dog
med äran i sitt bröst, och brännsår under foten.

Godt Folk! jag ingen neka vill
att sjelf beſtyra ſina öden:
Det enda vill jag lägga till,
att mycket ſtor är ſäkert nöden,
om ej en hvar till öfverflöd
kan finna bättre både död
och minnesmärken efter döden.
Den gör för ſin perſon väl bäſt, ſom vet att gå
med tålamod mot ſina öden:
De varda kommande ändå;
och för ſitt namn i eftertiden
oändligt väl gör äfven den,
ſom låter ſjelfva gerningen
få dra förſorg om pyramiden.

## Dedalus och Ikarus.

I baſtiljen uppå Kreta
*Dedalus* var innelyckt
(Nådigt nog, men ändå ſtyggt —
*Minos* var ej god att reta).

*Ikar* delte med ſin far
detta blidare bland öden.
Men de leddes att bli qvar,
ty de fruktade för döden.

Mången annan ſkulle då
valt det rymningsſätt att ſmyga:
*Dedalus* beſlöt att flyga:
Stoltare var det ockſå.

Ren han uti luften ſvingar.
Han med fjädrar och med ſax
och med litet uppſmält vax
hade gjort ſig breda vingar.

Midt i verlden ſväfvande
genom eterns tunna dimma,
ſer han jorden ſom en ſtrimma,
ſom en punkt i himlarne.

Närmare till Joſurs dunder,
vördar han det majeſtät,
ſom har intryckt ſina fjät
uti ſina minſta under.

Dock utaf dess klädefåll
vågar han ej glansen skåda;
men besinnar på långt håll
all sin svaghet, all sin våda.

*Ikar*, uppå lika sätt
vingad, genom luften tränger,
tumlar, sväfvar, återsvänger:
Flyga synes honom lätt.

Nyheten af allt han finner,
Friheten, han vunnit har,
lifligt i hans hjerta brinner —
och han flyger om sin Far.

Strax från Fadren gå de orden:
"Åtnöjs med att du är fri!
"Låt din jemna kosa bli
"mellan himmelen och jorden."

*Ikarus* hör ingen ting:
Allt för ögat tjusning väcker;
och sin djerfva fart han sträcker
emot solens ljusa ring.

Redan börjar han att lida
utaf hettan, som tar till;
men han sig ej nöja vill,
förr'n han stått vid Phœbi sida.

Half-förqväfd han nalkas än —
Mera prakt hvar ſtråle bådar;
och ju mera glans han ſkådar,
längtar han få dela den.

Men då ren han händren ſpänner
Phœbi vagn att gripa faſt,
ſmälter vaxet i en haſt,
lågan fjädrarna förbränner;

Luften bär ej honom mer
uppå vädrens ſtinna ilar,
och han genom rymden kilar
brådſtört uti hafvet ner.

Fadren gråtande ſig ſänker
åter emot jordens famn:
Och Neptun ger *Ikars* namn
åt det haf, ſom honom dränker.

---

Menſka! om du vill ditt mål
ſäkert och med ära vinna,
pröfva hvad din vinge tål:
Högre kan du aldrig hinna.

Till din blygd du kännas ſkall,
om du dig för litet känner:
Den ſin ſtyrka öfverſpänner
blott förevigar ſitt fall.

*Dedals* mod och *Ikars* yra
äga tycken af hvaran;
men det förra kan fig ftyra,
och det egnar menniſkan.

Lyda känflan, det är mycke
lättare än mången tror:
Men förnuft att blifva ftor,
det är menſkans mäfterftycke.

Inom din beftämda ſfèr
oförſkräckt men ftadigt vandra,
du kan bli den förfta der;
du blir bränd uti de andra.

## PHALARIS.

*Phalaris* med ok och bila
ſtyrde öfver Agrigent:
Vild då krigets bloſs var tändt,
och förſåtlig i ſin hvila;

Utan ära i ſin ſjäl,
och för Dygden utan öra;
Kung, att friheten förgöra;
grym, af fruktan att bli träl.

På en nedſänkt, ſkrynkad panna
målades en mörk tyrann;
munnen öppnades att banna,
och Tartarn i ögat brann.

När han ögonbrynet höjde,
bäfvan öfver ſjälen gick,
och vid nåden af hans blick
trälen ſig i ſtoftet böjde.

Blotta gnyet af hans röſt
lyfte ſvärd och tände lågor,
och hans tigerhårda bröſt
muntrades af ſkri och plågor.

---

Sniken och för ynneſt ſvag,
under denna vålds-regering
Konſtnären *Perill* en dag
tänker på ſin lotts förmering.

Af en ljudande metall
han en hålig Oxe gjuter:
När man menskjor deri sluter,
den af flammor hettas skall;

smärtan, som en usling lider,
intill benen långsamt bränd,
skall kring luften blifva sänd
med ett skrän af Eumenider.

En högtidlig afrätts-dag
han åt Kungen Oxen skänker,
säger: "Du af nåde blänker,
"milde Kung! min gåfva tag."

*Phalaris*, fastän han hatar,
känner han dock sanningen;
och fast smickret han ej ratar,
lider han ej smickraren.

"Vågar du på mig att öfva,
ropar han, Satirens dolk? —
"Gå att sjelf din upptäckt pröfva
"inför Agrigenti folk."

Bön om nåd blef fåfängt gjuten:
*Du skall dö!* var Kungens svar.
Lågan hastigt upptänd var,
och *Perill* i Oxen sluten.

Utan motstånd nya rof
*Phalaris* i Oxen kastar;
hvarje dag till Stygen hastar
än en dygdig, än en bof.

Filosofens sedelära,
rikedomens öfverflöd,
fattigdomens rop af nöd,
trälens list, den fries ära,

Den förtjentes stolta mod,
den förtrycktes dolda smärta,
i Tyrannens eget hjerta
ropet öfver likars blod,

Allt är domskäl att föröda —
och vid allt, om ömkans tår,
om en suck till himlen går,
äfven den är viss att döda.

---

Men när kring Despotens fjät
tårar flöda, blodet stänker,
han Naturen återskänker
känslan af dess majestät.

Spiran, högheten och skruden,
tjusa intet öga mer —
och, när larfven faller ner,
dyrkas icke mera Guden.

Så, när *Phalaris* en tid
fått i säker grymhet rasa,
hastigt ur förtryckets frid
dånar Friheten med fasa.

*Adymas* för Folkets väl
hade höjt en värdig stämma:
Ingen död kan honom skrämma:
Han är trött att vara träl.

*Phalaris* lät tända låga:
*Adymas* till Oxen förs:
Hela Agrigentum rörs,
ovisst än hvad det vill våga.

Ståtlig nalkas dess Tyrann,
och då han signalen gifver,
*Adymas* mer hjelte blifver:
"Agrigenter!" säger han,

"Parcerna mitt öde hvälfva,
"jag skall dö, — hvad är det mer?
"jag har talt, jag dör, för Er:
"Vågen hämna Eder sjelfva!

"Och du, hjerta utaf sten!
"rys att flera dödsbål tända,
"rys — att hämnare, kanhända,
"uppstå utaf mina ben.

"Jag dör nöjd: min dygd skall kännas:
"Agrigent skall ära mig,
"när det skall förbanna dig. —
"Nu befall att jag skall brännas."

*Aldrig! Nej! han lefva skall,*
ropades af menigheten:
*Han skall sjelf, i våldets fall,*
*bära upp odödligheten!*

Straxt från kojor och palatsen
hemtas bränder och gevär:
Barn och qvinna hjelte är;
flammor ljunga omkring platsen;

Vakten i bestörtning flyr;
*Phalaris* bland hopen stannar;
än han ber, och än förbannar,
ohörd när som hämden gnyr.

*Adymas* från bålet losſas,
och med bojorna, han bar,
fjättras genast den barbar,
hvilkens tyranni skall krossas.

"Nåd! förskoning!" ropar han.
*Ingen!* svarar menigheten:
*Ingen nåd begära kan*
*den som afklädt menskligheten:*

*Allt det blod med orätt gjuts*
*skall af den det gjuter kräfvas.*
Strax kring Oxen bränder häfvas
och Tyrannen innesluts.

Hjertats qval och eldens lågor
tära långsamt lifvets band,
och med jämmern af hans plågor
fyllas luft och haf och strand.

*Tisiphone* ur jorden höjes
med sin fackla och sin dolk:
Tacksamt Agrigenti Folk
änför hennes Guddom böjes.

Flammor vefta omkring skyn,
när hon sina gnistor skakar;
jorden i sin grundval brakar;
röken sveper himlabryn;

Oxen uti stycken remnar —
men Tyrannen andas än:
*Känn en Makt som evigt hämnar,*
ropar hon, *du glömde den:*

*Nu din själ jag Pluto egnar!* —
och i hast hans brända kropp,
på dess fackla kastad opp,
ned i stoft och aska regnar.

Som en blixt hon åter ner
uti jordens sköt försvinner —
och från himlen Phœbus ler,
då han brottet mer ej finner.

---

Jordens Herrar! edra dagar
tecknes ej af grymheten:
Styren ofs med milda lagar:
Gören Rätt, och frukten den.

Menskjor eller Gudar hämna
allas, äfven edra, brott:
Tyranniets fästen remna:
Dygdens står som det har stått.

---

## MJÖLK-FLICKAN *).

Se der, se der, för hin i våll!
nu spökar han igen den bleka Moralisten:
tvy! den fördömda rabulisten,
han osar Fabel på långt håll.

Godt folk, låt hettan ej till vrånghet er förföra:
Jag vet, jag får väl göra, jag,
som Guds ords tjenare få göra:
För syndarns skull gå på med lagens hammarslag,
åtminstone uppå hans öra. —
Dessutom är, för denna gång,
min Fabel alltför måttligt lång:
Dess ämne är fransyskt, och det är hufvudsaken:
Hurra! för den Fransyska Smaken!

---

Uppå en vriden krans af halm
kring hjessan lagd, *Perrett* bar mjölk uti en kruka,
och, trippande till stan, sjöng glad sin morgonpsalm,
som landets flickor bruka.
Men huru länge räcker väl
en psalm för den, som går och vankar
sin dryga mil? Och Flickans själ
behöfver, som en ann's, ett mål för sina tankar —
Rätt så: Hon tänkte väl uppå
*Colin*, Adonis sjelf bland bygdens unga drängar? —
Nej tack! hon gjorde opp en plan att vinna pengar;
hon

*) Se *La Fontaine, Fab. 10, Bok. 7.*

hon tänkte så:
"Jag minuterar ut min Mjölk för sexti styfver:
"Så köper jag en fyra fem
"tjog Ägg; får Kycklingar af dem:
"och, Munsiör Räf! du är en tjyfver,
"men du skall vara slug som hin,
"om du skall kunna få ett lif utaf min afvel.
"Jag säljer Pullorna: jag köper mig ett Svin:
"Det när sig, Gudi tack, ibland med bara drafvel:
"Om det för öfrigt väl blir skött,
"på några månar är det gödt:
"Farväl mitt Svin — jag det förvandlar
"till penningar igen — jag handlar
"en trind och väl beskaffad Ko,
"och jag vill intet annat tro,
"än att, snart nog, uppå det gröna,
"en liten vacker Kalf skall hoppa, som en höna,
"hopp sa'n!" — Och härvid tog *Perrett*,
gunås, ett glädje-språng, som yftra flickor bruka;
från hufvud't dimper hennes kruka
pladask! af bitarna blir gräset öfverklädt;
och med sin mjölk hon ser högtidligen förrinna
sin hela stora plan om mynt-förökningen,
som jag vill ge mig den och den
ej hade slutat sig, förrän
hon bragt sig opp till Hertiginna.

---

Hvem bygger icke slott i luften, eller Spanien?
En hvar i lifvets månskensnatt

ser någon silfrad sky. Den arme ser en skatt;
Soldaten väntar sig Majors-plats i kampanjen;
Småskrifvarn att bli Kongligt Råd;
Vers-Fabrikörn odödligheten;
hvar Spelare Sankt Antons nåd;
och allihop lycksaligheten.
"Uti min enslighet (bekänner *La Fontaine*)
"jag är en högst förfärlig hjelte:
"Med elden i min blick och sabeln vid mitt bälte
"jag anför en armée mot Persien — en Hyän
"ej grymmare, än jag, kan kring provinser rasa —
"re'n, full af underdånig fasa,
"den stolte *Sofi* sjelf omfamnar mina knän —
"får nåd —, och räcker mig sin spira;
"mitt folk och min armée med dans min kröning fira;
"Men någon vid mig rör: min glada syn tar slut:
"och jag är Dummer Jöns — just som förut."

# Den Unga Enkan *).

*Jean la Fontaine* har mycket rätt,
som säger uti Fabel-Boken:
Förlusten af en man ej löper af så lätt;
först komma tårarna — se'n snibbhufvan och doken,
flanell, opudradt hår och ynklig dufvoröst —
och senast sidentyg och tröst.
Den gode Låsare, som skulle ej behaga
tro hans ord, eller mina — den
hänvisar jag till denna Saga
och dageliga sanningen.

Beredd att sluta sina öden,
låg på sin sotesäng den sköna *Lauras* man:
"Mitt hjerta! (ropte hon, som man väl gissa kan)
"jag svurit älska dig i lusten och i nöden:
"Du lemnat mig! o sorg och pust!
"jag lemnat verlden och dess lust —
"jag svär att följa dig i döden."

Godt Folk, hvad hände? Samma dag
for salig Herrn sin färd — Stor sorg på alla kinder!
Men — hur det kom sig, vet ej jag —
den sköna *Laura* fick förhinder.

Dock, om hon bröt sin ed, af mensklig skröplighet,
hon gjorde likväl allt, hvad menniskan kan göra,
när hon, som christen, ej vill våld på lifvet föra:
Hon ref sitt hår, bad Gud, förtviflade, och gret.

*) Se *La Fontaine, Fab. 21, Bok. 6.*

Den ſkönas Far var klok — lät hennes tårar rinna —
men allting har ſin gräns, ſitt mått,
och när han tyckte ſig befinna
att ſalig herrn ſin del af ſaknad hade fått,
han ſa: "Håll opp, mitt barn, med tårar och allarmer!
"Den dödas ſömn blir lika lång,
"faſt du förtär ditt lif och dränker dina charmer;
"han ſkall väl glömmas ock en gång,
"och här är ingen briſt på lefvande, på jorden.
"Förlåt, förlåt mig deſſa orden:
"Jag menar ej (bevars!) att du bör gå burdus
"från flor och dok till bröllopskrona —
"det blef en text för dyr på omdömen och ſnus,
"för mången reſpektif matrona;
"men efter någon tid — halft år, tre fjerndels år —
"tillåt att jag dig föreſlår
"en Man uti ſin ålders vår,
"välſkapad, ſkön, kort ſagdt: en ann karl, än den
döda." —
"Ack! ſpar mig (ſvarte hon), min Far, för ſådant tal!
"Jag allaredan gjort mitt val:
"Jag går i kloſter. Der, med tårar och med qval
"jag vill min framtids dar i rysligt lugn föröda."

Den goda gubben teg; ty det var ſjelfva hin
ſå genomdrifven och ſå fin
att känna menniſkor, beſynnerligen könet.
Hör nu hur det tog lag med det miniſter-rönet:
Den förſta månaden den ſköna gret än nog,
i månſkenet på cittran ſlog

och fjöng små klageliga ftancer
Lottas Elegi, när falig Werther dog,
och visfa Florians romanfer.
Den andra — gret hon icke mer
(ty hvem ftår ut att gråta ftändigt?),
ig fol'n i anfigtet, och lade cittran ner,
al då och då en blick på fpegeln få behändigt,
och plåckade uppå fichûn.
Den tredje — litet rödt på hyn,
en liten vexling uti kläder,
n vifs beftällfamhet med perlor och med gull,
en hem-kadrilj för fällfkaps fkull,
kalefch-parti i vackert väder.
)en fjerde månaden — offentligt fus och dus:
örft på en nätt Koncert (änfkönt med litet krus)
e'n på en vacker Dram — få Opera, få Baler —
och få förflöto två qvartaler.

• •

Hvem, om ej Gubben, var nu glad?
len — Laura åter fick accès af fina plågor,
blef hängfjuk åter, gret och qvad.
Min Laura; är du fjuk? (fa gubben) eller hvad,
ıvad felas dig, mitt barn? Befvara mina frågor" —
"Ack!" (fvarte hon) "min Far väl minnas kan
let var få hett en tid, jag fkulle få en man:
"och — hvar är han?"

## Döden och den Döende.

Fabel *).

Den vise vet att dö! Vid alla Ödets skick
beredd att lägga fram sin tanka och sin handling,
han njuter lifvets ögonblick,
och prutar ej mot sin förvandling.
Hvi tigger du att lefva få
ännu ett år, en dag af oförsökta öden?
Se, ungdom, höghet, makt och dygd och allt, mot
Döden,
som torra träd mot stormen, stå: —
I denna syn du läser lagen
om Dödens rätt att skörda blindt:
Då, klaga ej du är bedragen —
du skördas icke opåmint.

---

En rik och hundraårig Man
invid sin dödsminut beklagar sig för Döden,
att nödgas så i hast besluta sina öden.
"Jag vet, förgäfves" (säger han)
"jag skulle mot ditt välde streta;
"men erkänn, det är hårdt att dö, och icke veta
"det ringaste deraf förut.
"Jag är ej färdig till mitt slut:
"Min hustru ville ej jag dog förutan henne;
"mitt testament är ogjordt än;
"jag har en Sonson och en Vän:
"den förra skulle jag just nu förse — och denne

*) Se *La Fontaine*, *Fab.* 1, *Bok.* 8.

"jag ville gerna än få ge en suvenir;
En Flygel af mitt slott mig återstår att bygga:
"Den kanske evigt obyggd blir,
om jag ej lägga får ännu ett år till rygga;
"*Enfin*, jag tusen saker har
"att ombestyra och betänka —
"O Död! du är en grym barbar —
"Ett år — ett enda år, kan du ej det mig skänka?"

"Min gubbe!" (svarar han) "du klagar utan skäl.
"Är du ej hundra år? Hur många tror du väl
"till denna ålder hinna?
"I Riket vis mig tolf, om du kan finna.
"Du förevänder, att du bordt
"bli om min ankomst averterad;
"Då skulle jag ha sett ditt testamente gjordt,
"din Sonson allt försedd, din Byggnad completterad.
"Hvad? Fick du ej signaler nog,
"när fotens sena dig bedrog,
"när blommans ånga mer ej luktens fibrer spände,
"och ögat intet såg, och tungan intet kände?
"Har du ej öfverallt igenkänt mina spår,
"sett sjuklingar som lida,
"förlorat vänner år från år,
"tills nästan intet återstår
"af hvad du älskat har, att ryckas från din sida?
"Men lika mycket, rent kontrakt:
"Se här är min paroll; bestyr om hvad du sagt:
"Jag vill ditt tiggda år förbida."

Han gick, och han höll ord. Ett år gick ärligt om.
Men nästa år han återkom:
"*Nu*" (ropte han och lian höjde)
"jag dig det sista budet bär;
"du bad i fjol om uppskof, och jag dröjde:
"Kom — nu är allt bestyrdt, din Flygel färdig är."—
"O du, som gläds deraf, att du bedröfvar jorden,"
(pep gubben fram med tårar och besvär)
"hur grymt du tar oss dödlige på orden!
"Ack! — Grafven är så mörk och trång —
"och lifvets ban är aldrig lång
"för den, som lefva orkar:
"hör mig af nåd ännu en gång —
"kan jag ej lefva få så länge Flygeln torkar?"

Nu blef den magra Guden vred,
och med en bister ton och blicken skarp och sned
han lian skakade och ropte: "Ack, du orkar
"ej lefva, och ej dö; men lefva vill du — Nej;
"Din kära nya Flygel torkar
"i sinom tid: det är en sak för sej *);
"men om du ser det, eller ej,
"är helt indifferent för det gemena bästa:
"I morgon skall din slägt i dina salar gästa —
"*Dö!*" fortfor han — och ett, tu, tri
var den expedition förbi.

---

*) Detta sjelfsvåldiga rim, när det sällan nyttjas, torde vara förlåtligt i detta Skaldeslag.

, grafvens dömda rof! Hvad lyſtnad håller eder?
ag ville, när man ſer ſitt ſiſta ögonblick,
tt man ur lifvet, glad, ſom från en måltid, gick,
ch tackade ſin värd, och böjde hjeſſan neder.
Men jag en fåfäng ſak begär:
Nej, ofta ynglingen det är,
ſom menſkans ſinnesſtyrka hämnar,
ſom möter, kall, den ſtund, då lifvets hydda remnar —
då den, ſom ålderns maſk förtär,
ännu tillbaka ſer, med ſorg, på hvad han lemnar.

## TOKEN SOM SÅLDE VISDOM.
Fabel *).

På torget i Athén en gammal Tok
utropade en dag: "Den som är klok,
"den köper Visdom, lika godt af hvilken,
"utaf den trasige, af den som drager silken:
"Jag säljer Visdom — för ett röfvar-pris —
"ett runstycke person! — hvem vill bli vis?"
Ge visdom för ett öre, var att skänka;
Och kloke saknades ej, kan man tänka,
uti Athén. — Godt Folk, jag undrar om
ni gissa kan hvad hvar och en bekom?
Jo, starkt grimacer, lustiga för mängden —
en Örfil — och en Tråd en famn i längden.
O Gudar! hvad här blef för ett allarm!
En medborgsman blef flat; en svor af harm;
en hotade att strypa bedlamiten,
som så betog på Visdomen aptiten.
Ja, mycket nära, i en Stat så fri,
den arma Token var att stenad bli —
då ändtligen en Man med vördig panna
utropade; "O Republik! o stanna!
"J låten narra eder något hvar:
"Hvem örfiln mottog, må sig sjelf förbanna;
"men, veten, gåfvans mening djupsint var
"och gör all heder åt en Tok till åren:
*"O menska! laga att du alltid har*
*"tre goda alnar mellan dig och dåren:*
*"Hans anbud då din kind ej hinna kan,*
*"och du ej ansedd blir en narr, som han."*

*) Se *La Fontaine, Fab. 8, Bok. 9.*

## Skoflickaren och Grossören.

Fabel *).

En medborgsman, nog arm att ofta skolös vandra,
och till på köpet dömd att laga skor åt andra,
jag menar: en Skoflickare,
från gryningen till qvällarne
arbetade och sjöng, och var, uti sitt tycke,
så lycklig som en Kung — om det vill säga mycke.

Hans granne, deremot — en Kresus — (med förlof,
man må ju en *Grossör* så kalla)
sjöng föga, och än mindre sof.
Om invid dagningen han råkade att falla
i slummer någon gång,
strax börjar Mäster *Pryl* sin sång:
Grosfören vaknar opp, svär ut en ed så lång,
och önskar att Försyn' för hans skull velat skicka
i nåder så,
att menskan kunde Sömn på torget köpa få,
på samma sätt som Bröd och Dricka.

En morgon, i sin sömnlöshet,
han kallar Mäster *Pryl*, och säger: "Din diet
"med evig morgonsång, min Gubbe, den förstör mig:
"Jag får ej någon blund i ögonen: Säg för mig,
"hvartill kan din förtjenst, på år, belöpa sig?" —
"På år? (sa Gubben) Nådig Herre,
"ett sådant räkningssätt är icke gjordt för mig" —
"Välan, på månad då?" — "Ej heller det, ty värre!

*) Se *La Fontaine*, *Fab.* 2, *Bok.* 8.

"men om i veckor och i dar
"min nådig herre året klyfver,
"så fins en vecka ej, då jag ej födan har,
"men mången dag ger ingen styfver." —
"Nå nå (var *Kresi* svar), jag ser
"hur föga dig ditt handtverk båtar:
"Se här, jag ger dig Tusen Plåtar,
"emottag dem, och sjung ej mer."

Hvad gjorde Mäster *Pryl*? han vägrade dem ej,
tog påsen — teg — blef rik — men sällare — ack nej!
I källarn satt han ned sitt lugn med sina pengar;
förlorade båd sömn och röst;
och Oron, vestande omkring de rikas fängar,
med vingen äfven slog hans bröst;
med örat misstänksamt, och ögat spändt på skatten,
han hela långa dagen satt,
och rörde sig om natten
en råtta eller katt,
så var det säkert en som ville rama skatten.

Omsider han sin irring fann,
och återbar till nådig herrn sin gåfva:
"Tag edra pengar (sade han);
"Ni finner säkert mången ann,
"som tiga vill och vaka kan: —
"Jag sjunga vill, och jag behöfver sofva."

## Gubben och Ynglingen.

Fabel *)

En Yngling såg en dag en åttiåra Man
plantera träd omkring sin koja:
"Du gamla narr," (så ropar han),
"med denna arm, som trycks af ålderdomens boja,
"för hvem planterar du? Tror du att njuta få
"en frukt af dina träd, ett skygd af deras grenar?
"Så nära grafvens brädd, månn du, kan hända, menar
"Methusalem i ålder nå?
"Hans tid försvunnen är för jordens usla slägter —
"Tänk på ditt fordna lif och dina fel med skam,
"och kasta ej med lystnad ögat fram
"på nya dagars hopp och smickrande projekter:
"Det tillhör endast mig,
"ej dig."

"Min vän (var Gubbens svar), det tillhör ingendera.
"Allt mognar sent och varar kort.
"Hvem vet, utaf de dar, som Parken spinner bort,
"om du, om jag, får räkna flera?
"Det ögonblick du lefver i
"försäkrar det dig ens att lefva i det nästa?
"kan hända är min tid förbi:
"Ehvad Försynen gör, jag vet Han gör det bästa;
"men denna dag jag andas än,
"förtjenar det ditt löje,
"om arbetsamt jag njuter den

*) Se *La Fontaine, Fab. 8, Bok. 11.*

"till nytta för mig sjelf och mina barnbarns nöje?
"Min möda och min flit, min vän,
"ge kraft åt dessa ben, som emot jorden digna:
"Och under dessa träd, min hand planterat har,
"jag mina barnbarn ser, uti en framtids dar,
"vid frukten glädja sig, för skuggan mig välsigna.
"Det hoppet är en frukt mitt hjerta njuter än:
"Må hända skall jag ock i morgon njuta den,
"må hända några dar, må hända flera skiften
"af solens lopp, för dig, min vän,
"för dig försvunna inom griften."

"Min Gubbe, tala inte platt,"
sa Ynglingen, sprang bort, och gaf ett segerskratt.
Men Gubben hade rätt: När femton år förflutit,
från ett af dessa träd, som Gubben hade satt,
föll Ynglingen, som skrutit,
och dog —
Och Gubben lefde ännu nog
att gråta på hans mull, och rista, till sin smärta,
i sten hans oförstånd, sin visdom och sitt hjerta.

## Herden och Konungen.

### Fabel *).

Ännu en Fabel jag förtälja vill,
inhemtad ur den gamla goda tiden,
för många fekler fedan vifst förliden.
Jag börjar: Gode Vänner, lyfsnen till.

En *Konung* träffade en dag att vandra
till fots på fria fältet; såg en hjord
fet, glänfande: En *Herde*, fällan fpord,
den fkötte, för den likfom enkom gjord.

"Den (tänker *Kungen*) är förmer än andra;"
och kallar honom till fitt höga bord.
"Jag aldrig (fäger *Kungen*) fett din like:
"Du fkötte Får: Kom nu att fköta Folk;
"jag dig förordnar, i mitt vida rike,
"till mina lagars högftbefutna Tolk."

Väl. Der, med Themis vågfkål uti handen,
vår *Herde* fatt i obekanta landen!
han, fom af menfkor näftan endaft fett
en gammal *Eremit*, och uppå fpåren
blott följt fin vallhund, vargarna och fåren.
Men denne Herde ägde mycket Vett,
och då ger reften fjelfmant fig, med åren;
kort fagdt, han fitter der han fitta fkall,
och fköter med beröm fitt höga kall.

*) Se *La Fontaine, Fab. 10, Bok. 10.*

Men innan kort hans granne, *Eremiten*,
förspörjer händelsen, förvånas, går,
och snart inför *Ministerns* åsyn står.
"Hvad hör jag? (ropar han) Säg, är du biten
"utaf en lycka sökande Jurist?
"Förfärar dig ej Lyckans höljda list?
"*Du* domare? *du* favorit? O *Jannie!*
"om han är hörd ännu, din fordna granne,
"så låt hans röst intränga i din själ:
"Tro ej att Kungars gunst är lifvets väl:
"Högt öfver sig och sina likar vandra
"är ofta falla djupare än andra.
"Afunden, egna planer, hvad vet jag. - - -"

"Dem (svarar *Herden*) fruktar blott en svag."

"Väl! (fortfor Grannen) du är säker redan.
"Men hör! hvad hände sig för kort tid sedan?
"En blind man färdades om vintertid:
"Ur handen slapp hans piska bort — Du skrattar,
"men vänta slutet — Vet du hvad han fattar?
"En uppå marken utsträckt stelnad orm. — En blid,
"barmhertig vandrare skrek: *Blinda man,*
"*kast bort! det var en giftig orm, du fann.* —
"*Det var en piska,* svarade den blinda:
"*Var säker, den ej ser, dock känna kan:*
"Och han for vidare, uppå sin skrinda.
"Men hur blef slutet? Ormen lentes opp,
"och stack den blinda, som beslöt sitt lopp.
"Farväl,

"Farväl, min vän: jag hyste vandrarns hopp:
"Må du ej få det öde, som den blinda!"

Erfarenheten — ack, hvad den spår sant!
Och, för den oförsökte, hvilka faror
stå i beredskap uppå Lyckans brant!
*Ministern* föga sig besinnat hant,
förrn Afunden för honom sträckte snaror.
"Han dömde orätt; han fördröjde Rätt;
"han sålde Rätt för Guld; uti en kista
"han hvarje afton lade i förvar
"en vrångvist vunnen skatt, för gamla dar."
Se der beskyllningarna. Vid den sista
stöt *Konungen* som vår Publik ibland:
"Så djerf beskyllning måste vara sann."

Med rynkadt ögonbryn och uppsyn bister
han kallar fram sin Rättvisas *Minister:*
"Du är ej (sade han) den man du var:
"Nedlägg ditt kall, kläd af den skrud du bar:
"Från första medborgsman, gå, blif den sista:
"Sjunk åter i det stoft, Man höljd af skam,
"hvarur, uppå min vink, du trädde fram —
"Blott, innan dess, kom, öppna mig din kista."

Den öppnades. Hvart öga spändes opp,
hvar själ sig fröjdade af djefvulskt hopp.
Men hur hvart öga sönk! hur blodet lopp
på hvarje hofmans kind med skälfning opp!
då hela skatten, kistan fanns begripa,
var *Herdens* Staf, hans Tröja, och hans Pipa.

"Här mina skatter! (ropte *Janne* ut)
"Belackare! ô, skåden dem till slut!
"Säg, var det dem, er fikna blick begärde?
"*Mig* tröst̤a de, för *mig* de äga värde. —
"Min Kung! ditt hjerta dig bedragit har:
"Jag aldrig orättvis, blott ovis, var.
"Då du mig täcktes till din sida kalla,
"en vän mig spådde att jag skulle falla;
"jag trodde honom ej: jag trodde Dygd
"är viss om lön, och Lasten blott om blygd;
"jag kände ej, att i de gyllne salar
"högljudast utaf alla Smädarn talar,
"och att den Rättskaffens skall digna der,
"för det han, *tyst*, sitt hufvud upprätt bär.
"Jag läser i din blick, att du tillbaka
"mig bjuder än att vid din sida vaka.
"O nej, min Kung! En helig, tacksam tår
"jag gjuter, då jag ur din åsyn går;
"men någon ting att ångra ha vi båda.
"I *Dig* må Kungar ett exempel skåda,
"hur ock den bäste, med för mycken lit
"till tomma röster, gäckas i sitt nit;
"i *Mig*, hur lystnan efter ära dårar. —
"Jag bör bestraffas med att lemna *Dig!*
"men Samvets-friden dock skall löna mig,
"och på min hädanefter höljda stig
"mitt minne ej bli qvaldt af någons tårar."

## Lyckan *).

### Moralisk Saga.

Tro *La Fontaine*, min vän, om du ej tror på mig;
han säger: *Lyckan är en Hona:*
*Sök henne ej, så skall hon söka dig* —
och det bevisar han af det som hände sig
med tvenne hedersmän, som bodde när Verona.

Okunnige om stadens gny
och all den list, det våld, som Staters öden hvälfva,
de lefde enfligt i en by
och vände sina torfvor sjelfva.
Men en af dem, utaf det slag,
som trånar under lugna öden,
hof opp sin röst en vacker dag,
och sa: "Min vän, du ser, vårt tillstånd liknar nöden;
"all verlden vet att tala om
"hvad *Lyckan* är en blid gudinna:
"och väl är dem, som henne finna!
"men icke kommer hon för det man ropar: *Kom!*
"Hvad menar du väl, till exempel,
"om också vi en gång besökte hennes Tempel?"
"Nej tack," var vännens svar, "stor tack för ditt förslag.
"Sök du Gudinnan bäst du gitter;
"jag älskar Sällheten: Du älskar guld och glitter:
"En hvar sitt tycke har — och jag,
"min vän, jag sitter här jag sitter."

*) Se *La Fontaine, Fab. 12, Bok. 7.*

Lycksökarn böd sin vän god natt,
och nästa dag i chäsen satt.

Gudinnan sades då beställsamt sysselsatt
vid Hofvet i Bysanz att skifta sina gracer
och njuta dyrkan der med rökverk och extaser.
Hvem reste dit, om ej vår vän?
På Cour och på Lever, i små-rum, i de stora,
fördref han hela månaden
att söka — och sin tid förlora.
*Var hon ej der?* — Jo visst: Och visst stod *han* på lur,
än bland de låga, än de höga,
med smidig rygg och le-vist öga,
och skapte hela sin natur
så angenäm, som det var möjligt —
Men det var alltför löjligt,
att när hon i sin väg fann uppställd hans figur,
strax vände hon sig om och tog en annan tur.

Men mannens sinnelag var böjligt.
En dag, då ingen visste af,
till stora Mogols land Gudinnan sig begaf —
Han efter strax! — så strax, ett väsen utan vingar
och utan all den hjelp, som fås i Epopén,
med blott Favoniers flägt och Bucefalers ben,
sig efter en Gudinna svingar.
Dock, efter mycket bråk och knarr,
han lyckligen till Mogol lände;
men kom just lagom, stackars narr,
att se, vid första skymt af ljus, som solen tände,

kring ſkuldran kaſtande ſitt fladdrande gravor
Gudinnan på en ſky ſig höja,
ſom med Seſirn till Japan for —
Ack, hvad han ſvor!

Men här var ingen tid att dröja:
han följde henne ſtrax, ſom Lucifer en ſjäl,
och hans fregatt hann fram ſå fort och väl,
ſom någon jordiſk farkoſt hinner.
Att finna *Lyckan* nu han hoppas och han brinner,
och reſa länge föll ſig dyrt;
men ſi! Hon hade re'n beſtyrt
om alla ſina ſtora planer,
för att hugſvala de Japaner;
och när han öppnade ſin ſtora mun att fråga,
ſå ſvarte Japaneſerne:
"Hvad vill du här, Europé?
"far bort med din religion, deſs ſvärdsegg och deſs
låga.
"Du tror att finna *Lyckan* — Nej,
"hon reſte nyſs till Dahomey:
"Res efter, om du vill, och har en hals att våga;
"men, är ditt lif dig något kärt,
"den jorden ej af dig beträdes;
"ty menſkohufvuden derſtädes
"behandlas något familjert."

Nu ſvor han mera dyrt, än nånſin förr han ſvurit,
och efter någon ſtund: "Är jag ej," ropte han,
"den olyckſaligaſte man,

"ſom jorden på ſin yta burit?
"Ehvart jag ſtälla vill mitt lopp,
"Gudinnan för min dyrkan flyktar —
"Nej, jag vill öfverge mitt vindförflugna hopp:
"Jag aldrig öka ſkall den tropp,
"ſom hennes gunſt och nåd beryktar;
"jag vänder om."

Så gjorde han;
(rädd var han väl ockſå för Dahomeyſka bilan) —
men, hvilken dödelige man
kan blifva mer beſtört, än han,
då ſin Gudomlighet han juſt vid dörren fann
af hyddan, der hans Vän njöt ſtillheten och hvilan?

---

Det var om den ſom hemma blef,
en Skald, ſom glömſkan aldrig höljer,
uti *Honorii* dagar ſkref,
att hans moral var den, ſom följer *);

Lyckſalig den, ſin korta tid,
med helſa och med lugn beträder
den välförvärfda jord, han ärft af ſina fäder —
ſom, rik utaf ſin ſamvetsfrid,
och ſkild från ſtojet och från flärden,
ſitt hufvud, klädt med ſilfverhår,
i ſamma koja hvila får,

*) Se *Claudianus* de Sene Veronenſi, qui ſuburbium numquam egresſus eſt.

som sett hans inträde i verlden —
och stödd och lutad vid den staf,
hvarmed han ej kring verlden lupit,
får stappla, ostörd, till sin graf,
i sanden der han fordom krupit!
Mig Lyckan ej med blindhet flog
och aldrig i den hvirfvel drog,
som lyftat och som störtat andra.
Ett främmande klimat min längtan ej bedrog
att fruktlöst efter Sällhet vandra;
jag ej, för vinning, darrat har
på oceanens vreda bölja;
jag ej, af ärelust barbar,
förmått med likars blod min hand i striden skölja;
i fred för mig har statens hjul
fått sin bestämda rullning följa.
Nöjd med det torfbetäckta skjul,
hvars låga väggar mig från vindarna förskona,
med frestelse jag aldrig tänkt
att skåda tornen af Verona;
en bättre syn mig glädje skänkt:
Den öppna himmelen jag skådat
och horisonten oinskränkt.
Ej consulaterne bebådat
förnyelsen af mina år;
Det Väsen ofvan molnen går,
hvars mildhet och hvars makt jag vördar,
mig gaf att skilja dessa år
vid räkningen af mina skördar;
att kunna säga: *det är Vår,*

af gräfets brodd och blomstrens lukter,
och skönja höstens rika spår,
utaf de tyngda trädens frukter.
Med solens cirkelhvarf jag mina dagar mätt:
Hvar morgon öfver denna slätt
hon framblänkt i den glans, som stjernorna förjagar;
hvar afton, flyktande kring himlens ödemark,
sin lampa släckt bakom den park,
som åldrats har med mina dagar.
Men ej Numidiens sol med sina strålars brand
kringom min kala hjessa ljungat:
Jag sökte ej en okänd strand;
ej Gangen mig, ej Tibern gungat;
jag ingen annan jord betungat;
men, inskränkt i mitt eget tjäll,
belåten med mitt lugn och mina armars styrka,
jag njutit har min dag — och ser vid lifvets qväll
min afföda sin ro i lifvets morgon yrka —
och väntar döden — och är säll.

Ja, fritt må hvem som vill en flyktig Lycka dyrka,
som dårat har hans syn och själens hopp förledt!
när han från pol till pol kring verldens öknar trefvat,
så skall han säga: "Jag har *sett*,"
och jag skall säga: "Jag har *lefvat*."

# DRYCKES-VERSER.

## De husliga Sorgerna.

### Dryckes-Visa.

Hundra bålar fyllas i
blott för Glädjens Nu i sinnet:
drickom, Vänner, drickom vi
en för Sorgerna och Minnet!

---

Miste du en Far, en Mor,
lifvets upphof, och dess stöder;
undanföll en Vän, en Bror,
vid hvars hugkomst hjertat blöder;
Ack! ej då från qvalen fri,
fyll ett glas i detta sinnet;
blanda tårarna deri:
Drick för Sorgerna och Minnet.

Har du sett utur din famn
ryckas en förträfflig Maka,
och hört kallas hennes namn
af din späda ätt tillbaka;
Ack! ej då från qvalen fri, m. m.

Sökte du, i nya band,
den en Mor, och dig en Maka,
och din blygſamt ſträckta hand
ſtöttes mot ditt bröſt tillbaka;
Ack! ej då från qvalen fri, m. m.

Såg du från ditt ſköte ſkild,
till en råga på din ſmärta,
någon ättling, modrens bild
för ditt öga och ditt hjerta;
Ack! ej då från qvalen fri, m. m.

## Till Solen.

### Anakreontisk Sång.

Hæc æterna manet Divisqve simillima forma.
*Manilius.*

Vid första ljusningen af dagen
jag vaknar och Naturen ser:
Jag rörs af lugnet och behagen,
då, Sol, du öfver fälten ler.
Din åsyn skingrar sinnets smärta;
du sprider uti rankan kraft:
Jag helsar dig med sorgfritt hjerta,
jag helsar dig med drufvans saft.

Snart högt från blåa fästets bana
du flodvis strålar kastar ner,
som vexterna ur jorden mana —
och majestät åt himlen ger.
Jag tacksam då mitt välde känner,
och Mexikanerns stolta Gud
jag helsar, glad, bland några vänner,
med drufvans saft och sångens ljud.

Men åter dina flammor blandas
af ångorna, som nalkas skyn:
Du redan matt i vestern andas
och darrar öfver skogens bryn:
Du sist din glob i hafvet sänker. —
Jag speglar i mitt glas ditt skick,
och jag i drufvans tårar dränker
min saknad och din afskedsblick.

Sökte du, i
den en
och d
ſtött
A

## ANAKREONTISK VISA.

*Yngling! i* [illegible] dina hår,
*preſsa drufvan*, rör din lyra,
*gör med glädje*, ej med yra,
*dina oſkuldsfulla* år.
*Se på blomman*: daggen ſänkes,
*veſtan* andas — och hon ler:
*Njut*, ſom hon, den dag dig ſkänkes:
*Vet*, den uppgår aldrig mer.

*Man!* i dina mogna dar
preſsa drufvan, rör din lyra,
ſjung, och frukta ej att yra,
drick, och njut den dag du har:
Än din lifstråd Parken ſpinner,
än ditt timglas upprätt ſtår:
Men hvar timma ſanden rinner,
gråna dina gleſa hår.

*Gubbe!* grafven ſtår dig när:
Preſsa drufvan, rör din lyra,
drick, ty du behöfver yra,
ſjung, att glömma hvad du är.
Njut de flämtande behagen
af en dag, ſom ſänker ſig —
kanſke ſkådar morgondagen
blotta aſkan utaf dig.

## SÄLLHETEN.

Visa.

..enar du, min bror, att den är säll,
..om i sin hand hvälfver hundra rikens öden?
..omnar han i lugn hvar enda qväll?
..ch drömmer han ej uppror eller döden?
Nej, J Potentater
uti alla Stater!
af er makt och ära
jäfvas ej min lära:
Säll är den, som har en full pokal,
och, märk! tillika förmågan att den tömma!
Med dess ångor flykta lifvets qval,
och i dess droppar lifvets nöjen strömma.

Fråga hjelten uppå stridens fält,
hvad sällhet följer den blodiga mandaten?
Är han säll för det han bor i tält
och afklär menskan hos sig — för soldaten?
Alla Hannibaler
äro kannibaler:
Hvilken gruflig ära!
Bättre är min lära:
Säll är den, som har en full pokal, m. m.

Guldet tror du är all sällhets mål —
men vet du väl, i de Lydiska annaler
står, att Konung *Kresus* steg på bål
och brände sig, med sina kapitaler.

Ingen stunds bekymmer
för de rika rymmer;
låt dem guldet prisa —
jag blir vid min visa:
Säll är den, som har en full pokal, m. m.

Se, Apollo manar Skalden opp,
och Skalden lyder — han skrifver och han magrar,
blir beryktad, får en nerfsjuk kropp,
och dör med afund, fattigdom och lagrar.
Den erfarenheten
af lycksaligheten
är väl värd att äga! —
Nej, jag må väl säga:
Säll är den, som har en full pokal, m. m.

Hvi skall maktens solsken lysa mig?
Jag genom ångor vill skåda lifvets dager.
Omkring hjessan rankan flätar sig,
hvad aktar jag den bleka, torra läger!
Litet guld till bålar,
några rim till skålar,
har jag sjelf — och önskar
blott att drufvan grönskar;
Ty lycksalig den, som sin pokal
kan utan fruktan och utan afund tömma
Med dess ångor flykta lifvets qval,
och i dess droppar lifvets nöjen strömma.

---

TRATTEN.

# TRATTEN.

## Dryckes-Visa.

Om en verld jag mäktat föda,
skulle jag ha varit fin;
öfverallt, der vatten flöda,
skulle flöda bara Vin;
jorden vore blott en Ränka;
hafvet Åm af största slag;
och då borde, i min tanka,
ensam Tratt få vara *Jag*.

## Backi Belönings-Fest.

*Lasciva pagina, vita, proba.*

Uti Olympens hvalf det larmar och det dundrar:
Hvar Små-Gud löper till, och ser sig om och undrar:
Snart Backus, på en sky af lätta ångor förd,
sig visar — stiger upp, och börjar att förkunna
en högtid, från sin tunna,
så fägande, helt rörd:
"Parnassens vittra Folk, som vunnit Phœbi lager,
"vet, ingen någon tid rätt lyst af snillets dager,
"om icke rankans dygd och drufvans must han känt;
"den endast Lyran rört, men Tunnan ej förvaltar,
"har uppå Minnets altar
"en halfdöd låga tändt.
"Jag kallar eder nu af alla jordens länder,
"från Nova Zemblas haf till Magellaniens stränder,
"att visa snillets eld och strupens rymlighet:
"Ty den, i hvilkens blod ej drufvans nektar rinner,
"mins att hans rykte vinner
"en slät odödlighet.
"Den högst belönas skall, som största snille visat
"och rusigast mitt namn och mina drufvor prisat.
"J nyktre! Minnets lof ej skaptes för er skull:
"Ve den, hvars strupe ej den sötman fått förfara
"att ömsom törstig vara,
"och ömsom vara full."
På detta stolta tal sig Snillena församla:
Millioner knuffas här och om hvarandra famla:
Ty hvilken är det ej, som Snille kallas må?

Båd' Tasso och Homér, som bära evig lager,
och S—— d och B—— r,
som aldrig lager få.
Man märkte Isokrat och Demosthèn parera
mot sjelfva Y—— g, och R—— k, och flera;
Petrarca fick ej ljud för Salig Gubbens gnäll:
R —— ll med Voltaire drogs, och Bavier med
Maroner;
och mellan Ciceroner
man trefva såg H—— ll.
Än hade täflan räckt om företrädes-rätten,
så framt en Tjenste-Gud ej stött uti trompetten.
Allt tystnar: och Merkur bland hopen stiger ner.
Han är en gynnare af hvar och en Scriblerus:
Dock väljer han Homerus
och honom handen ger.
"O Backus! (säger han) jag främst den Skald har
kallat,
"hvars sång som gudasvar kring hela Grekland
skallat.
"Om lyran han en tid, men aldrig thyrsen, höll,
"i Phœbi tempel dock han var den första Presten:
"han sjöng Trojanska Hästen,
"och huru Ilion föll."
"Träd fram (var Backi svar). "Af tretti seklers ära
"jag ser dig, lagerprydd, ett vördigt vittne bära;
"men vänta ej af mig ett grand odödlighet:
"Du hade varit störst, om du förstått mig följa:
"Gå — nattens dimmor hölja
"den, som ej dricka vet."

Han går: och Milton fram utaf Merkurius föres;
"Se här (sa han) är den, af hvilken Britten röres,
"då han ur Afgrund's djup sin lyras toner drar.
"Han Paradiset sjöng, och Himmelens kanoner,
"och sade för nationer
"hur dum Far Adam var.
"Och denne andre Skald, som, blygsamt stolt, behagar,
"Virgilius det är, som i Octavi dagar
"har flera lyror rört, och rört dem alla bra:
"Än hörs han Herdars fröjd beprisa med sin tunga,
"och än om Dido sjunga,
"och om Harpyerna."
"Ja, Milton (svarte han), jag känner dig till pricka;
"men — (ty han sökte sak med dem, som icke dricka) —
"ej Phœbus och ej Jag din dyrkan hade fått!
"du för ditt stora namn, det ingen bör belacka,
"har Änglarna att tacka;
"men Djefvuln allramest.
"Och du, Ausoniens Skald, din lager evigt grönskar;
"men, om ditt silfverhår ock rankans heder önskar,
"då, Maro, mig förlåt, jag måste svara *nej*;
"jag vet, förutan dig Enée ej rykte vunnit,
"och aldrig Dido funnit —
"men hvarför drack du ej?"
Merkurius fann då klart, att intet episkt snille
var ärnadt någon plats i Backi våta gille.
"Gå, B——, bort, (sa han), och Chapelain, och fler:

"Den mest odödlig är, är dödlig nog för Backus."
Sen ropar han på Flaccus
och rum för honom ber.

"Ja du, välkommen du, dig bör jag det förunna:
"Träd fram: du dela skall min ranka och min tunna;
"en byst dig resas skall uti Olympens dôme.
"Jag dig med massiskt vin har sett din strupe skölja,
"sett din falernska bölja,
"och din cæcubska åm.

"Hvad du om Venus skref, jag dessförutan känner:
"Hon alltid varit har af mina bästa vänner.
"Det stridde, säger man, mot dygd och mot moral. —
"Så der är menskan fatt — Om hon sin sällhet kände,
"hon aldrig återvände
"från kärlek och pokal."

"Än jag då, (hördes strax en ifrån Malmö ropa);
"jag skref och läska' mig så godt som allihopa" —
"Tyst (sade Vinets Gud och tog sin vreda min),
"min ranka vinnes ej förutan Phœbi lager:
"du är ju H—— B——,
"dum skald — fastän af Vin."

"Ja, endast jag är Skald, jag gerna dum vill vara;
"och det är visst och sant (hörs Malmö-Håkan svara),
"ofäglig ting skref jag, allt slag, hvar dag jag mins" —
"*Tant Pis!* (sa Vinets Gud) gå, gå! en H—— B——
"har sin aparta lager,
"så länge tistel fins.

"Men hvilken ser jag der intill mitt tempel nalkas?
"Backanter sjunga gällt och kring om honom skalkas;
"hans anlet tolkar fritt hvad i hans hjerta bor —
"Ack jo! Carl Michaël! Hvem är som icke känner
"en utaf Ullas vänner
"och Fredmans goda bror?"

Vår Backus vid hans syn fördubbladt fattar modet:
"Välkommen, ropar han, min första Prins af blodet!
"Jag känner dina Vers, och likaså din Törst.
"Stor är din konst, min Son! stort är ditt svalg, min B——n!
"Du poetast-hop, skäll man;
"Den här är ändå störst.

"Hur ofta har jag dig ej hört med väldig tunga
"Beskrifva Movitz Bal, och Lundholms Likfärd sjunga,
"och om procesferna vid Telje Rådmans-val!
"I Rom har ingen skald med dina gåfvor vaknat,
"och Grekeland har saknat
"ett slikt original.

"Så länge drufvors saft i svenska glas får rinna
"Skall ej ditt rykte dö och ej din sång försvinna.
"Vid sprundet af min åm njut din odödlighet:
"Tag nyckeln till min tapp: Bär thyrsen för din herre:
"Drick, sjung, och ändå värre,
"Kexeller till förtret.

"J Folk! J kunnen nu till edra orter vandra,
"Med Gyllenborg, och Creutz, och Kloppstock, och de andra.

"Jag tvenne har belönt på denna glada fest:
"Jag gerna hedrat fler — och önskar alla finna
"utrustade att vinna
"belöningar härnäst.

"Gån, läggen bort den tro, som edra sinnen dårar,
"att det är last och synd att njuta drufvans tårar:
"Det är en slät förtjenst att kufva sitt begär:
"Och jag ser intet skäl att torka och att magra,
"och sist att få podagra,
"fastän man nykter är.

"Dygd, heder, ära, allt vill ingen ting betyda
"emot den läckra fröjd att fina känslor lyda
"och följa fritt den drift man fått af Skaparns hand.
"Hvad tjenar Dygden till? Det är ju hon som lider
"i alla alla tider
"och uti alla land.

"Och Äran, hvad är den? Ett irrbloss, ej en låga:
"En nykter dåres dröm: en titel på en plåga:
"För sällheten ett nät, som afunden beredt.
"Nej, den som tvungen är i lifvets öcken trefva,
"bör lefva för att lefva,
"och sedan dö med ett.

"Sen! i sextusen år jag dyrkare har samlat:
"Mitt tempel står ännu, då alla andra ramlat;
"hvad annat skäl dertill, än att man här är säll?
"Gån ej, till ärans sken, från sällheten att vädja,
"men njuten i en kedja
"från morgon och till qväll.

"Ja, dricken, sjungen jemt så länge lifvet räcker:
"Snart nattens svarta flor er glädjes tid betäcker.
"Gån — glömmen ej den sats ni lärt i Backi dôme;
"Af alla äror störst är den, att orka dricka,
"att lefva för sin flicka,
"och dö bredvid sin åm."

# EPIGRAMMER, MADRIGALER,

M. M.

*Enstämmighet i omdömen.*

Jag satt uti ett sällskap stum:
Alcipp mig trodde dum, för det jag intet sade.
Han också föreföll mig dum;
men det var se'n han talat hade.

*Om vacuum fins?*

"Det vore mot naturens lagar,
"om något vacuum fans" — du påstår alla dar.
Oskyldige! jag dig beklagar:
Du vet ej att du hufvud har.

*Den onödiga försigtigheten.*

Så strängt, min Atis, som du kan,
du må Camillas dörr bevaka,
så — är hon väl din enda maka —
men du ej hennes enda man.

*Otron.*

Jag talar mycket godt om dig:
Ondt talar du om mig än mera:
Jag vet ej hur det kommer sig,
man vill ej tro oss någondera.

*Det grundfalska ryktet.*

I hvars mans mun det talet löper,
att Holtz predikningar ä säkert någon ann's:
Prat! Jag, som sett att han dem köper,
jag vet nog att de äro hans.

*Elakt skämt.*

En Dam af bästa menskoslag,
ehuru öfvad för sin spegel,
är hon ej lik en allmän regel,
som äger sina undantag?

*Sak samma.*

Den store Läkarn van der Holck,
som ökte dödens makt med sin recept-regering,
nu blifvit Prest, och jordar folk —
Han har ju icke bytt handtering.

*Ångren.*

"Ack! Mamma! (sa en gång Lisett,
då modren henne banna hördes
för det hon åt Lubin ett dussin kyssar gett),
"i hasten jag dertill förfördes;
"men när jag gifvit honom sex,
"jag ångren i mitt hjerta sporde;
"och Mamma då ju finna täcks,
"att jag dem återtaga borde."

*Kärleks-förklaring.*

Jag på en tid förändrad är,
Climène, jag känner jag är kär - - -
Men, grymma! då jag nämnt min plåga,
hvi sker att jag Er vredgad ser?
Jag brinner af en häftig låga —
men inte brinner jag för Er.

## Belefvenheten.

Belefvad nämns i allmänhet
den, som har stor tjenstvillighet,
och dygd och vett förstår att härma.
Hvad den är artig och är klok!
Man tror sig se en vacker bok —
och när man öppnat den, så var det bara perma.

## Till en sminkad.

Att ert porträtt på något sätt
Er liknar, vill jag ej försvara;
men jag kan svära, utan fara,
Ni likhet har af ert porträtt.

## Till den enögda Adonis, gift med den enögda Daphne.

Hvi tillät Ödet ej så ske,
att Daphne fick ditt enda öga vinna?
Du då Cupido liknade,
och Daphne vore skön som Cyprernes Gudinna.

## Till Zoilus.

Dig plär gemenligen behaga
de dödas mull att blomsterströ,
och på de lefvande att gnaga —
men derför vill jag icke dö.

## Bouts-rimés.

Mitt bröst jag skulle sönder-*rifva*
för Clémentinas skull? — Jo *pytt!*

Cupido sjelf, fast skicklig *skytt*,
ej såra kan en marmor-*skifva*.

## *Fan.*

En Savoyard en gång sig erböd, uppå gatan,
att visa uppenbarligt Fan.
Af lust att se den gamla satan,
snart är församlad halfva sta'n.
"Se nu, godt folk (sa Charlatan,
och öppnade en pung, förfärligt vid, men mager),
"der finnes ej en slant, om jag mig ej bedrager?" —
"Nej" (roptes det kring hela plan).
"Ja (hördes Savoyarden säga),
"är det väl intet sjelfva Fan,
"att pung, men inga pengar, äga!"

## *Öfver Sully.*

Låt konsten hjertats värf betala,
res, Pigal, denna hjeltens byst:
Han tvang Historien till att tala,
och Hofvets folk att vara tyst.

## *Regnier öfver sig sjelf.*

Helt sorglöst, med naturens lagar
jag låtit löpa mina dagar:
Mig intet i bekymmer sänkt:
Och jag kan undra alltför mycket
hur jag föll döden uti tycket,
som aldrig uppå honom tänkt.

### *Öfver en Girig.*

En girigbuk, fom döden tog,
här höljes af en gråftens-fkifva:
att flippa nyårs-gåfva gifva,
med flit han nyårs-afton dog.

### *Öfver Madame Pompadour.*

Af Pompadour blott afkan qvar!
Hur korta äro blommans dar!
Hur föga makt och fkönhet båta!
På hennes dyftra urna fkrif,
att Hymen gråtit hennes lif,
att Aftrild fkall defs död begråta.

### *Öfver en Franfyfk Bifkop.*

Här hvilar, fom man fett och hört,
en Bifkop, fom defs dunkla ftjerna
med fattigdom i grafven fört.
Han fpelte onaturligt gerna;
men fom han van att tappa var,
man tror, att, uppå detta vifet,
om han har vunnit paradifet,
det var en fällfynt ftor hafard.

### *Öfver en anonym förnäm.*

Här hvilar — fordomdags en liten bland de Stora,
Han gaf exempel, huru man
förutan hjerta lefva kan,
och i fin fifta ftund förftåndet ej förlora.

*Tapperheten.*

"Jag (sade en som kom från krig,
i foten och i tungan vig),
"jag såg en fiende, och jag var icke sen:
"Jag högg utaf'n arm och ben. —
"Men (sade då en ann) det var väl mera lätt
"att hugga af'n hufvudet:
"Det hade gått på en minut" —
"Ja visst; men det var af förut."

*Visheten.*

En hedersman, helt visst Barber,
om jag ej mycket är bedragen,
får råka Momus häromdagen
och denna fråga företer:
"När Jofur ansåg Mannen värd
"att skägg uppå sin haka bära,
"säg, hvarför blef en lika ära
"ej också Damerna beskärd?"

"Jo (svarte Momus), jo, min vän,
"af ömhet just för deras haka:
"Ty, huru ville du dem raka?
"De ha ju aldrig munn igen."

*Embets-Nitet.*

"Det är, min själ, ej mycket lätt
"i sådant sorl att klubban föra,"
(sa Preses i en Under-Rätt
då folket börja' buller göra).

"Vaktmästare!

"Vaktmästare! har ni er glömt?
"Låt folket strax på dörren köra:
"Vi redan tio saker dömt,
"och ej en enda kunnat höra.

*Den måttliga ambitionen.*

Om nyttan utaf giftermål
jag hörde häromdan ett litet tvistemål
emellan Gubben Clas och Gubbens dotter Clara;
och Flickan, kan man tro, var vig
att sig för äktenskap förklara.
"Ja, den gör väl som gifter sig;
"men, tro du mig,
"den som kan ogift vara,
"den bättre gör," var Gubbens svar.
Och derpå fick jag Flickan höra:
"Ack! låt oss göra väl, min Far:
"Den bättre kan, må bättre göra."

*Den barnsliga hörsamheten.*

Mot hymen vred, kanske med skäl,
Camilla gaf sin son det råd, att ogift blifva.
"Min mor (sa han), jag i min själ
"skall er förmaning gömma väl,
"och mina barn en gång densamma lexan gifva."

*Den trogna hunden.*

Jag skällde ej på älskare,
men uppå tjufvar desto värre:
Jag således behagade
på en gång både Fru och Herre.

### *Lakonism.*

Uti ett lag man företog
en gång om skälmar diskurera.
Voltaire satt också der, och log:
"Ack! à propos, det var en gång, om icke flera,
"en General-Förpaktare" - - - -
utbrast han — och tvärtystnade.

### *Förr och Nu.*

Du såg Alcipp, som gick förbi.
Han var naturlig, sann, och fri,
och jemn mot större och mot smärre —
Men sedan blef han Kammarherre.

### *Sophias klokhet.*

Så säger du, Sophi, att du vill ingen ann
antaga till din äkta man,
än den som blindt sitt hjerta gifver?
Ja ja: Du känner aldrabäst,
om, se'n du är vid honom fäst,
det är tids nog han klarsynt blifver.

### *Frikostigheten.*

Förgäfves ville man beskrifva
den gifmildhet Alkander har:
Tänk! endast för att kunna gifva,
han utaf andras goda tar.

### *Till en bedröflig Författare.*

Ni påstår att er Tragedi
ej underlåta kan att röra:
Jag håller med er deruti —
Hvem kan den utan ömkan höra?

## *Platthet och Oskuld.*

Utaf din Bok, min kära vän,
det görs ett onaturligt väsen;
men skadlig var den aldrig än:
Ty om man ej förböde den,
så blefve den väl aldrig läsen.

## *Hur det kommer till.*

Madrigal.

I all min dar jag hört berättas
att Kärleks-Guden icke ser:
Det kan ej mer i tvifvel sättas —
jag ser hans ögon uppå Er.

## *Liknelse i luften.*

Månn jag för när de Stora träder,
om jag ibland dem liknade
vid qvarnar, vi på högden se,
som mjöl blott ge
i samma mån man ger dem väder?

## *List emot list.*

Du önskar att bli Caji fru:
Corinna, du är slug, det måste jag bejaka;
men han vill ej ha dig till maka,
och nog är han så slug, som du.

## *Qvitteras i förhand.*

Att Iris, under qvickhet hård,
så mycket prat om andra plägar föra,
det bör ej din förundran göra —
hon hämnas för sin minnesvård.

### *Mycken skillnad i ett och samma.*

"Ack, vore jag *väl gift* ändå!"
sa en, som Doris nyss gaf hopp att bli dess maka
"Ja (sa en annan man), det önskar jag ocksã!" —
Och han var redan gift för fyra år tillbaka.

### *Reflexion af Drottning Christina.*

Till Frankrike Christina kom,
det höfligaste Hof i hela Europa.
Af damer strax hon ringas om
och kysses utaf allihopa.
En stund hon denna sed fördrar:
"Hvad kyssar! (hörs hon ändtlig ropa)
"de måtte ta mig för en kar."

### *Distinguendum est.*

Cleantes, hvarför så pestera?
Tag bättre mina ord i akt:
Att dig din Fru ej älskar mera,
*mon cher,* det har jag aldrig sagt —
jag endast sagt, hon älskar flera.

### *Summum Jus.*

En granskare, som ingen spar,
vill stryka hälften ut utaf det minnesmärket
som Chapelain oss lemnat har.
En hund mer noga rättvis var:
Han ref så sönder snille-verket,
att blotta marginaln blef qvar.

Största delen af dessa Epigrammer m. m. äro imitationer efter Latinen och Fransyskan.

# TILLFÄLLIGHETS-VERSER.

## DEDICATION TILL EMILI.

Hvar och en har sin egen *Emili*, om han vill: Jag har min, om jag vill eller icke — och jag är dess lyckligare. Säg detsamma om mig, min *Emili*.

Jag vill dölja dig under detta namn, du återfunna vän, du, hvars älskade namn så länge varit tryckt i mitt hjerta, så länge förljufvat mina qval och mina åminnelser, så ofta varit utan vittnen tecknadt af min penna, denna trogna tolk, som än i dag — i dag i min mannaålder — med en dygdig vällust yttrar de känslor du ingöt i min själ, under de korta ögonblicken af min förflydda ungdom. Ja, jag vill dölja, jag vill ej yppa detta älskade namn: Det skulle vara att nämna dygden, ömheten, och ädelmodet; men ditt ömtåliga öra skulle såras af sjelfva den dygdiges rättvisa, och mitt skulle ej lida den afundsammes harm eller den odygdiges otro.

I lugnet, der mitt hjerta får,
för saknadens och qvalens år,
med dig en enslig stund på ödets våld sig hämna,
der, dygdiga och trogna vän,
der, älskande och älskad än,
skall jag ditt namn med vällust nämna.

När, åter från din åsyn skild,
blott tankan hör din röst, blott minnet ser din bild,
då åt en vän, som sjelf har hjerta,
hvars hjerta dygderna bebo,

ſkall jag med vällust anförtro
ditt namn, min kärlek och min ſmärta.

När ſent, i ſkymningen från horiſontens rand,
jag enſlig går med harpan i min hand,
ur ſträngarna att känſlor tvinga,
då ſkall ditt namn ifrån mitt bröſt
med vällust gjutas i min röſt,
och ſvarande ur harpan klinga.

Så ſkall jag, i min enſlighet,
för harpan och den vän du vet
ditt ljufva namn förtroligt nämna —
Men uppå reſten af en verld,
der dygden löjlig görs och kärleken är flärd,
ſkall jag med tyſtnaden mig hämna.

Nej, min *Emili*, icke min förtroligaſte vän näſt dig, icke min Sångmö ſkall känna dig: Hon har åtta ſyſtrar: De kunde vilja föra till odödligheten vår ömhet, ſom jag ſjelf vill beſjunga, och ditt namn, hvars varaktighet din dygd förſäkrar.

Tag då, min *Emili*, tag då under detta förtäckta namn det offer jag gör dig af de minſt olyckliga foſtren af mitt ſnille. I tankarnas oreda hade kanſke de fleſta af dem ännu i dag legat fördolda, om ej åtankan af dig, af våra öden och vår framtid lifgifvit mitt egenkära anſpråk på ſnillets eller ſmakens ära. Det hoppet att arbeta för begges väl, det har lättat min möda. En gång, och ſnart kanſke, ſkall hon belöna mig. Redan har du lemnat

din fäderneskuft: Redan hvilar din fot på denna strand: Redan andas vi begge samma luft: Hvad återstår mer, än att tryckas till hvarandras hjertan? Och stunden dertill — nej, min *Emili*, den är ej aflägse. — Intill dess, mottag detta prof af min hågkomst, under den tid ödet vägrade mig din närvaro: Jag vore redan nöjd, om mina arbeten ej ägde ett annat värde; men dubbelt nöjd (då snillets väg skulle blifva vägen till min sällhet), att den ära jag utan förmätenhet sökt, aldrig skall straffa mitt samvete för något ord af smicker, för något uttryck af försåt mot andras heder, af förtrytelse öfver deras rykte, af fanatism emot deras öfvertygelser, för någon lättsinnig tanke i dygdens högmål, eller någon tanke af köld för fäderneslandets och mitt slägtes bästa.

Den första dag mitt hjerta brann
för dig — då brann det ock för dygden,
för värdet utaf menniskan
och gagnet emot fosterbygden.

Ett vidrigt öde följde mig:
Vi måste skiljas, till min smärta;
men jag beslöt att finna dig,
och finna dig med samma hjerta.

"En ära är för dygden gjord;
"Hon skall min blyga vandring skydda,
"hon samla bröd uppå mitt bord
"och lägga tak uppå min hydda."

Så tänkte jag, och träget gick
i spåren af de vittra grillen:
Odödligheten jag ej fick;
men jag njöt aktning ibland snillen:

Och jag var nöjd. På denna grund
mitt hopp om lyckans hägn jag byggde:
Och i en oförväntad stund
mig hennes vingar öfverskyggde.

Och nu, min *Emili*, hur glad
skall jag ej vandra dig till möte,
och säga: "Ögna dessa blad,
"och döm mig värdig till ditt sköte."

Och hör du denna rörda bön,
då vill jag glömma all min smärta,
och lyckans gunst, och snillets lön —
för att bli säll invid ditt hjerta.

## BUKETT
på d. 12 Maj,
*till en Fästmö.*

En dag min väg jag hade ställt
till Floras blomsterprydda fält:
Jag vadade ibland behagen
af tusen blommor, som hon fått;
en såg jag, vacker, glad, som dagen —
Den blomman nämde jag *Charlott.*

Ifrån en annan vällukt flöt,
och honing dvaldes i dess sköt,
och då jag dit mitt öga vände,
jag tyckte, af allt mildt och godt,
att jag en liflig afbild kände —
Den blomman nämde jag *Charlott.*

En ann', som hög och reslig var,
en enkel, lutad krona bar,
som sig fördold för dagen mente:
Hon var en afbild uti smått
af dygd och blygsamhet förente —
Den blomman nämde jag *Charlott.*

O vexen, blommor, dag från dag,
i fägring, vällukt och behag!
En dag, med känslor dubbelt rörda
och dubbelt mera lycklig lott,
en dag skall jag Er alla skörda —
och kalla Er för *Min Charlott.*

## Jag drömde.

(1794.)

Jag drömde — ack! jag drömde blott —
att uppå hafvets rörda ſpegel
jag ſkeppet gunga ſåg, med lindrigt ſpända ſegel,
det ſkepp ſom förde min C — .

En flägt af Öſtan hördes hvina;
jag ljusna ſåg min ſällhets dag:
"Belönen ſnart mitt hopp, J Vindar (röpte jag):
"Aurora! haſta dig att ſkina."

Ack! re'n jag mellan näs och ſkär
ſer ſkeppet vaggas lugnt mot ſtranden,
min älſkarinna ſer.— Men när jag ſträcker handen,
jag vaknar: Allt förſvunnit är.

Att önſka, bli bedragen, ſakna,
min halfva ålders öde var —
Du, ſom ett lika hopp och lika hjerta har,
dröm aldrig, eller aldrig vakna.

## Den 25 Maj 1805.

Sof, ſof, min vän,
från hundra dolda ſkiften
förflydd igen
till hvilan — inom griften!
Sof! — men om än din lugna hamn
delar de lefvandes ſmärta,
ack! hviſka då ibland ditt namn,
hviſka C — i mitt hjerta!

Njut, njut en frid
ej ſtörd utaf bekymmer,
af plågors ſtrid,
af glädjen ſjelf, ſom rymmer.
Men ſkulle otack i mitt bröſt
väcka i grafven din ſmärta,
höj dig, och låt din qvalda röſt
ljuda C — i mitt hjerta!

## ELEGI.
### 1805.

Flydda, flydda äro dessa år,
lifvets sällhets vingade minuter! —
Sorgens sekel uti deras spår,
sina evigt långa dagar gjuter.

Ve den, af ett enda hjerta blott
med dess första känsla älskad vorden,
ser, i mistningen deraf, sin lott
att af intet älskas mer på jorden!

Älskade C——! min Maka, du,
du, hvars kärlek ljufvat mina öden,
du, hvars änglarena blick ännu
vid min åsyn tårades i döden!

Hvilken öken, der jag ensam står,
syns mig ofta jorden, dig förutan,
då jag, stum, vid aftontimman går
och dig offrar minnena, vid lutan!

O! hvad är mig då den hvirfveldans,
der sig rusa jordens fikna dårar?
Dem förnöje glädjens stoj och glans —
mig, de bittra undangömda tårar!

Mig att tälja dessa stunders tal,
dessa stunder utaf tröst och smärta,
då vi, enslingar i lifvets dal,
gingo stödde vid hvarandras hjerta!

Mig, att trycka ofta till min famn
dessa barnen, Du gaf lif och daning;
ofta nämna deras Moders namn,
och dess rörda yttersta förmaning!

Mig, vid morgonrodnans första rand,
mig, då solen uti böljan hamnar,
att med tanken flykta till den strand,
som ditt stoft uti sitt sköte famnar!

O! — jag vet det — hon kan gry, den dag,
som ser tröst i detta hjerta gjutas,
lifvets njutning åter få behag,
och din make till en' annan lutas;

O, förlåt, förlåt! — Men äfven då
skall din skugga sväfva för mitt sinne;
inför barn och maka skall jag stå
alltid lika trogen åt ditt minne;

I min sista stund — jag väntar det! —
skall för dig en tår från ögat falla:
Och en gång för verldens Majestät,
min förhoppning dig till mötes kalla.

---

## Elegi.
### 1806.

Än en stjerna uppgick för mitt öga
under lifvets skumma månskens-natt,
der jag, blicken lyftad mot det höga,
förjande bland mina öden satt;

Och jag såg de obekanta landen
af en framtid — såg ännu en stråt —
såg dig — sträckte, blygsamt hoppfull, handen,
och dig frågte: "Följer du mig åt?"

Och du svarte: "Nej, på denna bana,
"kanske törnig mer, än rosenströdd,
"icke jag vill dina skiften dana,
"icke vandra vid din sida stödd."

---

Skygga drömbild! sken af skapad lycka!
för mitt öga du ej fästas vill; —
men att dig ifrån min hugkomst rycka
skall ej tiden ha förmåga till.

---

C——! vandra du till möte
åt en make, som förtjenar dig —
dock ej vägra, lycklig vid hans sköte,
denna enda bön: "Förgät ej mig!"

Dina pligter denna bön ej sårar:
Läs ej dessa ord med iskall röst:
Ack! mitt öga ljuger icke tårar:
Känslolöshet ljuge ej ditt bröst.

Någon dag, kanske, med lugnad smärta,
Fram i tiden, ser du mig igen:
Närma då din hand intill mitt hjerta,
och mig fråga: "Lefver jag der än?"

Inför detta evigt vakna minne
af en Maka för min tanke kär,
skall jag svara dig med öppet sinne:
"C——, ja, du lefver der!"

Och en gång, då i de kalla grifter
våra skilda stoft sin hvila få,
skall med hennes namn, i mina skrifter,
ditt förbundit, och begråtit, stå.

## På en Lysningsdag.

(Den 10 Januari 1808.)

Nej — jag fänder ingen Käpp och Krycka,
nej, C——, ej jag dig ville spå
något haltande uti din lycka;
eller lifvet tungt att genomgå.

Sträfvom aldrig till Olympens salar:
fall och kryckor der förtjenar man —
Hellre genom lifvets gömda dalar
vandrom, stödjestafvar åt hvarann!

Om de händer, vi hvarandra räcka,
aldrig losfas få af Ödets hot,
skola fåfängt snarorna sig sträcka,
eller törnen skjuta, för vår fot.

Fäste Kärleken då dessa händer!
Snart skall Hymen trycka knuten till —
Han, som menniskornas öden vänder,
säkert dessa band välsigna vill.

---

Äfven jag såg himmelns klarhet skina
fordom kring mitt hem — Men natten kom! —
Kalla du, min älskvärda C——,
detta flydda sken att vända om!

Skänk, med samma *Ja*, din hand och hjerta:
Då gör detta trolldoms-ord mitt väl;

då — jag ej förgäta vill min smärta:
Den förblifve dyrbar för min själ!

Men jag skall en nytänd sällhet njuta
med den fordnas tjusning — och min arm,
då den dig får intill hjertat sluta,
stärkas skall mot dolda ödens harm.

Dolda: — Ja, den dödlige som blundar,
och den skarpast skådar allt som sker,
se blott slöjan för den tid som stundar —
ingen dödlig slöjan genomser.

Lycklige då de, hvars rena hjertans
lika känsla dem bereda får
till att dela glädjens, dela smärtans
tyst beskärda timmar eller år!

Lycklig då ock jag, som, vid din sida,
älskade C—! som man och far,
får i hoppet, från i dag, förbida
mina kommande fördolda dar!

## ÄNDÅ OCH ALLTSÅ.

På en Bröllopsdag 1789.

*Clélie*, du gifter dig i dag:
Ack, räds du ej att Hymen lyda?
Nog känner du, så väl som jag,
hvad Asmodeus vill betyda;
hur alla hus han helsar på,
och söker hvem han sluka må;
hvad hushålls-omsorg du skall få;
hvad du skall undergå för möda
att föda upp, och bara föda —
*Clélie*, du gifter dig *ändå!*

Som Flicka kunde du regera
med blickars och favörers rätt,
ditt hjerta räcka till åt flera,
du synas skön på hundra sätt.
Om sjelf du råkade att falla
uti en *douce mélancholie*,
du borde intressera alla:
Du borde älskas, du var fri;
du kunde ock din ömhet skänka
åtminstone åt en och ann:
Det kunde ingen själ förtänka:
Man älskar, när man älska kan;
*nu* får du aldrig mera tänka
på bättre, än din kära Man.
Hur galit du till Lyckan fiker!
hvad vexling jag dig förespår!
*Numera* du befalla får,

ej hjertan, utan domestiker:
Förr små Cupidor, hvilkas år
en eldig kärlek aldrig sviker,
peruker *nu*, du bjuda får;
utaf en man i dina spår
du älskas kanske ej, men vaktas;
om du på dygdens vägar går,
du af kockettiri't föraktas;
du nödgas att inom ditt hus,
likson inom ett bommadt häkte,
inskränka dina charmers ljus,
blott för en enda tände — släckte.
Nog lär du detta allt förstå,
och att all denna ljufligheten,
som är så lik bedröfligheten,
ej slutas förr'n vid evigheten — —
*Clélie*, du gifter dig *ändå!*

Men nogsamt kan jag väl ock finna
att du har många goda skäl.
Först lönar det sig inte väl
att låta sina känslor brinna;
dernäst är det ock smickrande
att få en titel som är präktig,
och mera smickrande, kanske,
att blifva verkligare mäktig;
att hemma göra *les honneurs;*
att vid ett thé-kök presidera;
att suveränt få lägga för;
i kök och brygghus ordonnera;
att kunna mörda någon stund

med Boston, för att älskvärd vara;
att med sin sypung och sin' hund
omkring uppå visiter fara;
att kunna åka utan fru;
sig främst vid bord, i soffor sätta,
och, jollrande om förr och nu,
sin fromma nästas rykte rätta —
Om detta allt du tänker på,
och att, om allt går väl, ändå
du snart från Brud kan gå till Enka;
hur kan man skickligare tänka? — —
*Clélie*, du gifter dig *alltså!*

---

Så, min Kusin, som nu jag skrifvit
till en ur hjernan skapt *Clélie*,
så skulle jag min ton ha drifvit
mot Laïs eller Aspasie:
En tvifvelaktig dygd är löjlig,
och då blir versen en satir:
Till Er är ej satiren möjlig,
då är det den, som löjlig blir;
men på en Bröllopsdag jag skattat
att glädtighet det främsta är;
och om vid dessa vers Ni skrattat,
är skalden lönt för sit besvär. —
Med Täckhet bör man kärlek vinna,
med Dygder bör man aktning få,
med bägge bör man Sällhet finna:
Ni måtte finna henne då.

---

## På en Bröllopsdag. 1803.

Ock för dig, C——, en ſtjerna blickar
mellan töcknen af en väntad tid;
ock åt dig en blidkad himmel ſkickar
menſkans yttersta förhoppning: Frid.

Nej, du ſkall ej mera, tärd af ſmärta,
gå förtvinande mot lifvets höſt,
af ett hjerta mötas ſkall ditt hjerta,
och din kärlek än ſkall bli din tröſt.

I en dygdig makes armar hämnad
emot minnet af förflutna dar,
ſkall du mer ej anſe menſkan ämnad
till den ödets lekboll, ſom du var.

Höjas ſkall ditt mod utaf det värde,
ſom förente hans ſjäl med din ſjäl:
Och den högſta ſällhet du begärde
ſkall du finna i ditt verk: Hans väl.

Så ſkall ſtunden, ſom i edra ſinnen
bytte eder till hvarandras Jag,
ſtå en dag för edra rörda minnen
likſå ſkönt högtidlig, ſom i dag;

Och på lifvets ban — der törnen ſkjuta,
jemte roſorna, få trotſigt opp —
taggen mindre ſåra, roſen gjuta
rikare ſin balſam utaf hopp.

## På en Lysningsdag.
(Den 8 Maj 1808.)

"Du ſtore Jofur! hvilken väf
"af lögner *Fama* ſätter ſamman! —
"Att ockſå Mamſell J— S—
"ſkall gå att njuta Hymens gamman!

"Hon, denna Sköldmö, ifrån hvars
"af blygſamhet beklädda ſköte
"hvar enda ſkuten pil — bevars! —
"min båge återgått till möte!

"Nej det, förrän jag det får ſe,
"jag tror ej," brummade *Cupido.* —
"Rätt ſagdt," ſa *Momus,* makande
den lilla *Kärleken* å ſido;

"Jag tvekar ej uti mitt val
"emellan Ryktets ord och dennes:
"Om nånſin någon marmor-ſchal
"betäckt ett bröſt, ſå är det hennes:

"Dock — ſtäll mig fram en ung huſar,
"af Gracer formad — röd om kinden —
"med knäfvelborr af en tartar —
"uti balletten lätt ſom vinden —

"Plumage i möſſan — namn med klang —
"och trafvare, förr ſedd af ingen —
"kort ſagdt, i ſynbarhet och rang
"en nackhög ledamot af tingen;

"Ja, ſtäll mig fram en man ſå ſkön,
"då ſkall jag tro, ſom någon annan,
"att den i fråga ſtällda Mön
"kan känna litet hett om pannan!"

Härpå ett ſorl man höra får
af ljud, olympiſka, men kärfva,
ſom öfverallt der ſqvaller går —
*Tyſt!* roptes — Hvem för? — För *Minerva*,

"Af mig må *Fama* njuta ſkygd.
"Om, för att Sköldmöns känſlor tända,
"ſig ſtäller fram en *Man af Dygd*,
"hvad ſäger *Momus* då, kanhända?"

"Kanſke (ſa *Momus*). Stor förtret
"för alla *Cupidoners* ſkara!
"men rätt har jag: Ty raritet
"det viſste jag det ſkulle vara."

Så långt Olympens protokoll. —
Oſs menſkor den triumf förvaras
att höra fröjd från alla håll
åt *Tvenne* Dygdige ſom paras.

Välan! ej oſant var i allt,
det Ryktets uttryck, goda J —,
att litet ſårad, litet halt
i dag Du ſkrider fram din bana.

Står Du ej der (i hvilket ſkick!)
bland våra Flickor midt i ringen,
med tankfull, hälften ſluten blick,
lik dufvan ſkuten under vingen?

Ja, goda J—, varligt ſkrid
till målet, dina dagars lycka,
och till ditt ſtöd imedlertid
tag denna käpp och denna krycka.

Den Man, ſom blef ditt hjertas val,
ett bättre ſtöd Dig ſnart ſkall räcka;
Må desſa, i din Arſenal,
då blott ett älſkadt minne väcka.

Nu, ſom Statira ſyntes gå
mot Greklands hjelte Alexander,
ſå vandra, J—, du ockſå
emot din ſegerherre — —

Långt mindre älſkare af krig,
och klok på ſällhet vida mera,
han ſkall beſittningen af dig
mer än af Perſiens thron värdera.

## Tillfällig Karakters-skildring.

(Vid ett affked 1806.) *)

Glada Vänner! någon gång, kanfke,
efter år och dagar länge flydda,
torden J i minnet återfe
ftunderna, J dvaldens i min hydda.

Om då någon hugkomft bjuder fig
af min vänfkap fritt åt edra hjertan,
hvilken fällhet vore det för mig,
här ej alltid obeföökt af fmärtan!

Då fkall äfven denna dagen ftå
rörande ännu för edra minnen,
och fitt värde utaf bilden få
af en Vän J fen — men fnart ej finnen **).

Minnas fkolen J den ädla Man,
fom — då hans talanger fjälen lyfte —
i fin fedlighet, orubbligt fann,
fjelf ej afvek från fin läras fyfte;

Som från höjden af en helgad plats,
ömfom, rörd af hoppet eller fmärtan,
öppnade er himlarnas palats —
ömfom nederfteg i edra hjertan;

Ledde tanken, fmälte eder fjäl,
lyfte eder tro intill det höga —

*) Skrifven i en annans namn.

**) Kyrkoherden Doktor Å. ——

och ſtod ſjelf, ej hycklare, ej träl,
lika ren för Guds och Menſkors öga.

Minnas ſkolen J hans ſnilles ſyn,
ſom ſå ſäkert genomträngde tingen,
ſkönjde löfvets fibrer, klyfde ſkyn,
och dock blygſamt ſökte pris af ingen;

Detta vett, den känſla djup och fin,
dem vi ofta hört, på ſamma gånger,
följa Leibnitz, känna med Racine,
inſe Kant, och härma Masſilloner;

Denna ſkatt af kunſkap, ſkild i ſlag,
hvarmed han den torra tanken prydde,
och den udd af ſkämt, hvars läckra drag
alltid löje, aldrig gift betydde:

Minnas ändtligen, och aldrig kallt,
aldrig utan ſaknan's ljufva ſmärta,
alla desſa blyga dygders halt
ſom bebodde grunden af hans hjerta;

Huru ſyftningen till ſant och rätt
regelbandt hans egit ſätt att vandra;
hur förlåtſamheten var hans ſätt
att behandla ſvagheten hos andra;

Hur han, ärligt uppfylld af ſitt höga kall,
ſatt ej äran i den ſtinna flärden
att fördömma menniſkan ſe'n Adams fall —
men ſin pligt i att förbättra verlden;

Att, med hela kraften af en dygdig själ,
genom hvarje vigtig länk af ringen
lyfta menniskan, för hennes väl,
till den främsta länken, *Gud*, af tingen;

Visa sedlighetens upphof der;
menskans väl och ve i hennes handling;
och dess lön, för dygd och laster här,
i det lif som följer dess förvandling;

Och så, med en tro, på sanning bygd,
i en framtid, dit hans blick sig sträckte,
låta ur begreppen *Gud* och *Dygd*
uppgå hoppet om ett lyckligt Slägte.

Sådan, Å —, bjöd sig oss din bild:
Sådan skall den stå inför vårt minne:
Sådan verka, äfven från oss skild,
med din goda anda på vårt sinne:

Så till oss en dag ännu, kanske,
från hvad tidpunkt dit oss åren flytta,
skall Du kunna lugn tillbakase,
tröstfullt sägande: *Jag gjorde nytta!*

På hvad bana för Dig öppnar sig
måtte samma lön ditt hjerta skörda,
och i hvarje fotspår af din stig
träda bröder som Dig lika vörda!

# EPILOG

## *efter Komedien Fjesken,*

ſpelad af Högſtſalig H. M. Enke-Drottningens Hof, den 26 Aug. 1793.

Förutan konſt, förutan vana,
vi på Thalias bana trädt:
Det är ej rart, på denna bana,
att tro ſig väl, och ſpela ſlätt.

Kanſke ett ſå beſtällſamt väſen
är värdt en hviſsling, då och då;
för oſs en urſäkt gälla må:
Beſtällſamheten hör till Pjeſen;

Och kan man ſtörre höflighet
begära, om jag ſjelf får ſäga,
än att till Pjeſens löjlighet
vi tillagt den vi ſjelfve äga?

Viſst är hon märklig, ſkillnaden
att ſpela, och i ſpelet fela;
men ſtörre, tror jag väl, är den,
att ſpela, och att icke ſpela:

Juſt det, att vi ha ſpelt i dag,
det, tycker jag, är hyggligt redan —
att vi ſpelt illa, kommer ſedan:
Si! det beſtrider inte jag.

Parterr! med vanliga favörer
gif denna slutkonst all sin halt —
Du är ju van att smälta allt
af dina tjenare Aktörer.

---

Ett annat språk till Dig jag talar,
och må Du nådigt höra det!
Du, som vår möda rikt betalar
med blicken af ditt majestät.

För vinsten af ett hjertligt löje,
glöm bristerna uti vårt spel;
och räkna ej Aktörens fel
emot hans föremål — Ditt nöje.

Naturen har oss ej förlänt
en lika lycklig konst, som vilja;
Den blick den förra ej förtjent,
oss för den sednare bevilja.

Har Du en glädje rönt i dag,
vår lön det vore och vår ära;
en njutning af ditt välbehag
är all den lager vi begära.

---

## TILL HOF-FRÖKEN M. P—T,
i dess Minnes-Bok, 1800.

Skall min lyra klinga, också min,
öfverröstad för mitt egit öra?
Skall du Svalans klena stämma höra,
sedan Näktergalen upphöjt sin?

Nej, min vanmakt skall ej strängen pressa;
jag ej kastar mig i Tadlets våld,
sträcker ingen myrten till en hjessa
rättvist lagerkrönt af L —— d. *).

*) Som i samma Minnes-Bok inskrifvit tvenne förträffliga Poemer.

# SÅNG
## *till Hof-Fröken G. S. S — e *)*
### 1807.

Den goda Himlen, jemt sig lik,
lät Rosen törnen föda,
och mycken vattenklar Musik
den goda öfverflöda:
Och dissonansen, lätt barbar,
får hörselns fibrer störa —
men Terpsichore lyran tar,
och smickradt är vårt öra.

Och Terpsichore lyran tar:
Dess röst bland molnen klingar:
Och harmonien segrat har,
och själen undfått vingar.
Må Sånggudinnan ära ske —
hon böjas till förskoning!
och drufvorna, ömt blödande,
bemedla full försoning!

*) För en person, hvilken hon skämtsamt förebrått att hafva öfvergifvit sin kärlek för Musiken.

# KOMEDI.

# DEN OTÅLIGE;

## *KOMEDI*

## I EN AKT, PÅ VERS.

---

IMITATION EFTER FRANSŸSKAN.

ORIGINALET

AF

HERR DELANTIER.

---

*Uppförd på Kongl. Mindre Theatern, förſta gången den 5 November 1799.*

Okunnig att denna Komedi förut varit öfverſatt på Svenſk proſa och uppförd på Kongl. Mindre Theatern, företog jag mig denna Imitation på vers.

Jag har tagit mig den friheten, att göra ganſka betydliga förändringar i Pieſen: Och jag har gifvit en frihet åt verſifikationen, ſom, ehuru i den högre Poeſien ett ſjelfsvåld, är, efter min öfvertygelſe, ett nödvändigt vilkor för Komedi-Dialogens naturlighet.

Både pjeſen och friheterna underkaſtas härmed Vitterhets-Idkares ompröfning — och naturligtvis allrahelſt deras bifall.

FÖRFATTAREN.

## PERSONER.

BARON LENHEIM.

MAJOR STRAHL.

JULIE, hans Dotter, Öfverste-Löjtnants-Enka.

MARAVIGLIA, Målare.

OSTERTAG, Notarie.

LILJA, Barons Kammartjenare.

SÖDERQVIST, Barons Betjent.

*Scenen är i ett hus, gemensamt för Majoren och Baronen.*

## SCEN. I.

LILJA, *hållande i handen en värja, en hatt, och en näsduk; ser sig omkring.*

Ji så, för fan! hvart for han af, i bråskan? —
Omöjligt att klä på'n! — Den herrn är underbar:
Han svettas eld, och har en fart som åskan.
To den, den vill jag se, som håller honom qvar,
när han vill ut. Jag svär, han har
till mor en fjäril, och en broms till far:
Så flyger han omkring, och brummar.
Men tyst, jag tror — —

## SCEN. II.

LILJA. BARON LENHEIM.

BARON, *kommer in hastigt, under det han knäpper igen västen. Har en sko och en toffel.*

Nej se, hur nötet står och tummar.

LILJA.

Min nådiga Baron, jag ber —
Skall värjan — —

BARON, *hänger på sig värjan.*

Ah! fort, fort.

LILJA.

Och näsduk — —

BARON.

Är det mer?

LILJA.

Det bara är en ſko — —

BARON, *ſer på ſina fötter, och ſparkar af ſig toffeln.*

Fatala inventioner!

*(Lilja ſätter på honom ſkon.)*

Men gör då inte, du, femhundrade faſoner.

LILJA.

Jag vet, jag ſkall väl ſpänna ſkon —
om han ock — aldrig ſå — ånfäktar ſig, och larmar.

BARON.

Ack!

LILJA.

Men att tjena Herr Baron,
en ſtackars ſervitör behöfde fyra armar.

BARON.

Si ſå då!

LILJA, *ſer på Barons frack, och ſpringer efter en borſte.*

Kors!

BARON.

Hvad ſpringer du?

LILJA.

Kors, Herr Baron har ju fått redan
en ſtor förbannad fläck — —

BARON, *ſtöter honom från ſig.*

Den får du borſta ſedan:
Fort in med mitt chokla'.

LILJA.

Chokla't?

BARON.

Ja ja, fort nu.

## SCEN. III.

BARON LENHEIM.

Sent är det; men Julie, hon hvilar väl ännu:
Åtminstone hon gör ej mer, kanske, än makar
den första papiljott utur sin bruna lock.
Jag ensam här i huset vakar,
och — — Lilja! — nej, han sofver ock!
Lilja!

## SCEN. IV.

BARON LENHEIM. LILJA.

LILJA, *i kulissen.*

Baron!

BARON.

Det är en stock:
Fort hit.

LILJA, *i kulissen.*

På flygande minuten.

BARON.

Nå kommer du en gång då?

LILJA, *i kulissen.*

Ack,
en gnista tålamod!

BARON.

Den oförskämda truten! —
Sköldpadda!

LILJA, *i kulissen.*

Hvad befalls?

BARON.

Du är ett fä.

LILJA, *i kulissen.*

Stor tack.

BARON.

Nej jag skall gå, min själ, och se hvad han kan göra:
Man kan bli rent af desperat — —
*(går åt kulissen och möter Lilja med koppen.)*

LILJA.

Jag höll uppå att laga till chokla't:
Det tar sin goda tid att röra i.

BARON.

Att röra!
Jag har ju hundra gånger sagdt,
jag vill bli tjenad fort.

LILJA.

Men all ting har sin takt:
En kan väl inte just slå sönder all ting heller;
jag föreställer mig — —

BARON, *sättande sig vid bordet.*

Ett nöt som föreställer! —
Det bränns ju: Har jag ej befallt — —

LILJA.

Så så! i dag för hett; i går var det för kallt;
fan vet då när det kan passera.

BARON, *slår omkull koppen.*

Tag bort — och lär en gång servera.

LILJA.

"Min gosse, är det hett, så vänta, eller blås,"
var Liljans fars moral — åt Liljan, det förstås.

BARON.

Tig. Hvad är klockan?

LILJA.

Åh! kring nie, kan jag tänka.

BARON.

Du tänker som en narr: Nej, tolf åtminstone.

LILJA.

Sol'n tör ha orätt, hon. Men om Baron kanske behagar blott en blick på sitt prober-ur länka —

BARON, *som sett på klockan.*

Besitta alla dumma ur,
som dra sig efter!

LILJA.

Åh! för det vet jag en kur:
För visarn uppå tolf.

BARON.

Gå genast opp och fråga
om Öfverst-Löjtnantskan är synlig än?

LILJA.

Nu, nu?
Men, Herr Baron — —

BARON.

Åh! prata inte, du.

LILJA.

Men om hon sofver, hvem kan våga — —

BARON.

Du anmäls ifrån mig.

LILJA.

Hon la' sig sent i går.

BARON.

Så mycket värre!

LILJA.

Men, hur näns Baron väl störa
en vacker enkas sömn?

BARON.

Jag vet, man får väl göra

ſin kur åt den man bor hos — —

LILJA.

Gerna: jag förſtår

För ett ſå höfligt ſpråk kan ingen ſakna öra.

SCEN. V.

BARON LENHEIM.

Ja, mitt beſlut är faſt. Julie, i denna qväll —
om ni ett hjerta har, ſom känner hvad jag känner
ſom tärs af denna eld ſom mina ådror bränner —
i denna qväll ni blir min maka, och blir ſäll.
Ett ſekel är hvar dag; hvar timma är för ſen;
och har jag inte nog förhalat tiden, re'n?

SCEN. VI.

BARON LENHEIM. LILJA.

BARON.

Nå ſäg, hvad tidning hemtar du?
Du ſölar ſå.

LILJA.

En kan ej ſlå ſig öfverända!
Vår älſkansvärda Enkefru
blir ſynlig längre fram på dagen, torde hända.

BARON.

Åh! ſynlig eller ej, hon måſte ſynas nu.

SCEN. VII.

LILJA.

Tre gånger ſäll den man, ſom mäktar
att följa i hans ſpår! Jag ſjäſkar och jag fäktar,
men fan har alltid ſå ſitt ſpel,

att han är för mig. Ah! en hvar har sina fel:
Och, Lilja! bästa vän! betänk att du har dina!
Först, älskar du otroligt vin —
Nå, vin är godt: det ger humör och färg och min——
Secundo, är det ett bland dina mindre sina,
att intressera dig rätt mycke utaf spel —
Men, i sig sjelf är det ett ganska vackert fel:
Ty intet är för mig en gräsligare pina,
än vara sysselös. Den lättjan, Herre Gud!
det kan sig ingen föreställa
hvad den är för en rot och källa
till brott mot både Guds och menniskors förbud —
Än vidare, bör du bekänna
att Fruntimmer är du nog fallen för också —
Men, allt har sina skäl: Natur'n har ställt det så;
man hör ju kärleken med sina lågor bränna
de allrastörsta hjeltars bröst.
Sant är det, till min ringa tröst,
att när som höga herrar känna
en kärleks-låga inom sig
för Pellor, Gunnilor, Gustavor, Albertinor,
Reginor, Minor, Clementinor;
så händer just detsamma mig
för bara Britor eller Stinor;
men hvar och en är säll uti sitt lilla mått:
Och hvad gör pepparn åt, om rätten smakar godt?
Imedlertid, jag må ransaka
mitt inre huru strängt jag vill,
så, Gud vet hur det kommer till,
jag kommer alltid dit tillbaka,

att — jag har fel — visst har jag dem,
och (på sin höjd likväl) en fyra eller fem,
jag utan känning kan förlora —
men, ve mig! inte ett af dem,
som icke jag har sett bli härmadt af de Stora.

## SCEN. VIII.

LILJA. BARON LENHEIM.

BARON, *affides.*

Hvad hon är långsam, och är kall!
Jag skickar fyra bud — rättnu är dagen all —
och jag får fyra svar, att jag kan tåla tiden.
Ack! hvem kan tåla den? den grymma Eumeniden?

LILJA.

En ann gång gissar jag — —

BARON, *affides.*

En evighet hvar stund!

LILJA.

En skönhet tör kanske ej alla stunder vara
i lynne — —

BARON.

Om ett ord går ut utaf din mun — —

LILJA.

Nog skall jag tiga, ingen fara.

BARON.

Der sitter nu Julie beqvämt
framför sin toilett, utaf sig sjelf betagen;
hon finner alltför angenämt
att spegla bort den dyra dagen,

gör

ır opp ett helt fyftem för fin behaglighet
och småler mot fitt fköna öga,
och glömmer, i fin druckenhet,
hvad mina ögnablick ä tröga.
i ftackars älfkare! fe der er trohets lön:
Ni dras vid näfan af ett kön,
ım älfkar blott fig fjelf och gäckas med er fmärta.
Men jag bör lida allt i dag:
Det är ju den, på hvilken jag
ıör vänta af Julie en fällhet för mitt hjerta. —
Hör! har du träffat hennes far? —
Nå, tala då en gång.

LILJA, *kallt och med armarna i kors.*

Jo, Herr Baron.

BARON.

Han var
väl då vid godt humör?

LILJA.

Nej, Herr Baron.

BARON.

Han fjukas
kanfke för fin procefs och allt det lumpna gräl —

LILJA.

Ja, Herr Baron.

BARON.

Men tror du väl,
att han för mig en gång kan — —

LILJA.

Mjukas?
Ah!

BARON.

Hvad?

LILJA.

Men — —

BARON.

Tala då. Barbarn! nu tiger han.

LILJA.

Förlåt, Baron; men jag är inte den, fom kan
på en gång vara tyft, och tala.

BARON.

Jag vill det: Svara ftrax: ftå inte och förhala —

LILJA.

Nå nå då, få godt fnart, fom fent:
Så vet, att Major Strahl — — Men kan jag tala rent?

BARON.

Ja ja.

LILJA.

Att Major Strahl — Men, Gu nå mig, jag fruktar.

BARON.

Fort tala, eller vet jag har en arm, fom buktar —

LILJA.

Nå väl: Naturen, då, fom var få liberal
mot Herr Baron i allt ting annat,
har vägrat Herr Baron — och det är rätt förbannadt —
det ftilla väfende utaf en piedeftal,
fom tycks behaga Major Strahl.

BARON.

Det ftilla väfende — — Han vet ej hvad han talar.

LILJA.

Ja det var det jag gisfade.
Men tyft! fe Frun: Kanfke att hon hugfvalar —

BARON.

Så Gud ſke lof då!

SCEN. IX.

BARON LENHEIM. JULIE.

BARON.

Ack! Julie, jag lågade
af längtan efter er; och, ſkild från er, med ſmärta
jag ſuckar bort en dag ſå dyrbar för mitt hjerta.
*Ni* rörs af ingen ſorg, *ert* ſinne trycks ej ner,
ni känner ej det qval mitt hjerta genombårar:
Hvar dag är lika kort och lika klar för er.

JULIE.

Hvad menar ni, Baron? Hvad är det ſom er ſårar?
Ni kan väl ej begära mer — —

BARON.

Än blott en häftigare låga.

JULIE.

Ni känner mig då ej: o Gud! hvad det är tungt —

BARON.

Julie, jag känner er: Ert hjerta, ömt, men lugnt,
förlänger med hvar dag min väntan och min plåga.

JULIE.

Ha! jag förſtår: jag ſkulle då
ha ſamlat hop ett bröllops-gille
från förſta ögonblick jag ſåg er: är det ſå?

BARON.

Ni talar ſom en ängel! Då,
Julie, då vore jag den lycklige jag ville;
jag ſkulle öfver mig en molnfri himmel ſe;
då ſlapp jag denna ſtund, Julie, ännu att be er;

då tillhörde ni mig; då fick jag ſtundligt ſe er;
ni älſkade mig då, och ſa' mig det, kanſke;
och hvar dag, lyckliggjord af edra milda lagar,
ren ſäll af njutningar, och inte blott af hopp,
jag ſkulle tro mig lefvat opp
den gladaſte af mina dagar.

JULIE.

Men, Lenheim, om ni älſkar mig — —

BARON.

Ack! om jag älſkar dig, Julie, jag tillber dig —
Förlåt! — — Men från den ſtund jag ſåg er förſt,
mitt hjerta
i er ſin herrſkarinna fann,
af glädje rördes opp och ſönderſlets af ſmärta;
min blod med dubblad haſt i mina ådror rann;
jag ſåg ej mer än er, jag dyrkade, jag brann;
fick jag en blick ifrån ert öga,
jag blef en annan man, och mina känſlor höga;
uti min enſlighet jag nämde mig ert namn,
och hoppades en tröſt, en ſällhet för min famn.
Men ock, från denna dag, hvar ſtund ſom jag er ſaknar,
jag oſäll är, och hopp, och tvekan, allt mig bryr;
mitt trötta öga ſömnen flyr,
och om jag ſomnar in, jag tretti gånger vaknar,
ſtår opp att morgonrodnan ſe
utaf en dag, ſom aldrig ſtundar,
och ſer Julie i drömmen ſväfvande
hvar gång mitt öga åter blundar.
Så är mitt hjerta ſkapt, ſå älſkar man, Julie.

JULIE.

Men ni är uti allt ſå ytterlig, att ni — —

BARON.

Ack! tillåt, tillåt mig att säga — —

JULIE.

Rätt gerna.

BARON.

Är det visst, att jag ert hjerta har,
att ni är den jag tror, och inte en barbar,
hvi dröjer då den stund, då jag er hand får äga?

JULIE.

Jag har ju sagt er det.

BARON.

Hvad, hvad då?

JULIE.

Sök min Far,
vinn hans benägenhet, förvärfva er hans minne;
då kanske — —

BARON.

Då kanske, att vår förening sker,
när nästa sekulum är inne.

JULIE.

Ja tiden, den beror af er:
Var lugn, bemanna er mot oron i ert sinne — —

BARON.

Jag vill förbättra mig, behaga er, slå bort-
en hetsig liflighet, som gör min egen plåga;
Men gränsen för vårt lif, betänk hvad den är kort:
och jag, Julie, jag tärs af en så häftig låga.

JULIE.

Men, Lenheim, säg, hvad menar ni,
hvad vill ni väl att jag skall göra?

BARON.

Blott sätta ut den stund, då jag skall lycklig bli.

JULIE.

När?

BARON.

Nu i afton.

JULIE.

Ha! och utan till att höra
min Far, om han vill ge — —

BARON.

Er Far!
att alltid ha en Far att möta mig med!

JULIE.

Har —
ni inte låft att moderera — —

BARON.

Ja ja, jag modererar mig;
men hvem har tålamod att låta gäcka ſig?
Är ni ej Enka?

JULIE.

Jo.

BARON.

Se'n ett år viſst, och mera?

JULIE.

Alldeles.

BARON.

Således helt fri att gifta er.

JULIE.

Nej: Ty jag ſvär er här, och ej den eden bryter,
att åt min Far jag öfverger
mitt väl; och att min hand vid ingens, ej vid er
ſkall fäſtas af ett band, ſom ej hans bifall knyter.

BARON.

Ja ſå, ja ſå! farväl min Fru.

JULIE.

Hvarthän? hvart tar ni vägen nu?

BARON.

Jag går — att söka en, som rörs utaf min smärta.

JULIE.

Gå, Lenheim, gå, om ni har hjerta —
Men men, betänk er nu — Hans hufvud går omkring.

BARON, *återkommande, och affides.*

I sanning, kan väl någon ting
ursäkta henne? — Hvilken yra!

JULIE.

Så snart?

BARON.

Ja, jag blir qvar, och gifter mig med er.

JULIE.

Emot min vilja?

BARON.

Ja — Nej, nej — Jag ville styra
min själ, och likna er — Jag vill — Ack! vet jag mer
hvad jag — —

JULIE.

Det gör mig ondt att se hur ni beter er.

BARON.

Förlåt, Julie, förlåt, på mina knän jag ber er:
Jag är så olycklig! Gör, ni, mig lycklig! — Ni — —

JULIE.

Är ni förnuftig?

BARON.

Ja, min älskvärda Julie.

JULIE.

Så tör min Far snart nog beveka sig, kan hända.

BARON.

I dag?

JULIE.

Nej, han i dag har alla sinnen spända
på sin procefs; och då, att med ett sådant mål,
som ert och mitt, om giftermål
bju' till hans tankar att förvilla,
det vore, tro ni mig, att välja tiden illa.
Men, jag vill minnas att han sagt,
(och, Lenheim, detta hopp kanske tör gläda mången)
att det skall stå uti er makt
att bidra till ett godt beslut i rättegången.

BARON.

Uti min makt? o Gud! hvad utsigt öppnar sig?

JULIE.

Jag tillstår, jag har vågat svara
för er — —

BARON.

Ja, lita ni på mig.

JULIE.

Och för ert nit — —

BARON.

Var vifs, att jag skall intet spara,
skall sätta lif i hvar juridisk kropp;
båd Hof och Stad, allt skall jag röra opp:
Er Far skall vinna: ingen fara.
Farväl, Julie.

JULIE.

Hvart skall ni gå?

BARON.

Jag går till Gref von Brehmen genannt Verden,
till Hof-Rätts-Rådet Klug; jag går till hela verlden.

JULIE.

Hvad vill ni säga dem?

BARON.

Att de skall skynda på — —

JULIE.

Men vet ni då hvarom processen handlar?

BARON.

Nå,

Ja, något när.

JULIE.

Gå, sök min Far först, gå:

Han underrättar er; men hör honom — och laga

att framför allt ni kan behaga — —

BARON.

Jag skall behaga, visst, det kan ni räkna på.

JULIE.

Han är uti sitt tal vidlyftig då och då,

och går så der omkring sitt ämne; men jag tycker,

jag har det hopp, att Lenheim lär förstå

att bära vördnad för hans ålder och hans nycker.

BARON.

Jag vet min skyldighet, Julie: Han är er Far.

JULIE.

Jag tror han kommer nu. Besinna att ni har

i edra händer — —

BARON.

Ingen fara;

Jag är alldeles lugn till sinnes.

JULIE.

Fortfar bara.

## SCEN. X.

BARON LENHEIM.

Omſider ſkimrar då en gniſta utaf hopp!
Nu kommer han: Jag tycker redan
i fyra ord han ſtäller opp
hiſtorien om ſin ſak; och ſedan
verkſtäller jag på ſtun'n min plan:
Jag går, jag flyger omkring ſta'n,
arbetar, ömſom ſjelf, och ömſom genom vänner;
han vinner: Och i denna qväll
han, med ſin dotters hand, i glädjen gör mig ſäll.
Godt! han är här. Af allt jag re'n en förſmak känner.

## SCEN. XI.

BARON LENHEIM. MAJOR STRAHL.

BARON.

Ack! Herr Major; kan någon göra er
en liten tjenſt i den fördömda rättegången,
var ſäker det fins inte mången
dertill ſå villig: och jag ber — —

MAJOREN.

Jag tackar: ödet har förföljt mig mycke —

BARON.

Gudomligt! ack hvad jag är glad!

MAJOREN.

Men min Baron, ſom är actif i högſta grad,
tör kunna göra mig ett vigtigt vänſkaps-ſtycke.

BARON.

Allt, allt ſom ſtår uti min makt.

MAJOREN.

A! — Jag har talt i går med någon ſom har ſagt,

tt min Barons Kusin, Herr Presidenten Stander,
skall vara mycke mycke när
förbunden med en man, som är
min Referent, Assessor Jurilander.

BARON.

Åh! barndomsvän. Ja han skall säkert tjena er:
Och det förtjusar mig, det tillfälle ni ger — —

MAJOREN.

Ni är oändligt god. Jag skall då relatera,
om det ej faller er för tungt,
historien om min sak, rätt noga, punkt för punkt.

BARON.

De små kanske man kan som hastigast passera.

MAJOREN.

Har ni affärer? hvad?

BARON.

Nå inte — Men ett mål,
som håller kropp och själ och sinnen mycke spända,
tör trötta Herr Majorn, kan hända.

MAJOREN.

Åhå! mitt bröst är utaf stål.

BARON, *affides.*

Så mycke värre det!

MAJOREN.

Men stunderna ä dyra:

BARON.

Tillåt — —

MAJOREN.

Bevars! nej, får jag be —
jag talar alltid sittande.

BARON, *springer efter stolar.*

Som det befalls: Jag skall bestyra —

MAJOREN.

Ah! godt! — Man känner ju Fru Öfverstinnan Lyra!

BARON.

För hundra år sedan.

MAJOREN.

Ty värr!

Man vet det är ett Fruntimmer,
som har här innanföre pannan
kanske ett slags begrepp, men trångt, så fasligt trångt,
och se'n en *rage* att tala, tala långt,
och inte höra på ett ord af någon annan!
Hon radar opp båd härs och tvärs
författare, Gu vet, på prosa och på vers,
om morgon talar tok, om afton inte bätter — —

BARON.

Kanske vi lemna ut porträtter.

MAJOREN.

Måske: förkorta är min sak. Då fadren dog
så fick hon ärfva just rätt vackert nog,
och ibland annat Nyboberga
här uti Mälarn på en ö:
visst lite obeqvämt, ty man skall dit på färja;
men annars, såg, och qvarn, allt fins der: Hon får bärga
femhundra tunnor säd och trehundra lass hö;
dessutom fromental och klöfver;
och två tre trägårdar med frukt af utvaldt slag:
Nå, att en ann' är rikare än jag,
beklagar jag mig inte öfver — —

BARON, *affides.*

Ack! hvad jag önſkar det!

MAJOREN.

Men nu ſå händer ſig,
att Nyboberga har en utjord ſom pasſerar
tätt utmed Spindelsvik, en gård ſom tillhör mig —

BARON.

Och Öfverſtinnan pretenderar — —

MAJOREN.

Nej, vänta lite, nej. På hennes utjord ſtår
den präktigaſte ſkog jag ſett i mina dagar.
Nu har jag gammal häfd, ſe'n mer än hundra år,
på halfparten deri. Hon nekar, enligt lagar,
men gamla lagar allt, i hvilka hon är ſtark;
men det är klart hon måſte yra:
*häfd gäller uti ſkog och mark*
förmår uttryckligen vår Lag af tretti fyra.
Nå nu begär jag inte mer,
än att den ſkogen må på laga ſätt få ſkiftas — —

BARON.

Och dermed är det allt.

MAJOREN.

Allt? allt? Nej nej, jag ber.
Af Öfverſtinnan Lyra ſtiftas
tvärtom en rättegång, ſom nu preciſt har räckt
i fyra år, ſe'n den blef väckt.

BARON.

Då ſer jag hela elakheten — —

MAJOREN.

Nej, inte änn. Nu är det den omſtändigheten,
att jag var liten ſmula ſlägt
med hennes ſalig Herres ſvåger — —

BARON.

Förlåt, jag ser inte hvartill det skälet dåger.

MAJOREN.

Nå nå, så är det väl. Men jag var mycke vän
med hennes Far, en man så der af gamla verlden:
Ja Herre Gud! jag mins det än
hur vi spasserade omkring på våra gärden
med piporna i mun — och tiden, den förſvann —

BARON.

Rätt väl.

MAJOREN.

Baron mins sjelf, kanske — —

BARON.

Ja ja, min sann.

MAJOREN.

Det var — —

BARON.

En liten gubbe.

MAJOREN.

Han?
Var längre än ni sjelf.

BARON.

Tre qvarter, det var riktigt.

MAJOREN.

Jag fann honom vidlyftig nog:
Och när han kom till tals om något som var vigtigt,
så satt han der och drog och drog
och skar till parenteser, långa
som alla våra dar — och många —
som ofta späckades med flera små ändå:
Hans tankar tycktes likſom vada
i ord och fraser, då och då —

och det var verkeligen ſkada.
Mig tröttade han bra, ibland,
när han begynte på att glamma;
men jag fördrog allting utaf en hedersman — —

BARON.

Ack! Herr Majorn fördrog? Hvad tålamod! Minſann — —

MAJOREN.

Ni hade inte gjort detſamma?

BARON.

Jag ber ödmjukaſt, Herr Major,
till ſaken nu, om er behagar.

MAJOREN.

Ja, den, förſäkrar jag, har gjort mig tunga dagar,
och en förluſt af tid och lugn, ſom är bra ſtor,
ja, den har gjort mig verklig ſmärta.

BARON.

Ack ja: jag har min del deri.

MAJOREN.

Af allt mitt hjerta
jag tackar min Baron. Men hör nu på.

BARON.

Jag hör.

MAJOREN.

Man är ej alltid lugn, för det man vill och bör.
Jag blef, för kort tid ſe'n, oändligen förlägen: —
Ett gammalt dokument — ſom — är båd ſi och ſå,
och jag tror ſan har funnit på,
(jag talar bara efter ſägen,
och ljuger en för mig, ſå ljuger jag ockſå)
det gamla dokumentet då,
det ſatte ſtål i Frun, och hon begynte på

att spruta eld, och bli förfärligt obenägen.
Jag hör det: Jag vill gå, som resonabel man,
den lindriga förlikningsvägen;
jag låter föreslå (i — måndags, nej, min sann,
jag tror det var i fredags redan —
lik mycke, inte längesedan)
igenom en kusin hon har,
en Kapten Finsterhjelm, en hygglig unger karl,
men, som jag funnit, inte sällan
nog mycke lefvande (jag talar oss emellan),
som är i stånd att ge er fan
och fara af som en orkan,
om han ett ögnablick är nödsakad att höra — —

BARON.

Han vill att man skall gå gerad
på saken. Hans method behagar mig.

MAJOREN.

Må göra;
men den är lite tvär, och man går ofta stad
och gör — —.

BARON.

Nå vidare — det kommer an på smaken.

MAJOREN.

Jag lät då föreslå — —

BARON.

Som resonabel man.

MAJOREN.

Att vänligen förlika saken.
Hur tror ni väl det tog? Hvad tycks, att kort och kallt
hon afslog glatterdings båd penningar och allt.

BARON.

BARON.

Det var fördömdt! förbannadt tusenfalt!
Vi sluppe nu — —

MAJOREN.

Ni vet hur Damerna ä fatta?

BARON.

Jag vet.

MAJOREN.

Ombytliga, af nycker sammansatta?

BARON.

Åh! de ä alldeles besatta!
Men låt oss gripa saken an,
och låta Damerna få tala om hvarann.

MAJOREN.

Jag tror, vi talte om det gamla dokumentet?

BARON.

Ja ja ja, som jag tror att fan har funnit på!

MAJOREN.

Nu — hennes Advokat, just sjelfva instrumentet
som drifver alltihop, en man som då och då —
Hvad fattas er, Baron? *(Baron stiger opp.)*

BARON.

Å. ingen ting. Gå på.
*(affsides, seende sig omkring) (sätter sig.)*
att ingen dödlig sig förbarmar — —

MAJOREN.

En skrymtare, som på visst sätt
har lammets ljufva min, och ulfvens glupska tarmar,
en erz-förrädare, som, om jag gjorde rätt,
jag skulle trycka hop med begge mina armar.

BARON.

Ack! hvem har tid, min Herr Major,
att korrigera Advokater?

MAJOREN.

Det må ni säga: Tänk, jag tror
att de ä allihop — —

BARON.

Krabater!

MAJOREN.

Ja, är det icke så, fullproppade af gräl
och utförbasade af knep och klyftigheter?

BARON.

Ja, gerna, ja.

MAJOREN.

En race, som borde slås ihjäl.

BARON.

Men, saken?

MAJOREN.

Ja, min sak och mina rättigheter —

BARON.

Ä lite krångliga?

MAJOREN.

Hvad? Nej nej, klara nog.
Se, saken handlar blott om delning af en skog —

BARON.

Hugg ner den rasibus, så blir det slut på saken.

MAJOREN.

Hvad tusan! — har man hört på maken?
Ni tror väl, jag är galen då?

BARON.

Bevars! Men hör, jag faller på
en utväg, som jag tror skall bli den allrabästa.

MAJOREN.

En dårſkap till, kanſke? Den lär mig inte freſta.

BARON.

Förlåt mig! nej, det är en väg båd god och gin.
Jag presenterar er i dag för min Kuſin:
Ni får förtälja allt för honom — han är fin —
han underſtöder er — och jag den glädjen ſkördar,
att göra någon tjenſt åt den mitt hjerta vördar.
Tillåt — —

MAJOREN.

Tack, min Baron. Den plan är alltför god:
då öfverger jag inte hoppet;
men täcks ni ge er tålamod
ſå länge jag tar ner papperena der oppe?

BARON.

Rätt gerna, Herr Major.

MAJOREN.

Jag kommer ſtrax igen.

SCEN. XII.

BARON LENHEIM.

Men ack! han dröjer väl ſin goda timma än.
Beſitta den, ſom förſt har funnit opp procesſer! —
Jag hade tuſende förſlag — —
Hvar udd af mitt förſtånd jag ſkärper och jag hväsſer
att hitta på ett ſätt, att juſt i denna dag — —
Låt ſe — mån ej Notarien Oſtertag
ſkall känna Gubbens Öfverſtinna?
Till honom vill jag gå — Hur lycklig vore jag,
om med hans kärfva träto-qvinna
jag innan dagens ſlut förmådde ſå begå,

att Gubben finge ett af två,
förlika saken, eller vinna! —
Men hvilken dag i dag! så lång som ett qvartal!
Lilja!

SCEN. XIII.

BARON LENHEIM. LILJA.

LILJA, *inspringande.*

Jag kommer.

BARON.

Gå, och säg åt Major Strahl —
Nej, det var inte det — — Säg, att jag har den äran
att vänta här ännu, på Herr Majorns begäran.
Spring fort, och kom på stund igen.

SCEN. XIV.

BARON LENHEIM.

Jag tror, den underrättelsen
skall lite, förr än annars, maka
hans tröga vandring hit tillbaka —
Jag lär väl för min synd få späkas än en stund:
Platt ingen kommer — Tyst! Nej nej, jag var bedragen.
Herr Lilja sjelf har träffat någon kund,
med hvilken han passerar dagen.
Det står i ödenas förbund,
att jag skall vänta mer! — Hör! Söderqvist! —
Hvad gör du?

SCEN. XV.

BARON LENHEIM. SÖDERQVIST.

SÖDERQVIST.

Baron!

BARON.

Nå hvarför inte hör du?
Gå ſtrax och fråga hvad han gör.

SÖDERQVIST.

Hvem?

BARON.

Lilja.

SÖDERQVIST.

Han var nyſs på ſtund här utanför.

BARON.

Ack! det evinnerliga fåret!
Gå, fråga, hvad det är för vigtigt, ſom förmår
att hålla honom qvar? Förſtår du?

SÖDERQVIST.

Jag förſtår.
Men hvar?

BARON.

Jag hade luſt — att knipa dig i håret. —
*(tar honom i axlarna och ſtöter honom ut.)*
Der, der, der, der!

SÖDERQVIST.

Jag går, jag går.

SCEN. XVI.

BARON LENHEIM.

Jag börjar verkeligen tänka,
att, bara för att pröfva mig,
ha alla ſammangaddat ſig,
båd Kammartjenare, Lakej, Major och Enka —
Antingen har nu der min eviga Major
i ſoffan lagt ſig på ſitt öra
och roligt ſomnat in — glömt bort mig — eller tror

JULIE.

Hvarföre det?

LILJA.

Det vet jag icke sjelf så noga.
Jag tror, hans själs prospekt är likßom lite skymd
af töcken, så han ej kan skilja
så säkert sina skäl från sina ändamål.
Han är ett slags mixtur af rörelse och vilja!
Lugn, stillhet, hvila, sömn, är hvad han inte tål —
och till det der igen är min natur benägen — —

JULIE.

Si så, si så — Hvart tog han vägen?

LILJA.

Till sin Notarie. Men — vasserra! hvad han röt,
och fjäskade, och flög — det var inte det lilla —
och svor förbannelse i alla nöt:
Det var då jag och kusken, som stod' stilla
och bockade oss lite torrt —
och derpå, phyt! så sprang han bort.

JULIE.

Men hvarföre? hvad kan han mena?

LILJA.

Han? Jo, att allt skall gå likßom det skulle skena.

JULIE.

Och åker inte ut?

LILJA.

Jo vackert! Nej tvertom:
Han kommenderar högerom
åt kusk och hästar, och förmenar
att han skall komma fram till fots långt fortare.

MAJOREN.

en ſtackars token!

JULIE.

Så, gå gå.

MAJOREN.

Jo jo, han ſkenar.

## SCEN. XX.

MAJOR STRAHL. JULIE.

MAJOREN.

Hvad tycks dig annars om en ſådan händelſe?
Det lyſter mig att ſe hur den blir explicerad:
Jag bråſkar, ſkyndar mig ſå fort jag nånſin kan,
och när jag kommer hit, ſå blir jag här planterad!
Och du, ſom gick i borgen för, att han —

JULIE.

Han bär i ſig en eld, hvaraf han är marterad —

MAJOREN.

Nå häromdan igen, hvad hände icke då?
Vi ſkulle ta oſs begge två
en liten promenad tillſamman;
jag gick ſå der i ſkritt, och andades ſå ſkönt
friſk luft, och gladde mig att ſe hur det blef grönt;
det der, det lär inte ha utgjort Friherrns gamman:
"Min Herr Major, ſa han, ni lär inte må väl?" —
"Jag? jo; och hvarför ſå?" — "Jag fruktade det bara."
(hur ville du väl det förklara?)
Nå, vi gå vidare: Hvad händer? jo, min ſjäl,
inom en qvart, ſå haſt du mir geſehn, farväl!
han lemnar mig, och förevänder

att midt på förmiddan det är för kylig luft —
Hvad tusan! är det sundt förnuft?

JULIE.

Det gör mig ondt att sådant händer,
min Far, och jag ursäktar ej — —

MAJOREN.

Ursäktar du ej? Så: Nej nej,
det fattas skäl också. Jag orkar inte höra
mer talas om en sådan narr.

JULIE.

Men tiden, hvad kan den ej göra? —
kanske han svalkar sig, kanske hans gerningar —

MAJOREN.

En dåre såsom han? en så förbannad narr?
som vet ej bättre råd att göra slut på Saken,
än att jag hugger ner min skog: Har man hört maken?

JULIE.

Ack! men han håller af min Far.

MAJOREN.

Mig inte just, men dig! det har jag länge funnit;
Jag har ock märkt på några dar,
att han för min Julie har, ej förgäfves, brunnit:
Jag tillstår, till och med, jag tänkt förena er;
jag fann hos din Baron, hvad rart är hos de rika,
rätt mycke både klokt och aktningsvärdt tillika —
men täckelset är fälldt, och jag bedras ej mer.
Lyd mig, mitt barn, förqväf — ännu är tid — en låga
som stör ditt lugn i dag, och gör din framtids plåga:
Ha! ofta kärleken, förblindad, plikta får,
för några stunders fröjd, med tårar hela år.

en jag står bort min tid med att moralisera;
min Sak behöfver skyndas på;
brist på Herr Baron, jag får väl ensam gå
t söka President och Hof-Rätts-Råd, med flera.
Jag lemnar dig att ruminera
ppå hvad den har sagt, som — ej din känsla har —
om är en gammal man — men är likväl din Far.

SCEN. XXI.

JULIE.

Utaf hans obetänksamheter
min Far är retad, och med skäl.
Hvad för en särdeles sort mennifka likväl!
Så felaktig, så god — så full af stridigheter —
så lätt att röras opp utaf den största strunt,
och alltjemt mera oförsigtig —
Likväl, i lugnets stund, ett omdöme så sundt;
en själ så full af nit, om saken är rätt vigtig;
han vill, han vill med all gevalt
behaga — han vill ej uti det minsta brista:
Ett ögnablick derpå, så har han bortglömt allt,
och vet ej huru lätt det är att vänner mista.
Ack! Kärleken — bekänn, bekänn,
Julie, bekänn det, till din smärta —
vid åsyn af hans fel, som inte bättrats än,
har suckat mången gång fördold uti ditt hjerta.
Men hvad han väl förstår att älska! Troheten
och ömheten, och öppenhjertigheten,
ack! hvilka dygder hos en vän!
hur rara här i dödligheten!

## SCEN. XXII.

JULIE. LILJA.

LILJA.

Min nådigaste Hennes Nåd!
nu är Baron så spak, som han förut var bråd:
Han ängslas: ingen ting förmår honom hugsvala,
om han ej får den äran tala
personligen med hennes Nåd.
*(Hon tiger)*
Jag hoppas Hennes Nåd har ett bevekligt öra:
Sant är, han är som krut, men nog är hjertat godt.

JULIE, *assides.*

Ack! hvilken älskare! Hvad skall, hvad bör jag göra?
Du tiger, mitt förnuft! Att älska är min lott!
*(högt)*
Bed honom vänta mig.

LILJA.

Hå hå!

JULIE, *assides.*

Jag går att stilla,
om nånsin möjligt är, min Far.

## SCEN. XXIII.

LILJA.

Han vänta! Jo, min själ, det föll sig inte illa:
Han var så skapt i all sin dar.
Se här, hvad sa' jag?

## SCEN. XXIV.

LILJA. BARON LENHEIM.

BARON.

Nå, hvad fick du för ett svar?

LILJA.

Hon fåg mig inte ut att vara juft få blider;
men få, nog kommer hon igen,
det gör hon.

BARON.

Snart?

LILJA.

Förmodeligen.

BARON.

Men när då, när, i alla tider?
i dag? i morgon? fäj! i veckan?

LILJA.

Framtiden
är fvår att läfa i för kammartjenarn Lilja.

BARON.

Bläck, papper, pennor: fort. — Jag kan omöjligt fkilja
ifrån mig ångerns qval att ha förtörnat dem;
men en gång fka de fe att jag har haft god vilja.
Med några rader, fyra fem,
fkall jag för min Kufin befkrifva alltihopa
om Major Strahls procefs, och honom öfverhopa
med böner om hans hägn till rättvifans förfvar.
Julie! hvad fkulle jag ej göra för din Far?

*(Han fkrifver)*

LILJA, *affides, befkådande Baron.*

Omfider lugnar det på vågen!
Nu borde Herr Majorn få fe den fpaka mågen.
Si, få förbanna mig, är icke han helt glad:
Nu har ock fan fitt fpel! — Men hvad?
nu mulnar det igen: Jo jo, jag börjar känna
min gunftiga Baron.

BARON, *affides.*
En så förbannad penna!

LILJA.
*(affides)* *(högt)*
Ja det är hennes fel — Om jag får lof, kanske —

BARON, *affides.*
Det är ju en fördömmelse
att kreta på ett ord en timma.

LILJA.
Man sluter ut en fras, ett ord åtminstone,
och stryker dit en tanke-strimma,
så går det litet snabbare:
det är ju ändå hufvudsaken. —
*(affides)*
Jag tror, det der, det föll honom i smaken.

BARON.
Kors! tåcke satans bläck!

LILJA, *affides.*
Nu är han inte god.

BARON.
Ljus in!

LILJA, *affides, utan att höra.*
Han kunde svettas blod.

BARON.
Ljus in då!

LILJA.
Hvilan, den är inte elementet
för honom. Tänk, en sak ändå är bra kuriös,
och det är den, att tempramentet
det skall nu alltid fram, om inte fan är lös.

BARON.

ıck! de Lakejerna! *(han går ut).*

LILJA.

Ibland har jag juſt roligt
taf hans lifliget. Han fjäſkar, plågar ſig,
ıan ſprutar etter, ſvär, och titulerar mig:
Och, faſtän det är inte troligt,
men ve mig är det icke ſant,
jag håller af honom, och tar mig ut galant —
Men men, hvad nu för tuſan? borta?
Nu kommer jag igen till korta:
Och hvar i helfvete — —? Ha! jag förſtår —
Min ſjäl
*(Baron kommer in med ett upptändt ljus)*
är den methoden god, för att bli tjenad väl.

## SCEN. XXV.

DE FÖRRE. NOTARIEN OSTERTAG.

NOTARIEN, *tittande i dörren.*

Er Herre här?

LILJA.

Derom kan Herrn ſig ſjelf förviſſa:
Stig in.

BARON, *aſſides, hopvikande brefvet.*

Nu, Major Strahl, jag ſmickrar mig, att jag ſkall göra er en tjenſt, hvartill ni ej kan giſſa.

LILJA.

Baron! Notarien Oſtertag.

BARON.

Ah! — Jag kom juſt på ſtund ifrån er.

NOTARIEN.

Jag beklagar

BARON.

Man träffar aldrig er.

NOTARIEN.

Förlåt mig; alla dagar;
men jag var utgången, ty jag har ärenden — —

BARON.

*(till Notarien)*

Det är rätt illa, det — Hör, Lilja — Ni förlåter? —
*(ger brefvet åt Lilja)*
Se der: Bed Söderqvist gå, fort, och komma åter.

LILJA.

Till helfvete? till himmelen?

BARON.

Till Presidenten, då; men som en pil igen.

## SCEN. XXVI.

BARON LENHEIM. OSTERTAG.

BARON, *affides.*

Nu är jag qvitt en faslig börda!
Procesfen skall bli all, och jag den glädjen skörda
att ha, förtjent åtminstone, en vän.
*(till Notarien)*
Jag ville fråga er om Öfverstinnan Lyra:
Jag tycker mig ha hört i går
att ni är väl bekant — —

NOTARIEN.

S'en hennes första år:
Hon kunde vara tre, högst fyra — —

BARON.

BARON.

Ni känner hennes rättegång?

NOTARIEN.

Ja, jag bör känna den till pricka;
jag ſkulle föra den en gång.

BARON.

Hvad tänker ni om den?

NOTARIEN.

Jag har uti min ficka,
ett bref, jag juſt rätt nunnas fick
från Öfverſtinnan. Hon lär ärna — —

BARON.

Kan man få ſe det?

NOTARIEN.

Alltför gerna:
*(han letar i ſina fickor)*
Jag ſkall juſt läſa opp — —

BARON.

Nå väl?

NOTARIEN.

Ett ögnablick! *(letar)*
Vår Fru har ſamlat ſkulder på ſig.

BARON.

Ha! hvem har inte ſkuld? det lär väl nog förſtå ſig.

NOTARIEN.

Aha! ſe här.

BARON.

Nå det var bra:
Läs, fort. — Hvad ſöker ni, igen?

NOTARIEN.

Glasögona.

BARON.

Läs, läs imedlertid: dem får ni söka sedan.

NOTARIEN.

Det är väl något svårt för mig;

*(läser mellan tänderna, under det han söker)*

Se der, nu har jag det — *Jag önskar — — allaredan — — med Inventarierna — — hur det vill hampa sig — —*

Nej, det var inte det — *Emedan — —*

*jag slagtar aldrig uti nedan — —*

Hm! hm! — *Om inte han — — förmånliga förslag — — igenom Finsterhjelm — — att skinna och att skafva —*

*i framtiden — — men efter jag — —*

BARON.

Jag ber er, läs, och inte stafva.

NOTARIEN.

Si så, nu hittar jag uppå.

*Hvad angår min process, jag låter allting gå — —*

*(Baron nalkas hastigt för att läsa i Brefvet. Notarien, förundrad, vänder hufvudet och fäller sina glasögon.)*

Aj! mina glasögon! jag fruktar att de sprächtes.

BARON.

Det fägnar mig. Nå vidare?

NOTARIEN, *som tagit opp glasögonen.*

Nå, var det icke nog, de icke en gång knäcktes.

Ja, kanske att det kortaste,

är det Baron helst hör.

BARON.

Ja, onaturligt gerna.

NOTARIEN.

Då skall jag säga, Frun lär ärna

att öfverge allt gräl med rättegång och dom,
och sälja bort sin egendom.

BARON.

Godt, godt, jag köper den.

NOTARIEN.

Hvad? Herr Baron?

BARON.

Jag köper,
och afstår all min rätt till skog åt Major Strahl.

NOTARIEN.

Väl det; men Herr Baron ju hufvudstupa löper
in i en sak, som kan bli rätt fatal — —

BARON.

Å ingen sak; flyg nu omkring till alla parter:
Jag utstår bara qval och marter
förr'n hela den affärn är all.

NOTARIEN.

Hvad brådska, Herr Baron! Var då, i Guds namn, kall:
Betänk, att med den plan, Baron nu har å färde,
skall egendomen ju förlora i sitt värde.

BARON.

Det är nu också underbart!
Jag frågar inte efter värden:
Jag vill ju afstå uppenbart
från alla penningar och skogar uti verlden;
Förstår ni mig?

NOTARIEN.

Jo, alltför klart.

BARON.

Nå nu, det första ni fått sluta af den saken,
gör mig den vänskapen och tillsäg Major Strahl,

att han är fri från allt juridiſkt qval,
så ingen natt det mer ſkall hålla honom vaken:
Gå nu; jag längtar juſt att miſta ſkogen re'n —
Hvad fattas er? Jag tror, att ni är vänd i ſten?

NOTARIEN.

Ja, något har jag ſett, och lite kan jag trolla:
Men ve mig, om jag det förſtår,
att någon ſkänker bort en ſak, han kan behålla;
men efter Herr Baron ſå vill, ſå — lyder jag — och går.

*(Han går, långſamt.)*

BARON, *ſeende honom gå.*

Rör inte fötterna för mycke —
Men, Herr Notarie, hör! ännu ett vänſkapsſtycke:
Majoren ſätter nog på lur
ut folk, att kunſkapa och veta;
förborga, för all ting hvad Köparen kan heta:
Jag har ſå mina ſkäl.

NOTARIEN.

Jag tiger ſom en mur.

## SCEN. XXVII.

BARON LENHEIM.

Den, ſom kan göra väl, bör göra det, och tiga —
Man tror välgerningar ibland omöjeliga.
Det kunde finnas den, ſom tog mig för en tok;
och Major Strahl, kanſke, mig anſåg alltför klok:
Han kunde tro — båd han och många —
att allt mitt nit, min verkſamhet,
ej vore annat, än ett ſpunnet nät, att fånga
Julies och hans benägenhet.

## SCEN. XXVIII.

BARON LENHEIM. JULIE.

BARON, *mötande Julie vid dörren.*

Ack! är det ni, Julie? Jag gick just nu att söka hvar ni i verlden fanns.

JULIE.

Ni går hvar stund att öka
er älskvärda belefvenhet.

BARON.

Förlåt, Julie, förlåt, och bannas inte på mig.

JULIE.

Visst bör hvar mennifka, och främst bör jag förmå mig
att med allt tålamod fördra
ert goda angenäma kynne.

BARON.

Julie, jag tror, jag vet, mitt lynne
är lite lifligt — —

JULIE.

Lite, ja.

BARON.

Ja, jag bekänner gerna, mycke,
för mycke, om dermed jag har förtörnat den,
som har min kärlek.

JULIE.

Ja, ett vackert kärleks-stycke
(så lär ni kalla det) var också det igen,
att när min Far kom hit tillbaka — —

BARON.

Ack! ni gör mig
förtviflad. Vet likväl jag dröjde — dröjde än
lång stund; men såg ej annat för mig —

JULIE.

Lång ſtund?

BARON.

Ja, inte kort.

JULIE.

Men hör nu, Lenheim, hör mig:
Ni ſäger att ni älſkar mig?

BARON.

Ack! allt hvad Lenheim önſkar ſig —

JULIE.

Det vet jag; men ännu en fråga:
Uppriktigt, huru kan ni våga
att ſmickra er med hopp, att äktenſkapets band
ſkall fäſta min hand vid er hand — —

BARON.

Min dyrkan är — —

JULIE.

Ni faller mig i talet!

BARON.

Nej nej.

JULIE.

Och jag, hur törs jag ge min känſla luft,
förqväfva uppenbart mitt tvekande förnuft,
och underkaſta mig det qvalet,
att vara fäſt — —

BARON.

Ack tro, Julie — —

JULIE.

Ännu en gång?

BARON.

Jag tiger.

JULIE.

Fäst vid den, som redan finner lång
ivar stund — —

BARON.

Ack! längtans tid är alltid öfvermålig,
nen kärleken, Julie, gör älskvärd och gör tålig.

JULIE.

Ja, Lenheim, ja, jag vet att kärleken förstår
betäcka sina fel med flöjor af behagen.
Intagande den första dagen,
tre månar ödmjuk än, belefvad nog ett år,
han visar oss en bild som vår förhoppning dårar;
men snart af Kärleken är blotta hamnen qvar;
ett Lynne som dess fjättrar bar
med dubbel spänningskraft sin frihet återtar —
och den som dyrkad var, blir dömd att gjuta tårar.

BARON.

Julie, min älskvärda Julie!
nej, frukta ingen ting! jag vill inte bli fri.
Om ni kan älska mig — får jag en gryning skåda
utaf den dag, som skall min framtids väl bebåda,
så skall ni se i mig, Julie — det låfvar jag —
en man, som delar djupt er glädje och er smärta,
en träl, en slaf af er, en älskare hvar dag,
som letar ert behag i grunden af ert hjerta.

JULIE, *med en beskedlig ironi.*

Men kan ni svara för att ni har tid dertill?

BARON.

Tid? Om den fattas mig, så säg bara: *jag vill,*
och intet, intet skall oss skilja.

JULIE.

Det fägnar mig, jag hör att ni gör saken rätt.

SCEN. XXIX.

DE FÖRRE. LILJA.

LILJA.

Herr Penicillo Maraviglia
vill lägga sista hand vid Herr Barons porträtt,
om det så är originalets vilja.

BARON.

Bed honom måla dig, och lemna mig i fred.

LILJA.

Jag är oändligen flatterad.

JULIE.

Vänta, Lilja.

*(till Baron).*

Ni har ju sagt, att intet skall oss skilja:
Ni blir då inte mycke vred,
om jag begär ett prof af slafven för min vilja.
Det är re'n längese'n, nog längese'n, min sann,
en viss person, som ni väl känner,
har låfvat sitt porträtt åt en af sina vänner;
bevisa nu att ni är man,
och sitt en fattig qvart till ända, om ni kan.

BARON.

Befall: Den sällaste, Julie, af mina dagar
är den, då — —

SCEN. XXX.

BARON LENHEIM. LILJA. JULIE. MARAVIGLIA.

BARON.

Ah! se der; välkommen; sätt er ner,
och måla, fort, om er behagar.

MARAVIGLIA.

*Vot' Serviteur:* Jag *imitera* er,
ni sätta sjelf — Så! — *Approchera.*
Ni ha en svår *visage* att kunna *retouchera* —
en liten smula närmare:
Eh *non, Monsieur!* ni går som en repslagare.

BARON, *som haft en fauteuil.*

Tag hit en annan stol: Jag sitter fasligt illa.

LILJA, *ger honom en stol.*

Jo jo, det kostar på att sitta länge stilla.

MARAVIGLIA.

Så! — bocka litte — litte än.
Bra bra den *attitude: Baron* behålla den.

BARON, *till Julie.*

Han vänder mig som han behagar.

JULIE.

Ni vet, hvar mennifka har sina pröfningsdagar.

MARAVIGLIA, *målande.*

Den stora *konst, Madame,* den *konst* af *Titien,*
det vare den, att *saisir bien*
den *expression* och den *maintien.*
Att måla Näsa, Monn, är suddare *capable;*
Men *expressionen,* ah! — det vara *le diable.*

BARON, *drar opp sitt ur.*

Det är re'n sent.

MARAVIGLIA.

*Baron,* han *déplacera* sig!

BARON.

Det kommer sig deraf — — Julie, ack! tillåt mig — —
om ni täcks sitta der. *(placerar Julie bredvid Målaren).*

JULIE.

Så här, midt för er näsa? —

Nu lär ni sitta som ett lamm. —

*(ser på porträttet)*

Mun'n blir rätt bra.

BARON.

Om i min själ han kunde läsa,

han skulle måla mig — —

JULIE.

Jo jo.

LILJA, *afsides.*

Af fyr och flam.

BARON.

Nå, pannan då?

JULIE.

Den skjuter fram.

MARAVIGLIA.

Jag vara nu *bientôt* på vipp att *achevera* — —

BARON, *stiger opp.*

Ah! ni har slutat: godt! Ni är en hedersman.

JULIE.

Hvad tänker ni uppå?

MARAVIGLIA, *afsides.*

Jag tror är gallen, han!

*(högt)* Det vara lemmar monga flera

ännu, *Monsieur*, att *retouchera.*

BARON, *sittande.*

Nå väl, hvar är ni nu?

MARAVIGLIA.

På öggon.

BARON.

*(till Julie)* Inte mera?

Ack! om jag läste klart min sällhet uti era,

hvad mina skulle elda sig?

JULIE.

Allt tvång oaktadt?

MARAVIGLIA, *till Baron som rört litet på hufvudet.*

*Attendera!*

De tankar på *Madame* — de öggon uppå mig.

BARON.

Hvad? Än på ögona?

MARAVIGLIA, *målande.*

Den *carnationen* ronna —
och ögga *plein de feu* — bredvid en *bella donna.*

BARON.

När ärnar ni att sluta?

JULIE.

Ha!
bekänn, det här är ledsamt bra.

MARAVIGLIA.

Uti *presence* aff en *objet aimable*
bli *expression charmante* och färgor admirable.

LILJA, *afsides.*

Nu lär han väl ge målarn fan.

BARON.

Hvad målar ni på, nu?

MARAVIGLIA.

På öggon.

BARON.

Hela da'n?

MARAVIGLIA.

Jag oppas *Baron* bli *content.*

BARON.

Ja öfverflödigt:

Var snar bara. Det är alldeles inte nödigt
att göra mig så vacker.

JULIE.

Ah! jag ber;
Ni vill väl ett porträtt åt mig skall likna er.

BARON.

Ni gör mig alltför mycken ära — —

LILJA, *affides.*

Hvad de ä artiga, de kära!

BARON.

Men jag såg hellre, för mitt väl,
att kärlek hade tryckt min bild uti er själ.

JULIE.

Det vore vigare.

BARON, *hviskande, i det han stiger opp.*

Julie, tag inte illa:
Jag vill väl se på hvad han gör.
*(ställer sig bakom Målaren.)*

JULIE.

Ett ögnablick.

MARAVIGLIA, *sedan han sökt honom med ögonen.*

*Eh bien! Monsieur*, hvad ta sig för?
Den *Baron* aldrig sitta stilla —
Min pensell vara just *au fort de la chaleur.*

BARON, *återkommande till sin plats.*

Här är jag, stilla er.

JULIE.

Hvad hvad? är jag bedragen?
är stillheten er sak?

LILJA, *affides.*

Jo det är klart fom dagen.

JULIE.

Nå, var bra lugn, förfök nu då.

BARON.

Hvad är det nu ni målar på?

MARAVIGLIA.

På öggon.

BARON.

Än på dem? Nå Gud han fig förbarma?
Hur många målar ni mig då?

MARAVIGLIA, *leende.*

Den *Baron* fasfeligt allarma!
Jag måla en, jag måla två.

BARON, *ftiger opp.*

Dem kan ni göra, mig förutan.

JULIE.

Men tänk nu hvad ni gör: Den taflan —

BARON.

Ack! Julie —

JULIE.

Herrn hinner ju då aldrig fluta'n.

BARON.

Julie, ack! fätt er fjelf uti mitt ftälle, ni — —

JULIE.

Hvad fäger ni? är det väl troligt?
fkall det bli ert porträtt? — Nå det var ockfå roligt.

SCEN. XXXI.

DE FÖRRE. SÖDERQVIST.

SÖDERQVIST.

Här är Herr Prefidentens fvar:

Han helsar mycket godt också.

BARON.

Tag hit, var snar.

MARAVIGLIA.

*Je m'en aller d'ici:* Det vara gallen kar.

## SCEN. XXXII.

BARON LENHEIM. JULIE. SÖDERQVIST.

BARON, *tittar i brefvet.*

Hvad jag är lycklig! Ja, se der en man som hägnar
rättvisan, vid sitt Tribunal —
Gå strax och bed att Major Strahl
behagar stiga ner: Säj, på hans Dotters vägnar.

*(Söderqvist går.)*

## SCEN. XXXIII.

BARON LENHEIM. JULIE.

JULIE.

Hvad är det om? hans bref?

BARON.

Det skall jag läsa opp.
Hvad sällhet! Min Kusin har uppfyllt allt mitt hopp.
Nå, han skall finna här ett evigt tacksamt hjerta.

## SCEN. XXXIV.

BARON LENHEIM. JULIE. MAJOR STRAHL.

MAJOREN, *till Julie.*

Nå hvad? hvad vill du?

BARON.

Nej, det var mitt ärende:
Förlåt mig, Herr Major, er godhet, och min smärta ——

MAJOREN.

Jag tackar fkyldigaft: hörfamma tjenare.

BARON.

Ack! värdes höra mig. Om jag har råkat ftöta —

MAJOREN.

Förlåt mig, min Baron: en hvar har fitt att fköta.

BARON.

Hvad jag är olycklig!

JULIE.

Men, hör honom, min Far.

BARON.

Om ni har någon godhet qvar
för mig, få hör mig; värdes fkilja
en brådftört liflighet ifrån en elak vilja:
Det jag mot er begått, var juft af nit för er;
men det hör inte hit. Se här: Det bref ni fer,
det är från min Kufin, från Prefidenten Stander,
till fvar på en biljett från mig:
Han fkrifver, att han råkt Asfesfor Jurilander,
och fäger att han låfvar fig
hans fulla verkfamhet mot allt fom kunde hända.
Men jag har inte läft hans bref ännu till ända:
Var god och fluta't fjelf; det angår mindre mig.

MAJOREN, *läfer*.

"Min bäfta Kufin! När jag fick mottaga er bil-
"jett, hade jag juft Asfesfor Jurilander hos mig till
"middagen. Ni kan vara trygg i hänfeende till följ-
"derna af edra mått och fteg, i allt hvad fom beror
"af honom. Han fäger, att han ej kan vägra vår
"gamla vänfkap någon ting."

BARON.

Ni ſer —

MAJOREN.

Det klarnar opp till höger och till venſter.

BARON.

Han vägrar ej: tvärtom, är hans förſäkring rund.

MAJOREN.

Han är en admirabel kund.

JULIE.

Min Far, ſe om ej han förſtår att göra tjenſter,
och göra dem på ädelt ſätt.

MAJOREN.

Jag finner det, mitt barn: Jag gör honom ock rätt.
*(Läſer)*
"Men, efter er vana, ſkrifver ni med ſå myc-
"ken brådſka, att ni glömmer ute hälften af orden;
"och edra meningar äro ſå hoptraſslade, att man
"icke utan möda utletar er tanka."
*(affides)*
Jo jo, jag känner kar'n.
*(Läſer)*
"Jag återſänder härmed ert bref: gör er den
"mödan att genomläſa det ſjelf."
*(affides)*
Det här blir något roligt.

BARON.

Ja, läs det, Herr Major, och ſe om det är troligt
att jag vill tjena er ſå mycke jag förmår.

MAJOREN, *läſer.*

"Min egen bäſta Kuſin! Ni måſte för min ſkull

"ſpränga

'spränga alla edra hästar, och göra mig en ganska 'vigtig tjenst för den fördömdaste utaf —— Öfver-'stinnan —"

BARON, *tittande i brefvet.*

*Utaf procesſer.*

MAJOREN.

Jag förstår,
jag ser; det är så klart som dagen.

*(Läser)*

"Öfverstinnan Lyra procesſar alltsedan ett seku-"lum med Major Strahl, som är Far — — i hvil-"ken jag är dödligt kär, som förenar vett med be-"hag och skönhet."

Baron, hvad? är det jag, som utgör er passion?

BARON.

Hå då! *Far till Julie, som uti sin person*
*förenar vettet med behagen,*
et cetera.

MAJOREN.

Åh! klart, Baron.

*(Läser)*

"Det är en procesſande varelse, och hvars sak "är orättvis. Det hufvudsakliga är att öfvertala "Jurilander att föredraga detta mål i morgon dag. "Frågan är om en förbannad familjeskog, som Ma-"jor Strahl uppför — — emot ett ansenligt värde. "Jag förblifver m. m."

"Sådan, min Kusin, är er biljett: Den är en "fullkomlig charad. Lyckligtvis äger jag någon "klyftighet och någon erfarenhet; och jag har fat-

"tat, att ni högeligen intresserar er för Öfverstinnan
"Lyra: Jag kände icke att ni hade denna ömma pas-
"sion; men som ni för öfrigt försäkrar mig att Ma-
"jor Strahls sak är orättvis, att han är en proce-
"sande varelse; så har jag inpräglat det starkt hos
"Jurilander; och han har låfvat mig att med all sin
"förmåga understödja er Öfverstinna."

Ödmjukaste Tjenare
Franz Aug.-Stander.

Jo, allting, min Baron, som står i er förmåga,
det ser jag är nu gjordt: Jag är just lugn igen:
Ni är just bra att ha till vän!
(*till Julie*)
Nå nu, hvad tycker du, om jag får lof att fråga,
om denna rara tjenst? han är ju vacker, den?

BARON, *affides.*

Jag tror att fan har haft sitt spel uti min penna.

MAJOREN, *till Julie.*

Jo, honom var det värdt att få den äran känna.

JULIE.

Det fel han gjort, min Far, bekänn, det är likväl
af hastighet, och utan blanning
af elakt uppsåt.

MAJOREN.

Så, min själ;
han gjorde ändå väl, i sanning.

BARON.

Se, Herr Major, uppå mig; se, jag ber;
se mig förhäpnad stå, som slagen utaf åskan —
det var för er skull blott, jag skref — af nit för er —
den der förbannade biljetten, uti brådskan.

MAJOREN.

Ni har en artig ſtyl, och tjenar ſom en bror.

BARON.

Glöm allt, förlåt mig, Herr Major —
jag ſkall förbättra allt.

MAJOREN.

Er godhet är rätt ſtor.
Hvad angår det parti ni tänkt uppå för detta,
ni, Herr Baron, och du, Julie,
ſå blir det inte af, det får jag er berätta.

BARON.

Det blir inte utaf? hvad?

MAJOREN.

Nej.

BARON.

Hvad barbari!

MAJOREN.

Ja, inte är det mycke luſtigt;
men att få er till måg, det vore ockſå muſtigt.

BARON.

Ni, ſom jag älſkat! — Herr Major! —
Julie, — ack, gör inte min olycka för ſtor!
Jag har på dubbelt ſätt haft orätt — —

MAJOREN.

Ganſka riktigt.

BARON.

Men vet, mitt hjerta är uppriktigt:
Jag älſkar, vördar er, jag känner det på mig:
Och ni, ni är ſå god.

MAJOREN.

Allt ſom det faller ſig:
Ibland.

BARON.

Åh! alltid — ack, se der!

*(han ser Notarien komma.)*

## SCEN. XXXV.

DE FÖRRE. NOTARIEN OSTERTAG.

NOTARIEN.

Uppå begäran,
får jag ödmjukligen den äran
förklara Herr Majorn, att Öfverstinnan trädt
fullkomligen ifrån allt anspråk och all rätt
till Herr Majorens hälft i Nyboberga skogen,
afstått från all process — —

MAJOREN.

Och blir det löftet trogen?

NOTARIEN, *tar upp ett papper ur fickan.*

Se här är akt derpå, försedd på lagligt sätt.

MAJOREN.

Hur tusan skall jag nu begripa Gumman Lyra?
Ge hit. Cederar *hon* en sak af sådan vigt?
Då är hon inte frisk, den Frun — hon måtte yra —
Men der är namn och allt — Det var besynnerligt!

NOTARIEN.

Hon har försålt sin gård, och fått precist den summan
hon alltid har begärt, som är betydlig nog;
och det är Köparn sjelf, som afstått, inför Gumman,
från hennes pretention uppå berörde skog.

MAJOREN.

Nå, det var fan! Den Herrn har brådtom till att njuta:

Han är väl rädd, fom jag, för allt juridifkt gräl —
fom afftår någon ting, i ftället för att pruta!
Åt honom ville jag väl fälja ock, min fjäl:
Men lika godt om det. Hvad fkulle han väl heta?

BARON, *fakta till Notarien.*

Förråd mig inte, kära ni!

NOTARIEN.

Hans namn? är än fördoldt.

MAJOREN.

Hvad? får jag inte veta
min Grannes namn? Hvem har intresfe deruti?

BARON.

Hvad gör det, Herr Major? — Täcks nu er tanke fäfta
uppå Julies, på mitt, kan hända på ert bäfta;
fäg att jag är er Son, och tryck mig till er famn.

MAJOREN.

*(till Notarien)*

Ett ögnablick, Baron — Hvem är det? Säg hans namn.

BARON.

Välan då! Det är jag, fom funnit
den gål'n få god fom någon ann,
och afftått er en rätt, ni ändå hade vunnit.

JULIE.

Hör, märk, min Far, att det är han.

MAJOREN.

Jag hör, mitt barn, jag hör och märker det min fann.

BARON.

Ja, tro ej, Herr Major, att i min tanke rann
det liftiga förflag, att med en tjenft få ringa

mig till er Dotters hand och till ert bifall tvinga:
Jag ville aldrig ta en hand, som offrar sig.
En vördnad emot er, en känsla för det rätta,
det är de enda namn jag på min tjenst kan sätta,
Glöm bort den gerna, glöm bort mig,
beräkna ej min fröjd, tänk inte på min smärta,
och fråga blott er sjelf, och fråga hennes hjerta.

MAJOREN.

Men tror ni alfvarsamt, med denna oros-drift,
som spritter i er blod och målar sig på pannan,
att ni är danad att bli gift
och, sällan lycklig sjelf, förlyckliga en annan?

BARON.

Jag skulle, Herr Major, med dubbelt liflig drift
gå hennes önskningar till möte,
och känna dubbelt hög min sällhet vid dess sköte.

JULIE.

Tillåt, min Far, af mig ett ord till hans försvar.
Jag vet, han älskar mig, bär vördnad för min Far.
Jag tror — tro ock, min Far — han skall med tjusning läna
sin mannaålders stöd åt edra gamla dar,
och mig sin ömhet ge, i hopp att er förtjena.

MAJOREN, *till Julie.*

Du vill så ha't.

BARON, *häftigt.*

Ja ja.

MAJOREN.

Så gift dig då, Julie,

BARON.

Ack! Herr Major! Julie! Hvad jag skall lycklig bli!
*(till Notarien)*
Har ni Kontraktet nu tillreds att underskrifvas?
att vänta är ett lidande.

NOTARIEN.

Jag?

BARON.

Ja ja ja: skall ni nödvändigt drifvas?
Hvad väntar ni uppå?

NOTARIEN.

Vass tre!
jag vet ju inte än om ett Kontrakt skall skrifvas.

MAJOREN.

Jo, herra dö! jo jo; kom in med mig.

NOTARIEN.

Ja så;
men dertill fordras tid också.

BARON.

Tid, tid? när hör jag nånsin annat?
till allting fordras tid! det är nu ock förbannadt?

MAJOREN.

*(till Baron)*
Si så, kom nu, jag går — Snart är ju alltid bäst?

BARON.

Ja ja. *(han vill gå)*

NOTARIEN, *tar Baron i armen.*

Men vore ock Kontraktet färdigt redan,
så fattas ju ändå en liten punkt dernäst — —

MAJOREN.

En Preſt? ha ha! ja ja, det kommer ſedan.

BARON.

Ack! bara *Sedan* och *Dernäſt!*
Men fins då intet prof på vigſel utan Preſt.

# FRANSYSKA OCH LATINSKA VERSER.

## Aux Jeunes Mariés

*Le Baron de M. & Mademoiselle de B.*

(le 11 Sept. 1803).

*L'Amour* un jour dans ses filets
attrappa garçon & fillette;
*l'Hymen*, enviant son succès,
lui ravit *Linon* & *Linette*.

Sur le point des enlèvemens
Cupidon un peu rigoriste,
suivit en hâte les amans
& le ravisseur à la piste.
Ventre St. Gris! comme en les atteignant,
il leur dit de jolies phrases!
L'Hymen, moins sujet aux extases,
fut le calmer, en lui disant:
"Ami, je le vois bien, tes flammes
"brûlent encore ces deux amans;
"mais ne nous donnons pas en spectacle aux passans:
"Regnons ensemble sur leurs âmes." —
Sitôt dit, sitôt fait: & les deux jeunes gens
sur deux autels unis offrirent leur encens.

Mais — qui l'eût pu prévoir? — un dieu de l'autre
monde,
à l'air fournois, aux pieds fourchus,
au front & aux genoux cornus,
*Asmodée,* rôdant par la terre & par l'onde,
furvient, de nos époux voit le bonheur, & gronde.
En fin matois fachant prendre fon tems,
ce dieu va guettant les momens,
où l'amitié tant foit peu tiède
dans le coeur des amans au fentiment fuccède.
Alors, fes griffes étendant
& f'écriant, d'un coeur qui de fureur déborde:
"Sacrifiez à la Discorde!"
pour les féparer à l'inftant
il faifit par le bras & l'amante & l'amant — — —

"Mais pourquoi, maudit rabulifte,
"pourquoi laisfer aller les chofes jusque-là?
"pourquoi peindre en gris-brun — — —"
Oh çà?
bonnes gens, patience! Eft ce qu'un fabulifte
n'a pas le droit, quand il conte pour rien,
de finir fa fable à la fin?
Par exemple, d'en haut, f'il fe trouve en détresfe,
croyez-vous qu'il ne faura pas
faire descendre une déesfe?

Voilà précifément le cas.
La crife ne fut pas de fort longue durée:

Au moment même, où, nous dit-on,
le pauvre diable de démon
croyait ſa victoire asſurée
l'on voit ſ'entr'ouvrir l'empirée:
Sur un nuage, en un inſtant,
ſe laisſe aller rapidement
l'adorable *Vertu*, du ciel fille chérie,
favorable à l'Amour, & de l'Hymen amie;
ſaiſit l'eſprit malin; lui dit:
"Meurs, meurs! monſtre ennemi du bonheur de la vie!" —
& d'un regard l'anéantit.

---

Voilà, Jeunes Epoux, quelle fut & ſera
l'hiſtoire ausſi de votre vie.
L'Hymen un jour vous enleva;
mais, de ce dieu craignant la triſtesſe infinie,
l'Amour d'abord vous réclama.
Des jours, des mois entiers, peut être des années,
ſous les auſpices de ces dieux
vous compterez vos deſtinées
par un enchaînement d'inſtans délicieux;
et ſi, dans l'avenir, d'une moins vive flamme
vous brûliez, la Vertu vos coeurs ranimera:
Chacun de vous l'invoquera
& la trouvera dans ſon âme;
elle embellira vos beaux jours;
elle éclairera ceux qu'obſcurcit la triſtesſe; —

Quand ſur les pas des Ris & des légers Amours
elle ſ'avancera, la pesante Vieilleſſe;
la Vertu, jointe à la Tendreſſe,
ſaura par le paſſé ralentir l'avenir,
du matin, du midi mêlant le ſouvenir
à l'aspect d'un beau jour qui baiſſe.

## Que la vie soit un songe!

Dis-moi que la vie eſt un ſonge:
je ne craindrai point le ſommeil,
ſi dès l'inſtant que je m'y plonge
je me prépare à mon réveil.

Dis-moi, que l'Amitié ne lie
que par les noeuds de l'intérêt,
ſouvent ſerrés par la folie,
ſouvent diſſous par le regret;
Mais ſi la vertu, par ſes charmes,
m'inſpire ce doux ſentiment,
ſi, pour confier mes allarmes,
je trouve un coeur tendre & conſtant;
Alors, ſi la vie eſt un ſonge,
pourquoi fuirai-je le ſommeil?
A l'inſtant même je m'y plonge,
ſans m'allarmer de mon réveil.

Dis-moi, qu'un amoureux délire
eſt ou coupable, ou menſonger;
qu'un coeur qu'il charme, ou qu'il déchire,
n'en eſt ſouvent que plus léger;
ſi l'objet de ma pure flamme
joint les vertus à la beauté,
ſi l'amour au fond de ſon ame
couronne ma félicité:
Alors, ſi la vie eſt un ſonge,
pourquoi fuirai-je le ſommeil?

je ſuis heureux quand je m'y plonge,
& je ne crains point mon réveil.

Dis-moi, que tous les plaiſirs mentent:
je connais bien leurs vanité;
mais les erreurs dont ils m'enchantent
valent bien des réalités;
la vertu ſeule ſe reſſemble
et ne trompe pas nos deſirs:
pour être heureux, je fonds enſemble
et les vertus & les plaiſirs.
Alors, ſi la vie eſt un ſonge,
pourquoi fuirai-je le ſommeil?
Plus je le goûte & le prolonge,
et moins je craindrai mon réveil.

## Les regrets de l'absence.

Autrefois, près de ma Laurence
oubliant le cours des inſtans,
je chantais la douce eſpérance —.
Te ſouvient-il de mes accens!

Il ſ'eſt évanoui, ce ſonge,
ce ſonge de quelques inſtans!
hélas! la vie eſt un menſonge —
& la douleur a des accens!

O toi, toi, dont la ſeule image
remplit mes éternels inſtans!
de cette voix reçois l'hommage,—
Mais tu n'entends point mes accens!

## Madrigal.

Les anciens nous ont transmis
de trois Graces les noms, la beauté peu commune:
Ah! ſ'ils t'avaient vue, Iris,
ils n'en auraient compté qu'une.

## Epigramme.

Oui, Philis, le coeur de l'Amour eſt victime;
oh c'eſt de la *Beauté* l'hommage prétendu. —
Je ſais . . . . . mais qu'eſt-ce donc qui fait naître
l'Eſtime? —
Oh! pour celà, Philis, tout beau! . . . . . c'eſt la
*Vertu*.

## Enigme.

Rond, autant que l'on ſaurait l'être,
percé grandement au milieu,
j'ai lieu de révérer pour maître
certain gaillard, pourtant un dieu.
Je ne ſuis que périphérie;
je n'ai point de ſolidité:
Je préſente dans cette vie
l'emblème de l'éternité;
enfin (cet avis n'eſt pas vague)
pour me faire on me traite mal:
Je ſuis l'image d'une bague —
au figuré, l'original *).

*) Mot de l'Enigme: *un Cerceau.*

## ODE

In mortem Caroli Gustavi Söderberg *).

Quæ tanta est rabies? Qvis rediit furor
Terris depopulandi omnia pertinax?
Quæ sensus iterum flexerit atque nox
Caligans animum obruit!
Tu nec, pallida Mors, Tu nec Apollinis
Sacram ædem pedibus parcius abstines
Pulsare, aut prohibes gurgite præripi
Communi, Charitum chorus
Et vox Castalidum quem incolumem putat.
Nil tutum ingenio dant Aganippides;
Et lethalibus est carior ictibus,
Cui divinitus indolem
& mortale parum Juppiter addidit!
Æternis Juvenem nox tenebris premit,
Spem qvondam egregiam, Calliope, tuam:
Jacturam vide & adgeme:
Seu qvod curriculo cernere fortiter
Emensum libeat per spatium breve;
Seu Phoebi validum numinis impetu,
Gustavoque, polo Arctico,
Et Te digna canentem. Hinc humilem loco
Præstantem meritis; hinc sterilem petram
Jam visum reputa, moxque rosarium,
Conjux cui Zephyritidis

*) Författare till en Latinsk Gustaviad öfver Revolutionen 1772.

Adſpirat placido mollis anhelitu,
Aurora & lacrymis: tempore non ſuo
Quod demum fera hyems e pelago ruens
Brumali facie induit.
Quæ, Pallas, Tibi mens? Non valuit tuæ
Tam caro capiti præſidium Ægidis?
Heu! Fato rapimur non prece mobili!
Et quodcumque ſuperbiat
Conculcando alios intolerabile,
Et quod non temeratam ex humili trahit
Auram, cuncta tenent Numina ſtaminis
Subjecta imperio invidi.
Tu vero interea Pieridum cohors
Dulcis, Phœbe potens, tergeminæ Jovis
Natæ, omnèsque ſacri, queis liquidam pater
Vocem cum cithara dedit,
Pulſate unanimes & querulo chelyn
Plectro, moeſtaque jam dicite carmina
Et nomen memorandum atque ſuperſtitem
Laudem temporis ordini;
Jam myrtum Cypriam ſcindite; ſemina
Cupresſi aëriæ ſpargite lugubres;
Aſtris contiguum, quo cineres ſacræ
Condantur, tumulum addite:
Sublimi ingenio terminus hic erat:
Hic et laudis erit, quam neque dedecet
Cives, nec refugit Melpomene dare,
Et conatus amicus eſt.

## Elissa Acidi *).

Abdita nunc coelebs Veſtæ penetralibus imis,
Dum pietas alta et taciturna ſilentia regnant
Et curæ invitis teneor circumdata vinclis,
Quânam intus moveor rabie inſolitoque tumultu?
Hunc portum extremum quid mens furibunda per-
errat,
Aut languentem iterum fovet intermortua flamma?
Concutit antiquum vulnus jam charta mariti;
Torqueor, o fatear: cogor ſuccumbere culpæ,
Acidis et nomen pronis dat Eliſſa labellis.

O Nomen fatale! imo ſis pectore tectum
Et ſacrum arcano numquam labia attere noſtra.
Tete in perpetuum usque adytis præcordia condant,
Numine quo mixtum penetres agiteſque medullas.
Noſtrâ nec pingare manu — Sed da, Dea ſancta,
Da veniam: ſcriptum heu! — Lacrymis da immer-
gere crimen.
Queſtibus at fruſtra reſonant laquearia celſa:
Datque animus juſſa, atque manus ſacra ſponte
capeſſit.

Improba murorum moles & turribus alta,
Quo curâ ſeptis gelidoque horrore latebris
Clauduntur gemitus crebri & ſpontanea poena!
Saxa nec hoſpita vos! genibusque cavata ſacratis.

*) Fragment; öfverſättning af Popes Heroide: *Eloiſa to Abelard*.

Aſpera terroris ſedes, ſinuoſa caverna!
Anceps perpetuâ amplectens caligine lumen;
Vos, aræ funeſtæ! ad quarum pervigilem ignem
Pallens ore agit excubias devota ſacerdos;
Et vos, Veſtales! quarum jam manibus adſtant
Marmoreâ antiqui triſtes & imagine vultus,
Exanimes atque immoti lacrymare docentes;
Æque etſi tacita, & licet ingens occupet oſſa
Torpor frigidus, ac propero mors pallida greſſu
Inſtet; ſed non tam mei ipſius immemor exſto,
Languida ut in lapides abeant mea membra rigentes,
Non omnis tua ſum, Veſta: eſt quoque conſcius Acis,
Dimidiumque mei tenuit natura rebellis;
Frangere non valuit vim ejus venerabile Numen,
Non fruſtra edoctæ lacrymæ ſuffundere vultus.

Vix trepidante manu tentavi aperire libellos;
Proſpectum coepit nomen ſtimulare dolorem.
O Nomen ſemper funeſtum! O ſemper amicum!
In gemitu ſpirans ſemper lacrymiſque ſecutum! —
Nomen et heic noſtrum — Duplici quasſata tumultu,
Auguror inſtantes caſus renovataque fata.
Linea quæque madet fletu, quem fundere cogor,
Ærumnas olim reputans vetereſque labores:
Et modo amore calens, marcens tenero modo flore,
Perdita jam tenebris Orci anticipantibus ipſas!
Relligio heic flamman invitam prædura repreſſit:
Prima heic mortalis bona, amorque & fama, ſepulta.

Scribe tamen — Liceat communes jungere curas,
Et tacitas voces geminet reſonabilis Echo.

Non hoc fatorum mihi demere ferreus ordo
Solamen voluit: numque his crudelior Acis?
Eſt proprius lacrymarum imber: nec parcere refert;
Poſcit amor tantum jam, alias quas fundere mandet
Relligio, Superisque dicatæ virginis ardor.
Non, Dîs iratis, jamjam meliora ſuperſunt:
Id tantum, rapido fletu cumulare dolores.

Curæ, agedum, partem (juvat id tenuisſe levamen)
Concede: ah! non partem: omnem tenuisſe juvabit.

Primus Agenorides, afflatus numine Divûm,
Magnanimus tabulis docuit committere voces,
Illis præſidium, quos Fors oneroſa premendo
Torſerit ambiguos & triſtia fata trahentes.
Hæ tacitæ vivunt, promunt ſpirantque fideles
Pectore quæ fervens flamma omnia ſuscitet imo.
Virginis hæ, mentem firmando, vota miniſtrant,
Indulgentque rubori agitataque pectora pandunt;
Conciliant animas disjunctas orbe capaci,
Gange & ab Eoo vectant ſuspiria ad Arctos.

Noſti quam ingenue primum tua flamma recepta,
Quumque Amor esſet, Amicitiam decepta putavi.
Coelicolum quendam mens inflammata reſpexit
Te, aut ſocium ſaltem procerum ſublimis Olympi.
Lumina Phoebeos radios tentare ſerena
Viſa Tua, & Tibi frons divina luce refulſit.
Noxia ſuccumbo. Aures advertêre, canente
Te, Superi intenti: veneranda arcana Deorum.
Pandere concesſam, melioraque, deſuper Aci.

498 *Talibus o! quæ non mōrant* præcepta labellis
*Prodita? Non vetitum* esse nimis properanter amorem
*Heu! docuere: ego* non invito tramite blandas
*Acta in delicias* feror: invidiaque carebant
*Nostrâ, numina* quæ gaudent moderamine mundi,
*Quæque beatæ* animæ fuerint tellure sub imâ.
*Atra remotaque* in Elysiis pia gaudia visa
*Campis: nec* movit, Te caussâ, ad Tartara mitti:
*Judicium* truci inclusum Minois in urnâ.

Acta in conjugium quoties non dira precabar
Cunctis, præter Amor leges quas fixerit unus.
Liber, ut ingenua aura, horrens data vincla Cupido
Præcipites tendit, petit & sublimia, pennas.
Jungantur thalamo divitis patrimonia Croesi,
Sit nomen sacratum & mors augusta putetur. — —

.canc
ilding

| | |
|---|---|
| | |
| | |
| | |
| | |
| | |

